Tampella TÄNÄÄN

N:o 5–6 1963

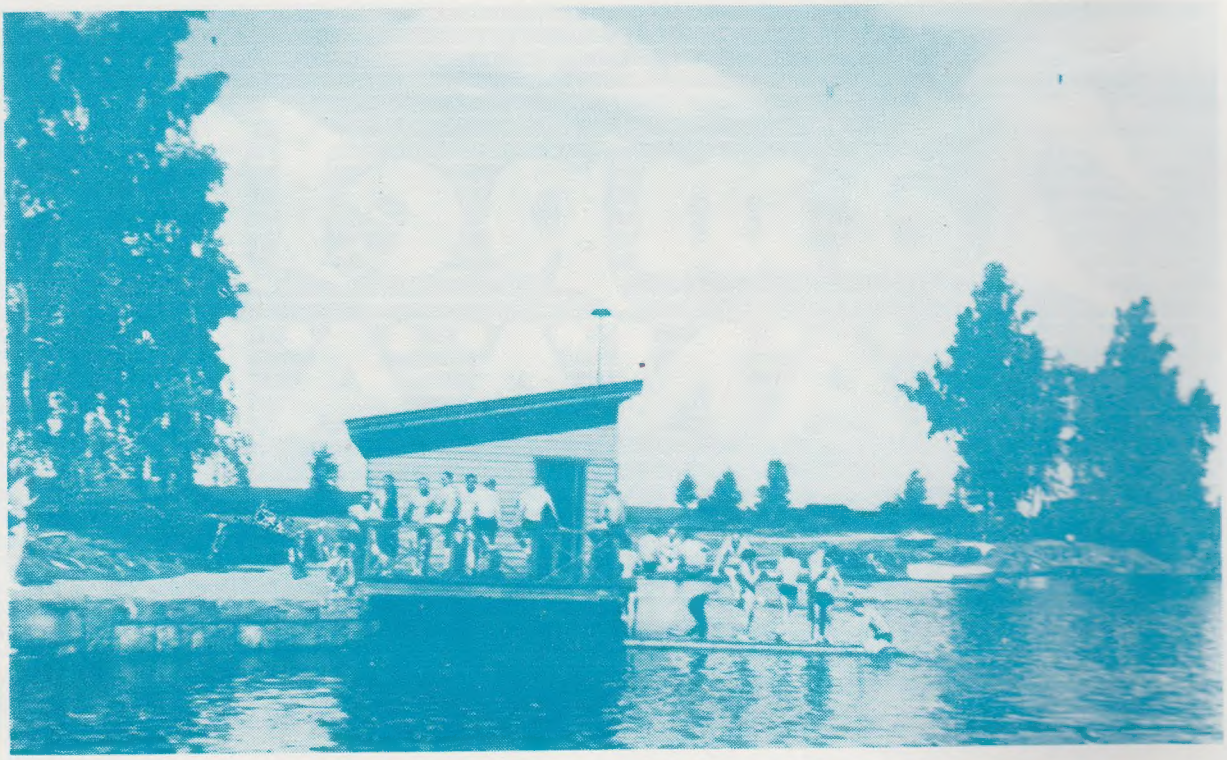

Vielä ehtii mukaan Tampellan terveysuintikilpailuun

Suoritusmahdollisuus joka arkipäivä (ei lauantaisin) kello 11.00—12.00 Myllysaaren ja Lapinniemen uimaloissa.

HARRASTUSUINNISSA 50—200 m — 1 piste
yli—200 m — 2 pistettä

Yksi suoritus päivässä ilman aikarajoitusta.

Naiset ja miehet eri sarjoissa.

Hyvä uimataito = paras henkivakuutus

TAMPELLAN URHEILULAUTAKUNTA

Kansikuva: Tampellan vastavalmistunut piirustuskonttorirakennus.

Tampella TÄNÄÄN

N:o 5—6 JULKAISIJA: Oy TAMPELLA Ab 1963

TOIMITUSKUNTA: Päätoimittaja: fil.maist. A. TIENARI

PÄÄKONTTORI:	PELLAVATEHDAS:	KONEPAJA:	LAPINNIEMI:	INKEROINEN:	HEINOLA:
konttoripäällikkö B. Enderlein ja neiti Sylvi Solin	dipl.ins. A. Vikkula, työnjoht. O. Heinonen ja neiti Eeva Tarkka	ins. P. Autero, kontt. Helvi Ahonen ja tark. E. Österman	konttoripääll. O. Näsi, ins. E. Pöllänen ja sos.virk. M. Malminen	sosiaalipäällikkö A. V. Videnoja	sosiaalipäällikkö O. Linnakko

Tampellan vuosikertomus 1962 yhtiön 102. toimintavuodelta

Yleistä

Kuluneena toimintavuotena esiintyi metsäteollisuuksien suhdanteiden huononeminen yhä selvemmin. Hidastuvassa tahdissa kasvava kysyntä ei vastannut lisääntyvää maailman kapasiteettia. Kun seita uusia sanomalehtipaperikoneita käynnistettiin vuoden aikana Suomessa, tuli tämä kehitys erittäin tuntuvaksi tälle teollisuuden haaralle, mikä kuvastuukin Anjalan Paperitehtaan tuotantonumeroista.

Sodasta ja tuontisäännöstelystä riippumattomalla suhdanteiden kehityksellä on yhtiöön nähden seuraavanlainen kulku. Metsäteollisuus tuntee ensiksi kysynnän heikkenemisen, tekstiiliteollisuus seuraa mukana kuukausia kestävin vaihesiirroin ja viimeisenä tulee konepaja, joka hyvinä aikoina on pystynyt hankkimaan tilauskannan, mikä antaa vuoden ja ehkä pidemmänkin hengähdystauon keskimääräiselle toimitusajalle. Parempaan päin käännyttäessä on yhtiön suhdanteiden kiertokulku päinvastainen.

Vuoden aikana yhtiön velkataakka on lisääntynyt erittäin huomattavasti jatkuneitten koneistohankintojen ja konepajan pitkäaikaisten asiakasluottojen takia.

Pellavatehdas

Nettolaskutus, joka nousi 8 % edelliseen vuoteen verrattuna, oli 1 618 Mmk. Tästä oli melkoisesti lisääntyneen viennin osuus 15 %.

Koneistokannan uusimista jatkettiin kaikilla osastoilla painopisteen ollessa sisalikehräämössä ja kutomossa. Koneistokapasiteettia voitiin täysin käyttää hyväksi ja tuotantolisäykset olivat kehräämössä 9 %, kutomossa 15 % ja peiteosastolla 23 %. Työntekijäin lukumäärä oli vuoden lopussa 754.

Paitsi karkeita lihtarohtimia ja sisalia, joiden hinnat vahvasti nousivat vuoden lopulla, olivat raaka-ainehinnat suurin piirtein vakaat.

Rauha työmarkkinoilla on auttanut hyvän tuloksen saavuttamisessa, mutta vuoden 1963 alussa on tilanne tässä suhteessa kiristynyt.

Kulutus kotimarkkinoilla näyttää laimenemisen oireita, kun taas erikoisesti design-tyyppisten pellavatuotteiden vienti vaikuttaa kehittyvän suotuisasti.

Lapinniemi

Ulkomaisesta kilpailusta ja laskevista suhdanteista johtuen kotimaisten puuvillakankaiden myynti maassamme aleni 12 % lankojen vastaavan laskun ollessa 22,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kankaiden tuontikin väheni 8,5 %, kun taas puuvillalankojen tuonti nousi 6,5 %. Tuotteiden hinnat kohosivat tammikuussa keskimäärin 3,5 %.

Raakapuuvillaa tuotiin maahan kaikkiaan 18 196 tonnia, josta Neuvostoliiton osuus oli 68,8 % ja Yhdysvaltojen osuus 27,3 %.

Lapinniemen Puuvillatehtaan laskutus aleni 4 % edelliseen vuoteen verrattuna 1 311 Mmk:aan. Työntekijäin lukumäärä oli vuoden lopussa 860.

Taloudellinen tulos on jonkin verran parantunut, vaikkakaan se ei ole tyydyttävä.

Konepaja

Vuoden kuluessa konepaja saattoi päätökseen suurempia tilauksia kuin koskaan ennen viennin ollessa 80 % koko tuotannosta.

Neuvostoliittoon toimitettiin 5 täydellistä tehdaskoneistoa, joista yksi eräälle kraftliner kartonkitehtaalle, jonka vuosituotanto on 280 000 tonnia. Tähän lähetykseen kuului laatuaan suurin kartonkikone Euroopassa.

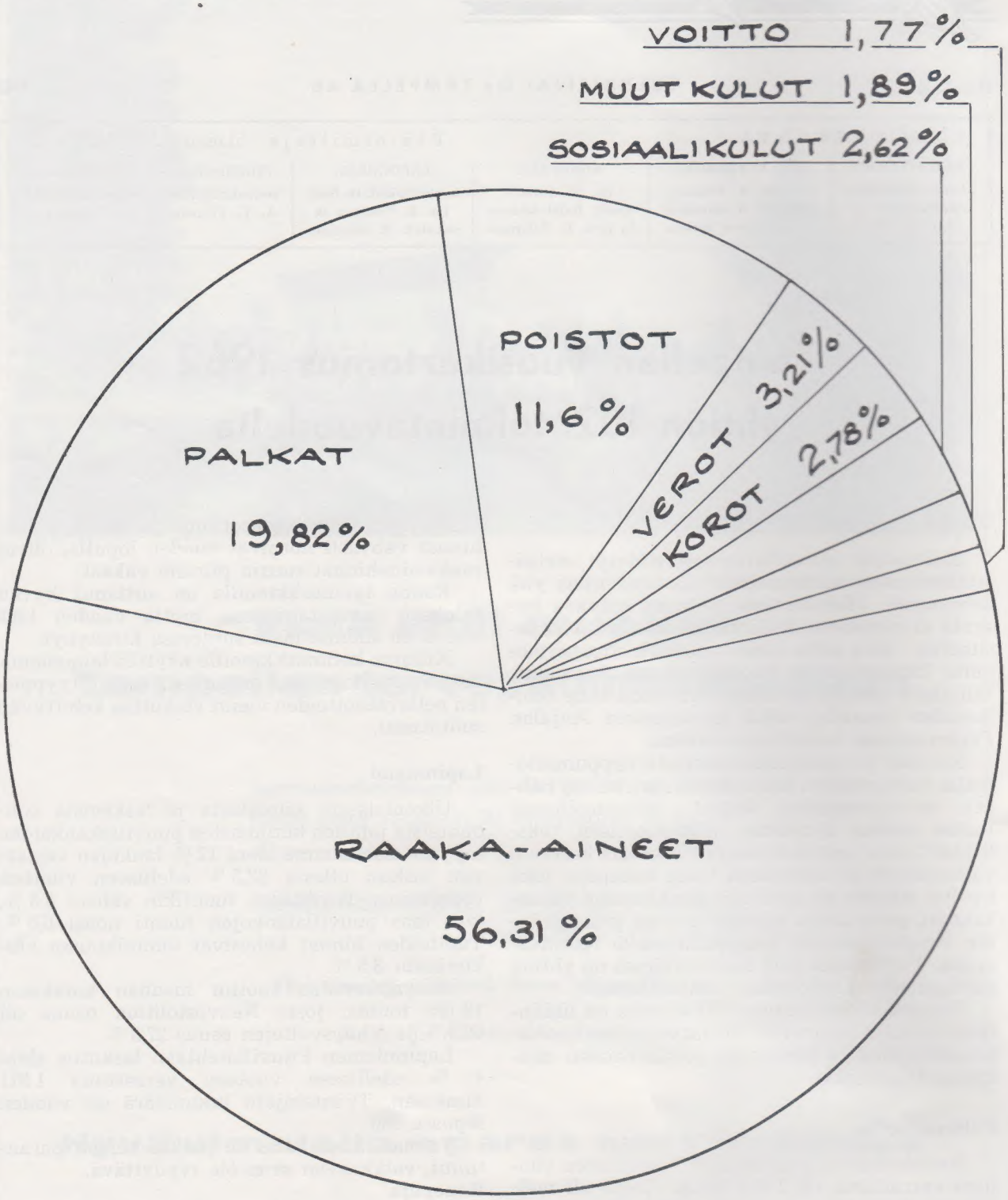
VOITTO 1,77 %
MUUT KULUT 1,89 %
SOSIAALIKULUT 2,62 %
POISTOT
11,6 %
VEROT 3,21 %
KOROT 2,78 %
PALKAT
19,82 %
RAAKA-AINEET
56,31 %

Myös muitten osastojen tuotantosaavutukset olivat huomattavia. Esimerkkinä mainittakoon 11 Roberts hiomalaitoksen toimittaminen Brasiliaan.

Konepajan tuotantokykyä on käytetty äärimmäiseen rajaansa saakka ja työrauha ei ole häiriintynyt koko vuonna.

Lämpö- ja pintakäsittelyosasto on kokonaan uusittu ja keskitetty äsken valmistuneisiin konepajatiloihin.

Syksyllä alettiin rakentaa 20 000 m³:n suuruista keskuspiirustuskonttoria koko Konepajan tarpeita varten. Rakennus, jossa on kaksi kerrosta maanpinnan alapuolella ja kuusi kerrosta sen yläpuolella, on pääkonttorin ja juhlatalon välisellä alueella ja arvioidaan sen valmistuvan kesäkuussa 1963.

Työntekijäin lukumäärä oli vuoden lopussa 1 722 ja virkailijoiden 483. Vuoden laskutus 8 476 Mmk nousi 35 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Inkeroisten tehtaat

Anjalan Paperitehtaan on ollut pakko, samoin kuin muidenkin pohjolan paperitehtaiden, käydä 25 %:n tuotantorajoituksin, mikä on johtanut 96 980 tonnin tuotantoon edellisen vuoden 126 047 tonnin sijasta.

Kartonkitehtaan tuotanto on johtuen lievästä tilausten puutteesta ensimmäisellä vuosipuoliskolla ja markkinoitten siirtymisestä ohuempiin laatuihin laskenut 8 %. Tuotanto oli 31 826 tonnia, johon raaka-aineena on käytetty 27 400 tonnia jätepaperia sekä lisänä puoliselluloosaa omasta tehtaasta ja ostettua selluloosaa. Kartonkituotannosta jalostettiin 6 210 tonnia laatikoiksi.

Puoliselluloosatehtaan tuotanto lisääntyi 12 400 tonniksi edellisen vuoden 10 122 tonnin sijasta. Tämä johtuu lisääntyneestä kamyrimassan toimittamisesta Heinolan Flutingtehtaalle.

Saha. Sahaustulos oli 6 284 std, josta 70 % mänty- ja 30 % kuusipuuta. Vientiin myytiin 3 858 std kotimaisen kulutuksen ollessa 2 495 std.

Inkeroisten tehtaitten työntekijäin lukumäärä oli vuoden lopussa 1 215 ja kokonaislaskutus oli 5 238 Mmk edellisen vuoden määrän oltua 6 155 Mmk.

Heinolan Flutingtehdas

Flutingtehdas oli käynnissä koko vuoden paitsi kolme viikkoa kesälomien aikana. Tuotanto oli 87 000 tonnia (54 000 tonnia v. 1961). Tambox-laatikoiksi jalostaminen nousi 5 750 tonniin. Työntekijäin vahvuus flutingtehtaalla oli vuoden lopussa 548 ja Tambox-tehtaalla 90. Laskutus oli 2 669 Mmk (1 744 Mmk v. 1961).

Metsäosasto

Niin hyvin talven kuin kesänkin ilmasto oli puutavaran hankinnalle erittäin epäedullinen. Sitäpaitsi työriita autonomistajien kanssa vaikeutti puutavaran kuljetuksia tehtaille.

Vuoden aikana hankittiin kaikkiaan 977 000 m³ pinotavaraa ja 1 817 000 j³. Tästä otettiin 135 000 m³ pinotavaraa ja 558 000 m³ sahatukkeja yhtiön omista metsistä.

Voimanhuolto

Erittäin saderikas vuosi päätyi parhaimpaan vesivoimavuoteen miesmuistiin. Maassa kehitettiin vesivoimaa 85 % ja lauhdevoimaa 1,9 % koko kehitetystä määrästä. Yhtiön energiatilasto selviää seuraavasta taulukosta.

Kehitetty omaa vesivoimaa	335 908 MWh
„ „ lauhdevoimaa ..	127 „
„ „ vastapainevoimaa	4 691 „
Ostettu voimaa	167 035 „
Yhteensä	507 761 MWh

Käytetty:	
Priima voimaa	305 840 MWh
Voimaa sähköhöyrykattiloihin ..	86 987 „
Myyty voimaa	114 934 „
Yhteensä	507 761 MWh

Priima voiman käyttö jakaantui:

Puunjalostus 91,5 %, tekstiiliteollisuus 4,7 % ja metsäteollisuus 3,8 %.

Tilastotietoja

Yhtiön kaikkien laitosten nettolaskutus oli 19 765 Mmk edellisen vuoden määrän oltua 17.649 Mmk.

Vuonna 1962 maksettiin palkkoina 3 917 Mmk ja edellisenä vuotena 3 829 Mmk.

Yhtiön sosiaalimenot olivat 519 Mmk.

Investoinnin kokonaismäärä nousi 1 286 Mmk:aan.

Vuoden lopussa oli koko yhtiön työntekijäin luku ilman metsätyöläisiä 5 100 ja toimihenkilöitä 1 160.

Yhtiökokous ja hallitus

Varsinaisessa yhtiökokouksessa, joka pidettiin huhtikuun 9 päivänä käsiteltiin yhtiöjärjestyksessä määrätyt asiat ja myönnettiin vastuuvapaus sekä päätettiin jakaa osinkona 1 000 mk osakkeelta. Toimiajaksi 1963—1965 valittiin hallituksen jäseniksi uudelleen professori Bertel Appelberg ja pankinjohtaja Göran Ehrnrooth. Tarkastamaan vuoden 1962 tilejä ja hallintoa valittiin herrat Ilmari Hjorth, Svante Kihlman (KHT), Viktor Procopé ja C. J. Idman (KHT) sekä heidän varamiehikseen herrat Åke Vilén (KHT), Stig Brunow ja Helge v. Knorring.

Eroamisvuorossa hallituksesta vuoden 1963 lopussa ovat jäsen Jarl A. Wasastjerna sekä varajäsenet Ole Sumelius ja I. F. Hornborg.

Tilinpäätöksessä ovat osingot yhtiön osakeomistuksesta, 79,7 Mmk, viety rahastoihin sekä 100 Mmk siirretty työntekijäin eläkesäätiöön.

Omaisuustase 31. 12. 1962

Vastaavaa			1962 tuhansissa	1961 markoissa
Varsinainen omaisuus				
Rahoitusomaisuus				
Kassa ja pankkisaatavat		70 689		
Tilisaatavat		11 013 898		
Obligatiot ja velkasitoumukset		134 075	11 218 662	(5 310 752)
Vaihto-omaisuus			1 535 021	(910 427)
Käyttöomaisuus				
Tehdaskiinteistöt ja vesivoima 1. 1. -62	666 379			
lisäys	8 886			
vähennys	6 467	668 798		
Rakennukset 1. 1. -62	3 961 948			
lisäys	219 340			
vähennys	358 688	3 822 600		
Koneet ja kalusto 1. 1. -62	5 543 892			
lisäys	969 786			
vähennys	2 058 207	4 455 471		
Metsäkiinteistöt 1. 1. -62	248 455			
lisäys	4 173			
vähennys	7 268	245 360	9 192 229	(10 420 674)
Ylimääräinen omaisuus				
Osakkeet			1 992 945	(1 926 256)
			23 938 857	(18 568 109)

Vastattavaa			1962 tuhansissa	1961 markoissa
Pankkilainat		32 305		
Pitkäaikaiset lainat		7 959 183		
Omat tunnusteet		500 000		
Velkavekselit		27 595		
Tilivelat		6 218 605		
Tilivelat, ennakkomaksut		2 711 684		
Nostamattomat osingot		1 702	17 451 074	(12 353 225)
Oma pääoma				
Osakepääoma		2 700 000		
Vararahasto		1 350 000		
Muut rahastot		1 946 393	5 996 393	(5 653 719)
Tulostili				
Voitto edelliseltä vuodelta		141 165		
Voitto vuodelta 1962		350 225	491 390	(561 165)
			23 938 857	(18 568 109)

Tulostase 31. 12. 1962

Kulut	1962 tuhansissa	1961 markoissa
Varsinaiset kulut		
Korkokulut	549 176	(319 819)
Tulo- ja omaisuusvero	633 780	(611 818)
Poistot	2 293 490	(2 551 103)
Palkat	3 917 414	(3 829 550)
Muut kulut	891 147	(668 103)
Vuoden voitto	350 225	(422 065)
	8 635 232	(8 402 458)

Tuotot	1962	1961
Varsinaiset tuotot		
Tuotot liikkeen harjoittamisesta	8 320 089	(8 109 681)
Korkotulot	122 593	(180 059)
Muut tuotot	192 550	(112 718)
	8 635 232	(8 402 458)

TAMPELLAN KONEPAJA

höyrylaivojen rakentajana

Yhtiön perustamisen aikoihin v. 1856—61 olivat kuljetusvaikeudet alkavan teollisuuden eräänä pahimpana kiusana ja sen kehityksen harmillisena jarruna. Valmistuihan Hämeenlinna—Helsingin rautatiekin vasta v. 1862 ja rautatieliikenteen ulottaminen Tampereelle, maamme teollisuuden kehtoon, tapahtui vasta v. 1876, jolloin myös Toijala—Turun rata valmistui.

Näin ollen kiintyi Tampellan silloisen johtajan Wasastjernan huomio näihin ei vain alkuvaikeuksissa kamppailevalle teollisuudelle vaan myös muille elinkeinoille kuten maanviljelykselle ja kaupalle elintärkeisiin liikennekysymyksiin. Kuljetusten ja matkustamisen helpottaminen mielessään Wasastjerna päätti rakennuttaa talvella 1957—58 uudessa konepajassaan Tampereella rataslaivan, joka sopisi liikennöimään vesistöissä kaupungista pohjoiseen päin, vasta valmistuneen Muroleen kanavan ja sulun kautta Ruhalan laituriin Ruoveden pitäjässä. Tämä vesitaival oli kuusi penikulmaa, ja liikenneyhteyttä oli sittemmin jatkettava Visuvedelle ja Virroille, sen jälkeen kun tarpeelliset kosken perkaukset oli suoritettu.

Tämä mainittuina vuosina rakennetun höyryrataslaivan "Ahti" nimeltään, liikennekuntaan saattaminen oli monen monien vaiheiden jopa kommellustenkin takana, joita muutamia vuosia myöhemmin Tampellan konepajan palvelukseen tullut insinööri Herman Kauffman kuvaa hauskalla tavalla kirjassaan Mieluisia muistoja Keski-Hämeestä. Laivan rungon rakensi Pohjanmaan rannikolla hyvin tunnettu laivanrakentaja Pihl, joka oli kotimaakunnassaan rakentanut kokonaisen laivaston purjealuksia, mutta "Ahti" oli valitettavasti hänen ensimmäinen höyrylaivansa", kertoo Kauffman.

Koneiston puolestaan rakensi englantilainen insinööri Dillworth, joka ei Kauffmannin mukaan "arvattavastikaan aikaisemmin ollut päässyt käsittelemään rataslaivan koneistoa, mutta kyllä lokomobiilejä, ja sen vuoksi hän sovellutti sellaisen Ahtiinkin." Kun Dillworth ei osannut muuta kieltä kuin englantia ja Pihl puolestaan oli "uskollinen" ruotsilleen, ei tämäkään tosiasia ollut omiaan lisäämään teollisessa toiminnassa tärkeätä yhteistoimintaa, mieluimmin väärinkäsityksiä ja kommelluksia. Monien vaiheiden jälkeen Ahti pääsi aloittamaan säännölliset kulkuvuoronsa Näsijärvellä purjehtien "Runoilijantietä" runsaan 10 vuotta päättäen kituliaan elämänsä v:n 1869 aikoihin. Sen vaarallisena kilpailijana purjehti vuosina 1865—67 samalla väylällä Venäjän kruunun kanuunalaiva Suuriruhtinas Vladimir, joka oli niinikään Tampellan konepajan rakentama.

Ruukinpatruuna Wasastjerna oli siis rakennuttamalla Ahdin tehnyt yrityksen vesiliikenteen aikaansaamiseksi Tampereelta pohjoiseen päin, ja kun tämä höyrylaiva lopulta näytti olevan käyttökelpoisessa kunnossa, arveli varatuomari Törngren (Tampellan pellavatehtaan perustaja) että hänenkin täytyisi jotakin tehdä liikenteen hyväksi kaupungista etelään päin. Näin kertoo Kauffman Tampereen seudun laivakulun alkuvaiheita kuvatessaan: "Hämeenlinnaan päin ei Kuokkalan kosken vuoksi kyllä voitu päästä Lempäälän kirkkoa kauemmaksi, siis vesiteitse vain puoliväliin, ja mahdollinen liikenne riippui siis kokonaan ympäröivien pitäjien tarpeista. Mutta kun Törngren Laukon suuren tilan silloisena omistajana Vesilahdella odotti tämän saavan siitä etuja ja kun hänen uusien yritystensä vuoksi kaupungissa täytyi matkustaa edestakaisin, päätti hän rakentaa höyrylaivan Pyhäjärven vesille."

Samat miehet, Pihl ja Dillworth, jotka olivat rakentaneet Ahdin, saivat tämän toisenkin laivan rakentamisen suorittaakseen. He eivät saaneet muuta

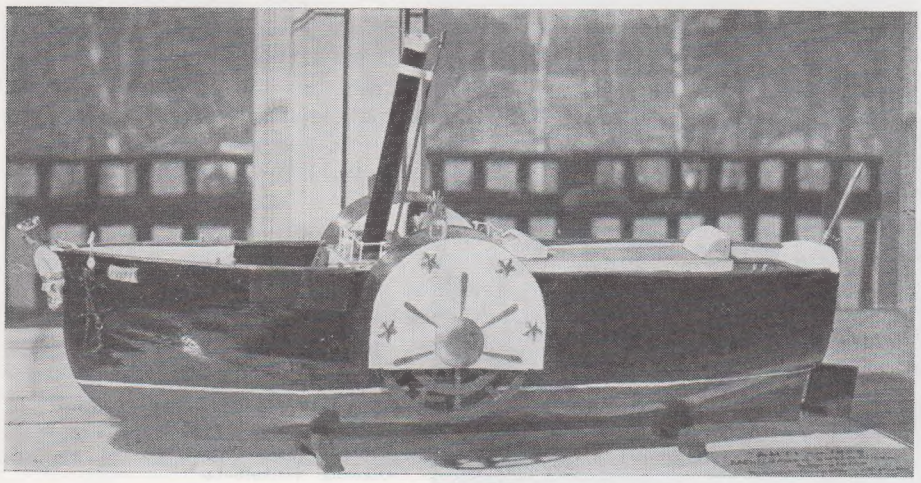

"Ahdin" pienoismalli, joka on Hämeen museossa.

ehtoa kuin että "höyrylaivan tuli olla suurempi ja tilavampi." Pihl, joka oli itse tyytyväinen Ahtiinsa, piti sitä mallina uutta laivaa suunnitellessaan — mitat olivat neljännestä suuremmat! Näiden piirustusten mukaan sai Pyhäjärven ensimmäinen höyrylaiva Laukko-muotonsa ja siitä tuli yhtä kiikkerä kuin oli ollut Ahtikin. Yhtä yksinkertainen oli Laukon koneistonkin ratkaisu. Pellavatehtaalle oli saapunut samoihin aikoihin Englannista n.s. Cornwall-höyrykattila, joka oli alunperin tarkoitettu muurattavaksi maissa olevaan rakennukseen, mutta kun se huomattiin siellä tarpeettomaksi, hoksasi Dillworth käyttää sitä vesillä uudessa höyrylaivassa. "Mikään kaunis laiva ei Laukosta tullut, mutta se oli jättiläinen Ahtiin verrattuna," kertoo Kauffman.

Toukokuun lopulla v. 1859 "Laukko" suoritti koeajonsa, mikä aiheutti ensimmäisiä korjauksia lähinnä höyrypaineen lisäämiseksi. Näin "Laukko" alkoi kaikessa hiljaisuudessa säännölliset kulkuvuoronsa, lähtien toisena päivänä kaupungista Laukon tilalle ja palaten seuraavana päivänä takaisin kaupunkiin. Kolmen ja puolen penikulman matkasta se suoriutui neljässä ja puolessa tai viidessä tunnissa. Laiva oli siis hidaskulkuinen, mistä johtui, että sen rakennuttaja Törngren, oli erittäin tyytymätön laivaansa.

Mutta ajanmittaan eivät edellä kuvatut rataslaivat Ahti ja Laukko tyydyttäneet Tampellan silloista johtoa. Siksi ruukinpatruuna Wasastjerna päätti rakennuttaa ensimmäisen rautaisen höyrylaivan, jonka panisi liikkeelle uudenaikainen potkuri eikä ratas. Tampellan konepajan oli pystyttävä saamaan aikaan ajanmukaisempaakin kuin rataslaivat "Ahti" ja "Laukko". Niin sai talvella 1862—63 muotonsa täkäläisten vesien ensimmäinen rautainen potkurihöyrylaivan "Ilmarinen". Jäitten lähdön aikaan toukokuussa 1863 laiva oli valmis ja laskettiin vesille, Näsijärveen, ilman juhlallisuuksia. Tämän laivan rakennustöitä oli jo johtamassa myös ins. Herman Kauffman, joka Ruotsissa oli saanut koulutuksen laivan rakennustaidossa. Mutta "Ilmarista" ei ollut tarkoitettu Näsijärven rantamaiden asukkaiden iloksi, sillä suoritettuaan pari seikkailurikasta matkaa Visuvedelle, sen majesteetillinen olemus kiskottiin maalle ja sen kohtalot alkoivat liittyä Tampereen eteläpuolisten vesistöjen historiaan. Venäjän kruunu oli näet päättänyt ostaa aluksen ehdolla, että se minkäänlaista apua käyttämättä omalla voimallaan suoriutuisi Tampereen ja Hämeenlinnan kaupunkien välisestä vesiväylästä. — Ilmarinen oli muuten ensimmäinen höyrylaiva, joka kulki Tampereen katuja, joita sen jälkeen ovat monet höyrylaivat kulkeneet niin alas kuin ylöspäinkin. Myös tästä Ilmarisen hinauksesta antaa Kauffman hauskan kuvauksen kertoen oluen näytelleen huomattavaa osaa väen innostamiseksi laivan eteenpäin kiskomisessa. Kohta alkoi Ilmarisen rautainen keula Pyhäjärven aaltoja. Kolme vuorokautta kestäneen monivaiheisen jyskyttämisen jälkeen, Kuokkalan kosken voittamisen (ensimmäinen alus tämän kosken historiassa) muodostaessa huipun tällä seikkailurikkaalla purjehdusmatkalla, laiva saapui kuin saapuikin onnellisesti Hämeenlinnaan. Näin ostajan asettamat ehdot tulivat täytetyiksi viimeistä piirtoa myöten! Laivayhteys Tampere—Hämeelinna oli avattu 13 vuotta aikaisemmin kuin Hämeenlinnan ja Tampereen rautatie oli liikennekelpoinen ja noin kymmenen vuotta aikaisemmin kuin Lempäälän kanava oli avattu säännölliselle liikenteelle.

Tampellan konepajan vanhimmista laivoista mainittakoon vielä rataslaiva "Eljas Lönnrot", joka kesäkuun 6 päivänä 1865 laskettiin vesille Pyhäjärveen ja helluntaina 1866 telineiltä Pyhäjärveen liukunut rataslaiva "Vanaja", joka Ilmarisen tapaan joutui uhmaamaan Kuokkalan kosken kuohuja ja luovutettiin Hämeenlinnassa ostajalle hoitamaan liikennettä Hämeenlinnasta Lempäälään.

"Kolmena kesänä ennen Lempoisten kannaksen poikki kaivetun kanavan ja sulun valmistumista v. 1868 pysähtyivät", kertoo Kauffman, "höyrylaiva 'Vanaja' sen yläpuolelle ja 'Eljas Lönnrot' alapuolelle ja sen jälkeenkin ne vain harvoin kulkivat toistensa kulkuvesiä. 'Lönnrot' oli hiukan syvemmällä kulkeva ja pitempi kuin 'Vanaja' ja sen oli kuivimpana kesäaikana varsin vaikeata keikutella perille Hämeenlinnaan, ja se oli kaikkina näinä vuosina käynyt siellä vain muutamia kertoja, kapteeni Steenin väitteen mukaan vain näyttämässä hämeenlinnalaisille, kuinka

"Storfurst Wladimir", joka liikennöi Näsijärvellä vv. 1864—67. Taustalla purjelaivoja. Oikealla Näsikalliota.

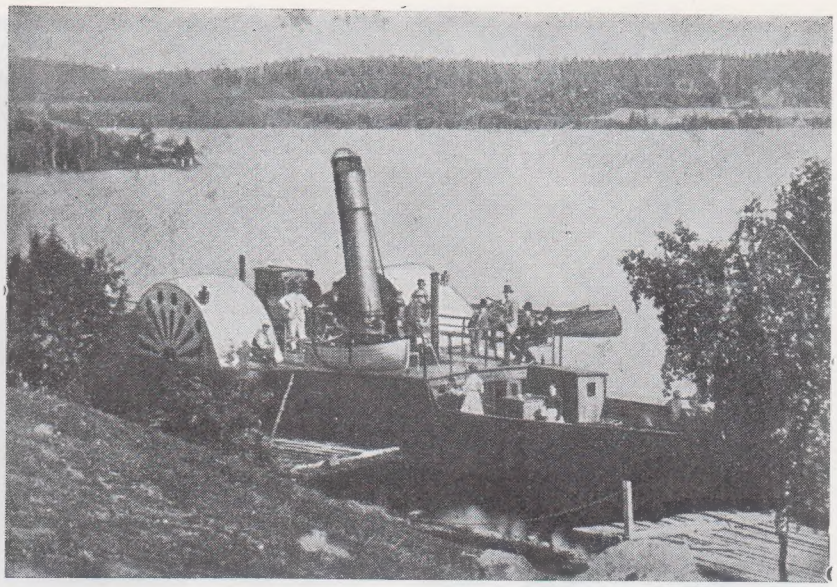

"Elias Lönnrot", joka rakennettiin v. 1865 Pyhäjärvellä ja siirrettiin 1876 Näsijärvelle

uljasta laivaa hän kuljetti. "Vanaja' tuli useammin Tampereelle tavallisesti juhannukseksi tai joksikin sunnuntaiksi viemään tehtaalaisia huvimatkalle Pyhäjärvelle, sillä tätä huvittelua kapteeni Steeniä ei saatu hoitamaan Lönnrotillaan, jota hän piti siihen liian hyvänä."

Laivojen rakentaminen jatkui sitten Tampellan konepajassa aina vuoteen 1910 saakka. Kaiken kaikkiaan on Tampella vv. 1858—1910 rakentanut kuutisenkymmentä alusta niihin kuuluvine koneistoineen ja höyrypannuineen.

Tällä hetkellä voimme todeta, että valkokylkiset höyrylaivat alkavat hävitä suomalaisesta maisemasta niin kuin höyryveturit rautateiltä, näiden paikan ovat vallanneet vesibussit siintävillä selillä ja dieselveturit rautateillä. Suomalainen järvimaisema sen sijaan on suurin piirtein entinen.

A. T.

Kun pellavatehtaan työnsankareita juhlittiin

Työn sankariuden merkeissä vietettiin pieni juhlahetki pellavatehtaan johtajan dipl.ins. Forssin huoneessa maanantaina toukokuun 20 p:nä. Tällöin näet johtaja Forss ojensi viilaaja Urho Lauri Valtolalle korjauspajasta ja punttaaja Martti Vilhelm Hildenille valkaisusta kultakellon puolen vuosisadan uskollisesta palveluksesta Tampellassa. Lahjat ojentaessaan piti ins. Forss näin arvokkaaseen saavutukseen päässeille tamperelaisille lämminhenkisen puheen, missä hän korosti Valtolan ja Hildenin saavutuksen suurta arvoa ja heidän työpaikkaansa kohtaan osoittamaa ihailtavaa uskollisuutta. Kahvipöydässä juhlinnan kohteeksi joutuneet Martti Hilden ja Urho Valtola muistelivat hauskaan ja leppoisaan tapaan menneitä työn ja toimen vuosia. Niinpä Valtola kertoi, että hän Helsingissä syntyneenä (27. 10. 1891) vuosisadan alussa muutti vanhempiensa kanssa Tampereelle, missä hänen isänsä astui viilajana Tampellan palvelukseen suorittaen täällä yli 30 vuotta kestäneen päivätyön.

Myös Urho Valtolalle tuli Tampellasta hänen ensimmäinen työpaikkansa, sillä astuihan hän konepajan palvelukseen 2. 1. 07, mutta hän ei ehtinyt kauaakaan olla työssä, kun maamme konepajateollisuudessa puhjenneen lakkoliikkeen ja sen seurauksena olleen sulun vuoksi hän joutui jäämään työstään pois toukokuussa seuraavana vuonna. Työriidan päätyttyä Valtola ryhtyi jatkamaan hyvään alkuun päässyttä metallimiehen uraansa. Hän ehtikin olla konepajalla silloin hyvin keskeisenä olleessa veturien valmistuksessa mukana aina vuoteen 1920 saakka, jolloin hän siirtyi pellavatehtaan palvelukseen. Täälläkin hän on siis ehtinyt korjauspajan vaativissa tehtävissä työskennellä pitkälti yli 30 vuotta. Vielä 70-vuotiaanakin Valtola terveenä ja reippaana on jatkanut työtään vaativalla paikallaan.

Dipl.ins. Forss ojentaa Urho Valtolalle yhtiön lahjoittaman kultakellon.

Työn veteraanit muistelevat menneitä. Vas:lta ins. Laszlo, Valtola, ins. Forss, Hilden ja selin ins. Björkenheim.

Martti Hilden työssään.

Hänen elämänmyönteinen, rauhallinen ja valoisa olemuksensa lienee saanut voimansa terveestä ja paljon ulkoilua harrastavasta vapaa-aikojen vietosta. Innokkaana uimarina, kävelijänä ja omakotimiehenä hän on hankkinut itselleen terveyden, joka on perustana onnelliselle elämälle.

Martti Hilden on puolestaan syntynyt Tampereella, 17. 4. 1901, ja oli juuri täyttänyt 12 vuotta, kun hän astui pellavatehtaan palvelukseen. Hänenkin varpaanjälkensä ovat 50 vuotta sitten jääneet märkäkehruun pikiselle permannolle, missä hän ensimmäisen hikensä vuodatti hankkiessaan itselleen jokapäiväisen leipänsä. Tällöin kuului tyyliin, että tällaiset pojannappulat olivat puoli päivää työssä ja puoli päivää koulussa ja silloin vaatimuksiin kuului, että koulun IV:s luokka käytiin kahteen kertaan, ja silloin vasta katsottiin, että nuorukainen oli "täysinoppinut" astumaan elävään elämään. Näinä alkuaikoina Hildenin perhe asui Järvensivulla ja nuori tehtaalainen juoksi Kalevankankaan poikki työhönsä uskollisesti joka päivä ja niin alkoi työrupeama joka kesti kunniakkaat puoli vuosisataa. Myöskin Hilden oli nuoruudessaan innokas urheilumies harrastaen erikoisesti uimahyppyjä, joka vaatii kylmää päätä ja rohkeata mieltä. Pispalassa asuessaan Hilden kertoi joutuneensa useiden vuosien ajan auttamaan erästä tunnettua tamperelaista, Aleksandra Gastia, joka testamenttasi omaisuutensa muodostetulle rahastolle, mistä annetaan avustuksia yksinäisille ja sairaille pellavatehtaan työntekjöille. Keskustelimme pitkään Hildenin kanssa tästä yli 90 vuoden ikään eläneestä naispersoonallisuudesta, jonka kunniallinen elämä oli täynnä itsekieltäytymistä ja työtä ja jonka työn tulokset nyt kauniilla tavalla palvelevat sairauden takia vaikeuksiin joutuneita.

Hilden kertoi viime vuosina paljon sairastelleensa, mutta siitäkin huolimatta pääseensä onnelliseen pää-

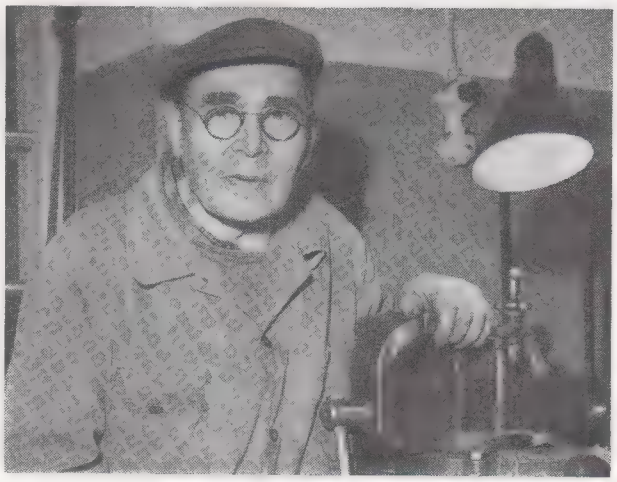

Urho Valtola työpaikallaan.

määrään, mikä merkitsee 50 palvelusvuoden täyttymistä.

Me kaikki tilaisuudessa mukana olleet täydestä sydämestä toivotimme onnea ja terveyttä näille todellisille työn sankareille, joiden uskollisuus ja uutteruus kelpaa meille kaikille esikuvaksi.

Rep.

Se joka ei pelkää mitään, voi helposti tuottaa vahinkoa, mutta siitä joka pelkää, tulee auttamatta orja.

(Seume)

* * *

Vaikkeivät jotkut rakkaimmat unelmasi toteutuisikaan, voit olla kiitollinen, etteivät myöskään monet painajaisunesi käyneet toteen.

(English Digest)

TAMMERKOSKEN PARTAALTA

- **— Ruotsinmaalaisen taloustieteilijä Dahménin sanoma.**
- **— Vapaan kilpailun merkitys kuluttajille.**
- **— Tehokas väestönsuojelu.**
- **— Rattivihaisuuden tilalle kohteliaisuus.**
- **— Minuutti voimistelua joka päivä riittää selän hoitoon.**
- **— Esimerkki — paras opettaja.**
- **— Suvaitsevaisuus — rehtiys — oikeudenmukaisuus.**
- **— Onnistunutta vuosilomaa.**

Jokin viikko sitten piti ruotsalainen taloustieteilijä Erik Dahmén Helsingissä huomiota herättäneen esitelmän, jossa käsiteltiin tämänhetkisiä talousongelmiamme. Esitelmän tarkoituksena oli nostattaa ennakkomielenkiintoa hänen Suomen Pankin toimeksiannosta tekemäänsä tutkimukseen, jonka kohteena ovat maamme taloudellinen kehitys ja talouspolitiikka 40- ja 50-lukujen vaihteesta lähtien.

Äskettäin ruotsinkielisenä ilmestynyt tutkimus ei päädy lyhyesti kiteytettäviin "tuloksiin, vaan pääpaino on taloudellisen kentän tärkeimpien syy-yhteyksien selvittelyssä, nykytilanteen luonteenomaisissa piirteissä ja näiden lähivuosien talouskehityksellemme sanelemissa puitteissa.

Dahménin tutkimuksen ydinkohtia ei ole mahdollista lyhyen artikkelin puitteissa selostaa, mutta väläytettäköön kuitenkin paria "punaista lankaa", vaikkapa vain kiinnostuksen herättämiseksi.

Huolimatta siitä, että Suomessa jatkuvasti on investoitu runsaat 30 % kansantulosta, ja maa tässä suhteessa on maailmantilastojen kärkitiloilla, ei esim. tosiasiallisen kansantuotten tai kulutuksen nousu asukasta kohti ole ollut yhtä voimakasta kuin monissa muissa maissa. Ei voidakaan välttyä panemasta merkille investointien huonoa tuottoa ja epätarkoituksenmukaista jakautumista. Niinpä investoinnit maatalouteen olivat useina vuosina jopa puolet teollisuuden investoinneista, ja samoin on maatalous kiinnittänyt hyvin huomattavan osan työvoimasta, ilman että maatalouden osuus kansantulon ja ylisen elintason kohottajana olisi ollut missään suhteessa pääoma- ja työpanokseen. Maatalouspolitiikkamme saavutuksia tarkastellessaan Dahmén toteaa mm. maataloustuotteiden viennin kohdalla, että huomattavat määrät työtä ja pääomaa vaatineita maataloustuotteita on yksinkertaisesti lahjoitettu maasta — ja kaiken lisäksi Suomea rikkaammille maille! Teollisuus on verotustietä joutunut rahoittamaan suuren osan maatalousväestöön kohdistuneesta tulon siirtopolitiikasta ja näin tavallaan joutunut maksamaan työvoimasta, joka ei ole ollut sen palveluksessa, vaan joka on sidottu huomattavasti heikompituottoiseen toimintaan. Teollisuuden kehitys on tämänkin vuoksi ollut hitaampaa kuin mitä se olisi voinut olla. Asiaa voidaan tietenkin katsoa eri näkökulmista, jatkaa Dahmén: ne, jotka pitävät kansantulon mahdollisimman nopeata nostamista toivottavana, voivat suhtautua asiaan arvostellen, kun taas ne, jotka pitävät maalaiselämää ja peltotyötä sinänsä jonkinlaisena itseisarvona, voivat suhtautua toisin. Ilman maatalouspolitiikan radikaalia muuttamista puuttuu suomalaiselta maataloudelta täysin edellytykset selviytyä ilman huomattavaa valtion tukea, ja tulevaisuus näyttää kärjistävän ongelmaa.

Maa- ja metsätaloudessa olevan työvoiman vähentäminen on kuitenkin vain eräs puoli talouspolitiikkamme ongelmista. Yhtä tärkeä — ellei tärkeämpi — on vapautuvan työvoiman sijoittaminen tuottavampaan työhön, ja tässä on kysymys nimenomaan teollisuudestamme, koska vain sen avulla voidaan ansaita ulkomaisia valuuttoja.

Taloudellisen kasvun vauhtia ei siis määrää yksinomaan se, miten paljon yhteiskunnassa tehdään työtä tai käytetään pääomia eli investoidaan, vaan myös se, **miten työtä tehdään ja miten näitä pääomia käytetään hyväksi.** Mutta valitettavasti tällaiset kysymykset eivät näytä suurestikaan johtavia poliitikkojamme kiinnostavan.

* * *

Kirjassaan "Understanding Profits" Claude Robinson valaiseen tuottajien voiton ja kuluttajien etujen vuorovaikutussuhdetta kuvailemalla kuviteltua teollisuudenalaa, jolla toimii yksitoista tuottajaa kukin erilaisin kustannuksin. Kaikkien oletetaan valmistavan suunnilleen samaa tuotetta ja myyvän sitä kilpaileviin hintoihin markkinoilla.

Kullakin kysynnän tasolla kannattavuuden rajalla toimivat tuottajat saavat menonsa ja tulonsa nipin napin tasapainoon, korkeimmin kustannuksin toimivat tuottajat kärsivät tappiota, muutamat yritykset tuottavat voittoa jossain määrin, mutta alhaisimmin kustannuksin toimivat ansaitsevat hyvin.

Tri Robinson tulkitsee esimerkkiään näin:

"Mitä tämä merkitsee kuluttajalle? Se merkitsee, että eniten ansaitsevat yritykset ovat löytäneet halvemman tavan valmistaa ja jaella tuotettaan kuin kilpailijansa. Ne käyttävät inhimillisiä ja aineellisia voimavarojaan tehokkaammin — niiden henkilökunta on taitavampaa, niiden sijainti parempi, niiden tuotantoprosessi tarkoituksenmukaisempi ja niiden ostot ja myynnit paremmin organisoituja.

Todennäköisesti ne myös käyttävät enemmän rahaa kuin kilpailijansa uusien ja parempien tuotteiden kehittämiseen ja uusien, kustannuksia alentavien menetelmien keksimiseen. Niiden neuvottelijat ovat myös todennäköisesti paremmin varustettuja ja kykenevät tarjoamaan parempia palveluksia. Näiden johtavien yritysten työntekijät ansaitsevat todennäköisesti hyvin ja heillä on hyvät mahdollisuudet pitää paikkansa.

Ennemmin tai myöhemmin täytyy kannattavuuden rajalla toimivien tuottajien, jotka toimivat korkein kustannuksin, muuttaa tuotantoaan, parantaa menetelmiään ja uudenaikaistaa jakelukoneistoaan sekä huolehtia siitä, että heidän tuotteensa tyydyttävät kuluttajien makua ja tarpeita. Kilpailu kiristyy näin sekä hinnan, laadun että palvelun puolesta, ja tulos koituu kuluttajain hyväksi parempina ja halvempina tuotteina.

Ei siis ole mitään syytä puhua halventavasti "voitosta". Vapaan kilpailun markkinoilla ovat suurinta voittoa tuottavat yrittäjät todellisuudessa kuluttajan ystäviä, sillä juuri he aukovat tietä paremmille ja halvemmille tuotteille. Niin kauan kuin kuluttajat voivat tehdä ostonsa vapaasti markkinoilta, missä on useampia kuin yksi tuottaja, ja valita eri tarjousten välillä, ei korkea voitto ole "riiston", vaan tarjona olevan palvelun mitta."

* * *

Väestönsuojelun valmisteluun sopii hyvin vanha sananlaskumme: "Vara on viisautta eikä vahingon enne". Näin kirjoitetaan Väestönsuojelulehden tämän vuoden toisessa numerossa. Koska mainittu lehti leviää tiettävästi vain harvoille lehtemme lukijapiiristä, saanemme selostaa pääkohdat mainitun lehden kaikille kansalaisille tarkoittamasta vetoomuksesta.

Jos ihmiskunnan suurin onnettomuus, sota, tai siihen verrattava vaara vastoin hartainta toivoamme, yllättäen uhkaa, on myöhäistä kysyä, mitä pitäisi tehdä, vaan lähinnä on kysymys siitä, mitä on tehty tällaisen onnettomuuden varalta.

Jo useita vuosia ovat väestönsuojeluviranomaiset niin sisäasiainministeriössä, lääninhallituksissa kuin kunnissakin työskennelleen näiden kysymysten parissa, mutta tämä ei vielä riitä. Vaara uhkaa meitä jokaista, Sinua ja minua, joten väestönsuojelussa tarvitaan jokaisen kansalaisen omatoimista panosta sekä itsensä ja perheensä että myös lähimmäistensä hyväksi.

Väestönsuojelukoulutus rauhan aikana tapahtuu yleensä vapaaehtoisuuden pohjalla. Näin laki vetoaa kansalaisten vapaaehtoiseen toimintaan. Valtiovalta voi tilanteen siihen pakottaessa käyttää väestönsuojelutehtäviä suorittamaan jokaista 16 vuotta mutta ei 65 vuotta täyttänyttä maamme kansalaista.

Mitä siis Sinun olisi jo nyt tehtävä?

1) Ryhdy kartuttamaan väestönsuojelutietouttasi hankkimalla kirja "Väestön Suojeluopas" ja tilaa Suomen Väestönsuojelujärjestön julkaisema lehti "Väestönsuojelu". Liity paikkakuntasi väestönsuojeluyhdistykseen. Osallistu paikkakunnallasi järjestettyihin esitelmä-, ja koulutus- yms. tilaisuuksiin.

2) Perehdy ensiavun antamiseen osallistumalla järjestettyihin koulutustilaisuuksiin sekä paloturvallisuuden edellyttämiin ennakkotoimenpiteisiin ja palojen alkusammutukseen. Näitä taitoja voit tarvita koska tahansa.

3) Selvitä itsellesi lähimmän väestönsuojan sijainti tai ellei sellaista ole riittävän lähellä, tarkista, sopisiko talosi kellari tilapäiseksi suojapaikaksi. Tutki maaseudulla, mihin paikkaan voit tarpeen vaatiessa järjestää itsellesi ja perheellesi säteilysuojan.

4) Muista, että viranomaiset voivat antaa määräyksen uhanalaisten kohteiden evakuoinnista. Tällöin evakuoitavien I kiireysluokkaan kuuluvat alle 16 vuotiaat lapset äiteineen, sairaat hoitajineen ja yli 65 vuotta täyttäneet vanhukset.

5) Hanki itsellesi ja perheellesi henkilökohtaiset suojavälineet: suojanaamari tai hengityssuojain, ihoa suojaava vaatetus, kuten hiihtopuku, sadetakki ym. sekä ensiaputarvikkeita.

6) Varaa kotiisi hyvin säilyviä elin- ja muita välttämättömyystarvikkeita parin viikon perusannos. Suorita perusannoksen täydentäminen aina kulutuksen mukaan.

Mikäli väestönsuojeluviranomaiset vaaran uhatessa joutuvat käskemään väestönsuojelun toimeenpanon,

— pysy rauhallisena; varo huhuja; älä turhan uteliaisuutesi tähden käytä puhelinta,

— kuuntele jatkuvasti radiota, sillä sen avulla saat lisätietoja ja ohjeita,

— palauta mieleesi vahvistetut perusäänimerkit, jotka ovat

— säteilymerkki (nouseva, laskeva, välillä katkeava ääni), joka ilmaisee, että säteilyvaara uhkaa,

— yleinen hälytysmerkki (yhtäjaksoinen nouseva ja laskeva ääni), joka tarkoittaa välitöntä vaaraa ja nopeaa suojautumista, sekä

— vaara ohi-merkki (yhtäjaksoinen tasainen ääni,

— pimennä asuntosi ja täydennä edellisessä kappaleesta mainittuja toimenpiteitä: rakenna tilapäis- ja säteilysuojat,

— ilmoittaudu vapaaehtoisena talosi, korttelisi ja kyläsi väestönsuojelun valvojalle.

* * *

'On eräitä tilanteita, joissa ihmiset tulevat helposti ärtyisiksi ja kärsimättömiksi. Kiire, tungos, ahtaus ovat sellaisia, samoin jonotus ja odottaminen. Niitä ovat tilanteet, jossa monta ihmistä haluaa samaa ja jokainen on uhkaamassa toista saamassa tuota tavoiteltua. Kaikki nämä tekijät yhtyvät sattuvasti liikenteessä. Kaikille on kiire — tai ainakin syntyy kiireen tunnelmaa, on tungosta ja ahtautta, joudutaan ajamaan jonossa ja odottamaan liikennevaloilla. Jokainen haluaisi päästä eteenpäin, mutta kadunkulmaan ei mahdu kuin jokunen auto kerrallaan. On annettava tietä. Ei ihme, jos monet tulevat liikenteessä ärtyisiksi ja vihaisiksi. Autoilijat purkavat ratin ääressä kiukkuaan joko itsekseen tai auton ikkunasta ilkeyksiä viskoen."

Tämä tohtori Martti Paloheimon laatima kuvaus lienee meille itse kullekin liiankin tuttu nykyajan liikenteestä. Siksi kaivataan enemmän mielenmalttia ja ehkäpä myös kohteliaisuutta.

— Poliisin merkkipilli on soinut. Kapealla yksisuuntaisella kadulla seisova autojono valmistautuu liikkeelle lähtöön. Valkoisen käden viitauksella jono nykäisee eteenpäin. Vaihde suurempaan, kaasua ja autojono kiitää kohden etäällä näkyvää kadun risteystä.

— Mutta mitä tuolla tapahtuu? Yksinäinen jalankulkija on lähtenyt aivan väärästä paikkaa ajoradan ylitykseen ja on kauhuissaan pysähtynyt keskelle katua tuijottaen lähestyvää autojonoa. Ensimmäisenä ajava auto hiljentää vauhtiaan, pysähtyy. Takaa kuuluu raivoisa torven törähdys. Ystävällisesti hymyillen kuljettaja viittaa vanhukselle: oletpahan lähtenyt hieman väärästä paikkaa ylitykseen, mutta erehdyksiä sattuu meille kullekin — nyt vain kiireen vilkkaan katukäytävälle...

Vielä kotiin tullessaan hän muisti jalankulkijan kiitollisen hymyn, sen sijaan takaa kuulunut äreä äänimerkki oli unohtunut.

— Kuraisella maantiellä kävelee juuri koulusta päässyt lapsijoukko. Ja aivan oikein, kuten opettaja on neuvonut: maantien vasenta laitaa ja jonossa. Etäältä tulee suri rekka-auto kuraa molemmin puolin roiskien. Lapsijono painautuu vaistomaisesti lähemmäksi ojan reunaa, mutta yhtäkkiä auto hiljentääkin vauhtiaan ja suuri kuormavaunu soluu hiljaa lapsijoukon ohi.

Purkaessaan määräpaikassaan kuormaansa kuljettaja muisti viimeisenä kulkenen pojan käden heilahduksen: kiitos sinulle, ettet tahrinut vaatteitamme...

Vaihtamalla kohteliaisuuteen olemme siirtyneet sellaiselle tielle, joka vie meidät yhteiseen päämääräämme: **liikenneturvallisuus kaikille totutuksi tavaksi.**

* * *

Selkäsairaudet, kipu ja väsymyksen tunne selässä ovat vaivoja, jotka alkavat olla varsin yleisiä. Harva ihminen pääsee nykyisin keski-ikään tuntematta ainakin joskus väsymystä ja kipeytymistä selässään. Seisominen ja istuminen tuntuu väsyttävältä ja kun kipu yltyy oikein pahaksi, vaatii se vuoteeseen. Mikä sitten on syynä näihin yhä yleisimmiksi käyviin selkävikoihin ja voidaanko niiden syntymistä jotenkin estää ja jo alkaneita sairauksia parantaa. Dosentti M. J. Karvonen on kirjoituksissaan ja esitelmissään vastaillut kysymyksiin seuraavaan tapaan.

— Syyt selkävikoihin löytyvät tavallisesti selkärangasta. Vika voi olla nikamissa, niiden välilevyissä, haarakkeiden välisissä pikkunivelissä tai nivelsiteissä. Kovin paljon ei tällaisten vikojen rakenteelliseksi korjaamiseksi voida tehdä. Osa vioista on sitä paitsi synnynnäisiä. On joka tapauksessa syytä antaa lääkärin selvittää, minkälaatuisesta selkäviasta on kysymys, jotta sitä voitaisiin mahdollisuuksien mukaan hoitaa.

Rappeutumisilmiöitä

Useat selkäviat ovat eräänlaisia rappeutumisilmiöitä, joten niiden ehkäisemiseksi voidaan tehdä paljonkin. Pieni esimerkki selkävian syntymisestä. Jos henkilö, jonka selkälihakset ovat heikot, nostaa jotain painavaa esinettä ja sattuu samalla liukastumaan, saattaa hänen selkänsä venähtää pahasti ja kipeytyä. Yllättävän liikkeen ja taakan paina tulee näet selkälihasten pettäessä nivelsiteille, jotka vioittuvat. Jos selkälihakset olisivat pystyneet tämän paineen kantamaan, ei vahinkoa olisi päässyt tapahtumaan.

Voimistelu vahvistaa selkää

Ennakolta ehkäisevänä selän lihaksia vahvistavana hoitokeinona on jokapäiväinen selän voimistelu. Kiireisimmänkään ei tässä kohden kannata valittiin ajan puutetta, sillä resepti on seuraava: selkälihaksien vahvistamiseksi on suositeltavaa otta joka-aamuiseksi tavaksi pieni voimisteluohjelma. Lattialla vatsalla maaten taivutamme vartaloa taaksepäin ottaen mukaan sekä hartiat että jalat. Puolen minuutin taivuttelu riittää. Sitten käännytään selälleen ja taivutetaan polvet koukkuun. Nyt taivutetaan puolen minuutin ajan niskaa ja vartaloa eteenpäin polvia kohti. Vain yhteensä minuutti kuluu tähän selän voimisteluun, mutta se riittää kuitenkin pitämään selän lihakset kunnossa.

Jos selkä on jo päässyt kipeytymään, tarvitaan varovaisempaa alkua. Todella vaikeissa tapauksissa on paneuduttava muutamaksi päiväksi vuoteeseen ja pidettävä selkä lämpöisenä. Kun kipu on rauhoittunut, aloitetaan selän venyttäminen esim. riippumalla. Välineiksi sopivat renkaat, tanko ja mikseipä oven yläreunakin. Tästä liikkeestä edetään varovaisesti selkää vahvistavaan päivittäiseen voimisteluun.

Seisomatyössä välillä levähdettävä

Seisomatyötä tekevät tietävät itse, miten seisominennen rasittaa paljon enemmän kuin kävely. Tästä syystä olisikin välttämätöntä, että työpaikoilla on varattu istuimia työntekijöille levähtämistä varten. Kun selkäviat ovat nykyisin melko yleisiä, kannattaisi myös työpaikkojen yhteyteen esim. pukuhuoneen puolelle sijoittaa renkaat tai tanko, jossa ne henkilöt, joiden selkä tuntuu vahvistamista kaipaavan, voisivat ohimennen venyttää selkäänsä.

Kovapohjainen sänky terveellinen

Selkävikaiset itse ovat usein taipuvaisia pitämään työntekoa syynä selkäsairauteensa. Enemmän kuin työnteko saattaa heidän selkäänsä kuitenkin rasittaa vuode, jos se nimittäin on pehmeä ja "riipumattomainen". Ensimmäinen ehto selkäsairauksien torjumiseksi on hankkia kunnollinen kovapohjainen sänky tai varustaa sänky vanerilevyllä. Lauta- ja vaneripohjan päälle pehmitteeksi riittää vaahtomuovinen tai vaahtokuminen 4—6 sm:n paksuinen patja. Se, joka pelkää tällaisen patjan "vetävän", voi peittää patjan huovalla.

Toinen ja melkein yhtä tärkeä huonekalu on tuoli. Kun työstä tullaan istuudutaan viettämään iltaa nojatuolissa, ei suinkaan ole yhdentekevää, minkälaisessa tuolissa istutaan. Nykyisin on jo saatavissa oikein mitoitettuja ja selälle tukea antavia tuoleja, joten mahdollisuuksia ei puutu. Tuolia valittaessa ei riitä vain sen ulkonäön arvosteleminen ja tuolin kokeileminen siihen pikaisesti istahtamalla. Tuolissa tulisi istua pidemmän aikaa ja ilman päällysvaatteita,

jotta todella selviäisi onko se sopiva. Usein on tuoli epämukava siitä syystä, että istuin on liian syvä. Ristiselkä ei tällöin saa tarvitsemansa tukea selkänojasta.

Selkäsairauksia voidaan siis välttää toisaalta selkää vahvistamalla ja toisaalta antamalla sille tilaisuus lepoon.

* * *

Kasvatuksesta on sanottu, ettei sen tarkoituksena ole opettaa ihmisiä tietämään sellaista, mitä he eivät tiedä, vaan opettaa heitä käyttäytymään sillä tavalla, jolla he eivät käyttäydy. Ei myöskään moitteettomien tapojen — eli tapakasvatuksen — opetuksessa ole tehtävän päävaikeus tietojen jakamisessa, vaan tahdon ja tottumusten kehittämisessä. Ne säännöt ja menettelyohjeet, joiden tuntemusta hyvät tavat ja käytös edellyttävät, ovat helposti opetettavissa verrattuna siihen vaikeuteen, mikä on niiden muuttamisessa vakiintuneiksi tottumuksiksi.

J. V. Snellman kirjoitti 119 vuotta sitten "Maamiehen Ystävässä" lasten kasvatuksesta mm, että "lasten ylöskasvattamisen kanssa on asia niin, että sen helpommasti tekee kuin selittää. — Lapset ovat niin kuin marakatit, että mitä ne näkevät toisten tekevän, sitä he myös ittekin tekevät. — Myös vanhempain pitäis niin elämän, kuin he lapsensa elämään neuvovat. Sillä heidän käytöksensä ja esimerkkinsä ovat paljon paremmat lapsia opettamaan kuin kaikki muut opit ja neuvot."

Nuo Snellmanin sanat pätevät vielä tänäänkin. Yli sadassa vuodessa on opettajien kasvatusopillinen tieto ja taito varmaan paljonkin noussut, mutta kun toisaalta koulut ovat niistä ajoista muuttuneet jopa jättiläismäisiksi "massatuotantolaitoksiksi" ja lasten ympäristössä on kaiken kaltaisten vaikutteiden määrä kasvanut moninkertaiseksi, eivät opettajat paljonkaan mahda, jos lapsen on päivittäin palattava koulusta ympäristöön, jossa hyvistä tavoista ei välitetä enempää sanoissa kuin teoissakaan.

Vanhemmilla on nykyaikana huolensa ja kiireensä, mutta mikään niistä ei vapauta heitä kasvattajan vastuusta — ei edes se, että tehtävä voi näyttää joskus ylivoimaiseltakin. Vanhempien on neuvottava ja ohjattava lapsiaan hyviin tapoihin ja vastattava tarpeen vaatiessa riittävästä kurista. Siinä ei kuitenkaan ole vielä kaikki. Koska "lapset ovat niin kuin marakatit" — ja kovin tarkkasilmäisiä lisäksi — on vanhempien hyvällä esimerkillä ratkaiseva merkitys kaikkien niiden kielteisten vaikutteiden vastapainona, joilta kukaan ei nyky-yhteiskunnassa voi lastaan varjella. On varmasti vähän vanhempia, joilta puuttuu hyvän esimerkin antamiseen tarpeellinen tieto. Se on vain tahdon ja vastuuntunnon varassa.

* * *

Elämme "lasten vuosisataa" ja näyttää siltä, kuin parhaillaan olisi menossa sen "kasvatuksen vuosikymmen". Kasvatusasioista ei vain puhuta paljon, vaan myöskin toimitaan. Lieneekö syy virinneeseen innostukseen löydettävissä parin edellisen vuosikymmenen laiminlyönneistä ja niiden seurauksista vai murrosajan synnyttämästä levottomuudesta puolin ja toisin. Tarkoitamme tässä, kuten jäljempänäkin, vain kasvatuksen yleistä puolta: luonteenkasvatusta, tapojen opetusta ja kasvatettavan henkistä sopeuttamista ympäristöönsä. Kasvatus ammatteihin on tietysti eri asia ja sen vaatimukset sanelee suoraan kehittyvä yhteiskunta.

Eri henkilöiden ja piirien kasvatusihanteissa voi olla huomattaviakin eroavaisuuksia, mutta yleistäen voitaneen sanoa kasvatustyön tavoitteena olevan katsomuksiltaan valistunut, henkisesti ryhdikäs ja moraaliltaan sekä tavoiltaan yhteiskunnassa vallitsevat normit täyttävä "ihannekansalainen". Muuan kasvatusalan asiantuntijoistamme määritteli hiljattain tämän tavoitteen tavallaan neliosaiseksi toteamalla, että tarvitaan kasvatusta 1) suvaitsevaisuuteen, 2) rehtiyteen, 3) oikeudenmukaisuuteen ja 4) järjestyksen ja sääntöjen kunnioittamiseen. Siinä on selvä tavoite, mutta matka siihen on pitkä, kivinen ja kaita. Ajatelkaamme vain, miten suuria vaatimuksia nuo neljä kohtaa asettavat, ei yksin kasvatustyöhön erikoistuneille, vaan koko vanhemmalle ikäpolvelle, jonka valtaenemmistön on osaltaan huolehdittava kasvatuksen arkisesta "kenttätyöstä". Parhaatkin asiantuntijat ovat voimattomia, elleivät lasten ja nuorten vanhemmat tee omaa ratkaisevaa osuuttaan noiden päämäärien hyväksi.

Muuttuvassa maailmassamme on suvaitsevaisuuden merkitys tullut jatkuvasti yhä korostetummin esille. Lienee kuitenkin todettava, ettei suomalaiseen kansanluonteeseen ole suvaitsevaisuus — ihme kyllä — kuulunut, vaikka juhlapuheissa on voitukin vapauteen ja valistuneisuuteen vedoten päinvastaista vakuutella. Onhan kovin tavallista, että henkilö, joka esiintyy ponnekkaasti yksilöllisten näkemysten oikeutuksen puolesta, on hyvinkin suvaitsematon sellaisten näkemysten esittäjiä kohtaan. Vaikka suvaitsevaisuuden suhteen ollaankin kaikesta päätellen vähitellen menossa parempaan päin, on vanhemmalla polvella silti tässä runsaasti itsetutkiskelun ja korjaamisen varaa. Tilanne on kuitenkin sikäli hyvä, että nuorisostamme on aivan olosuhteiden pakosta ja ilman kasvattajien esimerkkiä ja ponnistuksia kasvamassa paljon suvaitsevaisempia ihmisiä kuin heidän vanhemmistaan ja kasvattajistaan syvälle juurtuneine ennakkoluuloineen.

"Rehti suomalainen" — sanonta kuullostaa tutulta ja useinkin kuullulta. Siinä täytyy siis olla perää, mutta toisaalta kuitenkin näyttää siltä, kuin rehtien ihmisten ryhmittymät puuttuisivat Suomesta jokseenkin tyystin, mikäli "oman" ryhmän puolesta todistajat katsotaan jääveiksi. Näkyvimpiä ryhmittymiä ovat ammatilliset, poliittiset, urheilu- ja eräät muut aatteelliset yhteenliittymät. Tavallisesti rehtinä pidetään vain "omaa" ryhmää ja muut sijoitetaan mielissä — kevein perustein — jonnekin lievästi epäilyttävien ja konnien koplien välimaille. Parempi olisi kuitenkin lähteä siitä olettamuksesta, että elleivät nuo "muut" ansaitse rehdin mainetta, niin tuskin sitä ansaitsee "omakaan", siksi paljon samankaltaisista tarvikkeista meidät kaikki on tehty. Jos siis myös rehtiyden osalta puntaroimme kasvattajien esimerkkiä kasvatettavilleen, niin kielteisillä epäilyksillä nykytilanteen suhteen on perusteensa.

Oikeudenmukaisuus ja vanhurskaus merkitsevät osittain samaa, joten oikeudenmukaisuuden vaatimusta on pidettävä ikivanhana, vaikka vasta tällä vuosisadalla se on noussut erääksi yhteiskuntien peruskivistä. Ei liene myöskään epäilystä siitä, että

Tampellan teatterikerholla onnistunut kerhoilta

Tampellan Teatterikerho piti ensimmäisen kerhoiltansa Juhlatalossa torstaina 16. 5. -63.

Kauniisti paistoi ilta-aurinko saliin, jossa noin 30-henkinen teatterin ystävien joukko kokoontui keväisen illan istuntoon kukkasin koristeltujen kahvipöytien ääreen.

Jo kaksi teatterikautta on kerho palvellut jäseniään, mutta vasta nyt oli ensimmäinen yleinen kokous ja jäsenten yhdessäolotilaisuus.

Kerhon puheenjohtaja Erkki Salonen avasi kokouksen ja lausui jäsenet tervetulleiksi. Hän selosti lyhyesti kerhon alkuvaiheita ja sen tähänastista toimintaa.

Tampellan Johto teki aloitteen kerhon perustamiseksi ja Sosiaaliosasto hoiti asian eteenpäin vientiä.

Johtokuntaan kutsuttiin seuraavat kahdeksan jäsentä: Erkki Salonen puheenjohtajaksi, Vappu Hulmi sihteeriksi ja muiksi jäseniksi Leena Siro-Reinola, Eino Koskinen, Riitta Saarinen, Anja Joki-Erkkilä, Timo Rannisto ja Helvi Ahonen.

Näin johtokunta käsittää tasapuolisesti henkilökuntaa Tampellan kolmesta eri laitoksesta.

Kertakaikkinen jäsenmaksu on 3:—

Jäsenmäärä on 83. Tämä muodostuu melko tasaisesti Lapinniemen, Pellavatehtaan ja Konepajan henkilökunnasta. Myöskin naisten ja miesten määrä siinä on jokseenkin tasaväkinen.

Näyttelijä Matti Varjo vastasi auliisti lukuisiin hänelle esitettyihin kysymyksiin.

Tämä yleinen kokous vahvisti kerholle laaditut säännöt sekä valitsi jo tähän asti toimineen johtokunnan toimimaan seuraavaan vuosikokoukseen saakka, joka pidetään sääntöjen mukaan elokuussa. Vakinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin Lapinniemeltä Into Järvinen ja konepajalta Viljo Wirta. Heidän varajäse-

---

kasvatus oikeudenmukaisuuteen on oleva elintärkeä asia meille suomalaisillekin. Mutta mikä on vielä tämän hetken tilanne? Eiköhän vain melkoisesti sen tapainen, että minun oikeuteni toteutuminen on oikeudenmukaisuutta, mutta toisten ei, mikäli toisten oikeus on ristiriidassa minun etujeni kanssa. Kasvatukseen oikeudenmukaisuuteen ei ole kiinnitetty sanottavasti huomiota, ja siksi tapaa usein sellaisiakin, jotka näkevät jo pelkästään toisen oikeuden toteuttamisessa epäoikeudenmukaisuuden itseään kohtaan. Tätä piirrettä sanotaan kateudeksi. — Lasten ja nuorten nähdessä ja kokiessa ympäristönsä epäoikeudenmukaisuutta on siitä tavallisin seuraus paatuminen ja muuttuminen ympäristön kaltaiseksi. Juuri perinteellisen epäoikeudenmukaisuuden seuraukset voivat muodostua kohtalokkaiksi niin yhteiskunnalle kuin yksilöillekin, niin suuressa kuin pienessäkin.

Kasvatus järjestyksen ja sääntöjen kunnioittamiseen voidaan tietysti toteuttaa "vanhan koulun" linjalla, so. ulkonaisella pakolla ulkonaiseen — tai ulkokultaiseen — järjestyksen ja sääntöjen kunnioittamiseen, mutta luonteen syvämuokkaus voi tässä kohdin olla yhtä vaikeaa kuin edellistenkin. Ympäristön esimerkki on siinäkin ratkaiseva ja nykytilannetta sen esimerkin osalta voitaneen pitää keskimäärin jokseenkin tyydyttävänä.

Maailmaa ei paranneta päivässä! Edellä jo totesimme, että matka kyseisiin tavoitteisiin on pitkä, kivinen ja kaita. Mutta mikäli olemme sitä mieltä, että maailmaa olisi meidänkin aikanamme rakennettava myös kasvatustyön kautta edes hieman entistä ehommaksi, niin pitänemme sen yrittämistä velvollisuutenamme.

* * *

Säätieteilijäin ennustusten mukaan, joihin vielä monet kansanennustajat ovat yhtyneet, pitäisi parhaillaan elettävästä kesästä tulla säittensä puolesta kerrassaan "yliveto". Jos niin käy, mitä me kaikki varmaan hartaasti toivomme, saamme me lomalle lähtevät silloin otollisen tilaisuuden ulkoilemiseen ja auringon ottoon kukin makunsa mukaan. Silloin vuosiloma tulee vietetyksi sen tarkoitusta vastaavalla tavalla: terveyden ja työkunnon kohentamiseen.

Paljon ulkoilua ja reippailua olkoon tunnuksemme, missä sitten itse kukin lomamme vietämmekin, joko kesämökillä tai lomakylässä, turistimatkalla tai jossain maalaistalossa. Pääasia on, että saamme tilaisuuden runsaaseen ulkoiluun sekä vaihteluun, mikä lisää meidän hermovoimaamme. Toivotamme kaikille tampellalaisille sääennustajain vakuuttamaa kaunista kesää ja onnellisia lomamatkoja millä kulkuneuvolla ne sitten tapahtunevatkaan.

Koskenlaskija

nikseen tulivat konepajalta Anna Nyström ja huoltokonttorista Hillevi Murtoniemi.

Lopuksi puheenjohtaja pyysi jäsenistöä antamaan johtokunnalle mahdollisia toivomuksia ja viitteitä vastaista toimintaa varten.

Tähän asti on kerhon tilauksesta ollut yksi näytös Tampereen Teatterissa ja kuusi näytöstä Tampereen Pikkuteatterissa. Lisäksi Tampereen Teatterissa on ollut näiden kahden teatterikauden aikana ostettuna kaksi kausilippua jäsenten vuorollaan käytettäväksi. Työväen Teatterissa on myös ollut viime syksystä lähtien kaksi paikkaa varattuna kerholle.

Jäsenet toivovat, että edelleen saataisiin teattereihin lippuja edullisesti.

Kokouksen päätyttyä kaikki jäsenet esittäytyivät. Sen jälkeen siirryttiin kahvinjuontiin, minkä aikana saatiin kuulla musiikkiohjelmaa. Laulajatar Leena Jokela esitti aarian oopperasta Mignon sekä myös aarian "O Mio Bambino Caro". Häntä säesti flyygelillä rva Paloheimo-Nurminen. Lisäksi rva Paloheimo-Nurminen soitti Mendelsonin Kevätlaulun.

Näiden viehättävien numeroiden jälkeen puheenjohtaja esitti läsnäolijoille näyttelijä Matti Varjon, joka oli kutsuttu tilaisuuteen kertomaan näyttelijöiden kulissien takaisesta maailmasta. Hän vastaili tehtyihin kysymyksiin, joita hänelle satelikin tuhkatiheään. Etenkin herrat olivat tiedonhaluisia näissä asioissa.

Vastaaja selosti, että teatterin johtokunta valitsee esitettävät kappaleet ja tavallisimmin taloudellisen näkökannan mukaan, mutta myös tunnepitoinen valinta saattaa tulla kysymykseen. Ohjaaja huolehtii näytelmän esityksestä kokonaisuutena ja tarvittaessa auttaa näyttelijää oikean otteen löytämisessä, sillä näyttelijä voi erehtyä pitäessään huolta vain yhden henkilön osasta.

Harjoitus kestää tavallisesti kuukauden ennenkuin näytelmä on valmis esitettäväksi. Tulos on oikea silloin, kun näytelmän tarkoitus on saavutettu. Pääasia tietenkin on, että se herättää ajatuksia, olivatpa ne sitten hyviä tai pahoja.

Politiikkaa ei näyttämöllä tehdä, mutta siellä tuodaan esiin sosiaalisia näkemyksiä.

Näyttelijä puolestaan toivoo itselleen osia, jotka tekevät vaikutuksen. Näytelmät ovat joko tunne- tai älyperäisiä. Enemmän Brechtiä toivoi Varjo. Brechtin näytelmät ovat aivan erikoisesti ajatuksia herättäviä.

Yleensä näyttelijöille ovat mieluisia kappaleet, joissa on vähän näyttelijöitä, ja Varjo saadessaan yksin hallita näyttämöä — tuntee onnistuvansa parhaiten; ja mitä kehnommissa vaatteissa, sitä parempi. "Kolmen pennin ooppera", jossa tosin on paljon väkeä näyttämöllä, on näyttelijän kannaltakin hyvin mielenkiintoinen. Myöskin Varjo sanoi pitävänsä paljon osastaan "Tanssiaiset" -näytelmässä.

Näyttämövaatetuksesta puhuttaessa kertoi Varjo, että hän kerran frakin ostaessaan lausahti jollekulle vanhalle tuttavalle, että täytyy tässä hankkia näitä työvaatteita ja sekös herätti hilpeyttä, koska frakki työpukuna on sentään vähän outo käsite.

Varjo kertoi, että hän seitsemän vuotta sitten vielä näytteli seuranäyttämöllä. Ja hän piti tätä vaihetta kehitykselleen tärkeänä. Hän oli sitä mieltä, että nuoren näyttelijän olisi aina ensin oltava seuranäyttämöllä, koska on vaara, että hän maneroituu joutuessaan suureen teatteriin.

Puhuvatko näyttelijät joskus repliikkejään omin sanoin? Vain hätätilassa unohtaessaan — voi näyttelijä luovia jonkin kohdan omin sanoinkin, mutta yleensä kurinalainen näyttelijä ei pane omiaan.

Saavatko näyttelijät tasapuolisesti osia — kysyttiin. Tähän varjo vastasi johtajan huolehtivan siitä, että niin käy.

Tamperelaisista teattereista on Työväen Teatteria pidettävä lähinnä vanhoillisena ja Tampereen Teatteria modernina teatterina edelliseen verrattuna.

Mutta yleisöllä on painava sana sanottavana näytelmien onnistumista ajatellen. Jokaisella teatterilla on oma kasvatettu yleisönsä, joka miltei määrää, onnistuuko kappale vai eikö.

Ensi-iltaa eivät näyttelijät juuri pidä mielenkiintoisena; siellähän yleisökin useasti on vain kiinostunut juuri yleisöstä (mitä kullakin on päällään).

Arvostelua ei Varjo pitänyt peloittavana, mutta terveellisenä kyllä näyttelijälle, koska siitä saattaa paljon oppia, useinkin löytää näkökohtia jotka ovat aivan paikallaan, mutta asianomainen ei ole itse tullut tuota huomanneeksi.

Toinen-ilta on useinkin huonoin ja vasta kolmasilta paras.

Paljon riitti kysymyksiä ja keskustelua tästä mielenkiintoisesta maailmasta eikä Varjo suinkaan kyllästynyt vastailemaan.

Toivottavasti jäsenet viihtyivät tässä kerhoillassa ja poistuivat sieltä paljon enemmän teatteria tuntevina kuin olivat sinne tullessaan.

H. A.

Teatterikerho ensimmäisessä kerhoillassaan 16. 5. 63.

INKEROISISTA

XV Kymenlaakson Viestin voittaneen joukkueen palkintojenjako Tampellan virkailijoiden kerhossa 10. 5. 1963

Viime talvena 24. 2. 1963 hiihdetyn XV Kymenlaakson Viestin voitti nyt toisen kerran perättäin Tampellan I joukkue, jossa tällä kertaa hiihtivät seuraavat miehet: Matti Koivunen, Unto Sorjonen, Arvo Marjava, Jouko Kääpä, Lauri Bergqvist ja Lauri Juura.

Jo ennen viestin hiihtämistä oli viestin järjestelytoimikunta päättänyt, että tämänkertainen viestinhiihto elokuvataan. Kun lisäksi myös järjestelytoimikunnan kokouksesta ja edellä mainitusta palkintojenjakotilaisuudesta on talletettu filminauhalle viestiin liittyviä tapahtumia voidaan tyytyväisyydellä todeta, että viestistä on valmistumassa varsin mielenkiintoinen lyhytelokuva tuleville hiihtäjäpo'villekin nähtäväksi.

Tampellan virkailijoitten kerhossa järjestetyn varsin lämminhenkisen palkintojenjakotilaisuuden avasi tehtaitten isännöitsijä Jörgen Schauman mainiten avaussanoissaan mm. seuraavaa:

"Herra Kenraali, arvoisat Kymenlaakson Viestin järjestelytoimikunnan jäsenet, hyvät Tampellan hiihtäjät. Kuudennen kerran Tampellan hiihtäjät nyt kokoontuvat voittajajoukkueena palkintojenjakotilaisuuteen.

Ensi kerran meillä on kunnia nähdä joukossamme varuskuntajoukkueiden edustajana 3 Divisioonan komentaja kenraali Järventaus, Kymenlaakson Viestin henkinen isä voimistelunopettaja Paavo Heikkilä ja kunniakkaan viestikilvan koko järjestelytoimikunta. Olen iloinen siitä, että olette voineet saapua tähän tilaisuuteen juhlistamaan XV Kymenlaakson Viestin voittajajoukkueen palkintojenjakotilaisuutta.

Kymenlaakson viesti on siitä erikoinen, että se kilpailuna on omiaan kasvattamaan kilpailijoihin sitä paljon puhuttua M e h e n k e ä, sillä kilpailijaa oman sijoituksen lisäksi kannustaa ennen kaikkea oman joukkueen sijoitus. — Oman joukkueen ja oman talon värien puolesta ovat Tampellankin hiihtäjät jo 15-kilpailussa ponnistaneet kaikki voimansa ja kuusi kertaa voittajina saapuneet maaliin.

Kymenlaakson viestillä on suuri hiihtourheilun propaganda-arvo, sillä viestiladun varrelle ja vaihtopaikoille joka talvi kokoontuu ylivoimaisesti suurin yleisömäärä kuin mihinkään muuhun maakunnalliseen hiihtokilpailuun.

Te voimistelunopettaja Paavo Heikkilä osuitte todella asian ytimeen ja naulan kantaan silloin kun lähes 20 v. sitten lausuitte julki Kymenlaakson Viestin syntysanat. Viestistä on muodostunut vanhan kuuluisan Kymenlaakson hiihtomaakunnan yksi merkittävin hiihtourheilun suurkatselmus ja merkkitapaus.

KYMENLAAKSON VIESTIN JÄRJESTELYTOIMIKUNTA

Istumassa vas. varapuh.joht. E. Paavola, O. Vilkas, H. Pasanen, E. Kettunen, E. Piipponen, seisomassa sihteeri M. Liimatainen, puh.joht. A. V. Widenoja, V. Kaukinen, K. Jokiranta, R. Valleala ja P. Hiltunen. Kuvasta puuttuu J. Waltari ja V. Autio.

Kymenlaakson Viestissä myös puolustusvoimat ja teollisuus- sekä liike-elämä kohtaavat toisensa ja lyövät kättä toisilleen. Nykyisenä aikana, jolloin paljon puhutaan totaalisesta maanpuolustuksesta, johon kaikki kansalaiset on kasvatettava, on tällaisella urheilullisella yhteyden otolla varmasti myös oma kasvattava merkityksensä.

Arvoisat läsnäolijat! Lausun teidät kaikki sydämellisesti tervetulleiksi viestin palkintojenjakotilaisuuteen sekä Oy Tampella Ab:n illalliselle. Toivon, että viihdytte hetken kuuluisan Kymenlaakson Viestin muistojen parissa."

Välittömästi isännöitsijä J. Schaumannin puheen jälkeen Tampellan I joukkue kokonaisuudessaan astui palkintopöydän eteen. Hiihtäjä Lauri Bergqvist luovutti isännöitsijä C. G. Björnbergin viestiin lahjoittaman komean kiertopalkinnon, lausuen samalla seuraavaa:

"Tampellan hiihtäjien puolesta minulla on kunnia luovuttaa nyt toisen kerran perättäin voittamamme kiertopalkinto herra isännöitsijälle. Me hiihtäjät olemme joka talvi saaneet nähdä isännöitsijämme seuraavan hiihtoamme Kymenlaakson Viestissä sen alusta loppuun asti. Teidän ystävällisyytenne ja aina rehti sekä oikea urheilumieli on kannustanut meitä voittoon. Juuri Teidän johdollanne me tulevissakin viesteissä tahdomme yrittää parhaamme ja kunnialla puolustaa Tampella yhtymän mainetta.

Me hiihtäjät tiedämme ja tunnemme, että Te herra isännöitsijä olette hiihtourheilun lämmin ystävä. Teidän johtamassanne tehdaslaitoksessa on hiihtäjillä mahdollisuus kehittää itseään ja pyrkiä yhä parempiin tuloksiin. — Muistuttakoon tämä kiertopalkinto Teitä virkahuoneessanne siitä, että tämän voittamiseen on tarvittu monen miehen monta hikipisaraa ja että Te itse olette luonut edellytykset tämän kiertopalkinnon voittamiseen.

Ottakaa vastaan kiertopalkinto ja Tampellan kaikkien hiihtäjien rehdit kiitokset."

Ennen tilaisuudessa suoritettua palkintojenjakoa

Isännöitsijä J. Schauman lausui:

"Hyvät Tampellan hiihtäjät, minä kiitän teitä ystävällisistä sanoistanne. Tämä komea kiertopalkinto muistuttaa minulle aina siitä, että Tampellan väen piiristä on aina löytynyt reippaita urheilumiehiä, joita elähdyttää oikea urheiluhenki ja rehti kilpailumieli. Te tehtaamme hiihtäjävaliot olette hyvänä esimerkkinä nousevalle polvelle. Teidän esimerkkinne kannustakoon nuorempia yhä parempiin tuloksiin ja saavutuksiin. Minulla on kunnia ja ilo jakaa teille XV Kymenlaakson Viestin voittajajoukkueen palkinnot ja mitalit sekä viestiosuuksien palkinnot.

Joukossanne on mies Lauri Bergqvist, joka on päässyt maailman hiihtovalioiden kunniakkaaseen joukkoon. Joukossanne on myöskin mies Arvo Marjava, joka viime talvena kymmenennen kerran otti osaa meidän joukkueessa tähän kuuluisaan Kymenlaakson Viestiin ja sen takia saa nyt viestin kultaisen mitalin."

Kymenlaakson Viestin järjestelytoimikunnan puolesta luovuttivat toimikunnan puheenjohtaja A. V. Widenoja, varapuheenjohtaja E. Paavola ja sihteeri M. Liimatainen viestin ansiomitalit voimistelunopettaja Paavo Heikkilälle sekä kenraali Järventaukselle.

Luovutussanoissaan sos.pääll. A. V. Widenoja mm. sanoi:

"Kuten meidän herra isännöitsijämme tämän tilaisuuden avauspuheessaan jo totesi voimistelunopettaja Paavo Heikkilä on Kymenlaakson Viestin henkinen isä. Paavo Heikkilän aivoissa syntyi oivallus Kymenlaakson viestin toimeenpanosta. Muistaakseni Heikkilä ensimmäiseksi puhui asiasta minulle ja tiedusteli Tampellan kantaa asiaan. Esitin Heikkilän terveiset isännöitsijällemme, joka heti innostui asiaan ja kehoitti panemaan toimeksi. Muutamia Kymenlaakson teollisuuden sosiaalipäälliköitä ja liikuntaneuvojia kutsuttiin neuvottelukokoukseen Kotkaan, jossa isäntänä toimi Enso Gutzeit Oy. Kokouksessa valittiin viestin ensimmäinen järjestelytoimikunta, joka laati suunnitelman Kymenlaakson viestistä, jonka teollisuuslaitosten johto sitten hyväksyi.

Herra Kenraali! — Sotilasyksikköjen mukanaolo Kymenlaakson Viestissä on ollut omiaan antamaan kilpailulle täydellisen maakunnallisen leiman. Heti ensimmäisestä viestistä alkaen joka hiihdettiin talvella 1947 joukko-osastot ovat olleet kilvassa mukana silloin vaatimattomasti vain yhdellä Kouvolan Varuskunnan yhdistetyllä joukkueella, joka kilvassa silloin sijoittui 13:ta tilalle.

Tämän jälkeen viesti on kahtena talvena jäänyt hiihtämättä, v. 1956 esteenä oli yleislakko ja v.1961 kiusana lumeton talvi, vaikka johtaja Vilkas jo lupasikin hankkia lunta ladulle vaikkapa Lapista asti.

Sen jälkeen kun Te herra kenraali Järventaus tulitte 3 D:n komentajaksi piikkilanka-aidat kasarmien ja sivilielämän väliltä ovat hävinneet. Olette perinteistä rikkaan divisioonan komentajapaikalta oikein oivaltanut, miten maanpuolustustahtoa ja henkeä nykyisissä oloissa on kehitettävä. Teiltä herra kenraali ja teidän alaisilta yksiköiltä Kymenlaakson Viestin järjestelytoimikunta on aina saanut kaiken sen avun ja tuen mitä olemme tarvinneet."

Tilaisuuden päätteeksi luovutti isännöitsijä J. Schauman palkanmaksutoimiston hoitajalle Erkki Piipposelle ja puhelinasentaja Aarne Kiiverille viestin harrastusmitalin, joiden ensimmäiset kappaleet tulivat näinollen Inkeroisiin.

Sunnuntaina 19. 5. tutustui kenttäpiispa T. Laitinen Anjalan Paperitehtaaseen. Inkeroisten tehtailla varsin harvinaista vierasta opasti dipl.ins. K. Lammenranta.

Harrastustöiden näyttely

29.–28. 4: 1963

Lauantaina ja sunnuntaina täyttyivät Inkeroisten tehtaitten kerhohuoneet useilla kymmenillä eri askartelu- ja harrastusaloja edustavilla esineillä.

Harrastuksia ja harrastustöitä esittelevän näyttelyn avasi tehtaitten isännöitsijä Jörgen Schauman mainiten puheessaan seuraavaa:

"Arvoisat kutsuvieraat ja lehdistön edustajat. Tällä kertaa avattava harrastustöiden näyttely on järjestyksessään toinen tehtaittemme historiassa. Ensimmäinen näyttely pidettiin lähes kymmenen vuotta sitten tässä samassa kerhohuoneistossa. Virikkeet tämän näyttelyn toimeenpanemiseksi ovat tulleet tampellalaisten keskuudesta. Katsellessamme ympärillemme voimme havaita, että yhtiömme väen piirissä on tuo kymmenen vuotta sitten todistettu ominaisuus itsensä toteuttamisesta ja ilmaisemisesta sekä voimakkaina kumpuavista luovista voimista edelleen olemassa. Tämä havainto on erittäin tärkeä sekä yksilöllisesti että yhtiön kannalta katsoen.

Paitsi yli neljänkymmenen yksityisen harrastajan aikaansaannoksia esittelee näyttelymme myös eräitten yhtiön piirissä tai "tehtaan varjossa" elävien yhteisöjen toimintaa. Lienemmekin yksimielisiä siitä, että muuttuvassa yhteiskunnassa tullaan entistä kipeämmin kaipaamaan sitä vapaata yhdistystoimintaa, jota myös täällä mukana olevat yhteisöt edustavat.

Kolmannessa näyttelymme osastossa on eräitä esineitä ja valokuvia, joiden tarkoituksena on kolkuttaa Inkeroisten tehtaittemme omaatuntoa. Esineet ja valokuvat kertovat elävästi niistä vaiheista, jotka ovat olleet välttämättömiä nykyisen kehityksen saavuttamiselle. Ajatus tehtaisiin ja tehdasyhdyskuntaamme liittyvästä museosta on arvokas, sillä Inkeroisten tehtaat edustavat yhteiskunnassamme jo sellaista huomattavaa tekijää, jonka historiallisiin vaiheisiin liittyviä henkisiä ja aineellisia arvoja on syytä pyrkiä tallettamaan ja vaalimaan huolellisesti ja keskitetysti.

Avatessani tämän harrastuksia ja harrastustöitä esittelevän näyttelyn esitän mitä lämpimimmät kiitokset kaikille näyttelyyn osallistuville yksityisille ja yhteisöille. Näyttelyn järjestäjien työn tulokset ovat nähtävissämme. Esitän näyttelytoimikunnalle parhaimmat kiitokseni. Toivon että viihdytte ja saatte virkistäviä ajatuksia näyttelystä. Julistan näyttelyn avatuksi."

Niiden kahdentoista tunnin aikana, jolloin näyttely oli avoinna tutustui siihen yli kolmesataa henkilöä.

Seuraavassa lainaamme otteita Kymen sanomien näyttelyselostuksesta: "Paitsi laajaa käsitöitä esittelevää osastoa, jossa oli näytteillä komeita ryijyjä, mattoja, Säkkijärven raanu, koruompeleita, pitsiä ja neuletöitä aina nykyään harvinaisuuksina pidettäviin harmaisiin käsinkudottuihin pitkiin villasukkiin saakka, jäi katsojan mieleen ryhmä mosaiikkitöitä. Tampellassahan järjestettiin muutama vuosi sitten mosaiikkityökurssi, joka todella on kantanut kauniin sadon ja taitajat tässä harrastuksessa jatkaneet innolla tätä työtä. Mainittakoon mm. johtajan rouva Hilde Bygdénin kaunis kala-aiheinen sommitelmapöytä, samoinkuin rouva Maire Smolanderin erittäin taidokas ja huolella valmistettu pöytälampunjalka.

Mosaiikkitöiden jälkeen kiintyi katse porsliinimaalaajien aikaansaannoksiin, jotka oli aistikkaasti sijoitettu ryhmiin matalalle, harmaalla kankaalla verhotulle pöydälle. Kaikki työt olivat kovin kauniita ja taidolla tehtyjä, mutta erikoisesti kiintyi huomio lastentarhan johtajattaren neiti Eva Freundin, silmän ja käden tarkkuutta ja herkkyyttä vaatineisiin näytteille pantuihin maljakkoihin ja lautasiin. Hänen töissään oli löydettävissä aivan virtuosimaista, japanilaista maalaustekniikkaa. Myöskin tämä harrasteala on saanut alkunsa jo joku vuosi sitten Tampellassa pidetyistä porsliinimaalauskursseista. Vahinko vain, että vain muutamat olivat rohjenneet tuoda näytteille töitään, sillä tämän taidehaaran harrastajia on paikkakunnalla varmaan paljon useampia. Yhdessä edellämainittujen töiden kanssa oli mustalle kankaalle asetettu ryhmä, rouva Sirkka-Liisa Saksmannin sieviä ja muodikkaita käsintehtyjä helmi-rintakoruja. Näyttelyaluetta edelleen kuljettaessa oli eräällä pöydällä puu- ja nahkatöitä. Niinpä oli siellä Kaino Aallon käsinvalmistamat lasten kengät ja Vilho Lakan tekemät tallukkaat. Hyvin sievä oli Kimmo Smolanderin valmistama pienoislaiva.

Paikkakunnalla jo vuosikausia on harrastettu yksityisten henkilöiden "hobbyna" elokuvausta, mutta muutama vuosi sitten liittyivät kyseiset asianharrastajat Kouvolan Kaitaelokuvaajat r.y:n jäseniksi ja ovat tästä harrastuksestaan yhteisvoimin jo saaneet huomattavia tuloksia. Tässä näyttelyssä ovat he tahtoneet esitellä yleisölle filmin tekoa alusta loppuun saakka ja tietenkin sen ohella kaitaelokuvausvälineitä.

Valokuvaus oli kolmen henkilön edustama ja mainittakoon, että herra Erkki Laurila oli asettanut näytteille paitsi valokuvia myös lähes 5.000 negatiivia käsittävän "negatiivien säilytyslaatikon" siihen kuuluvine diarioineen.

Tultaessa maalaustaidetta esittelevään osastoon täytyy mainita, että 10 vuotta sitten pidetyn vastaavanlaisen näyttelyn jälkeen oli mm. Leo Kokon töihin tullut enemmän vauhdikkuutta ja varsinkin Lappi-aiheiset työt olivat tehdyt reippaasti ja rohkein värein, osoittaen amatööritöinä ilahduttavaa edistymistä. Herra Muisto Aholan töistä oli "Lukeva vanhus" kiinnostavin. Eri seinälle oli asetettu kahden nuoren, Maija-Liisa Saksmanin ja Sinikka Puontin nuorekasta, modernia kokeilua esittävät maalaukset ja piirrokset.

Inkeroisten tehtaita "Ennen — Nyt" esittävässä osastossa nähtiin kuvatauluja kertomassa tehtaan aikaisemmista vaiheista, sekä vanha myllyn lukko avaimineen ja palo- eli vellikello, johon oli kaiverrettu vuosiluku 1876.

Eri harrastus- ja yhdistystoimintaa esittelivät seuraavat yhteisöt ja järjestöt: Inkeroisten Musiikkiyhdistys r.y., jonka osastossa oli kuvia orkesterin ja kuoron toiminnasta. Kuvien joukossa oli mm. suurimmaksi osaksi tampellalaisista koottua sekakuoroa esittävä valokuva vuodelta 1896. Tampellan kalastuskerho oli asettanut näytteille erilaisia kalastusvälineitä ja valokuvia omistamastaan "kalamajasta" ja tekemistään "kalamatkoista". Tampellan Laulusiskot esittelivät samoin runsain valokuvin toimintaansa ja näytteillä oli mm. rouva Maj-Lis Wennströmin ompelema lippu Laulusiskojen 10- vuotisjuhlaan v. 1961 Samoin olivat Lauluveikot tuoneet Tampellan Inkeroisten Naistoimikunnan v. 1951 ompeleman ja lahjoittaman lippunsa näyttelyyn yhdessä toimintaansa valaisevin leikekirjoin ja kuvin. Rouva Maj-Lis Wennströmin ompelema oli myöskin partiojärjestö Inkeroisten Eräveikkojen näyttelyyn tuoma lippu. Urheiluseura Purha r.y. esitteli yleisölle jääkiekkovarusteita, tekstiä ja valokuvia.

Niinkuin edelläkerrotusta käy ilmi oli Tampellan harrastusnäyttely jälleen osoitus tampellalaisten ahkeruudesta vapaa-ajan harrastuksina. Näyttelyssä kävijälle jäi kuitenkin mieleen yksi puute, missä olivat naisten valmistamat puvut ja leningit? Ehkäpä tämä puoli korjaantuu seuraavaan näyttelyyn mennessä ja ne, jotka tällä kerralla eivät rohjenneet tuoda kykyjään esille, eivät seuraavaa näyttelyä puuhatessa ajattele asiaa liian monimutkaisena ja vaikeana."

Isännöitsijä Jörgen Schauman avaamassa harrastustöiden näyttelyä tehtaitten kerhohuoneistossa

Kutsuvieraita ja näytteillepanijoita näyttelyn avajaisissa

Kaitaelokuvaajien mielenkiintoinen nurkkaus. Osastossa esiteltiin havainnollisesti elokuvan teko aina käsikirjoitus- ja kuvaussuunnitelmista alkaen

Harrastustoimintaa erilaisissa yhteisöissä. "Tehtaan varjossa" elävien seurojen ja yhdistysten toimintaa

Etualalla porsliininmaalaustöitä, vasemmalla valokuvaosasto ja taustalla yhtiön Inkeroisten tehtaitten näyttelyosasto

Yleiskuva mosaiikki- ja käsityönurkkauksesta

TYÖTURVALLISUUSPALSTA

Ranskalainen Robert Sallé esitelmöi aikoinaan Helsingissä järjestetyssä "Urheilu — työ — kulttuuri" kongressissa liikuntakasvatuksen ja urheilun osuudesta työtapaturmien torjunnassa.

Seuraavassa poimimme eräitä keskeisiä ajatuksia hänen mielenkiintoisesta ja herätteitä antavasta esityksestään:

Tilastolliset tutkimukset ovat osoittaneet tapaturmien sattuvan usein myös ihmisten kykenemättömyyden eikä aina vain heidän tietämättömyytensä vuoksi ja että tämän vuoksi tapaturmien ehkäisemiseen tähtäävä kasvatus ei voi kohdistua yksinomaan ylempiin hermokeskuksiin vaan ihmiseen kokonaisuudessaan ja erityisesti lihaksiin.

Ranskalaisten tilastojen mukaan aiheuttavat liikenne, kaatumiset ja putoamiset sekä hukkumiset 70 % kaikista kuolemaan johtaneista tapaturmista. Esitelmöitsijä toteaa, että mainitut tapaturmat liittyvät pikemminkin ruumiinliikuntaan ja urheilun järkiperäiseen harrastamiseen kuin tarkoituksenmukaiseen henkiseen koulutukseen. Vaikka onkin välttämätöntä, että liikennesääntöjä, kiipeilyä ja uintiin liittyviä vaaroja edelleen opetetaan ei tällainen henkinen opetus ole kuitenkaan riittävä toimenpide. Tarkastellessaan miten edellä esitettyjä kuoleman aiheuttaneita tapaturmia voitaisiin ehkäistä hän toteaa, että kaatumisesta johtuvia vakavia seurauksia voidaan suuresti torjua opettamalla kaatumista. Ranskassa suoritettujen kokeilujen perusteella ei tällaiseen opetukseen sisälly mainittavia vaikeuksia. Putoamisella on vielä useammin vakavat seuraukset kuin kaatumisella. Paitsi aineellista putoamisten torjuntaa suojakaiteitten yms. välityksellä on tärkeätä, että tässäkin otetaan huomioon ruumiillisen koulutuksen sisältämät mahdollisuudet. Pariisin Rakennusalan Ammattikoulussa on tähän jatkuvasti kiinnitetty huomiota opettamalla putoamisen torjunnassa oleellisia seikkoja, kuten: ruumiinhallintoa ilmassa, valmennusta maan kanssa tapahtuvaan kosketukseen, tapaturman tiedottamista seuraavan kauhun aiheuttaman lamaannustilan keston lyhentämistä sekä menetelmiä, joiden avulla voi tarttua esim. rakennustelineitten osaan ja pysytellä siinä niin kauan kuin on tarpeen, että apu ennättäisi saapua.

Liikennetapaturmien osalta asianomainen toteaa, että urheilun harrastus synnyttää tietyn kunnioituksen pelisääntöjä kohtaan. Maanteille siirrettynä tämä merkitsee liikennesääntöjen kunnioittamista ja tehtaissa annettujen työturvallisuusohjeitten noudattamista. Urheilun toisena ansiona voidaan pitää sitä, että urheilua harrastavat hallitsevat yleensä paremmin ruumiinsa. Tämän lisäksi eräät joukkuelajit, jotka vaativat kokonaisnäkemystä kentästä sekä nopeiden päätösten tekoa keskellä monitahoisia tilanteita, voivat palauttaa ihmiselle turvallisuuden kannalta varsin tärkeän kyvyn, nimittäin tarkkaavaisuuden.

Myös pelkkien työtapaturmatilastojen perusteella sanoo Robert Sallé voitavan tehdä edellä kerrottuja johpäätöksiä. Neljä suurinta kuolemaan johtanutta työtapaturman syyryhmää ovat Ranskassa seuraavat: ihmisten suorittama esineiden käsittely ja siirto, kaatumiset, putoamiset ja käsityökalujen käytöstä johtuvat tapaturmat.

Kaatumisia ja putoamisia on jo aikaisemmin käsitelty. On varsin luonnollista, että esineiden käsittelyssä ja siirrossa sattuu runsaasti työtapaturmia, sillä tämä toiminta edustaa esitelmöitsijän mukaan ¾:aa tuotteen valmistuksesta, eikä siinä anneta minkäänlaista ammattikoulutusta. Totta onkin, että usein opetetaan, miten viilaa, sahaa tai vasaraa on käytettävä ja pidettävä työskenneltäessä, mutta raskaan esineen nostamista erilaisissa tilanteissa emme opeta. Seurauksena tästä opetuksessa olevasta aukkokohdasta onkin usein välitön työtapaturma tai myöhemmin tapaturmia aiheuttava väsyminen.

Mitä käsin hoidettavien työkalujen käsittelyyn tulee, on selvää, että siihen liittyvien tapaturmien torjunta liittyy ennenkaikkea mahdollisimman täydelliseen ammattikasvatukseen. Tämä enemmän lihasten kuin aivojen järkeen vetoava kasvatus vaatii hyvässä toimintakunnossa olevaa ruumista, hyviä refleksejä ja liikkeiden sopusointua. Lukuisat Ranskassa suoritettavat kokeet osoittavat, että tälläkin alalla ruumiinliikunnalla ja urheilulla on ensiarvoisen tärkeä merkitys.

Liikuntakasvatus on vielä monessa muussakin suhteessa hyödyllinen työtapaturmien torjunnassa. Eräänä esimerkkinä mainittakoon yksilöllisten suojavälineitten käyttöön liittyvät pulmat. Läheskään aina eivät työntekijät käytä heille varattuja suojavälineitä, mistä saattaa seurata lukuisia vaarallisia työtapaturmia. Pakolla ja kehoituksilla ei useinkaan saavuteta pysyviä tuloksia, sillä ennakkoluulot ja välineiden käytöstä aiheutuva suhteellinen haitta merkitsevät tässä suhteessa hyvin paljon. Urheilu, jota ei voi harrastaa käyttämättä samantapaisia välineitä kuten säärisuojuksia, erikoismallisia kenkiä, kypäröitä jne. antavat hyödyllistä tottumusta ja poistavat ennakkoluuloja mainittujen vaikeuksien voittamiseksi.

Edellä on monin eri tavoin osoitettu, että liikuntakasvatus ja urheilu voivat huomattavasti palvella myös turvallisuustoimintaa. Valitettavasti ei maassamme ainakaan toistaiseksi ole kyetty luomaan yhtenäistä linjaa teollisuuden työturvallisuuden tukemiseen tähtäävälle liikuntakasvatustyölle. Koulutuksellisestikin olemme ehkä paremmin valmennetut ensiapua varten kuin tehokasta työntekijöitten kuntoa ja turvallisuutta ylläpitävää työpaikoilla suoritettavaa liikuntakasvatusta varten. Ehkä teollisuuden suuret vakuutusyhtiöt voisivat ryhtyä asiaa kehittelemään.

Seuraavalla kerralla syvennymmekin jo syksyn työturvallisuuskilpailua koskeviin suunnitelmiin.

E. S.

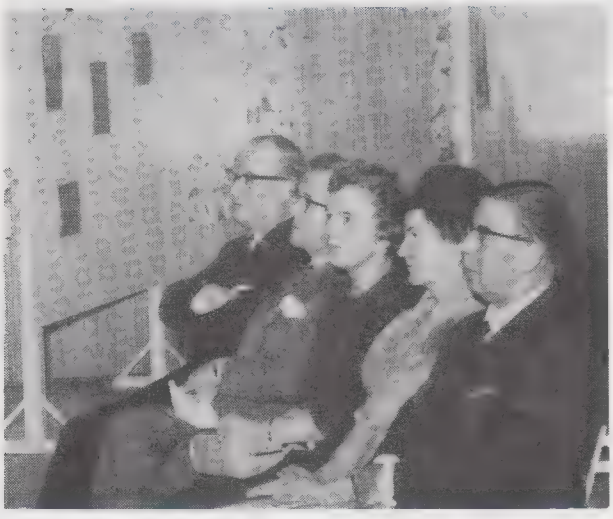

Kutsuvieraita Sippolan ja sen kummikunnan Ed, Grums ja Nor'in koulunuorison välisen piirustuskilpailun näyttelystä ja palkintojenjakotilaisuudesta. Kuvassa vasemmalta Sippolan kunnanvaltuuston puheenjohtaja V. Siukkola, sos.päätl. A. V. Widenoja, rouvat Maija Pohls ja Kerstin Björk sekä konttoripääll. H. Strömberg. Olisi toivottavaa, että tämä hyvä ajatus voitaisiin Suomen-Ruotsin Kummikuntatoiminnan Keskusliiton välityksellä saattaa myös muiden maassamme toimivien kummikuntatoimikuntien tiedoksi ja erääksi nuorisoon kohdistuvaksi työmuodoksi.

Palosuojeluorganisaation vuosikokous Inkeroisissa

Oikealla palosuojelujohtaja G. Hartman, keskellä palopäällikkö J. Tuominen ja vasemmalla kunniapalopäällikkö T. Laitila.

Maanantaina 25. 3. 1963 järjestettiin tehtaitten kerhohuoneistossa Tampellan Inkeroisten tehtaitten palosuojeluorganisaation vuosikokous. Kokouksen avasi tehtaitten palosuojelujohtaja, henkilökunnanpäällikkö G. Hartman kertoen avaussanoissaan organisaation toiminnasta vuoden 1962 aikana. Esityksessään hän totesi, ettei tehdasalueella jouduttu sammuttamaan kertomusvuonna yhtään tulipaloa, mutta palokunta osallistui kahteen tulipalon sammutustyöhön tehdasalueen ulkopuolella. Palosuojelun kannalta myönteiseen tilanteeseen ovat olleet vaikuttamassa sateinen kesä sekä palo-organisaation tehostettu ennakoltaehkäisevä toiminta. Säännöllisen tarkastustyön merkitys rinnan konkreettisen parannuksiin ja uudistuksiin pyrkivän työn kanssa ovat työvuonna kantaneet hyvän tuloksen. Liikenteen siirtäminen pois sahan lautatarhan tiellä on poistanut erään vaarallisen ja paloalttiin kohteen palosuojelun kannalta katsoen. Palokalustoa koskevan asian jälkeen kiinnitti palosuojelujohtaja G. Hartman huomiota organisaation piirissä sekä erityisesti Tampellan tehdas palokunnan puitteissa suoritettuun koulutustoimintaan. Anjalan Paperitehtaan palonsammutussuunnitelma on antanut aiheen vastaavanlaisten suunnitelmien laatimiseksi myös muita laitoksia varten. Välittömän palotarkastustyön tehostamiseksi tullaan alkaneen vuoden aikana eri tarkastusryhmien välillä suorittamaan vuorottelua palotarkastusalueitten tutkimisessa, mikä toivottavasti on omiaan tehostamaan palosuojelua tehtailla.

Kokouksen sihteeri, tehtaitten palopäällikkö J. Tuominen selosti kokouksen osanottajille tehtailla suoritettua tutkimusta, jossa pyrittiin saamaan selville eri työosastojen henkilökunnan alkusammuttimia koskeva käyttötaito. Tutkimustulokset osoittivat, että 52,7 % kaikista koehenkilöistä osasi käyttää sammutimia. Naisten, joita tutkittuun aineistoon sisältyi 292, osaamista ilmaseva prosenttiluku on kuitenkin peloittavan alhainen eli 5,47 %. Tutkitun 809 miehen osaamista ilmaiseva vastaava luku oli 70 %, mikä osoittaa että myös miesten keskuudessa on alkusammutuskaluston käyttötaitoa mahdollisuus vielä parantaa. Kun tutkituista työnjohtoon ja insinöörikuntaan kuuluvista henkilöistä kaikki yleensä osasivat käyttää välineitä, olisi toivottavaa, että vastaisuudessa jokainen uusi työntekijä — unoh-

Palo-organisaation vuosikokouksen osanottajia.

Ins. Ilpo Nevalainen

Virkailijoitten kevätretki helatorstaina

Inkeroisten Virkailijoiden urheilu- ja retkeilytoimikunnan järjestämä jo perinteeksi muodostunut kevätretki suunnattiin tällä kerralla Saimaan seudun järvialueelle.

Helatorstain aattona kokoontui iloinen matkailuryhmä Virkailijakerhon edessä odottelevaan turistibussiin. Lähdimme liikkeelle tasan klo 14 ja poimimme vielä pari matkalaista tien varrelta. Suuntasimme **Kouvolan** kautta suoraan **Lappeenrantaan,** vesitornin juurelle. Katseltuamme tornin huipulta näköaloja nautimme siellä kahvit. Kävelimme kaupungin **linnoituksen** alueella (yli 200 v. vanha) ja ajoimme **Lauritsalan** kauppalan läpi **Saimaan kanavalle** Suur-Mälkiön sululle. Näimme myös 500 m pitkän **Pontuksen kaivannon** (1600-luvun yritys yhdistää Saimaa kanavalla Suomenlahteen). Jatkoimme edelleen hyvää tietä **Imatrankoskelle,** joka kuivana kohisi; vain pyhäpäivinä kuohuja näytetään yleisölle. Saimme eräältä kadun mieheltä neuvoja ja kartankin löytääksemme Alvar Aallon piirtämän **Vuoksenniskan kirkon** ("Kolmen ristin kirkon", "piruntorjuntabunkkerin" kuten Imatralla sanotaan) ja löytyihän pyhättö etsimisen jälkeen. Varsinkin sisältä kirkko oli näkemisen arvoinen, tunnelma oli harras

---

tamatta naisia — saa riittävästi alkusammutuskalustoa koskevaa käyttöopetusta rinnan muun työturvallisuuteen liittyvän opastuksen kanssa.

Ennen Teollisuus-Palon edustajien dipl.ins. J. Eskolan ja vak.virk. H. Aarnion palon alkusammutuskalustoa koskevia raina- ja elokuvaesityksiä jakoivat tehtaitten palosuojelujohtaja ja palopäällikkö parhaille ja v. 1962 suurinta harrastusta ja kilpailutaitoa osoittaneille pojille palkinnot seuraavasti:

1. Antti Lehtinen 37 pist., 2. Reijo Jaakkola 30 pist., 3. Matti Tuominen 26 pist., 4. Jorma Salminen 23 pist., 5. Teuvo Vainonen 21 pist. ja 6. Timo Anttila 18 pist.

Vuosikokouksen juhlallisena kohokohtana oli Tampellan Tehdas Palokunnan eroavan palopäällikön, ylimestari Toivo Laitilan kutsuminen palokunnan kunniapäälliköksi sekä hänelle kohdistetut ansiokkaat puheet Oy Tampella Ab:n johdon, Teollisuus-Palon ja Tampellan Tehdas Palokunnan taholta. Saamastaan tunnustuksesta ja muistolahjoista esitti kunniapalopäällikkö T. Laitila sydämelliset kiitoksensa. Puheessaan hän korosti ehkäisevän palosuojelun ja rakentavan ja kitkattoman yhteistoiminnan sekä -työn merkitystä niin Teollisuus-Paloon kuin tehtaitten palosuojelussa sekä palokunnan työssä yleensä.

Tampellan Tehdas Palokunnan piirissä tapahtuneitten järjestelyjen johdosta on ensimmäiseksi palomestariksi nimitetty Olavi Hytönen, toiseksi palomestariksi Raimo Toikka ja palokersantiksi L. Lehtinen.

Vuosikokouksessa kuultiin Teollisuus-Palon edustajan dipl.ins. J. Eskolan esitys palon alkusammutuskalustosta. Esityksen yleistoteamuksena oli, että nykyään yhä voimakkaammin tullaan pyrkimään tehokkaisiin alkusammutusvälineisiin, koska on havaittu, ettei riittävän ammattitaidonkaan omaavilla palomiehillä ole edellytyksiä hyvään polontorjuntaan puutteellisin alkusammutusvälinein. Vertailtaessa hiilihappo- ja jauhesammuttimia toisiinsa ovat tutkimukset yleisesti osoittaneet, että uudet jauhesammuttimet ovat sammutustyössä noin 50 % tehokkaampia kuin hiilihappo-sammuttimet.

Tampellan tehdaspalokunnan parhaimmat pojat työvuonna 1962.

ja samalla kodikas, ikkunoilla oli taiteiltu, niitä oli vajaa 200 ja vain 2 samankokoista.

Nyt olisi karttaa tarvittu, sillä mutkiteltuamme jouduimme kaidalle polulle, taisi perävalomme vilkkua edessäpäin pahoissa mutkissa.

Löysimme **Punkaharjun lomakylän** vähän myöhästyneenä kuitenkin iltahämärässä ja saimme mökit asuttavaksemme, taisi olla nimet Lintukoto, Onnela ja Käpyrinne. Loistavan hellesään herättämänä ihailimme Saimaan peilityyntä pintaa ja vähitellen vetäydyimme aamukahville entiseen valtionhotelliin, joka on lomakylän keskus. Katseltuamme **Runebergin patsaan** ja **Keisariharjun** pysähdyimme leirintäalueelle, jossa olla lekottelimme kaikessa rauhassa tuntikaupalla ja hiljakseen kuljimme hongikkorannalla Saimaata katsellen. Auringosta nääntyneinä viimein ymmärsimme lähteä **hotelli Finlandiaan**, josta pulloilla kiikaroituamme ajelimme kohti pohjoista ja käännyimme Enonkosken tielle oikealle ja pian sivutielle vasemmalle. Tie näytti päättyvän komean talon pihaan, kysyimme missä ollaan ja eihän paikka hullumpi ollut, oli **Säämingin Emäntäkoulu**. Eräällä välähti ruokakin mieleen, joten tilasimme lounaspöydän jo valmiiksi löydettyämme ensin **Rauhanlinnan**, jota olimme etsimässä. Tietysti navetan takaahan tiepahanen löytyi, mutta linna oli sitä komeampi. Sen oli v. 1900 teettänyt suomalainen tsaarinarmeijan kenraali, joka tiesi miten mahdollisimman kalliisti voidaan rakentaa. Ristimme huvilan Pitsilinnaksi, sillä puulajeja oli käytetty kymmeniä ja veistetty reikäkuvioille. Emäntäkoululla syötyämme tavallista paremmin senhän arvaa tällaisessa paikassa, meille esiteltiin hieno laitos perinpohjin, taisi yksi ja toinen panna ideoita mieleensäkin.

Olisimme vielä nähneet Joel Lehtosen **Putkinotkon**, mutta ylikuntomme takia emme kinttupolulle lähteneet, vaan halusimme linnaan ja pääsihän sinne **Olavinlinnaan** veneellä yli Kyrönsalmen. Korjauksien takia näimme vain osan tästä komeasta linnasta. Ihmettelimme mitä olivat pömpelit korkealla tornin sivustalla, saimme kuulla, että putous oli sitä komeampi lattia-aukosta. Eräs mies linnan portilla kampasi kahta hiustaan jakaukselle ja vakuutteli, että kun vain yksi hius on jäljellä hän ei rupea hiusta halkomaan.

Savonlinnan Kasinon katseltuamme jouduimme juoksemaan autoon sadetta pakoon ja **Juvan** kirkolle päästyämme oli salamointi niin tiheää kuin on männikössä puita.

Rankkasateessa saavuimme **Mikkeliin** ja heti kun pääsimme **Naistenvuorelle** paistoi aurinko, kuinkas muuten olihan seurueemme hieman naisvoittoinen. Heti Mikkelin eteläpuolelta löysimme **Kyyhkylän kartanon**, vapaussodan invaliidien kodin, jossa meitä odotettiin, olihan saapumisaikamme tarkka, ihme kyllä. Vastaanotto oli sydämellinen ja oli liikuttava nähdä kuinka hyvin jo niinkin vanhoja sotureita hoivailtiin. Kahvitarjoilun yhteydessä retkeilykerhon puh.johtaja ins. I. Nevalainen luovutti invalidikodin johdolle pellavapöytäliinoja. Pöytäliinat luovutettiin Tampellan henkilökuntaan kuuluvien vapaussoturien ja heidän ystäviensä nimissä. Kuultuamme selostukset kartanon vaiheista ja laulettuamme muutamia lauluja talon asukkaille pysähdyimme läheiselle **Porrassalmelle**, missä Sven Tuuva taisteli, jatkoimme iltahämärissä kohti kotia. Mielialan piti korkealla joukkomme nuoret, jotka jaksoivat laulaa vielä aravien pihallakin herättäen mämmäläläisiä. Retkeilystä kylläisinä hajaannuimme kukin taholleme.

Lyhennelmä Tampellan Inkeroisten tehtaitten työväestön avustuskassan toiminnasta v. 1962

Tampellan Inkeroisten tehtaitten työväestön avustuskassan toiminta on kertomusvuonna noudattanut aikaisempien työvuosien aikana omaksuttuja toimintaperiaatteita. Paitsi määrätietoista pyrkimystä kassan jäsenistön sairausturvan jatkuvaan ylläpitämiseen ovat myös taloudelliset säästäväisyysnäkökohdat otettu avustuskassan toiminnassa huomioon. Toimintavuoden aikana perittiin avustuskassan jäsen- ja kannatusmaksuina 1,5 % kokonaispalkasta.

Hallituksen piirissä vireillä ollut avustuskassojen sääntöjen uudistaminen on jätetty toistaiseksi suorittamatta, koska eräät avustuskassoja koskevat lainsäädäntökysymykset ovat parhaillaan voimakkaan kehityksen alaisia.

Kuten aikaisemmin todettiin on avustuskassan työssä pyritty noudattamaan tiukkaa säästäväisyyttä. Työvuonna kertynyt säästö oli 3.930.864 vmk edellisen toimintavuoden vastaavan vuosisäästön ollessa 6.626.279 vmk. Kertomusvuonna oli avustukassan säästö siis lähes 2,7 milj. vmk edellisen vuoden säästöä pienempi. Vuosisäästön pienentyminen ei merkittävästi vaikuta avustuskassan toimintakykyyn, mutta sellaisenaan on muistuttamassa avustuskassan taloudellisista toimintavelvoitteista sekä niiden herkästä vaihtelusta kulloinkin jäsenistön keskuudessa vallitsevan terveystilanteen mukaisesti.

Kassan jäsenet

Kertomusvuoden lopussa oli kassassa 875 mies- ja 246 naisjäsentä, jäsenistön yhteismäärän ollessa 1121 henkilöä. Avustuskassan eläkeläisten lukumäärä oli kertomusvuoden lopussa 75, joka jakautui 48 mies- ja 27 naispuoliseen jäseneen. Vaikka työvuonna saatiin runsaasti myös uusia jäseniä, niin tästä huolimatta kassan jäsenistössä tapahtui 77 henkilön jäsenvähennys. Syinä avustuskassan jäsenkatoon ovat olleet työstä eroamiset ja paikkakunnalta poismuutot sekä 12 jäsenistön piirissä tapahtunutta kuolemantapausta.

Yleiset kokoukset

Kassan vuosikokous järjestettiin tehtaitten kerhohuoneistossa 28. 3. 1962. Kokouksessa hyväksyttiin kertomus kassan edellisen vuoden toiminnasta ja vahvistettiin kassan tilinpäätös. Avustuskassan vaalikokous oli tehtaitten kerhohuoneistossa 13. 11. 1962. Kokouksessa oli läsnä 28 jäsentä. Hallituksesta erovuorossa olleet Henry Valjakka, Valtter Korjus ja Pietari

Lajunen valittiin uudelleen hallitukseen. Hallituksen varajäseniksi valittiin Usko Koponen, Veikko Huovila, Kaino Nykänen, Jaakko Ruohola, Leevi Lehtinen ja Sulo Parkkila. Yhtiön puolesta ilmoitettiin kokouksessa, että se nimeää hallituksen varsinaisiksi jäseniksi Gunnar Hartmanin ja Vi ho Seppälän sekä varajäseniksi Erkki Piipposen ja Erkki Sjöströmin. Avustuskassan tilintarkastajiksi valittiin Erkki Laurila ja Niilo Hohti sekä heidän varamiehikseen Olavi Mänttäri ja Eino Ääpälä.

Hallitus ja kassan hoito

Avustuskassan hallitus kokoontui kertomusvuonna 6 kertaa. Aikaisemmin omaksuttua käytäntöä noudattaen hallitus on kokoontunut varajäsenineen. Hallituksen puheenjohtajana on ollut Vilho Torniainen, varapuheenjohtajana Henry Valjakka ja kassanhoitajana ja sihteerinä Erkki Piipponen. Tositteitten leimaajana on toiminut Pietari Lajunen. Puheenjohtajien ja tositteiden leimaajan lisäksi ovat hallitukseen kuuluneet varsinaisina jäseninä seuraavat henkilöt: Martti Karhima, Lauri Helminen, Ilmari Heikkilä, Matti Perä-Kasari, Sulo Sillfors, Waltter Korjus sekä yhtiön edustajina Gunnar Hartman ja Vilho Seppälä. Hallitukseen ovat kuuluneet kertomusvuonna myös seuraavat varajäsenet: Usko Koponen, Arnold Siven, Vilho Lakka, Kaino Nykänen, Veikko Huovila, Erkki Piipponen ja Urho Puonti, joista kaksi viimeksi mainittua ovat yhtiön asettamia edustajia.

Avustuskassan kirjanpidon on hoitanut Edvin Ahlgrén ja kassan sihteerinä on toiminut Erkki Piipponen. Avustuskassojen Yhdistyksen vuosikokouksessa Helsingissä edustivat kassaa V. Lakka ja M. Perä-Kasari.

Kassan lääkäreinä ovat toimineet tehtaan lääkäri Helvi Vuorikoski, Sippolan kunnanlääkärit sekä Keski-Kymen sairaalan lääkärit. Mainittujen lääkäreitten passituksesta ovat kassan jäsenet olleet tilaisuudessa saamaan myös erikoislääkäreitten hoitoa.

Kassan tilinpäätös 31. 12. 1962

OMAISUUSTASE

Varat:		
Käteiskassa	111.319	vmk
Huoltokassa	20.182.445	„
Velallisten tili	1.000.000	„
	21.293.764	vmk
Velat:		
Vararahasto	16.701.400	vmk
Käyttörahasto	631.500	„
Korvausrahasto	30.000	„
Ylijäämä	3.930.864	„
	21.293.764	vmk

TULOSTASE

Tulot:			
Kannatusmaksut		9.768.535	vmk
Jäsenmaksut		9.768.535	„
Tampellan lääkemaksut		1.665.771	„
Lääkärinlappumaksut		111.700	„
Käyttörahaston vähennys		50.000	„
Korot		1.263.662	„
		22.628.203	vmk
Menot:			
Sairausavustukset		6.430.511	vmk
Äitiys- ja hautausavust.		627.432	„
Lääk.palk.	5.109.093 vmk		
Lääkkeet	3.331.543 „		
Sair. maks.	1.450.323 „		
Muita hoitokust.	1.123.497 „	11.014.456	„
Ylimääräiset avustukset		50.000	„
Jäsenmaksut		20.000	„
Kulungit		554.940	„
Ylijäämä		3.930.864	„
		22.628.203	vmk

Verrattaessa tilinpäätöksessä esiintyviä summia edellisen työvuoden vastaaviin lukuihin on todettavissa, että kassan jäsenet käyttivät lääkärinpalkkioihin 5.109.093 vmk eli 1.105.823 vmk enemmän kuin v. 1961. Sairaalalaskujen osalta oli menojen lisäys 254.953 vmk kokonaissumman ollessa 1.450.323 vmk. Lääkemaksuista aiheutui kassalle 3.331.543 vmk:n menot eli 586.934 vmk:n menojen lisäys edelliseen työvuoteen verrattuna. Laboratorio- ja röntgentutkimukset aiheuttivat kassalle 483.100 vanhanmarkan menot edellisen vuoden vastaavan summan ollessa 123.710 vmk. Hieronnasta aiheutui kassalle 145.245 vanhanmarkan ja palkoista 554.940 vmk:n menot. Avustuskassojen Yhdistykselle on kertomusvuonna suoritettu 20.000 vmk:n suuruinen jäsenmaksu.

Avustuskassan varoista on edelleen 1 milj. vmk:n laina Keski-Kymen sairaalayhdistyksellä. Kassan muut varat ovat talletettuina yhtiön huoltokassaan.

Avustuskassan tilinpäätös vuodelta 1962 osoitti työvuoden lopussa 3.930.864 vmk:n ylijäämä, josta vuosikokouksen päätöksen mukaisesti siirrettiin 300.000 vmk hallituksen käyttörahastoon ja jäännös 3.630.864 vmk vararahastoon. Vuoden 1963 alkaessa on vararahastossa yhteensä 16.701.400 vmk.

Päättynyt työvuosi ei ole avustuskassan taloudellista kehitystä ajatellen ollut v. 1961 veroinen, mutta tästä huolimatta on kassa kiitettävällä tavalla voinut palvella jäsenistöään kassan sääntöjen määrittelemiä avustusmuotoja noudattaen.

Tampellan Inkeroisten tehtaitten työväestön avustuskassa

TILINTARKASTUSLAUSUNTO

Tampellan Inkeroisten tehtaitten työväestön avustuskassan vaalikokouksen valitsemina tilintarkastajina olemme tänään suorittaneet avustuskassan vuoden 1962 tilien tarkastuksen ja esitämme sen perusteella seuraavaa:

1. Tilinavaus on edellisen vuoden tilinpäätöksen mukainen ja oikein suoritettu.
2. Kaikista tulo- ja menoeristä esitettiin hyväksyttävät tositteet.
3. Kassa jonka laskimme, vastasi kassatilin osoittamaa saldoa.
4. Kirjanpito on tarkoituksenmukaisesti järjestetty, oikein ja hyvin hoidettu.
5. Tilinpäätös oli oikein laadittu.
6. Avustuskassan hallinnossa ja hoidossa on noudatettu sääntöjen määräyksiä ja täysin hyväksyttyjä menettelytapoja.

Edellä esittämämme perusteella ehdotamme, että vuoden 1962 tilinpäätös vahvistettaisiin ja että tili- ja vastuuvelvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1962.

Inkeroisissa helmikuun 15 päivänä 1963

Niilo Hohti *Erkki Laurila*

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Taina Seppälä *Maija Hyvärinen*

Kunnossapitopäälliköt Anjalan Paperitehtaan korjauspajaan tutustumassa. Neuvotteluun osallistuivat seuraavat henkilöt: Ins. N-H. Erikson A. Ahlström Oy Karhula, ins. P. Karinen Enso-Gutzeit Oy Summa, ins. E. Paajanen Suomen Sokeri Kotka, ins. M. Partanen Rikkihappo Oy Kotka, ins. P. Pekkola Enso-Gutzeit Oy Kotka, ins. P. Saarinen Enso-Gutzeit Oy Kotka, dipl.ins. E. Väätiäinen Sunila Oy Sunila, Inkeroisten tehtailta olivat mukana ins. I. Nevalainen, dipl.ins. K. Lammenranta, dipl.ins. K. Sysilä, ins. H. Hölttä ja teknikko E. Kling.

KUNNOSSAPITOMIEHET KOKOONTUIVAT

Perjantaina 17. 5. 1963 kokoontuivat yhtiön Inkeroisten tehtailla Etelä-Kymenlaakson kunnossapitoinsinöörit vuotuiseen joka kevät ja syksy järjestettävään neuvotteluunsa. Seitsemän eri yhtiön kunnossapitopäälliköt lausui Tampellan Inkeroisten tehtaitten puolesta tervetulleiksi tekn.joht. Allan Pohls. Puheessaan hän totesi, että kunnossapitotyöt saavat jatkuvasti yhä keskeisemmän merkityksen teknillistyvässä yhteiskunnassa. "Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty" sopii erittäin hyvin kunnossapitomiesten työkuvaan ja erityisesti seisokkityöt ovat tehtäviä, joissa huolellisella ennakkovalmistelulla saadaan huomattavia taloudellisia säästöjä aikaan. Neuvottelun pääaiheena olivat tällä kertaa seisokkityöt ennakkovalmisteluineen. Aiheen johdantoesityksen piti insinööri I. Nevalainen, joka toimii Anjalan Paperitehtaan kunnossapitopäällikkönä. Seuraavassa eräitä hänen esityksestään poimittuja ajatuksia:

Piirustuskonttorin työjärjestys

Piirustuskonttorin työjärjestys edellyttää ensiksi alustavien suunnitelmien ja sijoitusehdotusten laatimista, johon saatetaan insinöörikokouksessa tehdä korjauksia ja muutoksia. Tämän jälkeen ovat talousarviot sekä lopulliset suunnitelmat vuorossaan. Suunnitelmien saatua lopullisen muotonsa aloitetaan työpiirustusten valmistaminen. Piirustuskonttorin töiden kiireellisyysjärjestystä tarkistetaan viikottain insinöörien yhteiskokouksissa. Suunnittelija, käyttömestari, korjausmestari tasolla on jatkuva suora yhteistyömahdollisuus olemassa. Piirustuskonttorin yleinen työrytmi määräytyy suurempien seisokkien mukaisesti. Kaksi suunnittelijaa voidaan irroittaa määrättyyn työhön pidemmäksi ajaksi.

Seisokkiin valmistautuminen

Asentajien, työkoneitten ja tarvikkeitten tilaukset pyritään suorittamaan riittävän aikaisin. Suuremmissa muutostöissä käytetään alihankkijoita. Pitkäaikaisia ja mittasuhteiltaan suurempia asennustöitä valvoo yleensä käyttöosaston insinööri. Tulevaan seisokkiin liittyviä ennakkotöitä tehdään yleensä mahdollisimman paljon ja täten pyritään lyhentämään seisokkeja. Korjauskokouksia pidetään myös ennen säännöllisiä pienempiä seisokkeja, kuten viiran vaihtoa. Näissä kokouksissa ovat läsnä osastojen insinöörit ja mestarit, jotka vikailmoituskorttien perusteella päättävät tehtävistä korjauksista.

Suurempien seisokkien ollessa kysymyksessä päätetään töiden alkamisajat, suoritusjärjestys ja muut tärkeät seikat teknillisen johtajan johdolla pidettävässä kokouksessa. Tässä kokouksessa ovat mukana insinöörit ja niiden osastojen mestarit, joita seisokki tavalla tai toisella koskee. Kokouksen pöytäkirja jaetaan myöhemmin sekä osanottajille että sivuosastojen edustajille. Hyväksytyn työohjelman mukaisesti jakaa korjausosasto miehet eri kohteisiin, hankkii välineet ja muun tarpeellisen työpaikoille. Voimaosasto tekee vastaavan suunnitelman sähkö-, höyry- ja mittaritöistä. Ennen seisokkia tarkistetaan työryhmien toimesta mm. laakerit kuuntelulaitteilla varsinkin kuivausryhmillä. Anjalan Paperitehtaan rakennusosasto tekee esivalmistelutöitä kunnossapitoinsinöörin ja työnjohtajien tilausten mukaisesti. Yleensä suoritetaan korjaustyöt käyttöhenkilökunnan toivoman järjestyksen mukaisesti yhteistyön ollessa varsin joustavaa. Varaosavarastossa pidetään jatkuvasti tärkeimpiä osia. Vaihtopumppujärjestelmä on käytössä.

Yllätysseisokit

Yllätysseisokin sattuessa on hälytysnopeus noin 1/2 tuntia, koska tärkeimmille miehille on puhelin kotiin. Korjaukset suoritetaan yleensä hätäkorjauksina, jolloin tuotannon mahdollisimman nopea käyntiin saattaminen on ensimmäisenä tavoitteena. Rauhallisen käynnin aikana ovat yllätysseisokit kuitenkin perin harvinaisia.

Seisokin jälkeen

Seisokin jälkeen siirretään puretut osat joko romuna suoraan rautatievaunuihin tai romutarhalle lajiteltaviksi. Käyttökelpoiset osat kunnostetaan ja varastoidaan myöhemmin käytettäviksi.

AP:n kunnossapito-organisaatio

Kunnossapito-osaston päällikkönä on kunnossapitoinsinööri, joka huolehtii piirustuskonttorista, jossa työskentelee viisi koneteknikkoa suunnittelijoina sekä korjauspajasta, jossa yli-mestarin che'la toimii kolme koneteknikkoa mestarina. Työntekijöiden lukumäärä vaihtelee 63—75 välillä. Rakennusosastolla työskentelee 1—2 rakennusmestarin johdolla 30—40 miestä. Kuorimolla ja hiomolla muutamia korjausviilareita, joita käyttömestari valvoo. Kesäseisokissa ja suurempien uudistustöitten yhteydessä on asennusmiehiä Konepajalta Tampereelta ja lähiseudun alihankkijoilta.

Johdantoesityksen jälkeen seuranneessa keskustelussa selostivat vieraat oman systeeminsä seisokkitöissä sekä niiden valmisteluissa ja työsuorituksessa. Kokouksen jälkeen kiersivät osanottajat paperitehtaalla, piirustuskonttorissa, korjauspajalla sekä Inkeroisten Kartonkitehtaassa ja korjauspajalla.

Neuvottelupäivä päättyi yhteisesti nautittuun päivälliseen.

RAIVAUSSAHA

Sippolan Metsänhoitoyhdistykselle

Toukokuun 2. päivänä luovutettiin Tampellan metsäosaston toimesta raivaussaha Sippolan Metsänhoitoyhdistykselle, joka on toiminut tänä vuonna 30 vuotta pitäjän metsätalouden hyväksi. Tehtaitten kerhohuoneistossa tapahtuneessa luovutustilaisuudessa olivat läsnä Sippolan Metsänhoitoyhdistyksen hallituksen jäsenet puheenjohtaja, maanviljelijä Vihtori Kallelan johdolla, mainitun yhdistyksen metsäneuvojat sekä Etelä-Karjalan Metsänhoitolautakunnan metsätalousneuvoja A. Puijola. Yhtiön metsäosaston puolesta luovutti raivaussahan Metsänhoitoyhdistykselle metsäneuvos Heikki Piipponen esittäen luovutuspuheessaan toivomuksen, että lahjoitettua raivaussahaa voitaisiin yhdistyksen toimesta käyttää mahdollisimman tehokkaasti. Maanviljelijä V. Kallela kiitti yhdistyksen saamasta huomattavasta lahjoituksesta yhtiötä luonnehtien samalla niitä eri tilanteita ja tunnelmia, jotka viime vuosina olivat vallinneet metsän myyjien ja ostajien välillä. Metsäteknikko U. Niemi puolestaan selosti raivaussahan tulevaa käyttöohjelmaa sekä Metsänhoitoyhdistyksen lähiajan työsuunnitelmia. Luovutustilaisuuden jälkeen tutustuivat tilaisuuden osanottajat yhtiön Inkeroisten tehdaslaitoksiin metsänhoitaja Sakari Leskisen opastuksella. Tilaisuus päättyi yhtiön tarjoamaan päivälliseen.

Kesävirkistystä

Lasten ja nuorten kesävirkistyksestä huolehtivat jälleen tänäkin kesäkautena useat Inkeroisissa toimivat yhteisöt. Lasten uinninopetuksen osalta ovat yli 40 vuotta jatkuneet perinteet kuitenkin erityisesti jälleen velvoittamassa MLL:n Inkeroisten osastoa.

Kuluvan kesän aikana tullaan lasten uinninopetusta jatkamaan Korijärven uimalassa, jossa kevään ja alkukesän kuluessa on suoritettu kunnan ja yhtiön taholta huomattavia parannustöitä. Uinninopetus aloitetaan hiukan sääolosuhteista riippuen joko välittömästi juhannuksen jälkeen tai viimeistään heinäkuun alkupuolella. Rinnan uimaopetuksen kanssa tullaan MLL:n Inkeroisten osaston taholta järjestämään leikkikenttätoimintaa. Terveystalon ja omakotialueen leikkikenttien lisäksi pyritään toiminta saamaan alulle myös hyppyrimäen uudella leikkikentällä.

Uutena työmuotona yritetään alkaneen kesän kesävirkistystoiminnassa kokeilla lasten liikennekoulujen toteuttamista. Liikennekoulut, jotka ohjelmaltaan vastaavat asiantuntijoitten niille asettamia vaatimuksia, tulevat opastamaan lapsia Inkeroisten väestökeskuksen liikennettä koskevissa kysymyksissä.

Edellä mainitun lisäksi järjestetään lapsille jälleen perinteellinen kesäretki, joka tultaneen suorittamaan Kotkaan. Varttuneelle nuorisolle ja aikuisille tulee kesä tarjoamaan jälleen erään mahdollisuuden edustaa omaa maataan pohjoismaiden välisessä kovassa kansanuintimaaottelussa, jonka me suomalaiset olemme luonnollisesti päättäneet voittaa. Paitsi 200 m kansanuintisuoritusta voivat aikuiset kesän kuluessa uida myös kuntomerkin, joka edellyttää 2000 m uintia korkeintaan viitenä suorituskertana enintään 500 metrin suorituserissä.

Edellä lyhyesti tämän kesän lasten ja vähän meidän aikuistenkin kesävirkistyksestä. Sanomattakin on selvää, että perhelehtemme toivoo jokaiselle kesän parhaat lomasäät.

Siispä virkistäviä lomapäiviä!

Äidit nauttimassa yhtiön tarjoamia juhlakahveja.

Äitienpäivä= juhla

Kolmannentoista kerran järjestettiin yhtiön Inkeroisten tehtaitten kerhohuoneistossa äitienpäiväjuhla yhdessä sosiaaliosaston ja tehtaitten työnjohtajakerhon naisten kanssa. Juhlan ohjelma koostui suurelta osaltaan omakotialueen lasten viehättävistä lauluista, laululeikeistä, runoista ja kuvaelmista. Lasten lisäksi esiintyivät äideille, joita oli juhlassa lähes viisikymmentä, sekä Laulusiskojen että Lauluveikkojen kuorot. Puheen äideille esitti apul.sos.pääll. Erkki Sjöström, joka puheessaan tutki äidin muuttuvaa asemaa kodin piirissä sekä aineellisessa että henkisessä mielessä. Ohjelman lomassa tarjottiin kukitetuille äideille ja juhlayleisölle yhtiön puolesta kahvit.

Yleiskuva lastentarhan ja päiväkodin äitienpäiväjuhlasta. Äidit seuraamassa pienimpiensä edesottamuksia.

Siivoustarkkailija Aino Syrjälahti luennoimassa siivousalan viimeaikaisesta kehityksestä Inkeroisten tehtaitten viisikymmenpäiselle siivoustyöntekijöitten tarkkaavaiselle kuulijakunnalle.

Koulutusta siivoustyöntekijöille

Työympäristön puhtaus ja siisteys ovat seikkoja, joiden kanssa me joudumme tekemisiin omilla työpaikoillamme. Huomattavimman vastuun jatkuvasta puhtaanapidosta kantavat varsinaista siivousta suorittavat henkilöt. Vuosittain kuluu heidän käsissään useita tuhansia jopa joskus kymmeniä tuhansia markkoja yksinomaan siivouskoneitten, -välineitten ja -aineitten muodossa. Paitsi aineellista kulumista saattavat väärät työmenetelmät ja -asennot aiheuttaa monenlaisia vahinkoja sekä työn suorittajalle että siivottaville kohteille.

Kun otetaan huomioon, että yhtiön Inkeroisten tehtailla työskentelee päivittäin yli 50 siivoojaa eri työosastoilla ilman yhtenäistä ja keskitettyä ohjausta ja opastusta päätettiin viime työturvallisuusviikon eräässä neuvottelussa kehoittaa sosiaaliosastoa järjestämään asianomaisille alaan liittyvää koulutusta.

Torstaina 9. 5. 1963 järjestettiin tehtaitten kerhohuoneistossa siivouskurssi, jonne oli saapunut 50 siivoojaa. Kurssin pääkouluttajana toimi siivoustarkkailija Aino Syrjälahti Helsingistä. Luennoissaan hän havainnollisesti kiinnitti huomiota puhdistus- ja siivousvälineiden käyttöön erilaisia lattia-, seinä- ja kattopintoja sekä peseytymis-, käymälä- ja suihkuhuoneita puhdistettaessa. Kurssin toisena luennoitsijana oli tehtaitten terveyssisar Eeva Hirvonen, jonka esityksissä syvennyttiin mm. sosiaalisissa tiloissa olevien lämpö- ja jääkaappien hoitoon.

Terveisii Severilt

Nii siit Severist. Mieko tapasin sen Severin tuol Anjala suoral. Oikee minnuu nauratti ko Sever istu ko mikähää, nii koppava näkösen iha uuve mopo seläs. "Kuis sie Sever nyt oikee meinaat ja jaksat. Sie oot varmast voittant veikkahuksest tai arpajaisist ko siul jo polkematta kulkevakkii on." "Oo häntä, en oo voittant enkä varastant, mut osti tään rakkinee jot vähä loitommaks kalal pääsis". "A mis kaukan oot käynt?" Näin et hää nytkii ol kalast tulos ko poraterä repusuust tökötti. "A nythä mie käinkii oikee merejääl. Käin Ahnekoskel ain Messäpirtis saakka". "Älä sie höpötä. Et sie oo Messäpirtis mite käynt, tai sit sie oot jo kahest loikant raja yli, sehä on raja takan koko Metsäpirtti, mut jos puhutaa Munapirtist ni siel sie oot voint käyvvä. No mitähä sielt sie tiijät?" "No oompaha tiimaa viisaamp. Siel ei saa kalastella senkäävertaa. Siel on kaikenlaisii kalakuntii ja ammattilaisii joka nieme nenäs. Mikä viel ko eivät ossaa ies puhuukaa ko ruossii. Miulkii yks tul tolkuttamaa ruohtiisa, ni mie sano jot puhu sie syömmikkö suomii ni ymmärrät ihekkii. Ja puhuha se ko hätä tul. Seku näät lähti siit miu luotain vihapäissää, lie ymmärtänt miu sannain, kahto taaksee viel ni eiks mänt salkkahine ja pulahtant sullaa rysäaventoo. Sillo alko kuuluu iha

LIIKENNEKILPAILU 15. 5. 1963

Vuotuiseksi muodostunut liikennekilpailu Anjalan ja Sippolan autoilijoille sai osakseen tällä kertaa entistä suurempaa huomiota. Yhteensä 136 autoilijaa kiersivät kilpailureitin Inkeroinen, Anjala, Ummeljoki, Myllykoski. Kilpailuun liittyvät lukuisat tehtävät vaativat paitsi teoreettisia tietoja niin myös runsaasti nokkeluutta ja tarkkaa huomiokykyä.

Seuraavassa luettelemme kymmenen parhaan miesten henkilöautosarjassa ajaneitten tulokset sekä naisten sarjan ja kuorma-autojen sarjan parhaat.

Henkilöautot:

1.	Kling Erkki	8,0 vp
2.	Ulenius Pentti	9,0
3.	Ukkola Kalevi	9,0
4.	Seppälä Raimo	9,5
5.	Mänttäri Seppo	10,0
6.	Ikonen Jyrki	10,0
7.	Laakso Pentti	10,5
8.	Lakka Tauno	11,5
9.	Suuronen Veli	11,5
10.	Pulkkinen Matti	11,5

Naisten sarja:

1	Hasu Berit	17,5 vp
2.	Ahola Eira	18,0
3.	Suutarinen Kirsti	18,0
4.	Purho Eila	18,5
5.	Sihvola Meeri	18,5
6.	Turkia Raija-Leena	19,5
7.	Kytö Raili	21,0
8.	Häkkinen Seija	21,5
9.	Autiola Helga	21,5
10.	Koskinen Helvi	23,0

Kuorma-autot:

1.	Peltola Tapani	13,5 vp
2.	Päivelin Paavo	15,5
3.	Laakso Väinö	18,0
4.	Tyllinen Rauno	18,5
5.	Kossila Aarne	19,5

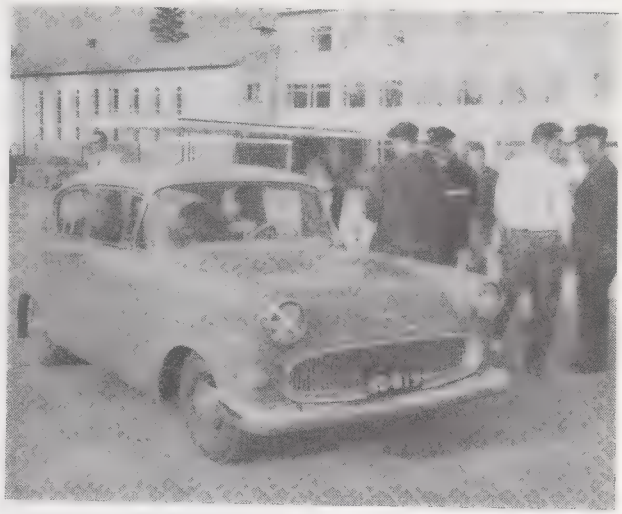

Sippolan ja Anjalan autoilijoille järjestetty kilpailu muodostui koko läänin ehkä huomattavimmaksi alueelliseksi liikennekilpailuksi kevään kuluessa.

---

selväl suome kielel, jot auttakaa, auttakaa. Mie ehäti paikal ja nosti sen naapuri jääreunal ja sanoin jot pittäähä sitä naapuria "jelpata". Kiitoksii se sano housut märkänä iha selväl suome kielel. Jot vissii se kukkokii munnii ko pakko tulloo. Ja kuuleha sie mitä mie viel pakisen. Ko ne Munapirti ukot ovat kuulema, mie en oo asjast varma, jot älä juttuu levittele, keksineet sellase ahväärі jot ne myöp valmiit onkaventoi 1:— kappale. Eiks ookkii järki paikallaa, mut ei sitä oikee niiko ilkijäis."

Myö työnnettii mopo oja ylihe ja istuttii hankee. Kaivettii piiput essii ja pantii tupakiks. Ko ol saatu ens haikuset ni mie virko Severil, jot älä välitä, kuu nousoo ja ne pannahiset viel tukehtuut ommaa ahneutteesa. Sit mie kerro Severil jot Anjalankii manttaal herrat kuulema meinaat niikö ens kesän antaa jo tuol puol jokkee niiko ne Turus sannoot, virveli! ja uistimel ja muilkii kalavehkeil oikee kalastel höi vesillää. En sit tiijä jos ei se Villika Matti sie't kaikkii ylös ongi. Onha se tää Mämmälä kalakunta antant ain meil vesittömil oikeuve täl puol jokkii kalastella. Anjalalaiset ko koko mennä kessää kasvattelliit kalojaa suuremmaks nousevaa kessää varte. Ja lohdutinha mie Severii jot älä sie ukko välitä, koht sullaa jäät, haava leht ruppeep tuules lepattammaa ja punane paarmakii lentelöö. A sillo sie mää tuon väyläl nippuloi pääl, tie oikee pullataikinaa tai tonkase matoloi. Siel saat istuu rauhas, ei sielt sinnuu kukkaa pois aja. Se on sellane kalamiehe taivaa hattara, siel Sutelakkii Hakuli kans kaiket ajat istuu, siel on hyvä olla. Virovarekset siel senku kirkuu, juna huuteloo ja tehtaa konneihe pauhu säestää aamuse aurinkoise nousuu. Vielläks siul pittää etosampaa olla. "Ka niihä se, niihä se" virkko Sever, otti moposa ja läht. Mie viel ehäti hänel jottai huutaa, mut kuulkos hää, hää vaa män jot, jot savu takkaa nous.

A siel ne on taas juhlineet, siel Valkiilkosel. Siel on olt kalamies tai pikemminkii sanoe onkmies poikinee, neko ei toiset nähneet silmääkää ko toise kontis. Ei sunkaa lie tehneet nii pöllöst ko sillo siel Punkaharjul. Ai et kui siel käi? No mieku oli eräihe toisii kaverloi kera enne kilpailui aamukohvil siel ravintolapuolel, ni miu ohihe män yks kalamies. Sil sattu sellane erreys et ol liiast nukkumisest mänt vähä niiko yläpää pimiäks ja repunauhat ol jääny auk. No ko hää toikkeroi siit miu ohi ni mie kuuli sellase moksaukse ja ko mie vilkasi allaapäi et mikä hänelt tipaht ni siin laattial makas kolme vai lie heit olt neljä ahvenevainaat. No miehä rehellisen kilpaveikkon mänin het tuomarloi luo ja kerro tappaukse. Ukko viel kiist ettei ne oo häne kalojaa, mut ko reppu pengottii ni sielhä ol muitkii vainajii. Hää ei saantkaa kilpailla. Kyl se pitäs kilpailuis sentää olla reilu peli, vai mitä? Vaik ei meit kalamiehii ain uskotakkaa ko myö ain vähä vekutellaa, mut ei sitä muute pysy kunnos ja nuorekkaankaa. Täs jutus sentää ei oo palturii, sen tietäät Kiiver ja Helminekkii täl puol Suomee.

Se Severi juttu niis Munapirti reijist minnuu vielkii naurattaa. Markka ja reikä. Jo männöö äitiisä. Kuiha paljo maksas sanotaa viije tuuma railo niiko linnutietä Munapirtist — vaik Visti rantaa?

Nii ko mie taas tapajan sen Severin ni mie taas tiijustelen. Hää muute lähetti miu mukanain terveisii Saarisel ja Salose Väiskil, sano tuntevansa hyvi höijät.

Pilkki-Kalle

Sodissa kaatuneitten muistopäivänä laskivat kunnan, seurakunnan ja yhteisöjen edustajat sinivalkoisin nauhoin varustetun havuseppeleen Karhunkankaan hautausmaalla olevalle sankarivainajien muistopatsaalle. Kuvassa reserviupseerien ja -aliupseerien kunniavartio sekä partiolaisten ja Nuorten Kotkien lippuvartiot ryhmittyneinä patsaan äärelle.

Sotainvalidien Inkeroisten osasto 20 vuotta

Kirkkojuhla Inkeroisten kirkossa 19. 5. 1963

Sodissa kaatuneiden muistopäivänä muutama minuutti ennen kirkkojuhlan alkamista kunniavartio asettui Inkeroisten kirkon Suomen lipuin koristettujen sankaritaulujen luo. Osaston puheenjohtaja Väinö Lahti, varapuheenjohtaja V. Huovila ja sihteeri L. Siiropää laskivat taulujen juurelle sotainvalidien kukkalaitteen. Välittömästi tämän jälkeen klo 18 alkoi juhla kirkossa kanttori Jorma Wallinin urkupreludilla.

Sosiaalipäällikkö A. V. Widenoja esitti tilaisuuden avaussanat lausuen seuraavaa:

"Sotainvalidien Veljesliiton Inkeroisten osasto on kokoontunut tänne Herran temppeliin 20-vuotisen toimintansa merkeissä tänä kauniina keväisenä sunnuntaina, sunnuntaina, joka on omistettu sodissa kaatuneiden aseveljiemme muistolle. Tänä päivänä 20 vuotta sitten me elimme vielä toisen maailmansodan hermoja kuluttavan paineen alla, sodan vaikean lopputilanteen aavistaen.

Tällä pyhällä paikalla hiljennymme ajattelemaan kaikkea sitä mitä viimeksi kuluneen 20 vuoden aikana on tapahtunut ja mitä kaikkea kansana olemme saaneet kokea. Raskaan sodan seurauksena meille jäi sotien köyhdyttämä maa, tuhansiin nouseva leskien ja orpojen määrä, noin 57.000 pysyvän vamman saanutta sotainvalidia, kotinsa ja ansiomahdollisuutensa menettänyt Karjalan kansa ja tähtitieteellisiin lukuihin Suomen markoissa nousevat sotakorvaukset. Olimme sodissa menettäneet kaatuneina noin 90.000 parhaissa miehuuden voimissa olevaa miestä. Meistä rohkeimmillekin tilanne näytti toivottomalta.

Tänä päivänä kumminkin elämme hyvinvointivaltiossa vapaassa maassa, omien lakiemme turvin. Lesket, orvot ja sotainvalidit on kyetty hoitamaan. Siirtoväki on saanut uudet kodit ja toimeentulon. Sotakorvaukset on maksettu. Entistä suuremmat ikäluokat astuvat työelämään. Teollisuus ja maatalous pienentyneessä isänmaassamme tuottaa enemmän hyödykkeitä kuin koskaan ennen.

Vajaassa 20 vuodessa on kirjoitettu kappale pienen kansan kunniakasta kehityshistoriaa. — On tapahtunut ihme.

Ei omahyväisesti kerskuen vaan nöyrinä me tänä juhlahetkenä tunnustamme, että se voimakas käsi, joka ohjaa kansakuntien kohtaloita on ihmeellisellä tavalla ohjannut ja suojellut tätä pientä kansaa.

Siksi myös Sotainvalidien Veljesliiton Inkeroisten osasto on ystävineen kiitollisena kokoontunut tähän isiemme Jumalalle pyhitettyyn temppeliin viettämään 20-vuotisjuhlaansa.

Me sotien kovan koulun käyneet sotainvalidit tänä juhlapäivänä tahdomme hiljentyä nöyrään rukoukseen sen saman isänmaan puolesta, jonka vapauden säilyttämiseksi olemme vertamme vuodattaneet. Teemme sen J. L. Runebergin kauniin virren sanoilla:

Oi Herra, käy siunaamaan
Nää rannat rakkaat synnyinmaan
Suo aina rauha suloinen
Ja estä sota verinen."

Veisatun virren jälkeen suoritti kauniin alkuliturgian pastori Tapani Saarinen. Vaikuttavan ja tilaisuuden hartautta korostavan saarnan piti kenttäpiispa Toivo Laitinen. Vielä saatiin kuulla kanttori J. Wallinin esittämä urkukoraali "Hyvyydessänsä Jumala" ja lyhyt mutta vaikuttava kirkkojuhla päättyi isänmaan virteen.

Juhla Tampellan tehtaan kerhossa

Sotainvalidien Veljesliiton Inkeroisten osaston 20-vuotisjuhlat jatkuivat Tampellan kerhohuoneistossa kirkossa pidetyn juhlan jälkeen.

Tilaisuudessa toivotti Sotainvalidien Veljesliiton Inkeroisten osaston puheenjohtaja Väinö Lahti vieraat tervetulleiksi selvittäen samalla Sotainvalidien Veljesliiton syntyä ja osaston toimintaa.

Kyösti Haatanen esitti opettaja Tapani Arvolan säestämänä viulusooloja. Kymen piirin Sotainvalidien Veljesliiton puheenjohtaja Vilho Rautama ja toiminnanjohtaja Aaro Ahola jakoivat osaston jäsenille sekä Inkeroisten osastolle pienoisstandaarin, pienoisliput ja ansiomitalit. Hopeisen ansiomerkin saivat mv. Veikko Kelkka, peltiseppä Hugo Ansavaara, työnjohtaja Lauri Siiropää.

Henkilökohtaisen pienoisstandaarin, joka on ensimmäinen piirin alueella ojennettiin sosiaalipäällikkö A. V. Widenojalle hänen tekemästään ansiokkaasta työstä sotainvalidien hyväksi.

Sotainvalidien pienoislipun saivat seuraavat: paikallismyyjä Pentti Forssell, uittotyömies Martti Hyvärinen, koneenhoitaja Aarne Ulvi, työnjohtaja Pentti Hakuli, sorvaaja Kaarlo Valkonen ja autoilija Heikki Mänttäri.

Onnitteluja juhlivalle osastolle esittivät Sotainvalidien Veljesliiton naisjaoston puolesta Irja Riippa, Kouvolan Sotilaspiirin komentaja eversti R. Inkinen, Sippolan kunnan tervehdyksen toivat Veikko Siukkola ja Juhani Sippu, Sippolan seurakunnan puolesta pastori Tapani Saarinen, Kaisu Johansson ja Alli Heinonen Inkeroisten Kaatuneitten omaisten puolesta. Inkeroisten reservinupseereita edusti Jorma Sarvanto, reservin aliupseereita Erkki Huovila, Sotainvalidien Veljesliiton Myllykosken Ummeljoen alaosaston tervehdyksen toi Urho Saariaho, Anjalan alaosaston Veikko Vuorela ja Pentti Mattila. Lisäksi olivat adressein muistaneet Sotainvalidien Veljesliiton toiminnanjohtaja Kosunen, Heikki Turkia ja Sippolan Säästöpankki.

Tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun Maamme lauluun.

Puheenjohtaja Väinö Lahti pitämässä 20-vuotisjuhlan tervehdyspuhetta.

SV:n Inkeroisten osaston puheenjohtaja Väinö Lahti on vastaanottanut osastolle luovutetun Kymen piirin standaarin, luovuttajina piirin puheenjohtaja V. Rantama ja toiminnanjohtajaA. Ahola.

Inkeroisten Leijonien huutokauppa Ilmailukerhon hyväksi

Huutokauppa tuotti noin 2 200 mk

Todellista markkinatunnelmaa ja hyvää ostohalua ilmeni Inkeroisten Lions Klubin huutokaupassa 18. 5. 1963. KOP:n lahjoittamat talot myytiin aluksi Marinkylän tienhaarassa. Ilmailukerhon purjekone ilmestyi huutokauppaparakin katolle ja äänilevymusiikin tahdissa alkoi yleisöä kokoontua huutokauppapaikalle mihin oli järjestetty myös Lady Leijonien jäätelö-, nakki- ja virvoketarjoilu. Kaikki myyntiin jätetty tavara meni kaupaksi. Huutokaupan ansiokkaina meklareina toimivat Mikko Suosalmi, Aarne Perkka ja Kalle Nippala. Huutokauppa tuotti Ilmailukerholle 1300 mk ja noin 200 hyväksyttyä huutoa tehtiin joten ostojen keskihinnaksi tuli noin 6 mk 50 penniä.

Yleisvaikutelmaksi tuli, että ostava yleisö sai huutokaupasta halvalla hyvää tavaraa, joten tyytyväisyys kaupanteosta oli molemminpuolinen. Korkein huuto oli 80 mk ja mainittakoon tässä, että suutarinverstaan täydelliset työkoneet myytiin 170 mk:lla. Vasara paukkui yhtä mittaa klo 14—17.30, siis kolme ja puoli tuntia. Tässä ajassa ehdittiin kumminkin myydä vain noin puolet lahjoitetusta tavaramäärästä.

Kun huutokauppaan lahjoitettua tavaraa jäi vielä paljon jäljelle pidettiin jatkohuutokauppa samassa paikassa tiistaina 21. 5. Tilaisuudella oli jälleen hyvä yleisömenestys ja Lions Klubin tempaus onnistui yli odotusten. Jälleen vasarat paukkuivat ja tavara vaihtoi omistajaa. Vasta illan hämärtyessä huutokauppa lopetettiin ja vieläkin jäi hyvää vaatetavaraa myymättä, jonka järjestäjät lähettävät rajaseudun vähävaraisille jaettavaksi. Inkeroisten Lions Klubi, joka omaan toimintaansa ei yleisöltä koskaan kerää penniäkään, vaan jäsenet itse maksavat kerhon toiminta- ja hallintokulut, jälleen oli hyvällä asialla ja hyvin tuloksin. Inkeroisten Ilmailukerho tekee nuorison parissa niin hyvää työtä, että sitä todella kannattaa tukea.

Huutokaupan ansiokkaat meklarit M. Suosalmi, K. Nippala ja A. Perkka.

Meklari K. Nippala vauhdissa Inkeroisten Leijonien huutokauppapaikalla.

Heinolan tehtaitten laboratorion toiminta

Käytön valvonta ja laadun tarkkailu on nykyaikaisessa teollisuudessa muodostunut erittäin tärkeäksi tehtäväksi. Varsinkin lopputuotteen laatuun ja tasaisuuteen joudutaan kiinnittämään huomiota entistä enemmän. Suomalaisten kartonki- ja paperitehtaiden valmisteet joutuvat ulkomailla useimmiten edelleenjalostukseen: erilaisiin painokoneisiin, laatikoiden valmistukseen j.n.e. Paperinjalostusalalla ulkomailla vallitsevan ankaran kilpailun johdosta näiden koneiden työsuoritukset pyritään nostamaan huippuunsa. Tämän vuoksi jalostuksen käyttämän paperi- ja kartonkiraaka-aineen tulee olla mahdollisimman hyvälaatuista ja tasaista.

Heinolan flutingtehtaan lopputuote käytetään aallotettuna välikerroksena aaltopahvin valmistukseen. Tämän lopullisen jalostuksen suorittavat ulkomaiset asiakkaamme aaltopahvikoneillaan. Aaltopahvin laatuvaatimukset ovat viime vuosikymmeninä kasvaneet huomattavasti ja samoin ovat uudenaikaisten aaltopahvikoneiden ajonopeudet moninkertaisia entisiin verrattuna. Vastaava kehitys on tapahtunut flutingin laatuvaatimuksissa. Flutingin tulee antaa aaltopahville välttämätöntä jäykkyyttä. Myös flutingin ajo- ja liimausominaisuuksien aaltopahvikoneella täytyy olla moitteettomat.

Laboratoriolla on huomattava osuus Heinolan flutingin laadun tarkkailussa. Tehdas pyrkii tietysti siihen, että lopputuotteen laatuarvot olisivat mahdollisimman hyvät. Korkealaatuisen flutingin valmistamisen edellytyksenä on, että pitkä ja monivaiheinen valmistusprosessi sujuu kaikilta yksityiskohdiltaan virheettömästi. Käytön tarkkailua joudutaan siis suorittamaan koko prosessin ajan ja sitä suorittaa tavalla tai toisella melkein koko tehtaan tuotanto-osastojen työntekijäkunta. Laboratorion henkilökunnalla se on päätoimena.

Laboratorion tehtävät jakautuvat seuraavasti:

1) Päälaboratorion tehtävät

Päälaboratoriossa tarkkaillaan puoliselluloosan ja kartongin valmistusta. Laboratorion suorittamien määritysten avulla massa- ja kartonkitehdas on selvillä tuotteen laadusta prosessin eri vaiheissa.

Massatehtaalla laboratorio tarkkailee mm. seuraavia seikkoja:

— keittohakkeen kosteutta
— keittohakkeen lastukokoa
— keittoliuoksen tiheyttä
— massan kuidutuksen ja jauhatuksen sakeutta, jauhatusastetta ja pH:ta
— massan pesun sakeutta, pH:ta ja kemikaaliohäviötä.

Kartonkitehtaalla tarkkaillaan:
— flutingin valmistukseen käytettyjen massojen jauhatusasteita, sakeuksia ja pH-arvoja.
— valmistetun flutingin laatua. Tällöin mitataan flutingin kosteus, neliöpaino, paksuus, jäykkyys, veto-, puhkaisu- ja repäisylujuudet, venymä, huokoisuus ja imukyky
— kartonkikoneen eräitä käyntiarvoja
— massa- ja kartonkitehtaan käyttövesiä.

Päälaboratorion työntekijäkuntaan kuuluu 24 henkilöä, joista 20 vuorotyöntekijää.

2) Vesilaboratorion tehtävät

Vesilaboratorio huolehtii siitä, että höyryvoimalaitoksen henkilökunnalla on käytettävissä tarpeelliset tiedot höyrykattiloiden ja vedenpuhdistuslaitoksen vesien laadusta. Korkeapainehöyrykattilathan asettavat suuret vaatimukset veden puhtaudelle, koska sopimaton syöttövesi voi olla hyvin turmiollista putkistolle. Tehdasosastoilta vesilaitokselle palautuvan lauhteen laadun tarkkailu kuuluu myös vesilaboratoriolle, samoin juomaveden laadun seuraaminen. Melkein kaikkien analyysien tarkoituksena on saada selville veteen liuenneiden aineiden määrät, jotka useimmiten ovat hyvin vähäisiä. Tämän vuoksi vesilaboratoriossa joudutaan käyttämään menetelmiä ja laitteita, joiden mittaustarkkuus on hyvin suuri. Vesilaboratoriossa työskentelee 1 henkilö.

3) Lipeälaitoksen laboratorion tehtävät

Lipeälaitoksen laboratoriossa suoritettujen mittausten avulla lipeälaitoksen ja eräiden määritysten osalta myös soodakattilalaitoksen henkilökunta voi seurata osastojensa toimintaa. Laboratorio suorittaa mm. seuraavia määrityksiä:

liuoksista: natriumpitoisuuden määrityksiä
sulfidi- ja tiosulfaattimäärityksiä
SO_2-määrityksiä
pH-määrityksiä

kaasuista: hiilidioksidi-, rikkidioksidi- ja rikkivety-määrityksiä.

Mittauksien perusteella todetaan soodakattilalta pumpattavan ns. viherlipeän laatu. Viherlipeän karbonoitumista seurataan mittaustulosten avulla, samoin reaktorin ja absorption toimintaa.

Laboratoriot suorittavat rutiiniluontoisen kontrollin lisäksi jonkun verran erikoistehtäviä. Päämäärä-

LABORATORION HENKILÖKUNTAA

1

2

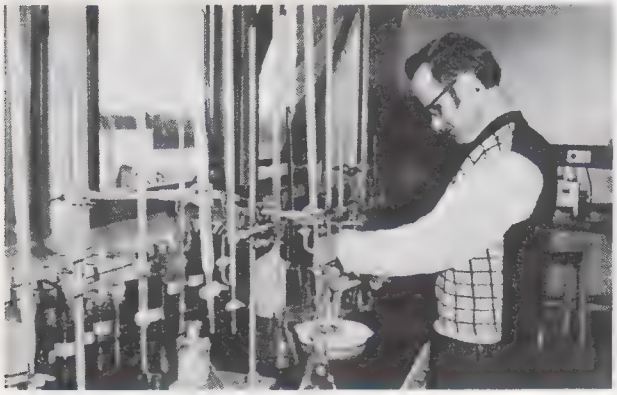

3

4

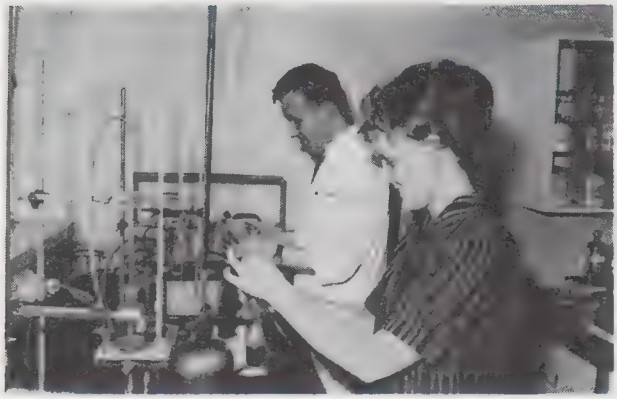

5

6

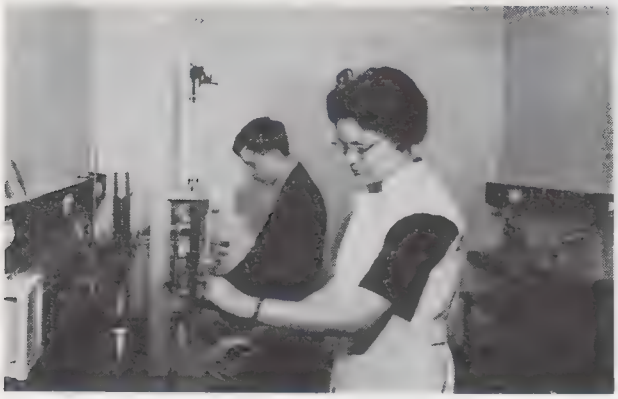

7

8

Runsaslukuinen omaistenpäivän osanottajajoukko tehtaan tuntumassa.

Omaisten päivä Heinolan tehtaitten konekorjaamolla

Toukokuun ensimmäisenä sunnuntaina järjestettiin Heinolan tehtaitten konekorjaamon piirissä omaisten päivä. Osaston henkilökuntaan kuuluvat omaisineen oli kutsuttu tutustumiskäynnille tehtaisiin ja siihen ympäristöön, jossa perheen huoltaja tai muu omainen päivittäin työtään suorittaa.

Lähes sata aikuista ja heidän lisäkseen joukko lapsia osallistui tutustumiskäyntiin.

Yhtiön puolesta toimivat isäntinä ja oppaina insinööri Simo Hangasluoma, teknikot Antti Lehtonen, Kalevi Santala, Tapani Vepsäläinen ja sosiaalipäällikkö Olavi Linnakko.

Vieraiden saavuttua tehtaan pääoven edustalle toivotti sos.pääll. Linnakko heidät tervetulleiksi mainiten m.m. tämänkertaisen omalle väelle järjestetyn tutustumiskäynnin olevan järjestyksessä neljännen. Aikaisemmin oli vastaava päivä järjestetty massatehtaan voimaosaston ja kartonkitehtaan piirissä. Ryhmiin jakautuneina lähdettiin tämän jälkeen tutustumiskierrokselle tehdasosastoille. Luonnollisesti konekorjaamo sosiaalitiloineen kiinnosti erityisesti.

Tutustumiskierroksen päätyttyä kokoonnuttiin kahvitilaisuuteen tehtaan ruokalaan. Kahvinjuonnin lomassa kertoili ins. Hangasluoma Tampella-yhtymästä ja Heinolan tehtaiden toiminnasta sekä kiitti vieraita käynnistä. Vierailijoiden puolesta kiitti yhtiötä putkiasentaja Taisto Värrälä.

---

nä on sellaisten tehtaan toimintaan liittyvien käytännön kysymysten selvittäminen, joissa laboratorio voi olla avuksi. Markkinoilla vallitsee kova kilpailu flutinglaatujen välillä ja Heinolan tulee seurata valppaasti kehityksen kulkua. On luonnollista, että laboratoriossa suoritetut laadun kehittämiseen tähtäävät tutkimukset ovat tarpeellisia. Myös raaka-aineen valinnoissa, kuitu- ja kemikaaliohäviökysymysten selvittämisessä, erilaisissa tehdastutkimuksissa ja valmiin aaltopahvin laatua koskevien seikkojen selvittämisessä auttaa laboratorio tuotanto-osastoja mahdollisuuksiensa mukaan.

1 Anneli Andersin suorittamassa massan mittausta jauhatusastemäärityksiä varten.

2 Eila Rasku. Concora määritys.

3 Carl-Erik Bergholm vesilaboratoriossa alkaaliteettiluvun titrauksessa.

4 Ritva Pöllänen flutingin puhkeamislujuutta mittaamassa ja Erkki Wallden huokoisuusmittauskojeen kalibroinnissa.

5 Pirkko Poskiparta kromitrioksidin tarkistuksessa ja Jorma Kiimalainen tyhjentämässä kaasunpesupulloja.

6 Aarne Koikkalainen rikkimääritystä suorittamassa ja Rauni Hiltunen natriumia mittaamassa.

7 Eeva Floman flutingin vetolujuuden määrityksessä ja Tauno Karelli flutingin liimausasteen määrityksessä.

8 Helvi Lahtonen arkistoitavien raporttien mapitusta suorittamassa.

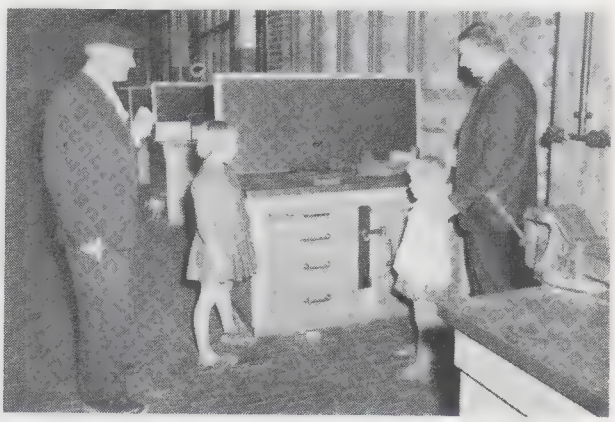

Korjausmies Alpi Brandt esittelemässä työpaikkaansa isälleen ja tyttärilleen.

Teknikko Kalevi Santalan opastama ryhmä tehdaskierroksella.

Insinööri Simo Hangasluoma selostamassa tehtaan laitteita ja toimintaa lipeänvalmistamolla.

Tarjoilua perheiden nuorimmille tehdaskierroksen päätyttyä.

Lasikuituveneiden läpimurto viime vuosina on tapahtunut tosiasia. Kokeiluissa tämä materiaali, lasikuitu, on osoittautunut erinomaiseksi veneenrakennusaineeksi. Lasikuituveneiden mainio etu on nimenomaan siinä, että ne ovat käytännöllisesti katsoen ikuisesti kestäviä eivätkä ne tarvitse huoltoa. Veneiden valmistus lasikuitua materiaalina käyttäen ei kuitenkaan ole mitenkään yksinkertaista, sillä yleispätevää "reseptiä" ei kertakaikkiaan ole olemassa. Ryhmä Heinolan tehtaitten palveluksessa olevia miehiä etupäässä työnjohtajia ryhtyi talven aikana tavallaan uskaliaaseen yritykseen; valmistamaan omatoimisesti itselleen lasikuituveneitä. Ensimmäiset kokeilut tehtiin lasikuitukankaan ja hartsin parissa helmikuussa ja tällä hetkellä kyntää Heinolan vesillä ryhmän valmistamina 11 lasikuituvenettä.

Runsas vuosi sitten heräsi Tampellan miesten keskuudessa ajatus lasikuituveneiden rakentamisesta. Käytettävissä olevaa niukanlaista aineistoa lasikuituveneiden valmistusta koskevista tietolähteistä ryhdyttiin tällöin keräämään. Dipl.ins. Reijo Tervahauta oli aikaisemmin työskennellyt tämänlaatuisten ainekokoomusten kanssa ja hänelle olikin alan tekniikka jo melko tuttua.

Kun muotti oli saatu valmiiksi voitiin suorittaa ensimmäinen laminointivaihe. Tästä työvaiheesta lukien kesti kolmen miehen ryhmältä n. 12 tuntia siihen kunnes vene voitiin irroittaa muotista.

(Sivulla 38 oikeanpuoleisen kuvan teksti: A.Helevuo (vas) ja R. Tervahauta leikkaamassa muotin kaaria piirustusten mukaan).

Heinolan tehtaitten työnjohtajia lasikuituveneiden rakentajana

Kun ryhmä lopullisesti saatiin kokoon, todettiin, että kaikkiaan kymmenen asiaan innostunutta miestä oli uskaltautunut mukaan tähän yritykseen, jonka onnistumisesta ei ollut varmuutta kenelläkään.

Ryhmään kuului miehiä eri aloilta, mistä seikasta todettiin myöhemmin olevan hyötyä työn aikana esille tulleiden monien eri pulmakysymysten ratkaisuissa.

Veneen ja muotin piirustukset hankittiin Ruotsista. Yhteisvoimin ryhdyttiin sitten valmistamaan muottia, joka tehtiin puusta ja vanerista. Kun tämä varsin suuritöinen muotti oli valmistunut tehtiin kokeeksi yksi vene. Se ei valmistuttuaan tosin ollut mikään mallikappale, mutta sen tekeminen antoi ryhmälle runsaasti oppia ja lopullisen varmuuden siitä, että työssä on mahdollisuus onnistua.

Tämän jälkeen aloitettiin veneiden valmistaminen ryhmätyöskentelyn puitteissa. Kahdessa ryhmässä työskenteli kolme miestä ja yhdessä neljä.

Monta hikipisaraa ehti tipahtaa miesten kasvoilta ennenkuin tämä runsaasti niksejä sisältänyt työ oli vihdoin saatettu loppuun. Tässä veneiden rakentamisessa jos missään todettiin oikeaan osuneeksi sananlasku "Työ tekijäänsä neuvoo", sillä jatkuvasti työn

Muotin valmistus on kaikkein suuritöisin työvaihe lasikuituveneiden valmistuksessa. Kuvassa vas. P. Myllyneva, P. Aho, P. Gröndahl, P. Mäkinen ja A. Helevuo muottia kasaamassa.

HANKIHARHAILUA

Jo kolmannen kerran ottivat Tampellan Heinolan tehtaitten virkailijat ja työnjohtajat mittaa toisistaan autojen suunnistus- ja tarkkuusajossa.

24. 3. suoritetun kilpailun reitti kierteli Heinolan eteläpuolella Uudenkylän ja Mankalan maisemissa. Ajettavat tiet olivat odotettua liukkaampia, josta johtuen kymmenkunta kilpailijaa kokeilikin matkan varrella lumivallin pehmeyttä. Koska kaikki hankiharhailut olivat täysin vaarattomia, voidaan todeta liukkaan kelin olleen vain hyvästä, sillä sehän teki mahdolliseksi ajotaidon kohentamisen, mikä juuri on tällaisten kilpailujen tarkoitus.

Kilpailussa oli mukana aivan uusia "kasvoja", joista eräät sijoittuivat erinomaisesti, kuten seuraava tulosluettelo osoittaa:

1) Tammi—Pesonen Trabant 292 pist., 2) Vakkari—Peltola VW 378, 3) Vainio—Helevuo VW 422, 4) Mäkelä—Holtari Moskvitsh 694, 5) Anttila—Kyckling Skoda 900, 6) Paunisaari—Heinonen Skoda 1008, 7) Lehtonen—Keskiivari Skoda 1040, 8) Palo—Laukkanen VW 1210, 9) Korhonen—Lampinen Skoda 1439, 10) Toikka—Kokkonen VW 2195, 11) Saavalainen—Koivisto VW 2519, 12) Havunen—Peltola Skoda 2723, 13) Laakkonen—Nikamaa Trabant 3655, 14) Hietanen—Korkalainen Skoda 4114, 15) Salminen—Salminen Skoda 9829, 16) Rytkölä—Raihia Trabant 12069.

Voittajapari Urho Tammi (oik.) ja Esa Pesonen palkintoineen.

Automerkkien pisteet kolmen parhaan auton haastekilpailussa: VW 2010, Skoda 2948, Trabant 16016.

Järjestäjät haluavat tässä kiittää seuraavia liikkeitä ja huoltoasemia, jotka lahjoituksillaan antoivat järjestäjille mahdollisuuden palkita parhaat arvokkailla palkinnoilla ja jopa antaa jokaiselle jotakin:

Esso-huolto, Etelä-Suomen Auto, Gulf-huolto, Pertti Grönroos Oy, Heinolan Autoliike, Heinolan Konepaja, Jyrängön Auto, Laineen Auto, Shell-huolto, Union-huolto, Tampella.

L. M.

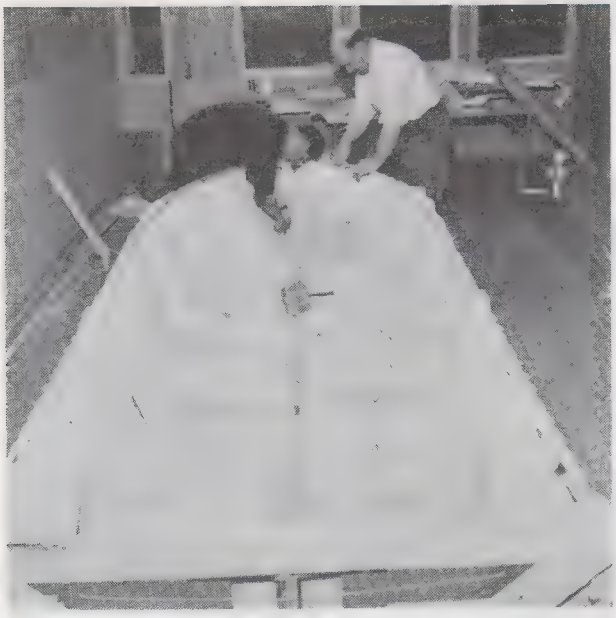

Pentti Peltola vas. ja Reino Pulkkinen muottia viimeistelemässä.

Kun muotti oli saatu valmiiksi voitiin suorittaa ensimmäinen laminointivaihe. Tästä työvaiheesta lukien kesti kolmen miehen ryhmältä n. 12 tuntia siihen kunnes vene voitiin irroittaa muotista.

edistyessä löytyi yhä enemmän erilaisia niksejä. Mitä enemmän työ edistyi, sitä parempia veneitä alkoi muotista muovautua.

Nyt voivat rakentajat huokaista helpotuksesta ja nauttia työnsä tuloksista. Uhraukset, joista taloudellinen puoli ei ole kaikkein vähäisin eivät ole menneet hukkaan. Uraauurtavaa työtä veneenrakennusalalla Heinolassa teki työryhmä johon kuuluivat: Arvo Lehto, Pauli Aho, Pentti Mäkinen, Pentti Peltola, Axel Helevuo, Pentti Laakkonen, Reino Pulkkinen, Reijo Tervahauta, Pentti Gröndahl ja Matti Myllyneva.

Vieraat isäntineen kuorimon edustalla.

Pertunmaan Metsänhoitoyhdistys Heinolan Tehtaitten vieraana

Pertunmaan pitäjä on maamme kaikkein "valkeimpia" pitäjiä. Siellä on koivuvaltaisten metsien osuus keskimäärin yli 40 % ja onpa siellä alueita, joilla koivu peittää peräti yli puolet metsäpinta-alasta. Tältä pohjalta ajatellen on luonnollista, että Pertunmaan seudut ovat tärkeitä Heinolan Tehtaitten raaka-aineen hankinnan kannalta ja että toiselta puolen näitten tehtaitten tarjoama mahdollisuus toisarvoisen puun myyntiin ja metsien kuntouttamiseen on erittäin merkityksellistä sikäläisille metsänomistajille. Metsänmyyjäkunnan ja yhtiömme väliset suhteet ovat olleet Pertunmaallakin erittäin hyvät ja on toivottavaa, että yhteistoiminta jatkuu edelleenkin yhtä rakentavassa ja molempien osapuolten etuja edistävässä hengessä. Eräänä hyvien suhteitten ilmauksena ja niiden edelleenkehittäjänä on mainittava sikäläisen metsänhoitoyhdistyksen vierailu Heinolan Tehtailla 23. 4. -63.

Vieraat kuorimossa, missä parhaillaan seurataan pölkkyjen kuoriutumista taskukuorintakoneissa.

"Optimisteja" Heinolassa, eli tarinaa Suomen pienimmästä purjevenetyypistä

Kun puhutaan purjehduksesta Tampellan toimipaikkakunnilla, on Tampere vanhana purjehtijakaupunkina ensimmäisenä mieleen tuleva ja luonnollisesti ehdoton ykkönen tällä alalla. Kuitenkaan ei Heinolassakaan purjevene ole mikään harvinaisuus. Ulkopaikkakuntalaisesta tuntuu ettei täällä voi purjehtia, kun Kymijokikin virtaa noin vuolaasti. Jyrängön virran ylä- sekä alapuolella. Jonkun matkan päässä kaupungista aukeavat kuitenkin laajat järvien selät, joilla purjehtiminen jo käy mainiosti. Vesiteitse päästään aina Jyväskylään saakka.

Viime talvena päätti paikallinen purjehdusseura, Heinolan Kevytvenepurjehtijat r.y., johon myös muutama tampellalainen kuuluu, laajentaa toimintaansa ja rakentaa itselleen muutamia veneitä. Lähinnä ajateltiin nuorten saamista mukaan purjehdusurheiluun. Ryhdyttiin rakentamaan optimistijollia. Lyhyesti kerrottuna se on tasaperäinen ja -keulainen 2,3 metriä pitkä vaneerijolla, jonka purjepinta-ala on 3,5 m². Purjehduskunnossa se painaa n. 40 kg. Jolla on peräisin Amerikasta, josta sen toi Eurooppaan tanskalainen arkkitehti A. Damgaard. Tanskassa näitä olikin jo viime vuonna yli 6.000 kpl. Tämä Skandinavian suurin veneluokka on levinnyt viime kesänä hyvää vauhtia Suomeen. Turussa on perustettu Optimistiliitto tekemään jollaa tunnetuksi ja ohjaamaan toimintaa. On ennustettu ensi kesänä maassamme olevan n. 1.000 optimistijollaa.

Rakentaminen Heinolassa tapahtui talkoovoimin ja osittain saatiin avustusta liikelaitoksilta. Seuralla on nyt valmiina kolme jollaa ja useat seuran jäsenet ovat rakentaneet niitä itselleen tai perheensä nuorimmille. Jolla on kokonaan puusta rakennettuna ja kelluntakappaleilla varustettuna uppoamaton ja täysin turvallinen uimataitoisten lasten käyttöön. Varmuuden vuoksi on rekisteröinnin ehdoksi pantu pakolliseksi varusteeksi pelastusliivit. Jollat voidaan nimittäin rekisteröidä kuten isotkin luokkaveneet. Muutama jolla tullaan sijoittamaan Heinäsaaren leirialueelle, jossa yleisöllä on tilaisuus käyttää niitä.

Heinolassa on tällä hetkellä 19 varsinaista purjevenettä, joista seuran "venerekisteriin" kuuluu 13. Tyyppejä on useita: Vikla 4 kpl, Lightning 3 kpl, purjelauta 2 kpl, matkavene 2 kpl sekä 1 N-vene ja 1 Grosby-16. Rakenteilla on 1 Lightning.

K. P.

Tampellan Konepajan Avustuskassan toimintakertomus vuodelta 1962

Avustuskassan hallitus

Tampellan Konepajan Avustuskassan hallitukseen ovat vuoden 1962 aikana kuuluneet puuseppä Uuno Malmio valittuna vuosiksi 1961—63, tarkastaja Pauli Salonen 1960—62, tarkastaja Artturi Anttila 1960—62, lähettäjä Yrjö Anttila 1962—64, sorvaaja Matti Marjamäki 1962—64, tarkastaja Helge Tuominen 1960—62, teräasett. Kaarlo Vaarna 1961—63, viilaaja Olavi Laksonen 1961—63 ja keernantek. Benjamin Saarinen 1962—64. Yhtiön edustajina hallitukseen ovat kuuluneet henkilökunnanpäällikkö Niilo Ilkka ja insinööri Kaino Kustaa Oksanen. Ilkan siirryttyä 31. 3. 62 eläkkeelle on hänen varamiehensä insinööri Viljo Wirta edustanut yhtiötä.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Uuno Malmio ja varapuheenjohtajana Pauli Salonen sekä sihteerinä teoll.virk. Toivo Vallisalo.

Kassan palveluksessa on edelleen ollut Tampellan Tampereen tehtaiden sairaskassojen yhdessä yhtiön kanssa palkkaama terveyssisar jonka tehtäviin on kuulunut kodeissa käynnit sekä valvominen että potilaat noudattavat lääkäriltä saamiaan hoitomääräyksiä. Toimintavuonna tätä tehtävää on edelleen hoitanut terveyssisar Kaija Murotie.

Hallituksen tilintarkastajina ovat toimineet ekonomi Torsten Hell ja lähettäjä Yrjö Anttila.

Hallitus on kertomusvuonna pitänyt 48 varsinaista ja yhden ylimääräisen kokouksen joissa on merkitty pöytäkirjoihin 269 pykälää.

Avustuskassojen Yhdistyksen varsinaisessa yhdistyskokouksessa, joka pidettiin 29 päivänä huhtikuuta 1962 Helsingissä, edustivat kassaamme Uuno Malmio ja Helge Tuominen.

Tampereen ja lähiseudun avustuskassat r.y:n kokouksiin on hallitus osallistunut kokonaisuudessaan ja mainitun yhdistyksen yhteistyötoimikuntaan on kuulunut vakinaisena jäsenenä Uuno Malmio ja varamiehenä Pauli Salonen.

Hallitus ja sen edustajat ovat osallistuneet seuraaviin Tampereen ja lähiseudun evustuskassat r.y:n yhteistyötoimikunnan tai muiden järjestöjen järjestämiin luento- ja tutustumistilaisuuksiin joita on pidetty seuraavasti:

Tampereen ja lähiseudun avustuskassat r.y:n vuosikokous 13. 3. 62 Tampellan juhlasalissa. Tässä tilaisuudessa kuultiin tri A. Koivuniemen esitelmä syövän varhaistoteamistutkimuksista.

Tutustumisretki Suomen Kumitehtaalle Nokialla 5. 6. 62. Tilaisuudessa tutustuttiin ko. tehdaslaitoksen oppaiden opastamina jonka jälkeen järjestetyn kahvitilaisuuden yhteydessä kuultiin selonteko tehtaan avustuskassan toiminnasta.

U. Malmion osallistuminen Valtiovarainministeriön tamperelaisten avustuskassojen lähetystöön 1—2. 10. 62 jonka tarkoituksena oli kiinnittää ministeriön huomiota kassojen verotusasiaan.

Hallituksen edustajien osallistuminen IX Työterveyspäiville 4—7. 10. 62 Helsingissä Työterveyslaitoksella.

Tutustumiskäynti lääketehdas Stariin 9. 10. 62 jossa toimitusjohtaja Juhani Saraste selosti tehtaan toimintaa ja proviisori Siiri Hakalehto esitteli tuotteita.

Hallituksen edustajien osallistuminen 25—28. 10. 62 Avustuskassojen Yhdistyksen järjestämiin käynteihin eduskuntaryhmien ja työmarkkinajärjestöjen luona esittämässä avustuskassojen näkemyksiä uudesta koko väestöä koskevasta sairausvakuutuslaista.

Suomen Syöpäyhdistyksen Tampereen paikallisosaston kokouksissa ovat kassaamme edustaneet Yrjö Anttila vakinaisena ja hänen varamiehenään Olavi Laaksonen.

Esitelmä-, luento- ja tutustumistilaisuudet joihin kassan hallitus ja sen edustajat ovat osallistuneet, ovat olleet avustuskassan toiminnan kannalta kehittäviä ja näkökantoja avartavia sillä jokaisesta tilaisuudesta on saatu ensiarvoista opastusta ja tietoutta avustuskassamme toiminnan tehostamiseksi ja kehittämiseksi.

Kassan kokoukset

Kertomusvuonna pidettiin kaksi sääntömääräistä kassan kokousta.

Varsinaisessa maaliskuun kokouksessa, joka pidettiin Tampellan Konepajan luentohuoneessa 28 päivänä maaliskuuta 1962, oli läsnä 9 kassan jäsentä ja yhtiön edustajat. Kokoukselle esitettiin hallituksen laatima vuosikertomus vuodelta 1961 tiliotteineen sekä tilintarkastajien lausunto rahavarojen hoidosta. Kokous hyväksyi yksimielisesti vuoden 1961 toiminta- ja tilikertomuksen sekä myönsi hallitukselle ja muille tilivelvollisille täydellisen tili- ja vastuuvapauden vuoden 1961 toiminnasta. Vuoden 1961 toiminnasta syntynyt ylijäämä mk 2.265.922:— päätettiin käyttää hallituksen esittämässä muodossa siten, että vararahastoon siirretään mk 1.528.410:— ja lisäavustusrahastoon mk 737.512:—.

Sääntöjen määräämä kassan marraskuun kokous pidettiin samassa paikassa kuin edellinenkin kokous marraskuun 28 päivänä 1962. Kokoukseen osallistui 44 kassan jäsentä ja yhtiön edustajat. Hallituksen jäseneksi erovuorossa olevan Helge Tuomisen tilalle valittiin yksimielisesti Veikko Numminen vuosiksi 1963—65. Erovuorossa olevan Artturi Anttilan tilalle valittiin yksimielisesti Venne Grönroos vuosiksi 1963—65 ja erovuorossa oleva Pauli Salonen yksimielisesti edelleen vuosiksi 1963—65. Hallituksen varajäseniksi valittiin yksimielisesti seuraavat: Heikki Koskinen/U. Malmio, Arvo Salminen/V. Grönroos, Veikko Nikander/V. Numminen, Rikhard Lahtinen/P. Salonen, Viljo Rajakallio/K. Vaarna, Sven Bergström/M. Marjamäki, Lauri Karo/O. Laaksonen, Yrjö Vuorio/Y. Anttila, Pauli Civill/B. Saarinen. Yhtiön edustajiksi oli nimitetty henkilökunnanpäällikkö Mauri Ranta ja insinööri Kaino Kustaa Oksanen vakinaisiksi ja varalle ekonomi Torsten Hell ja insinööri Väinö Hellen. Kassan hallinnon ja tilien tarkastusta suorittamaan kuluneelta vuodelta valittiin yksimielisesti edelleen merkonomi Vilho Lahti ja teknikko Emil Kanerva vakinaisiksi ja heidän varamiehikseen hitsaaja Eugen Kalmari ja teoll.virk. Tauno Videman.

Jäsenistö

Kertomusvuoden alussa kuului kassaan 1.713 jäsentä, joista naisia 115 ja miehiä 1.598. Vuoden lopussa vastaavat luvut olivat 114 naista ja 1.585 miestä. Lisäksi kuului kassaan vuoden alussa eläkeläiset joita oli 5 naista ja 54 miestä, vastaavien lukujen ollessa vuoden lopussa 4 naista ja 61 miestä.

Avustustoiminta

Kassan korvaamat sairauspäivät jakaantuivat seuraavasti:

	Miehille		Naisill	
Sairauksista	14.239 pv.	13.437.455:-	1.627 pv.	949.930:-
Äitiystap.	— „	—	129 „	78.985:-
Työtapaturm.	3.152 „	3.120.300:-	90 „	52.395:-
Yhteensä	17.391 pv.	16.557.755:-	1.846 pv.	1.081.310:-

Edelliseen vuoteen verrattuna korvattujen sairauspäivien määrä lisääntyi 3.300 päivällä. Sairauspäivärahan osuus 55,89 % ja äitiyspäivärahan osuus 0,31 % kokonaismenoista.

Sairaustapausten lukumäärä jakaantui seuraavasti:

	Miehet	Naiset	Yhteensä
Sairaustapauksia	836	63	899
Äitiystapauksia	—	4	4
Työtapaturmatapauksia	187	9	196
Yhteensä	1.023	76	1.099

Sairaustapausten kestoaika oli seuraava:

Sair.aika	Tapauksia	Korv.pv. tap. kohti	
alle 7 pv.	432	2,2 pv.	miehille
	27	2,6 „	naisille
„ 14 „	207	7,4 „	miehille
	22	7,0 „	naisille
„ 21 „	66	14,7 „	miehille
	9	13,9 „	naisille
„ 1 kk.	46	22,9 „	miehille
	3	23,7 „	naisille
„ 2 „	44	40,7 „	miehille
	4	44,3 „	naisille
„ 3 „	19	66,5 „	miehille
	6	67,3 „	naisille
„ 4 „	14	104,2 „	miehille
	1	103,0 „	naisille
„ 5 „	9	140,0 „	miehille
	2	140,5 „	naisille
yli 5 „	25	177,6 „	miehille
	3	173,3 „	naisille

Korvattuja sairauspäiviä on ollut korvausta nauttinutta jäsentä kohti keskimäärin 17,5 pv., tehden naisten kohdalla 24,3 pv. ja miesten kohdalla 17,0 pv. Edelliseen vuoteen verrattuna tapausten määrä lisääntyi 186 tapauksella, mutta sairausajan keskimääräinen pituus pysyi samana. Sairauspäivärahakorvauksen markkamäärä kutakin tapausta kohti oli keskimäärin mk 16.050:—, ollen keskimäärin naisilla mk 586:— ja miehillä 927:— markkaa päivässä.

Sairaalamaksut:

Kassan maksama sairaalamaksu oli mk 1.486.550:—. Sairaalahoitotapauksia oli 179 ja keskimääräinen hoitoaika 13,9 pv. Tapausten määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 48 tapauksella. Keskimääräinen hoitoaika naisten kohdalla 11,6 pv. ja miehillä 14,3 pv. Verrattuna hoitoaikaa edellisen vuoden keskimäärään se oli 1 pv. lyhyempi tapausta kohti. Sairaalamaksujen osuus on 5,77 % kokonaismenoista.

Hampaiden hoito

Hammashoitoon käytettiin varoja 1.867.100:— markkaa ja 512.320:— markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Hoitotapaukset jakaantuivat seuraavasti:

Poisottotapauksia 277 ja paikkaustapauksia 477.

Hoitotapausten määrä on 39 tapausta suurempi kuin edellisenä vuonna. Keskimääräinen korvaus tapausta kohti oli mk 2.476:—.

Hammashoidon osuus kokonaismenoista 7,25 %.

Silmälasiavustukset

Silmälasiavustuksia jaettiin 171 tapauksessa 474.958:— markkaa, ollen tapausta kohti 2,778:— markkaa. Verrattaessa edellisen vuoden vastaavia lukuja, aleni tapausten määrä 21:llä ja korvausten määrä 48.194:— markkaa. Avustusten osuus 1,85 %.

Muut kassan avustukset jakaantuivat seuraavasti:

Lääkärinpalkkiot	1.478.836:-	805 tap.	5,74%	kok.men.
Sairaankuljetus	211.925:-	167 „	0,82%	„
Tukikors. ja hoitov.	46.820:-	25 „	0,18%	„
Hieronta ja fys.hoit.	169.100:-	40 „	0,66%	„
Röntgen ja UKW-h.	68.125:-	26 „	0,26%	„
Lääkkeistä	2.745.448:-		10,66%	„
Laboratoriotutk.	311.135:-	247 „	1,22%	„
Röntgentutkimuks.	195.075:-	118 „	0,76%	„
Poliklinikkamaks.	135.735:-	197 „	0,53%	„
Ylimäär. avustusta	149.200:-	12 „	0,58%	„
Yhteensä	5.511.399:-			

Tämän avustusryhmän kohdalla on menojen nousu ollut 566.979:— markkaa ja johtuu se lähinnä lääke- ja lääkärinpalkkiomenojen lisääntymisestä.

Hautausavustukset

Hautausavustus on edelleen sairauspäivärahasta riippuvainen ja muodostuu sen suuruus siten, että laskettu sairauspäiväraha kerrotaan luvulla 50.

Kuolemantapauksia oli jäsenistön keskuudessa 12 ja maksettiin heidän omaisilleen hautausavustuksena 616.400:— markkaa. Avustuksen osuus kokonaismenoista 2,39 %.

Vainajat olivat:	Kuolinpäivä:
sorvaaja Lundelin, Reino	12. 2. 62
varastomies Ristaniemi, Lauri	19. 2. 62
eläkeläinen Tuominen, Laina	2. 5. 62
piirroitt. Kiviaho, Einar	22. 6. 62
hioja Kivinen, Vilho	27. 6. 62
sorvaaja Virtanen, Felix	28. 6. 62
viilaaja Veko, Sulo	8. 7. 62
eläkel. Simola, Kalle	18. 9. 62
nost.kulj. Lehtonen, Helvi	7. 11. 62
viilaaja Toukonen, Martti	26. 10. 62
eläkel. Liljeroos, Frans	25. 11. 62
jyrsijä Mäkinen, Toivo	22. 12. 62

Eläkeläisille maksetut sairaanhoidonkorvaukset

Eläkeläisille suoritettiin toimintavuonna sairaanhoidonkorvauksia 334.308:— markkaa, ja on tämä raha-arvo sekä tapaukset sisällytetty jo ylläesitettyihin lukuihin. Avustusten osuus kokonaismenoista on 1,30 %.

Kassan taloudellinen tila ja kehitys

Kulunut toimintavuosi ei ollut kassan taloudelliselle kehitykselle yhtä suotuisa kuin edellinen vuosi. Tähän ovat vaikuttaneet kevätkaudella esiintynyt epidemia sekä terveydelle epäedullinen kesä josta johtuen sairautta on esiintynyt tavallista runsaammin. Hallitus pyrkii edelleen kehittämään Avustuskassa toimintaa jäsenistön hyväksi ja esittää toiminnan jatkamista nykyisin maksuin ja että ylijäämä 148.342:— markkaa siirretään vararahastoon.

Kassan tila ja kehitys käyvät selville seuraavasta:

TAMPELLAN KONEPAJAN AVUSTUSKASSAN TILINPÄÄTÖS 31. 12. 1962

Tulostase

I. Varsinaiset tuotot

Jäsenmaksuja	11.562.987:—
Kannatusmaksuja	11.245.985:—
Korkotuloja	1.404.609:—
	24.213.581:—

II. Varsinaiset kulut

Sairauspäivärahaa	14.466.370:—
Lääkärinpalkkiot ja muut avustukset	1.974.806:—
Lääkkeet ja sairaala sekä tutk.	4.277.718:—
Hammashoito	933.550:—
Hautausavustus	616.400:—
Silmälasiavustukset	474.958:—
Ylimääräiset avustukset	149.200:—
Hallinto	1.127.784:—
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut	31.790:—
Poisto kalustosta	12.663:—
Ylijäämä	148.342:—
	24.213.581:—

I. Vastaavaa

Rahaa	124.614:—
Säästötili huoltokonttorissa	16.683.847:—
Velallistentili	
As. Oy. Sammonkartano	5.000.000:—
Konepaja	2.050.929:—
Teollisuus-Tapaturma	250.050:—
Verovaraus	679.199:—
Kalusto	29.547:—
	24.818.186:—

II. Vastattavaa

Vararahasto	15.676.654:—
Lisäavustusrahasto	7.438.769:—
Korvausrahasto	426.054:—
Velkojatili, velka konepajalle	1.128.367:—
Ylijäämä	148.342:—
	24.818.186:—

Tampereella 31 päivänä joulukuuta 1962.

Uuno Malmio, Pauli Salonen, Artturi Antti, Yrjö Anttila, Matti Marjamäki, Helge Tuominen, Kaarlo Vaarna, Olavi Laaksonen, Benjamin Saarinen, Niilo Ilkka, Kaino K. Oksanen, Viljo Wirta ja Toivo Vallisalo

TILINTARKASTUSLAUSUNTO

Kassan kokouksen 28. 11. 1962 valitsemina tarkastamaan Tampellan Konepajan Avustuskassan tilejä vuodelta 1962 olemme tänään tämän meille uskotun tehtävän suorittaneet ja saamme tarkastuksemme perusteella ilmoittaa Kassan kokoukselle, että

— tilinavaus oli oikein suoritettu ja perustui edellisen vuoden päättävään omaisuustaseeseen,

— juokseva kirjanpito oli oikein ja huolella hoidettu ja perustuivat viennit hyväksyttäviin tositteisiin,

— jäsenmaksut oli kirjattu palkkauskonttorista saatujen tositteiden mukaisesti ja yhtiöltä saadut kannatusjäsenmaksut olivat samansuuruiset,

— tarkastuspäivän kassasaldo oli yhtäpitävä kirjanpidon kanssa,

— korvaukset lääkärin-, lääke- ja hoitokuluista oli suoritettu Kassan periaatteita noudattaen, ja oli nämä samoin kuin muut korvaukset suoritettu johtokunnan pöytäkirjojen mukaisesti,

— tilinpäätös omaisuus- ja tulostaseineen oli oikein ja kirjanpidon periaatteiden mukaisesti laadittu,

— Kassan tila oli vakavarainen,

— myönnetyistä luotoista oli saatu riittävä vakuus,

— tutustuimme hallituksen vuosikertomukseen ja totesimme siinä tiliasemasta annetut tiedot yhtäpitäviksi tilikirjojen kanssa.

Koska tarkastuksemme ei antanut aihetta muistutuksiin, ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että asianomaisille myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus vuodelta 1962.

Tampereella maaliskuun 18 päivänä 1963.

merk. Emil Kanerva
Työnsuunn., Tampere

merk. Vilho Lahti
Merkonomi, Tampere

VAINAJIA

VIHTORI LAHTI

Toukokuun 10 pnä kuoli kotonaan Tampereella Lapinniemen ent. autonkuljettaja Vihtori Lahti. Hän oli syntynyt Mouhijärvellä 14. 9. 1880. Lapinniemen palvelukseen hän tuli 27. 8. 04 värjäämöön, josta 29. 10. 19 siirtyi ulkotyöosastolle hevosmieheksi ja myöhemmin kuormaauton kuljettajaksi. Hän kierteli Lapinniemen mainosautojen mukana laajaltikin Suomea. Hän palveli Lapinniemellä kaikkiaan 45 vuotta siirtyen eläkkeelle 5. 9. 49.

Lahti oli yritteliäs ja aikaansaapa käytännön mies.

Vihtori Lahti siunattiin viimeiseen lepoon Kalevankankaan hautausmaalla 18. 5. 63, jossa yhtiön puolesta laskettiin kukkaseppele vanhan ja uskollisen työntekijän haudalle. Vainajaa jäivät lähinnä suremaan vaimo ja tytär.

HILDA KOSKENPÄÄ

Huhtikuun 19 p:nä kuoli pellavatehtaan eläkeläinen Hilda Sabina Koskenpää. Hän oli syntynyt 10. 11. 1886 Kiikoisissa. Tampellan palvelukseen hän oli tullut 28. 6. -16 työskennellen kehrääjänä roovikehruuss, kunnes 1. 2. -50 oli siirtynyt eläkkeelle.

LEMPI SALMINEN

Toukokuun 17 p:nä nukkui pois pellavatehtaan eläkeläinen Lempi Salminen Koukkuniemen Vanhainkodissa. Hän oli syntynyt 16. 3. 1890 Eräjärvellä, josta oli perheen mukana muuttanut Oriveden Pitkäjärvelle. Täällä oli hän käynyt 2 vuotta kansakoulua, minkä jälkeen oli työskennellyt apulaisena Holman kartanossa sekä pappilassa. Huhtikuussa vuonna 1917 oli Lempi Salminen tullut Tampereelle ja samanaikaisesti myös Tampellan palvelukseen märkäkehruuseen. Kärrääjän tehtävät hän hoiti huolella ja siirtyikin ansaitusti viettämään eläkepäiviään 18. 4. -58.

Lempi Salminen oli vapaa-aikoinaan ennenkaikkea kodin ihminen, sillä vain kesälomat vietti hän maalla entisillä kotitanhuvillaan. Jo lapsesta asti oli hänelle ollut läheistä seurakunnan toiminta, johon hän osallistui aina viimevuosiin saakka käyden Kalevan seurakunnan vanhustenpiirissä ja hartausilloissa. Kaikella elämällään oli hän myöskin lapsilleen pyrkinyt osoittamaan, miten tärkeätä oli täällä ajassa täyttää paikkansa mahdollisimman hyvin unohtamatta elämän suuria arvoja.

Pois nukkunutta jäivät kaipaamaan kaksi poikaa perheineen.

ANTTI TOIVONEN

Huhtikuun 27 p:nä kuoli konepajan eläkeläinn ent. sorvaaja Antti Toivonen. Hän oli syntynyt 12. 1. 1894 Teiskossa, missä mäkitupalaisen poikana vietti lapsuutensa kauniin Pudasjärven rannalla. Koulunkäynti supistui sen ajan tavan mukaan kiertokouluun, mutta myöhemmin hän tiedonhaluisena opiskeli erään kansakoulun opettajan johdolla laskentoa ja äidinkieltä niin, että pystyi ohjaamaan näissä aineissa omia lapsiaan näiden koulunkäynnin aikana.

Nuorukaisena hän ansaitsi elatuksensa tukkilaisponttoilla ja myöhemmin vartuttuaan metsätyömiehenä saavuttaen tässä ammatissa niin hyvän ammattitaidon, että vielä 60-vuotiaanakin pystyi jättämään useammat nuoremmatkin miehet jälkeensä mottien teossa.

Vaikean lavantaudin sairastettuaan lähti hän Tampereelle työnhakuun ja pääsikin Tampellan palvelukseen ensin pellavatehtaalle v. 1916 ja noin puolen vuoden kuluttua konepajalle. Aluksi työskenteli hän höylääjänä ja myöhemmin sorvaajana, missä ammatissa hän suorittikin pääasiallisimman elämäntyönsä veturinpyöräsorvissa.

Nuorempana osallistui hän aktiivisesti ammattiyhdistystoimintaa ja vanhemmaksi tultuaan kuluivat vapaa-ajat Ruutanassa omakotiyhdistyksen alueella kesämökin rakennuspuuhissa ja puutarhanhoidon merkeissä. Iskelän omakotialueen perustajajäsenet varmaan muistavat Antti Toivosen innokkaana talkoomiehenä, oli sitten kysymys alueen raivauksesta tai tieverkoston teosta.

Jäätyään eläkkeelle 23. 1. -61 alkoi hän korjailla Uuteenkylään rakentamaansa omakotitaloa, joka vuokrasäännöstelyn aikana oli päässyt pahasti rappeutumaan. Korjaustöiden jo melkein valmistuttua yllätti hänet ensimmäinen sydänkohtaus, joka sitten n. ½ vuoden kuluttua lopetti tämän maailman murheet.

Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso, tytär ja kaksi poikaa perheineen sekä ent. työtoverit ja ystävät.

AMANDA MUURAINEN

Huhtikuun 28 p:nä kuoli Tampereen Keskussairaalassa pellavatehtaan työntekijä rullaaja Amanda Sofia Muurainen. Hän oli syntynyt 24. 1. 1897 Tyrväällä. Jo 7-vuotiaana oli hän jäänyt orvoksi ja oli päässyt isänsä sukulaisten luo palvelukseen. Ollessaan 22-vuotias oli Amanda Muurainen tullut Tampereelle ja täällä hänen onnistui päästä Tampellan palvelukseen 12. 3. 1919 roovikehruuseen, josta kuitenkin erosi 28. 7. -22. Tänä aikana oli hän osaksi omistautunut perheellen ja ollut myös jonkin aikaa Finlaysonilla puolaamossa. Miehensä, joka oli palvellut pellavatehdasta yli 54 vuotta kuoli yllättäen ja niin oli Amanda Muuraisen lähdettävä jälleen ansiotyöhön. Tällä kertaa 24. 5. 1948 tuli hän rullaajaksi vyyhtimöön, missä työskentelikin siihen saakka, kunnes äkillinen sairauskohtaus johti kuolemaan.

Tuntui aivan uskomattomalta, että vielä äsken innokkaasti Ruotsin matkaansa suunnitellutta ja työnsä tunnollisesti suorittanutta Muuraisen-tätiä ei enää ollut. Iloisena ja elämänhaluisena hänet tunnettiin massunmäkiläisten keskuudessa ja aina auttavana lähimmäisenä piirtyivät hänen muistonsa kaikkien hänen ystäviensä ja tuttaviensa mieliin, joissa nyt kaipaus asustaa.

Lähinnä jäi vainajaa kaipaamaan tytär sekä muut sukulaiset.

ANTON SÄILÄ

Huhtikuun 10 p:nä kuoli konepajan eläkeläinen ent. viilaaja Anton Henrik Säilä. Hän oli syntynyt 30. 5. 1899 Tampereella. Tampellan konepajan palvelukseen hän oli tullut ensi kerran 21. 1. -24 tullen uudelleen 8. 5. -36. Vajaan vuoden työskentelyn jälkeen oli Säilä jälleen 31. 3. -37 eronnut Tampellan palveluksesta ja työskennellyt Kone & Terä Oy:ssä. Toukokuun 16 p:nä 1938 oli Säilä lopullisesti kotiutunut Tampellan konepajaan. Seuraavat 20 vuotta olivat vierähtäneet työkaluviilaajan ammatissa ja v. 1958 alusta oli hän terveydellisistä syistä siirtynyt keskustyökaluvaraston työkaluhoitajaksi, mistä tehtävästä oli 31. 12. -60 siirtynyt eläkkeelle.

Nuoruudessaan oli Säilä kartuttanut kokemuksiaan Kanadassa ja Yhdysvalloissa ja lukuisat olivatkin ne hetket, jotka työtoverit olivat saaneet viettää hänen muistelmiensa parissa. Vaellusvuosiin oli mahtunut iloa ja surua sekä raskasta työtä vieraissa olosuhteissa, mutta hauskat muistelmat olivat talletettuna hänen elämän kirjaansa.

Viimevuosina olivat Säilän vapaa-ajat kuluneet oman kiinteistön huolenpidossa, kunnes vaikea sairaus lyhyessä ajassa johti kuolemaan. Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja poika perheineen sekä entiset työtoverit ja ystävät konepajalla.

ERKKI HIETA-AHO

Huhtikuun 24 p:nä kuoli Hatanpään sairaalassa Tampellan konepajan 1L-osaston kirvesmies Erkki Hieta-aho. Hän oli syntynyt Kolhossa 15. 6. 1898. Vartuttuaan mieheksi hän lähti linnoitustöihin. Ensimmäisen maailmansodan päätyttyä hän tuli Tampereelle toimien täällä eri rakennuksilla kirvesmiehenä. Tampellan palveluksen hän tuli 6. 3. -40 1L-osastolle, missä hän työskenteli kuolemaansa asti.

Hieta-aho tunnustettiin erittäin ahkeraksi työntekijäksi. Viimeisinä aikoinaankin vaikka sairaus häntä jo kiusasi, piti hän "täyttä höyryä" päällä monista kielloista huolimatta. Myös järjestö ja ammatilliseen toimintaan hän otti aktiivisesti osaa toimien useiden yhdistysten puheenjohtajana ja kantavana voimana. Vaatimattomana, tunnollisena ja aina hyväntuulisena hänet nähtiin työpaikallaan penkkinsä ääressä niiden 23 vuoden ajan, jona hän kellon soitosta kellon soittoon tunnollisesti ahkeroiden suoritti tehtäväänsä.

Vainajaa lähinnä jäivät kaipaamaan vaimo ja kolme lasta.

Muistoa kunnioittaen

työtoverit

IDA ELONEN

Toukokuun 4 p:nä kuoli kotonaan Tampereella äkillisen taudin murtamana rouva Ida Anna Elisabet Elonen. Hän oli syntynyt Porin maalaiskunnassa 16. 8. 02. Lapinniemen palvelukseen hän tuli 12. 10. 59 kehräämön 5. kerrokseen, jossa työskenteli harjaajana. Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja poika.

PENTTI PELTONEN

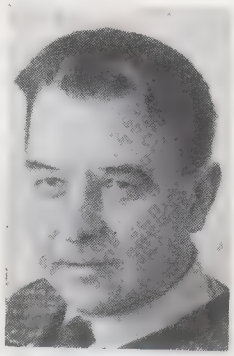

Huhtikuun 9 p:nä kuoli työnjohtaja Pentti Augusti Peltonen. Hän oli syntynyt 15. 12. 1904 Tampereella. Tampellan palvelukseen hän oli tullut ensimmäisen kerran 12. 10. -20 varastoapulaiseksi. Toukokuussa 1923 siirtyi hän työpajalle viilaajan oppilaaksi, mistä 30. 9. -24 siirtyi valtiolle veturinlämmittäjäksi tullen kuitenkin takaisin Tampellaan viilaajan tehtäviin tammikuussa 1926. Työnsä ohella Peltonen suoritti teollisuuskoulun saaden päätötodistuksen 1935. Tämän jälkeen hän kartutti tietojaan alikonemestarin ym. kursseilla. Tampellassa oli tällöin aloitettu lentomoottorityöt ja hänet siirrettiin tarkastajan tehtäviin

ollen tässä tehtävässä vuoteen 1939 loppupuolelle saakka.

Talvisodan puhjettua muutettiin osa koneistusosastoa Vuoresvuoreen, minne hän siirtyi vastaavaksi työnjohtajksi. Olojen tasaannuttua tuli Peltonen takaisin 5A-osastolle samaan tehtävään, jota hoiti kuolemaansa saakka. Suoraluonteisena esimiehenä hän saavutti niin työntekijä- kuin toveripiirissäkin täydellisen luottamuksen.

Peltonen tunnettiin taitavana ammatti- sekä esimiehenä. Hän oli monet vuodet eräs Tampellan mieskuoron kantavimmista voimista, jonka piirissä Pentti Peltosen poismeno tuntuu raskaalta.

Vainaja saatettiin haudanlepoon 17. 3. -63 runsaslukuisen omaisten, ystävien, kuorotovereitten sekä työtovereitten joukon saattamana.

OTTO HYÖTYNEN

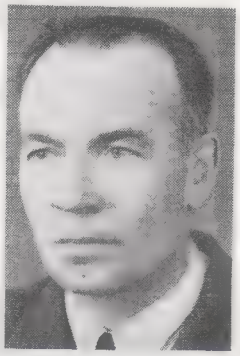

Yllättäen saapui tieto, että joukostamme oli suureen tuntemattoman siirtynyt Tu-osaston viilaaja Otto Valdemar Hyötynen. Hän oli syntynyt Jämsässä 17. 1. 1904. Toukokuun 18 p:nä kohtasi Hyötynen matkansa pään omassa kodissaan. Työtovereistakin tämä äkillinen poismeno tuntui aivan ihmeelliseltä, koska Hyötynen tuntui meidän nuorempien mielestä olevan itse terveys.

Ammatissaan hän oli täysin ensimmäisen luokan viilaaja. Lisäksi käytettiin hänen ammattitaitoansa asennustehtävissä aivan viime päiviin saakka.

Hyötynen oli tullut Tampellan konepajan palvelukseen ensimmäisen kerran 9. 5. 1928 eroten 1. 5. 1940, joten tämä palvelusaika kesti 12 vuotta. Kuuden vuoden poissaolon jälkeen hän palasi 6. 5. -46 ja työskenteli yhtäjaksoisesti kuolemaansa saakka. Tampella-mitalin hän sai 25-vuoden palveluksestaan 4. 3. -61.

Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja kaksi lasta.

Rehdin työtoverin muistoa kunnioittaen

Työnjohto ja työtoverit

EINO VUORINEN

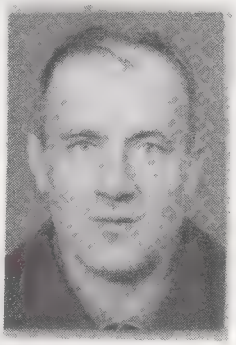

Raskaana ja odottamattomana saapui useille työtovereille tieto, että Eino Matias Vuorinen, oli siirtynyt suureen tuntemattomaan huhtikuun 23 p:nä Hatanpään sairaalassa, minne hänet täältä työpaikalta saman päivän aamuna oli toimitettu hänen saatuaan taudin kohtauksen. Hän siis kirjaimellisesti kaatui työn ääreen. Hän oli syntynyt Messukylässä 3. 6. 1905.

Vuorinen oli innokas järjestömies. Jo nuorena hän toimi Aitolahden kunnan kunnanvaltuustossa ja muutettuaan Tampereelle hän toimi innokkaasti puolueensa erilaisissa luottamustehtävissä kuuluen mm. Lamminpään osastoon sen perustamisesta lähtien.

Erikoisen mittavan ja tuloksellisen työn yhteiskunnan vähä-osaisten hyväksi Vuorinen suoritti Tampereen sosiaalilautakunnan ja huolto-osaston pitkäaikaisena jäsenenä sekä huoltojaoston puheenjohtajana. Huoltopiirin valvojana hän joutui välittömästi kanssakäymisiin huollon tarpeessa olevien kanssa ja kaikkialla täällä samoinkuin työ- ja järjestötoverien keskuudessa oli Vuorinen erittäin pidetty, aina auttamaan valmiin, valoisan ja ystävällisen luonteenlatunsa johdosta.

Tampellan palvelukseen Vuorinen tuli 4. 5. 1938 suorittaen täälläkin mittavan päivätyön kirvesmiehenä konepajan 1L-osastolla.

Me työtoverit muistelemme Einoa suurena "huumor'miehenä". Hyvin usein hän jonkun sutkauksen lausui työpäivän päätyttyä päivän tapahtumista tai muista yhteiskunnallisista ilmiöistä.

Vuorinen oli kuollessaan 58-vuotias. Lähinnä päivät vainajaa suremaan vaimo ja 3 lasta, joista nuorin 14-vuotias.

Muistoasi kunnioittaen

työtoverit

OLLI KAJANDER

Toukokuun 15 p:nä poistui yllättäen keskuudestamme pellavatehtaan työnj. Olli Erik Kajander. Hän oli syntynyt Valkealassa 16. 8. -08. Jo 15-vuotiaana hän oli mennyt työhön Kymi Oy:n paperitehtaalle työskennellen ensin prässipoikana ja sitten rullauskoneen hoitajana. Vuonna 1943 hän tuli Tampereelle Pate Oy:n palvelukseen toimien siellä keräämön vuoromestarina vuoteen 1949. Oltuaan välillä noin vuoden ajan Pyynikki Oy:ssä työnjohtajana Kajander tuli Tampellan palvelukseen työnjohtajaksi 12. 12. 1950. Tekstiilityönjohtajat r.y:n rientoihin Kajander oli ottanut osaa hyvin aktiivisesti, paitsi sen monissa luottamustehtävissä myös osallistuen kaikkiin sen järjestämiin luento- ja kurssitoimintoihin sekä itseopiskeluun. Teollisuuden Työnjohto-opiston kurssin hän oli suorittanut v. 1951. Molempiin sotiin oli Kajander osallistunut rintamamiehenä lääkintäryhmässä. Nuorempana oli työnjohtaja Kajander harrastanut urheilua, varsinkin jalkapalloa sekä näyttämötaidetta. Viimeaikoina oli Ylöjärvellä Oksijärven rannalla sijaitseva kesämökki ollut hänelle ja perheelle mieluinen vapaa-aikojen viettopaikka.

Työnjohtaja Kajanderista jäi työtovereille ja alaisille mieliin kuva miehestä, joka oli oikeudenmukainen, valoisa elämänkatsomukseltaan, leppoisa esimiehenä, joka aivan liian varhain siirtyi suureen tuntemattomaan.

Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja kaksi tytärtä perheineen.

VILHO LIFLÄNDER

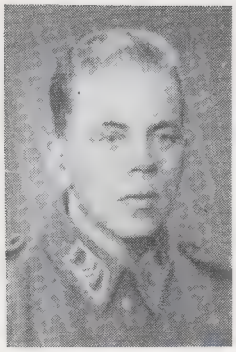

Toukokuun 13 p:nä kuoli Messukylän Tampellasta hitsaaja Vilho Lifländer. Hän oli syntynyt 10. 5. 1915 Kirvussa. Tampellan palvelukseen hän oli tullut 14. 5. -47 levyosastolle, missä työskenteli kuolemaansa asti levyseppänä ja hitsaajana.

Talvi- ja jatkosotaan oli Lifländer osallistunut Karjalan kannaksella palvellen jr. I:ssa ja päämajan kaukopartiossa. Hänelle oli myönnetty IV lk:n VR ja I lk:n VM sekä II lk:n VM. Kersantiksi hänet oli ylennetty v. 1940.

Emme osanneet aavistaa niin nopeata poismenoasi keskuudestamme, missä työtovereinasi tuimme viimeisiä askeleitasi.

Työtovereitten keskuudessa tunnettiin Sinut ahkerana ja tunnollisena ammattimiehenä sekä luonteeltasi solidaarisena. Perheen huoltajana olit hyvä ja uhrautuvainen samalla täyttäen paikkasi yhteiskunnan ja kodin rakentajana. Suorittamasi työ ja toveruus on kauniina muistona työtovereittesi ja myöskin omaistesi keskuudessa.

Kevyet mullat haudallesi.

Työnjohto ja työtoverit

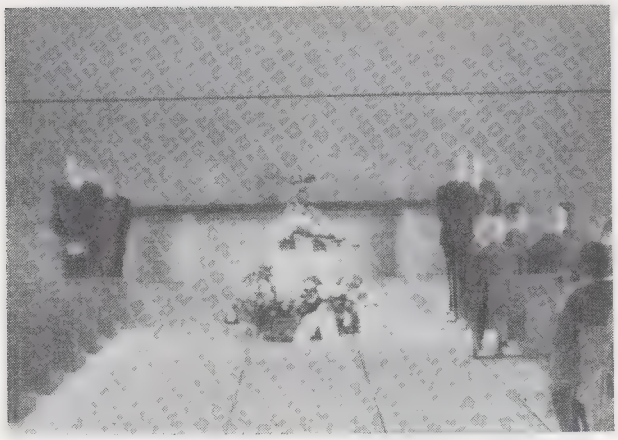

Tampellan aliupseerit kunniavartiossa Vilho Lifländerin arkun äärellä.

MATTI POUKKA

Huhtikuun 10 p:nä kuoli pellatehtaan kutomon työntekijä Matti Sakari Poukka. Hän oli syntynyt 18. 2. 1919 Virroilla. Tampellan palvelukseen hän oli tullut 29. 3. -62 kutomoon, missä oli työskennellyt kuljetustyöntekijänä.

HEINOLA

TOIVO KVICK

Maaliskuisena sunnuntaina levisi Tampellan Heinolan tehtaitten henkilökunnan keskuudessa tieto, että kuorija Toivo Kvick oli siirtynyt rajan toiselle puolelle.

Hän oli syntynyt 10. 8. 1932 Heinolan maalaiskunnassa pienviljelijän poikana, suuren veljesparven yhtenä lapsena.

Tampellan Heinolan tehtaitten palvelukseen hän tuli 7. 11. 1958, muuttaen asumaan Heinolaan siskonsa luokse. Kvick opittiin tuntemaan työtovereiden keskuudessa hiljaisena, hyväntahtoisena, töistään huolehtivana miehenä.

Hyvä oppikirjanen

"jokapäiväisille" sähkönkäyttäjille

SÄHKÖNKÄYTÖN TURVALLISUUSOPAS on nimeltään kirjanen, joka on ilmestynyt Tapaturmantorjunta ry:n kustantamana ja tarkoitettuna kaikille niille henkilöille, niin miehille kuin naisillekin, jotka joutuvat tekemisiin erilaisten sähkökojeiden kanssa. Sähköteknikko Kaarlo Tompuri on kirjasen tekijä. Hän on havainnollisella tekstillä ja kuvituksella esittänyt asiat niin, että sähkön vaaroihin tarkemmin perehtymätöntkin pääsee niistä perille.

Kirjasen sisällyslyettelo kertoo siitä löydettävän neuvot, varoitukset ja ohjeet aina sulakkeiden vaihdosta radio- ja televisioantennien asennukseen sekä kotitalouskoneissa ilmeneviin vikoihin.

SÄHKÖNKÄYTÖN TURVALLISUUSOPAS on viime lehdiltään omistettu sähkötapaturmien ensiapuohjeille.

40-sivuista kirjasta voidaan mainosti käyttää myös kansalais-, ammatti- ym. kouluissa oppikirjana annettaessa turvallisuusopetusta sähkötapaturmien torjumiseksi. Sähkönkäytön turvallisuusopasta on saatavissa kirjakaupoista ja Tapaturmantorjunta ry:ltä.

VALIMOLAISET JALKAPALLOSILLA

Konekaavaamo haastoi muun valimon jalkapallootteluun, joka pelattiin 27. 5. klo 13.00 Tampellan pallokentällä. Enempää pelitapahtumiin kuin muihinkaan kömmähdyksiin kajoamatta täytyy muun valimon tunnustaa konekaavaamo paremmakseen.

Näkyvimmät pelaajat olivat konekaavaamolta Salminen Seppo ja muun valimon Lahtinen Pentti ja Kuusela Oiva.

Kertomus Lapinniemen Puuvillatehtaan Avustuskassan 63. toimintakaudelta v:lta 1962

Kassan hallitukseen ovat v. 1962 kuuluneet kehrääjä Anni Oksanen ja laitosmies Eero Saarto (valittuina vuosiksi 1960—62), rullaaja Irja Tolonen ja muurari Paavo Rauhasalo (1961—63) sekä vyyhteejä Lyyli Lahtinen ja laitosmies Tauno O. Saarto (1962—64) jäsenten valitsemina varsinaisina ja kutoja Olga Kangas, solmukoneen käyttäjä Eva Kaplas sekä kutoja Aune Kuusman varajäseninä. Yhtiön edustajina ovat edelleen olleet ekonomi Oiva Näsi ja merkonomi Mikko Malminen varsinaisina ja dipl.insinööri Harry Relander ja prokuristi Oskari Wahtera varajäseninä. Puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana toimivat edelleenkin hallituksen keskuudestaan valitsemina Tauno O. Saarto ja Anni Oksanen. Sihteerinä on jatkuvasti toiminut rouva Hulda Siiki ja rahavarat ovat olleet rouva Eila Tolvasen hoidossa. Hallitus on kokoontunut 48 kertaa.

Tampereen ja lähiseudun avustuskassat r.y:n maaliskuun 13 päivänä pidettyyn vuosikokoukseen osallistuivat kassan edustajina Tauno O. Saarto, Anni Oksanen, Lyyli Lahtinen, Irja Tolonen ja Mikko Malminen.

Tampellan juhlasalissa maaliskuun 28 päivänä järjestetyssä keuhkosyövän tutkimusta koskevassa opastustilaisuudessa olivat mukana merkonomi Malminen ja sairaanhoitaja Tuula Rehakka.

Helsingissä huhtikuun 29 päivänä pidetyssä Avustuskssojen Yhdistyksen vuosikokouksessa kassaa edustivat Tauno O. Saarto ja Mikko Malminen.

Suomen Kumitehdas Oy:n Nokian tehtaille kesäkuun 5 päivänä järjestetyllä Tampereen ja lähiseudun avustuskassat ry:n retkellä ja lokakuun 2 päivänä Lääketehdas Stariin tehdyllä tutustumiskäynnillä oli hallituksen jäseniä myös mukana.

Sääntömääräiset kassankokoukset on pidetty huhtikuun 25 ja marraskuun 27 päivänä. Vuosikokouksessa oli läsnä 13 jäsentä ja 2 yhtiön edustajaa. Vuoden 1961 tilit ja vuosikertomus hyväksyttiin sekä myönnettiin hallitukselle ja rahastonhoitajalle täydellinen vastuuvapaus. Hallituksen esitys, että alijäämä mk 2.852.651:— peitetään käyttämällä lisäavustusrahastosta 500.000 markkaa ja vararahastosta 2.352.651 markkaa hyväksyttiin yksimielisesti. — Vaalikokouksessa oli saapuvilla 10 jäsentä sekä 2 yhtiön edustajaa. Hallituksen erovuoroiset jäsenet Anni Oksanen ja Eero Saarto valittiin uudelleen ja myös yhtiö ilmoitti varsinaisiksi edustajikseen entiset Oiva Näsin ja Mikko Malmisen. Hallituksen varajäseniksi kokous valitsi putkiasentaja Mikko Kotoharjun, kappalekonttorin työntekijän Meri Niemisen ja viilaaja Paavo Törmälän. Vuoden 1963 alusta eläkkeelle jäävän insinööri Harry Relanderin tilalle varajäseneksi yhtiö ilmoitti palkkakonttorin hoitajan Väinö Vapaavuoren ja toiseksi yhtiötä edustavaksi varajäseneksi ilmoitettiin edelleen Oskari Wahtera. Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin ekonomi Uuno Varemo ja kirvesmies Yrjö Suvia sekä varalle maisteri Olavi Mikkonen ja laitosmies Aatos Tuusman. Numerotarkastuksen suorittaa edelleenkin Tilitoimisto Idman & Vilen.

Ylimääräisiä kassankokouksia ei ole pidetty.

Työssäolevien jäsenten määrä, joka vuoden alussa oli 312 miestä ja 564 naista = 876 henkeä, väheni 57 hengellä, ollen vuoden lopussa 302 miestä ja 517 naista = 819 henkeä. Eläkkeellä olevia jäseniä oli vuoden alussa 20 miestä ja 88 naista = 108 henkeä ja vuoden lopussa 20 miestä ja 100 naista = 120 henkeä, joten lisäystä on ollut 12 henkeä.

Vuoden aikana on kassan piiristä kuoleman kautta poistunut seuraavat jäsenet:

eläkel., ent. viimeist. työnt.	Elsa Sinervo
konttoristi	Sulo Päiviö Heikkinen
konepuhdistaja	Erkki Juhani Saunio
Kuljetustyöntekijä	Olga Matilda Savulehto
eläkel., ent. kutoja	Heikki Vihtori Aaltonen
„ ent. putkiasentaja	Matti Ollila
„ ent. rak.os. työnt.	Anna Auroora Kataja
kutoja	Agata Josefina Moisio
eläkel., ent. kehrääjä	Hilda Susanna Lampinen
kehrääjä	Hilda Maria Kulmala
eläkel., ent. rullaaja	Unto Ensio Kokkonen
viilaaja	Impi Maria Nieminen

Edellisen vuoden toiminnan tuloksena olleen melkoisen alijäämän pakottamana oli jäsenmaksut vuoden alusta nostettava 1,5 prosentiksi palkasta. Suurempaan korotukseen ei hallituksella ilman Sosiaaliministeriön suostumusta ollut oikeutta. Jo silloin tosin tuntui todennäköiseltä, ettei tämä korotus yksinään ole riittävä, mutta kun samalla toimeenpantiin erinäisiä menoja vähentäviä tiukennustoimenpiteitä, toivottiin niitten yhdessä olevan kylliksi, ettei suurempaan jäsenmaksukorotukseen tarvitsisi mennä. Kun tulos kuitenkin edelleenkin pysyi tappiollisena, kertyen tappiota huhtikuun loppuun mennessä pyöreästi 1 milj. markkaa, oltiin uuden korotuksen edessä. Sosiaaliministeriöltä pyydettiin ja saatiin lupa korottaa maksut 1,8 prosentiksi ja korotus toimeenpantiin toukokuun 28 päivästä alkaen. Kaikesta huolimatta vielä kesäkuukin oli tappiollinen ja vasta heinäkuusta alkaen ovat kuukausitulokset muodostuneet ylijäämäisiksi.

Tavallisten jäsenten sairaustapausten ja korvattujen sairauspäivien luvut edellisenä ja kuluneena vuonna ovt olleet seuraavat (jäsenlukuna on vertailussa käytetty vuosineljänneksien alussa olleiden jäsenlukujen keskiarvoa):

Jäseniä keskim.		Sairaustapauksia		Korvattuja sairauspäiviä		
		kaikkiaan	kaikkia jäseniä kohti	kaikkiaan	kaikkia jäseniä kohti	sairastan. jäsen. kohti
Miehet:						
1961	318	92	0,29	2106	6,62	22,89
1962	301	104	0,35	2102	6,98	20,21
Naiset (sisältäen äitiysavustukset):						
1961	606	289	0,48	9000	14,85	31,14
1962	555	276	0,50	6222	11,21	22,54
Yhteensä:						
1961	924	381	0,41	11106	12,02	29,15
1962	856	380	0,44	8324	9,72	21,91

Keskimääräinen jäsenluku on vähentynyt noin 7,5 prosenttia. Kun sairausrahaa saaneitten jäsenten määrä on pysynyt miltei ennallaan, ovat sairaustapaukset per jäsen lisääntyneet noin 7,5 prosenttia. Korvattujen sairauspäivien lukumäärä on naisten kohdalla vähentynyt lähes kolmanneksen ja keskimäärin noin neljänneksen, pysyen kuitenkin miesten kohdalla miltei täsmälleen ennallaan. Jäsentä kohti laskettuna korvatut päivät ovat miesten kohdalla nousseet noin 5 prosenttia ja laskeneet naisten kohdalla noin 25 prosenttia ja keskimäärin 19 prosenttia. Sairastanutta jäsentä kohti laskettuna luvut ovat vieläkin paremmat: vähennystä miehillä noin 12, naisilla 27 ja keskimäärin noin 25 prosenttia. Näin edulliseen tulokseen vaikuttamassa on mm. ollut, että on luovuttu tavasta maksaa eläkkeelle jääville ensin 180 päivältä sairausraha.

Kassan tulot ja menot ovat olleet seuraavat:

Tulot:

	tavall. jäsenet	eläkel. jäsenet		
Jäsenmaksut	5.768.001:—	+ 112.850:—		5.880.851:—
Varsinaiset kannatusmaksut	5.768.001:—	+ 112.850:—		5.880.851:—
Muut kannatusmaksut				
yhtiön korvaukset hammashoitokuluista			278.050:—	
lääkkeistä			1.358.734:—	
laboratorio- ja röntgenmaks.			188.467:—	
lisäavustuksiin sisältyv. lääkkeistä			2.126:—	1.827.377:—
Korkotulot				524.425:—
Indeksihyvitykset				120.225:—
Lääkärinlipputulot	402.250:—	+ 47.150:—		449.400:—
Veropalautukset				3.780:—
Lisäavustusrahaston vähennys				130.077:—
				14.816.986:—
				14.816.986:—

Menot:

Sairausrahaa				
sairauden vuoksi 104 miehelle 2102 päivältä			1.981.525:—	
261 naiselle 5547 „			3.548.700:—	5.530.225:—
tapaturman vuoksi 16 miehelle 133 „			118.380:—	
32 naiselle 613 „			407.190:—	525.570:—
				6.055.795:—
— lakimääräisiä tapaturmakorvauksia palautettu:				
tavall. tapaturm. 16 mieheltä 133 päivältä			109.650:—	
27 naiselta 548 „			361.200:—	
			470.850:—	
urheilutapat. 1 mieheltä 3 „			1.635:—	472.485:—
				5.583.310:—
Äitiysavustuksia 15 tapauksessa 675 päivältä				437.685:—

Sairaanhoidon kustannuksia sairaalamaksuja	tavall. jäsen.	eläkel. jäsen.		
tav. jäs. 25 m. 634 pv.	324.750:—			
62 n. 977 „	560.300:—			
eläkel. 6 m. 276 „		150.300:—		
18 n. 607 „		350.000:—		
	885.050:—	+ 500.300:—	1.385.350:—	
lääkärinpalkkiota	764.750:—	+ 99.730:—	864.480:—	
hammashoitomaksuja	529.000:—	+ 27.100:—	556.100:—	
lääkkeitä ym.	2.290.549:—	+ 452.761:—	2.743.310:—	
tutkimusmaksuja	384.479:—	+ 35.860:—	420.339:—	
fysikaalista ym. hoitoa	41.400:—	+ 15.370:—	56.770:—	
kuljetus ym. maksuja	30.230:—	+ 2.400:—	32.630:—	
lisäavust. 1 naiselle tutkimusmaksuina 1.200:— lääkkeinä 4.253:—	5.453:—		5.453:—	6.064.432:—
	4.930.911:—	+ 1.133.521:—		
Silmälasimaksuja	137.307:—	+ 8.000:—		145.307:—
Hautausavustuksia 12 tap.	216.875:—	+ 126.750:—		343.625:—
			sairausmenot yhteensä	12.574.359:—

Eläkkeitä			
työkyvyttömyyseläkettä 1 miehelle 365 pv:ltä		744:—	
19 naiselle 6599 „		30.676:—	
20 hengelle 6964 pv:ltä		31.420:—	
lesken eläkettä 9 naiselle 2869 „		9.229:—	40.649:—
Hallintokustannuksia			491.964:—
Vakuutusmaksurahaston lisäys			5.632:—
Vararahaston lisäys			588.085:—
			13.700.689:—
Ylijäämä			1.116.297:—
			14.816.986:—

OMAISUUSTASE 31. 12. 1962:

Varat:

Käteistä rahaa		37.875:—
Talletettuna Lapinniemen Puuvillatehtaan huoltokonttorissa		3.245.337:—
Arvopapereita nimellisarvoltaan		
S.V. v. 1956 II vaihtuvakorkoisen obligatiolainan obligatioita	1.200.000:—	
S.V. v. 1957 vaihtuvakorkoisen obligatiolainan obligatioita	2.500.000:—	
S.V. v. 1961 6 % obligatiolainen obligatioita	2.700.000:—	6.400.000:—
Korkosaatavia		308.110:—
Verosaatavia		3.780:—
Kalustoa		1:—
		9.995.103:—

Verat:

Vakuutusmaksurahasto	1.056.006:—
Vararahasto	6.554.466:—
Korvausrahasto	400.000:—
Lisäavustusrahasto	868.334:—
	8.878.806:—
Ylijäämä	1.116.297:—
	9.995.103:—

Tärkeimmistä tuloeristä ovat jäsenmaksut ja tavalliset kannatusmaksut edellisestä vuodesta yhteensä nousseet mk 3.492.210:— (42,2 %) ja lääkärinlipputulot mk 175.100:— (n. 64 %). Myös yhtiön maksamat korvaukset hammashoidosta, lääkemenoista ja laboratorio- ja röntgenmaksuista ovat nousseet mk 50.276:— (n. 3 %). Merkittävin vähentyminen on tapahtunut korko- ja indeksihyvitystuloissa, jotka yhteensä ovat vähentyneet mk 109.643:— (n. 15 %). Kaikkiaan ovat tulot lisääntyneet mk 3.528.520:— eli noin 31 prosenttia. Tuloihin sisältyy eläkeläisten jäsen- ja kannatusmaksuja yhteensä mk 225.700:— ja lääkärinlipputuloja mk 47.150:—, eli yhteensä mk 272.850:—.

Sairausmenoista ovat lisääntyneet ainoastaan sairaalamaksut mk 515.730:— (n. 59 %) ja hautausavustukset mk 56.225:— (n. 20 %). Vähennystä on ollut sairausrahoissa mk 715.619:— (n. 11 %), äitiysavustuksissa mk 197.710:— (n. 31 %), lääkärinpalkkioissa mk 137.860:— (n. 14 %), hammashoitomaksuissa mk 190.700:— (n. 25 %), lääkkeissä mk 97.459:— (n. 3,5), tutkimusmaksuissa mk 92.976:— (n. 18 %), kuljetus- ym. maksuissa mk 77.504 (n. 70 %) ja silmälasimaksuissa mk 48.845:— (n. 25 %). Kun fysikaalinen hoito ja lisäavustukset ovat pysyneet jokseenkin ennallaan, ovat sairausmenot kaikkiaan vähentyneet mk 987.475:— eli noin 7 prosenttia. Hallintokulut ovat vähentyneet mk 22.076:— (n. 4 %), mutta rahastoihin tehtävät siirrot lisääntyneet mk 571.998:— pääasiassa siksi, että vararahasto edellisen vuoden tappion peittämisestä johtuen väheni vajaamääräiseksi. Menojen kokonaisvähennys on ollut mk 440.428:— eli noin 3 prosenttia. Menot sisältävät eläkeläisille maksettuja avustuksia mk 1.268.271:—, josta määrästä kassa kuitenkin yhtiön hammashoidosta ja lääkkeistä ym. maksamien korvausten muodossa on saanut takaisin mk 265.545:—.

Sairauden johdosta myönnettyjä erilaisia avustuksia (silmälasimaksut ja hautausavustukset mukaan luettuina) on maksettu tavallisille jäsenille 222 miehelle mk 3.515.221:— ja 492 naiselle mk 7.790.867, eli yhteensä 714 jäsenelle mk 11.306.088:—. Keskimääräisavustus niin miesten kuin naistenkin kohdalla ja niin muodoin myös keskimäärin on jokseenkin tarkoin mk 15.835:—. Tämä markkamäärä on noussut miesten kohdalla noin 14 prosenttia, mutta laskenut naisten kohdalla noin 8,5 ja keskimäärin noin 2,5 prosenttia. Noin 83 prosenttia kassan jäsenistä on jossakin muodossa nauttinut sairausavustusta. Vertailussa on poikettu aikaisemmasta tavasta siten, että eläkkeellä olleiden hautausavustukset on jätetty edelläolevista luvuista pois. — Sairaanhoidon kustannuksia eläkeläisille on maksettu 16 miehelle mk 263.082:— (keskimäärin mk 16.443:—) ja 76 naiselle mk 878.439:— (11.558:—), eli yhteensä 92 hengelle mk 1.141.521:— (mk 12.408:—). Vastaavat luvut v. 1961 puolelta vuodelta olivat: miehet 11 — mk 103.568:— (mk 9.415:—), naiset 63 — mk 292.722:— (mk 4.646:—) ja keskimäärin 74 — mk 396.290:— (mk 5.355:—). Suoritettaessa vertailu siten, että vuoden 1961 korvausmäärät otetaan 2-kertaisina saadaan miesten korvauksiin laskua n. 13 prosenttia ja naisten ja keskimääräisiin korvauksiin nousua noin 24 ja 16 prosenttia. Hautausavustuksia on lisäksi maksettu edellämainittujen tapausten yhteydessä 4 tapauksessa mk 91.750:— (2 miestä mk 56.750:— ja 2 naista mk 35.000:—) 2 erillisessä tapauksessa (2 naista) mk 35.000:—, eli yhteensä 6 tapauksessa mk 126.750:—. Edellisenä vuonna maksettiin 8 tapauksessa mk 199.650:— (1 mies mk 53.250:— ja 7 naista mk 146.400:—).

Tulos osoittaa mk 1.116.297:— suuruista ylijäämää. Koska vararahasto ei ole täysimääräinen (=kolmen viimeisen vuoden jäsenmaksutulojen keskimäärä mk 9.521.745:—) on siihen sääntöjen mukaan siirrettävä 20 prosenttia ylijäämästä eli mk 223.259:—, jonka jälkeen vararahasto olisi mk 6.777.725:—. Hallitus ehdottaa vuosikokoukselle, että vararahastoon lisäksi siirretään mk 472.275:—, jolloin rahasto tulisi olemaan mk 7.250.000:—. Lisäavustusrahastoon siirrettäväksi jäisi mk 420.763, jolloin lisäavustusrahasto tulisi olemaan mk 1.289.097:—. Kaikki kertomuksessa mainitut rahamäärät ovat vanhoja markkoja.

Tampereella maaliskuun 27 päivänä 1963.

Tauno O. Saarto Anni Oksanen Eero Saarto
Lyyli Lahtinen Irja Tolonen Paavo Rauhasalo
Oiva Näsi Mikko Malminen

Sen joka haluaa toteuttaa unelmansa, täytyy herätä niistä.

(AndréSiegfried)

* * *

Jos unohdat, että sinun on ponnisteltava edistyäksesi, taannut.

(English Digest)

* * *

Kun ivaten osoitat sormellasi jotakuta toista, vilkaise kättäsi. Huomatta, että kolme sormea osoittaa itseäsi.

(Persialainen sananlasku)

PIIRTEITÄ TAMPELLAN MIESKUORON

40-vuotistaipaleelta

Tampellan mieskuoron, joka alkuvaiheessa oli Lapinniemen mieskuoro, syntysanat on lausunut Lapinniemen kehräämön insinööri Wm Cooke, ja toimeenpanevan elimen muodostivat aluksi työnjohtajat: S Koskikukka, V. Vapaavuori, H. Vapaavuori sekä J. Puro. Näiden henkilöiden toimesta tiedoitettiin kuoron perustamisesta eri osastojen laulamisesta kiinnostuneille miehille, joita kertyikin niin paljon, että toimintaa voitiin aloittaa. Musikaalisesti se joukko ei ollut sävelistä erikoisemmin selvillä, mutta innostus oli sitä suurempi, ja kun johtajana oli kuoron perustaja, insinööri Cooke, niin aina eteenpäin päästiin. Hän oli persoona, jolla oli kokoava voima joukkonsa keskuudessa. Kovasti harjoiteltiin, mutta oli muutakin mukavaa, ei vaan laulu. Keväällä, kun laulukausi päättyi, kutsui johtaja Cooke koko porukan noin 30 miestä kotiinsa, jossa sitä sitten kestittiin, laulettiin ja itse isäntä soitti melkein mitä instrumenttia vaan. Hauskaa oli aina iltamyöhään asti.

Kuoron laulutaso oli aluksi "oman intonsa iloksi, huviksensa hyräeli"-tyyliä. Seuraava vaihe oli laulua jäsenten merkkipäivillä, jäsenten omaisten haudoilla ja vihdoin uskaltauduttiin Lapinniemen seurojen, kuten voimistelu ja urheiluseura Visan sekä palokunnan juhliin. Lopulta lähdettiin jo vieraillekin esiintymään, joista ensimmäinen oli raittiusseura Taiston juhlassa esiintyminen. Käytiinpä kerran Kangasallakin eräässä lomahotellissa vierailulla laulun merkeissä. Näin sitten hiljalleen edettiin jo tehtaan vuosijuhlaankin ja kerran vuorineuvos Lavoniuksen juhlaan hotelli Tammeriin.

Tavoitteiden ollessa näin vaatimatonta luokkaa tarvittiin laulajien koossapitämiseksi ja yhteistunnon luomiseksi yhteisiä omia juhlia, joista mainittakoon paljon pidetyt ja aina runsaan osanoton saaneet retket moottoriveneillä kauniille paikoille Näsijärven rannalle. Nämä retket olivat vain laulajia varten. Rantanuotiolla keitettiin teetä ja kaupungista tuotiin wienerleipiä laatikollinen. Näitä nautittiin sekä laulettiin yksin, kvarteteissa sekä kuorossa ja jokaisen oli esiinnyttävä. Kyllä hauskaa riitti — jäipä kerran lähtökiireessä wienerleipälaatikkokin Naistenlahteen laiturille, mistä se takaisin tultaessa löydettiin tyhjänä.

Joka kesä tehtiin laiva- tai automatka johonkin suureen taloon, jossa riitti ohjelmaa koko päiväksi syömisineen ja tansseineen. Nämä matkat olivat tarkoitetut myös kuorolaisten perheille ja osanottajia olikin aina runsaasti — eihän silloin ollut vielä niin paljon kuin nykyisin kesähuviloita ja kesäkoteja. — Ja alkuun panevana voimana oli näissäkin asioissa ins. Cooke.

Siihen aikaan kun kuoron nimi muuttui Tampellan mieskuoroksi, tapahtui suuri muutos kaikessa. Uusia laulajia tuli runsaammin nyt, kun kanta-Tampellankin miehet tulivat mukaan. Kuoron lauluvaatimus kasvoi huomattavasti ja vaativampia juhlia, joissa kuoronkin apua tarvittiin, ilmaantui runsaasti. Erilaisia tavotteita ilmaantui ja näistä mainittakoon tehdas-, toive- ym. konsertit sekä laulujuhlat Helsingissä, Lahdessa ja Raumalla. Yhteisesiintymiset naiskuoron sekä orkesterin kanssa olivat antoisia. Mieleenpainuvista Inkeroisten matkoista oli mm. se hyöty, että Inkeroisissa on nyt Tampellan Lauluveikot, jotka saivat aikoinaan kipinän toiminnalleen Tampellan mieskuorolaisilta. Mainittakoon vielä konsertit, tervehdyskäynnit sairaaloissa sekä yhä lisääntyvät onnittelu- ja haudoilla käynnit.

Kuoro on 40-vuotistaipaleellaan kulkenut verraten suotuisan kehityskauden läpi ja tästä saa kuoro kiittää mm. johtajiaan, joista mainittakoon kuoron perustaja ins. Wm Cooke, joka toimi vuosina 1923—35 sekä hänen jälkeensä johtajina toimineet Erkki Simelius v. 1936, Jussi Pitkänen vv. 1936—37, Volmari Volanen v. 1938, Urho Viljanen vv. 1939—47, Tauno Sola vv. 1948—53 sekä vuodesta 1954 alkaen johtanut nykyinen johtaja Matti H a k a l a. Tarmoa, taitoa ja kärsivällisyyttä on ollut niillä johtajilla, jotka ovat takoneet säveltä Tampellan mieskuorolle.

Kunkin ajan puheenjohtajalla on ollut suuri vastuu kuoron eteenpäin viemisessä sekä innostuksen ylläpitämisessä. Kuoron ensimmäisenä puheenjohtajana toimi v. 1923 S. Koskikukka ja hänen jälkeensä H. Vapaavuori v. 1926, S. Koskikukka vv. 1927—29, E. Puro v. 1930, S. Koskikukka vv. 1931—36, U. Pussinen v. 1937, U. Kantola vv. 1938—43, V. Metsola vv. 1944—46, V. Leppänen v. 1947, U. Kantola vv. 1948—52, H. Mäki vv. 1953—54 sekä vuodesta 1955 lähtien Yrjö Anttila.

Sihteereinä ovat toimineet seuraavat henkilöt: E. Puro, M. Puro, V. Vapaavuori, J. V. Puro, A. Salo, V. Leskelä, U. Järvinen, S. Koskikukka, U. Pussinen, E. Saarinen, E. Heikkilä sekä nykyisin Hugo Mäki.

Kuoron miesvahvuus on ollut n. 25—40 laulajaa ja teki se mm. 40-vuotisjuhlaansa varten varsin runsaasti työtä. Kuoron jäsenet olivat kiitettävästi mukana toiminnassa vuorotyöstä ja muistakin esteistä huolimatta. Valmista on aikaan saatu, mutta yritetty ja aina seuraavalla kerralla laulettu vähän paremmin. Se on ollut pyrkimyksenämme ja niin on taittunut taivat.

Lopuksi on todettava, että koko 40-vuotinen toiminta on ollut mahdollista vain kuorossa vallinneen hyvän ja toverillisen laulajahengen, sekä yhtiön johdon taholta saadun arvokkaan taloudellisen tuen turvin.

U. P.

Tampellan Mieskuoro 40-vuotta

Tampellan mieskuoro 40-vuotiskonsertissaan.

Tampellan mieskuoron perustajajäsenet, jotka vielä juhlahetkellä olivat kuoron riveissä, Urho Pussinen ja Lauri Mäkelä kukitettiin.

Juhlayleisöä. Edessä mm. joht. af Hällström ja dipl.ins. Museliuus sekä rouva ja ins. Mellin.

Juhlayleisöä. Oik. edessä dipl.ins. Forss rouvineen.

Tampellan Mieskuoron 40-vuotiskonsertin arviointia

Tampellan mieskuoro r.y. järjesti lauantaina huhtikuun 20 p:nä Tampellan juhlasalissa esityksellisesti erittäin onnistuneen 40-vuotiskonsertin, minkä johdosta nimimerkki -rk- Aamulehden taidepalstalla 22. 4. kirjoitti seuraavaa:

Tänä keväänä on tullut neljä vuosikymmentä kuluneeksi Tampellan mieskuoron perustamisesta, ja laulukunta piti tämän johdosta 40-vuotisjuhlan yhtymän omassa juhlatalossa lauantai-iltana. Kuoroa jonka vahvuus on noin 40 miestä, johtaa nykyisin Matti Hakala. Ohjelma, johon sisältyi mm. Griegin, Turusen, Sonnisen, Törnuddin, Backmanin ja Madetojan a capella-lauluja sekä "Hebrealaisten vankien kuoro" Verdin oopperasta "Nabucco", oli valmistettu huolellisesti. Valikoima oli arvattavasti myös taaksepäin katsova, mikä tietysti oli helpottanut viimeistelemistä. Laulaminen oli näin toten varsin hyväksyttävää työpaikkakuoron suorittamaksi. Madetojan "Suvi-illan vieno tuuli" tuntui kuitenkin liian aralta tehtävältä eikä se tällä kertaa oikein lähtenyt soimaan. Verdin vankikuorossa laulukunnan miehekäs voima pääsi hyvin oikeuksiinsa, ja runsas kuulijajoukko vaati uudestaan tämän laulun, johon nuori Hannu Bister soitti tarkasti piano-osan.

Alkajaisiksi saatiin kuulla Tampellan orkesteria. Se esitti Eero Bisterin johtamana Mozartin alkusoiton oopperasta "Lucia Silla". Rytmi sujui paremmin kuin puhtaus näiltä 16 yrittäjältä.

Kuoro sai varsin suuren määrän tervehdyksiä ja kukkasia tuotiin myös johtajalle, tenorisolisti Yrjö Anttilalle sekä molemmille avustajille. Kävi vain jälleen kerran niin, että — allekirjoittaneen tarkkailun mukaan — kymmenkunnasta onnittelusta kuusi jäi saliin kuulumatta. Valitaanko tuohon tehtävään kaikkein ujoimpia äänenkäyttäjiä?
Kaikki kuitenkin osoitti — niin laulu kuin onnittelutkin — että Tampellan mieskuoro on tehnyt työtä, joka omassa piirissään on ollut innostavaa, yhdistävää ja muistiin jäävää.

-rk-

Nimimerkki -o -n puolestaan kirjoitti konsertista Kansan lehdessä myöskin saman päivän lehdessä sangen myönteisesti ja niinpä lainaamme myös tämän arvioinnin Tampella tänään lukijoille tutustumista varten.

Tampellan tehdaskuoroista vanhin, Tampellan mieskuoro, vietti lauantai-iltana nelikymmenvuotisjuhlaansa juhlakonsertein Tampellan juhlatalossa. Konsertissa avusti Tampellan orkesteri ja Hannu Bister, joka toimi säestäjänä. Tilaisuuden avasi orkesteri, joka soitti kapellimestarinsa Eero Bisterin johdolla W. A. Mozartin Alkusoiton oopperasta Lucio Silla. Sen jälkeen aloitti kuoro ohjelmansa sittämällä Griegin sävellyksen Laulutervehdys. Sitä seurasi lukuisten onnittelujen, kukkalaitteiden ja kiitosten sarja.

Kuoron menestyksellinen ja pitkäaikainen toiminta tuotiin esiin monissa lausunnoissa. Ilmeistä onkin, että musiikin piirissä toimivat harrastusalat tuovat oman virkistävän panoksensa suureen tehdaslaitokseen "sosiaaliseen kenttään".

Tunnettua on, että Tampella on hyvin ymmärtänyt tämän ja kiitosta ansaitsevasti tukenut palveluksessaan olevien näitä pyrkimyksiä. Konsertin jatkuessa kuultiin runsaasti hyvinkin soinnukasta laulua ja useita varsin laatuunkäypiä esityksiä. Kuoron johtaja Matti H a k a l a oli sovittanut kuorolleen ukrainalaisen kansansävelmän Laulu virralle yksinkertaisin, selkein soinnuin kuten sävelmä edellyttääkin ja kuoro lauloi sen onnistuneesti. Törnuddin Kirkonkäynti, Madetojan Hän kulkevi kuin yli kukkien ja Hj. Backmanin Chrysanthemum kuuluivat konsertin parhaimpiin suorituksiin. Madetojan Kaunehin maa laulettiin ehkä hieman liian kevyesti samoin Sonnisen sovittama Forssan pojat, joka jäi vaille riittävää "rehvakkuutta". H. M. Löhrin Taas lähdenkö oli viritetty oikeaan tunnelmaan. Yrjö A n t t i l a lauloi soolon M. Turusen sovittamaan kansanlauluun Kotimaani ompi Suomi. Madetojan vaikea Suvi-illan vieno tuuli epäonnistui ensitenorien heti alkuunsa laskiessa pahanlaisesti. Myöskin olisi varottava katkomasta sanoja hengityksellä. Loppunumerona ollut Hebrealaisten vankien kuoro Verdin oopperasta Nabucco, oli konsertin kohokohta ja juhlava päätös. Hannu Bister ansaitsee erikoiskiitoksen laulun hyvästä säestyksestä. Se oli voimasuhteiltaan oikein punnittu, ei liian hiljainen, kuten usein kuullaan vastaavissa tapauksissa, vaan siksi voimakas, että se tuki kuoroa tarpeellisessa määrin ja täydensi kuoron varsin suppeata soinnutusta.

Täysilukuinen kuulijakunta oli kiitollista kuulemastaan ja sai toistona Nabuccon. Kuoron toiminnalle on täysi syy toivottaa jatkuvaa hyvää menestystä.

-o -n

Vuosia täyttäviä

MOOSES NIEMI 85 VUOTTA

Toukokuun 14 pnä täytti Lapinniemen viimeistämön ent. työntekijä Mooses Emil N i e m i 85 vuotta. Hän on syntynyt Ruovedellä. Lapinniemen palvelukseen hän tuli 26. 6. -16 viimeistämöön työskennellen aluksi valkaisussa ja myöhemmin kuivauskoneellla. Hän palveli Lapinnimellä kaikkiaan 40 vuotta ja sai Tampella-mitalin v. 1947. Eläkkeelle hän siirtyi 13. 9. 1955.

Niemen harrastuksiin kuuluu ulkoilu ja on hänen elämänohjeensa aina ollut "Ylös, ulos ja lenkille". Lisäksi hän on kiinnostunut kirjallisuudesta, esitelmistä ja matkakuvauksista ollen kaikin puolin valppaasti aikaansaseuraava mies.

Yhtiön edustajat kävivät viemässä Niemelle yhtiön puolesta kukkakorin. Tervehdyskäynnillä oli mukana myös Niemen entisiä työtovereita.

ANSELM LEHTONEN 85 VUOTTA

Toukokuun 24 pnä täytti Lapinniemen kutomon ent. laitosmies Anselm Lehtonen 85 vuotta. Hän on syntynyt Suoniemellä. Pellavatehtalle hän tuli jo 20. 1. 1906, jossa toimi laitosmiehenä siirtyen 1. 2. -11 Lapinniemen kutomoon vastaavaan toimeen. Siirtyessään eläkkeelle 18. 2. -53 Lehtonen tuli palvelleeksi kaikkiaan 47 vuotta. Hänet tunnettiin rehtinä, sopuisana ja hyvänä ammattimiehenä. Pitkäaikaisen palveluksensa perusteella hän sai Tampellamitalin v. 1947.

Anselm Lehtonen on aikoinaan innokkaasti toiminut Lapinniemen tehdaspalokunnassa sen perustamisesta alkaen. Hän oli aina täydestä sydämestään mukana palokunnan kaikissa harjoituksissa ja riennoissa. Lisäksi häntä on kiinnostanut myös puutarhanhoito vielä vanhemmillakin päivillä.

Yhtiön edustajat kävivät onnittelukäynnillä merkkipäivän viettäjän luona ojentaen hänelle yhtiön puolesta kukkakorin.

ELSA MANTERE 80 VUOTTA

Heinäkuun 23 p:nä 1963 tulee pellavatehtaan eläkeläisen Elsa Karolina Mantereen elämässä täyteen kunniakkaat 80 vuotta. Hän on syntynyt Tampereella, missä hän kävi kansakoulun ja nuoren tytön mieli paloi sairaanhoitajan ammattiin. Mutta toisin kävi, sillä tytön vanhemmat olivat hyvin sairaita, joten velvollisuus heitä kohtaan oli suurempi kuin oma elämänura. Tamperelaisesta tehtaasta löysi hän sopivaa työtä ja menikin kutojan oppiin sukkakoneelle. Kova melu pakoitti hänet kuitenkin vaihtamaan työpaikkaa ja isänsä ansiosta tulikin hän Tampellaan 25. 8. 1900 vyyhtimön rullaamoon, missä työskentelikin 1. 6. -42 asti. Vanhemmat olivat jo kuolleet ja niin pyrki Elsa Mantere emäntäkouluun ja pääsikin. Valmistuttuaan ei kuitenkaan ilmaantunut sopivaa paikkaa, joten hän hakeutui ompelutyöhön. — "Kun en enää tullut kotona toimeen ilman apua, tulin Koukkuniemeen, jossa kansaneläkkeen turvin vietän "oloneuvoksen päiviä" — toteaa Elsa Mantere viihtyisässä asunnossaan vanhainkodissa, jonne lähetämme lämpimät onnittelumme entisiltä työtovereilta sekä ystäviltä.

INSINÖÖRI PAAVO RAUVALA 80 VUOTTA

Kesäkuun 15 pnä täytti insinööri Paavo Ilmari Rauvala 80 vuotta. Hän on syntynyt Karkussa. Jo nuorena hän antautui Valtion Rautateiden palvelukseen suorittaen välillä Turun Teollisuuskoulun kurssin ja valmistui insinööriksi Tampereen Teknillisessä Opistossa v. 1916.

Lapinniemen Puuvillatehtaan palvelukseen hän tuli 16. 9. 1916 korjauspajalle aluksi piirtäjäksi ja myöhemmin korjauspajan johtajaksi.

Hän hoiti vaativaa tointaan taitavasti ja hyvällä asiantuntemuksella pitäen tarkkaa huolta siitä, että tehtaan pyörät jatkuvasti pyörivät. Hän oli antamassa tärkeän panoksensa monessa teknillisessä kysymyksessä yhdessä tehtaan teknillisen johdon kanssa ja asiat saatiin hyvin luistamaan.

Insinööri Rauvala tuli palvelleeksi Lapinniemellä n. 37 vuotta, kun hän 1. 8. 1953 siirtyi eläkkeelle. Hän sai Tampella-mitalin v. 1947.

Vapaa-aikoinaan Rauvala on ollut ahkerasti mukana oman ammattialansa yhdistystoiminnassa luottamustehtävissä. Lisäksi hän on innokkaasti toiminut Tampereen Teosofisen looshin puheenjohtajana.

Parhainta onnea pirteälle merkkipäivän viettäjälle.

VILJAM HIETANIEMI 75 VUOTTA

Huhtikuun 27 pnä täytti 75 vuotta ent varastomies Viljam Emanuel Hietaniemi. Hän on syntynyt Tampereella. Tampella palveluksen hän aloitti v. 1915 Pellavatehtaan ulko-osastolla, josta siirtyi Lapinniemelle 6. 5. 18. Hän työskenteli eläkkeellesiirtymiseensä eli 6. 2. 59 saakka varastomiehenä raaka-ainevarastossa. Palvelusvuosia hänelle kertyi kaikkiaan yli 38. Tampella-mitalin hän sai v. 1947.

Pirteätä merkkipäivänviettäjää kävivät yhtiön edustajat onnittelemassa ja ojensivat hänelle yhtiön puolesta kukkakorin.

HILJA PELTONEN 70 VUOTTA

Lapinniemen kehräämön ent. vyyhteejä Hilja Martta Peltonen täytti huhtikuun 11 pnä 70 vuotta. Hän on syntynyt Orivedellä. Lapinniemen palvelukseen hän tuli 16. 2. 10 vyyhteemöön, jossa työskenteli kunnioitettavat 50 vuotta, josta ajasta vajaan vuoden Pellavatehtaan puolaamossa.

Neiti Peltonen siirtyi eläkkeelle 15. 8. 59 ja viettää nyt

vapaita täysiä viikkoja. Merkkipäiväänsä hän sanan-mukaisesti vietti kukkien keskellä ja kukkakorilla muisti häntä myös työnantaja.

FRANS KANERVA 70 VUOTTA

Kesäkuun 6 p:nä täytti Tampellan konepajan eläkkeellä oleva insinööri Frans Johannes K a n e r v a 70 vuotta. Hän on syntynyt Tampereella. Tampellan konepajan palvelukseen ins. Kanerva tuli 16. 9. -15 työskennellen opiskeluaikaansa lukuunottamatta yhtämittaa Tampellan palveluksessa, kunnas 31. 12. -60 siirtyi eläkkeelle. Aluksi työskenteli hän sorvarina, sitten suunnittelijana ja asennusinsinöörinä sekä viimeiset kaksi vuosikymmentä toimistoinsinöörinä.

Vaikka ins. Kanerva onkin henkeen ja vereen turpiinimies, hoiti hän varsinkin uransa alkupuolella monia muitakin vaativia erikoistehtäviä, joista mainittakoon Tampellan vanhemman suuren karusellisorvin suunnittelu. Turpiinialan huomattavimmista aikaansaannoksista mainittakoon monien muiden joukossa Vuoksen suurvoimalaitoksen Imatran, Enson ja Rouhialan asennustöiden johtaminen ja koekäytöt. Ins. Kanervan toiminnasta mainittakoon lisäksi jäsenyys konepajan avustuskassan hallituksessa sekä Tampellan virkailijain omakotiyhdistyksen johtokunnassa.

Tampella-mitalin 25 vuoden palveluksestaan sai ins. Kanerva vastaanottaa vuonna -45 sekä 25 vuoden virkailijapalveluksestaan 6. 9. -56. 6. 12. -57 hänelle myönnettiin S.L.R:n ritarimerkki.

Parhaat onnittelumme vielä näin merkkipäivän jälkeenkin päivänsankarille.

SAIRAANHOITAJATAR ELSA HELENIUS 70 VUOTTA

Kesäkuun 9 pnä täytti sairaanhoitajatar Elsa Sofia H e l e n i u s 70 vuotta. Hän on syntynyt Tampereella. Lapinniemen palvelukseen hän tuli jo aivan nuorena ollessaan 12-vuotias ja palveli kehräämössä ajalla 28. 6. 05—30. 3. 12. Hän tuli uudelleen Lapinniemelle 18. 5. 16 eroten 14. 9. 20. Lapinniemen sairaanhoitajaksi hän tuli 1. 11. 1927. Pitkäaikaisen palveluksensa perusteella hän sai Tampella-mitalin v. 1947. Eläkkeelle hän siirtyi 1. 11. 56 tullen palvelleeksi kaikkiaan 40 vuotta. Toimensa neiti Helenius hoiti hänelle ominaisella uhrautuvaisuudella ja auliudella.

Neiti Helenius tunnetaan taitavana käsitöiden tekijänä. Nuorempana hän harrasti aktiivisesti voimistelua ja uintia.

Paljon onnea neiti Heleniukselle hänen merkkipäivänään.

HILDA LEHTONEN 70 VUOTTA

Kesäkuun 11 p:nä täytti Tampellan henkilökunnan huoltokonttorin ent. virkailija neiti Hilda Maria L e h t o n e n 70 vuotta. Aivan pikkutytöstä lähtien oli hän uskollisesti palvellut Tampellaa, sillä hän aloitti säännöllisen työnteon pellavatehtaassa heti 13 vuotta täytettyään. Heinäkuun 17 p:nä 1906 alkamastaan palveluksesta muodostuikin neiti Lehtosen kohdalla pitkä yli 50 vuotta kestänyt kaunis ja tulokselinen työnsarka, johon sisältyi kappale Tampellan historiaa.

Ensimmäiset 15 palvelusvuottaan hän työskenteli kutomaosastolla aluksi puolaajana ja sittemmin damastin kutojana, missä tehtävässä hän saavutti esimiestensä täydellisen luottamuksen ja suosion.

Tehtaan silloisen teknillisen johtajan insinööri Donnerin toimesta neiti Lehtonen siirrettiin virkailijaksi vaihtokonttoriin, missä hän sitten työskenteli ansiokkaasti 20 vuoden ajan. Kun Tampellan henkilökunnan huoltokonttori v. 1941 perustettiin, joutui hän heti perustamisvaiheessa tämän konttorin virkailijaksi toimien samalla konttorin hoitajana, kunnes 1. 10. -56 pitkän ja vaiherikkaan palveluksensa jälkeen siirtyi nauttimaan eläkettään. Hänet opittiin huoltokonttorin jäsenkunnan keskuudessa tuntemaan erittäin työteliäänä ja velvollisuuden tuntoisena virkailijana, jonka suorittama työmäärä oli kunnioitettavan suuri. Ansioistaan Tampellan palveluksessa neiti Lehtonen sai v. 1956 vastaanottaa yhtiön johdon hänelle myöntämän Tampellan virkailijoille tarkoitetun 25-vuotisansiomerkin.

Vapaa-aikoina ovat neiti Lehtosen sydäntä lähinnä aina olleet kirjat ja käsityöt sekä nykyisin on hänen kynänsä merkinnyt muistiin mitä Massunmäessä tapahtuu. Hän on eräs innokkaimpia "Massunmäen Maijat"-nimisen äitikerhon jäsenistä toimien kerhon sihteerinä tunnetulla taidollaan innostaen ja piristäen tämänluonteista toimintaa. Muistojen Massunmäki vetää yhä puoleensa neiti Lehtostakin, joka tosin siirtyi omaan viehättävään osakkeeseensa Siltakadulle viettämään virkeitä "eläkemuorin päiviä".

Kaikkien tampellalaisten lämpimät onnentoivotukset saavuttakoon päivänsankarin vielä näin merkkipäivän jälkeenkin perhelehtemme välityksellä.

PAUL ZIMMER 70 VUOTTA

Heinäkuun 16 p:nä täyttää Tampellan konepajan eläkkeellä oleva insinööri Paul Gunnar Reinhold Zimmer 70 vuotta. Hän on syntynyt Tampereella. Tampellan palvelukseen ins. Zimmer tuli 31. 5. -15. Hän työskenteli ensin viilaajana siirtyen v. 1917 piirustuskonttoriin toimien yleisellä- ja vesiturbiiniosastolla. Piirustuskonttorista hän siirtyi myöhemmin järjestelyosastolle ja sieltä vihdoin urakkakonttoriin, jonka päälliköksi hänet nimitettiin v. 1934 ja jota tointa hän taitavasti ja asiantuntemuksella hoiti 31. 12. -60 saakka, jolloin siirtyi eläkkeelle.

Ins. Zimmerin toinen tärkeä elämäntyö konepajallamme on ollut ammattioppilaiden kasvatus. Kun oppisopimuslaki v. 1923 astui voimaan, on ins. Zimmer v:sta 1925 hoitanut oppisopimusasiat, sekä kun konepajan oppilasosasto perustettiin v. 1935, toiminut sen johtajana viime vuosiin saakka, ja on vieläkin oppilaiden arvostelulautakunnassa. Voimmekin sanoa, että konepajan ammattihenkilöiden pääosa on saanut ammattimieskoulutuksen ins. Zimmerin valvonnan ja ohjauksen alaisena.

Puutarhanhoito on päivänsankarin vapaa-ajan harrastuksista merkittävin. Lempäälän Kuokkalassa sijaitsevalla kauniilla huvilallaan tapaa hänet tästä mielipuuhastaan.

Parhaat onnittelumme virkeälle merkkipäivän viettäjälle.

PAAVO LAAKSO 60 VUOTTA

Kesäkuun 8 p:nä täytti levyseppä Paavo Johannes Laakso Messukylän 1 G-osastolla 60 vuotta. Hän on syntynyt Messukylässä. Nuoruudessaan elämän uraa etsiessään hän työskenteli monilla aloilla. Tampellan konepajan palvelukseen hän tuli 8. 3. -27. Metalliala kiinnostikin Paavo Laaksoa niin, että Tampellasta muodostui pysyvä työpaikka. Hankittuaan levysepän pätevyyden tulivat myös matkatyöt ajankohtaisiksi. Lukuisat ovatkin ne asennustyöt, joilla Paavo on ollut mukana. Nykyään hän työskentelee muotorautojen sahauskoneella mitottaen ja katkaisten muotoraudat piirustusten osoittamien mittojen mukaisiksi.

Hankittuaan aikoinaan oman osakehuoneiston kuluvat Paavon vapaa-ajat tiiviisti perheen piirissä.

Työtoverien keskuudessa Paavo tunnetaan rehtinä ja sopuisana henkilönä, niinpä työnjohdon ja työtovereitten parhaat onnittelut.

KALLE PERÄ 60 VUOTTA

Kesäkuun 14 p:nä täytti täällä punttaaja Kalle Johannes Perä 60 vuotta. Hän on syntyperäinen tamperelainen ja on pysynytkin "pesunkestävänä" sellaisena aina tähän saakka.

Pellavatehtaan palvelukseen hän tuli vuonna 1918 toukokuussa, joten hänen "työpäivänsä" pituus on jo yli 45 vuotta. Tampella-yhtymän viettäessä vuonna 1956 satavuotisen toiminnan juhlaa kuului Kalle Perä myöskin niiden joukkoon, jotka saivat arvokkaan Tampellamitalin. Taloon tullessaan hän oli aluksi kehruussa, jossa joutui olemaan säätti-, rulla- ym. poikana. Varttuttuaan ja vuosien kuluessa siirrettiin hänet silloiselle punttausosastolle punttaajaksi, jota ammattia onkin sitten tullut seuratuksi näihin päiviin saakka.

Vapaa-ajan harrastuksista, varsinkin varttuneemmassa nuoruudessa, mainittakoon mielenkiinto urheiluun, joka silloisissa oloissa kuitenkin huipentui vain "penkkisellaiseen". Lähinnä sydäntä olivat nyrkkeily ja painikilpailut, joita siihen aikaan olikin enemmän kuin tarpeeksi. Kalastus kuului myöskin ohjelmaan ja jos saaliista saa puhua, tuli joskus saatua "isompaakin" kalaa. Viimeksi kuluneiden vuosien harrastuksiin on tullut liitetyksi ns. palstanviljelys. Puutarhapalsta Nekalan siirtolapuutarha-alueella "ottaa" miehen, varsinkin kesällä, joten muihin harrastuksiin ei paljonkaan liikene, paitsi erilaisten historiallisten teoksien tutkimiseen sekä muiden kirjojen lukemiseen on jätettävä aikaa, koska se jos mikään, on kehittävää.

Luonteeltaan Kalle Perä on rehti ja reipas. Keskustellessaan hänen kanssaan ilmenee tuollainen terve mukaansatempaava kritiikki, joka huumorinkylläisesti otettuna tarkoittaa "se on totuus", vaikka joskus vahvempikin juttu on esillä.

Valkaisuosaston johto sekä työtoverit yhtyvät onnitteluihin Kalle Perän kiivetessä miehen iän paremmalle puolelle.

VÄINÖ RUHANEN 60 VUOTTA

Kesäkuun 15 p:nä täytti konepajan välivarastonhoitaja Väinö Ruhanen 60 vuotta. Hän on syntynyt Hirvensalmella lähellä Mikkeliä, jossa viettikin elämänsä ensimmäiset 17 vuotta. Sitten hän muutettuaan Tampereelle siirtyi Reposaaren Höyrysaha Oy:n palvelukseen. Talvet hän toimi metsänhakkuissa ja kesät uitoilla saaden myöhemmin nimityksen metsätyönjohtajaksi. Em. yhtiön palveluksessa Ruhanen työskenteli 11 vuotta. Vuosina 1932—33 hän suoritti Itämeren laivurikoulun ja ryhtyi päälliköksi Näsijärvellä kulkeviin Vanajavesi- ja Teisko- nimisiin laivoihin. Vuonna

1935 hän siirtyi Pyhäjärvelle Alho ja Pajulahti -laivojen päälliköksi kuljettaen useamman vuoden kansaa Viikinsaareen juhlimaan ja Tottijärvelle kesämökkien omistajia. Koska näissä sisämaan järvissä tuntuivat rannat olevan liian lähellä toisiaan, lähti Ruhanen merille, joilla seilasikin vuodesta 1937 katsellen 11 vuoden ajan maailmaa vähän laajemmaltikin. Kun maailmaa tuli katseltua tarpeeksi ja ikääkin rupesi tulemaan, palasi hän takaisin Tampereelle ja ryhtyi Tampellan konepajan palvelukseen 24. 9. -51. Ensiksi raanankuljettajaksi muutaman kuukauden ajaksi, minkä jälkeen siirrettiin 2 G-osaston välivarastonhoitajaksi. Tätä tehtävää hän edelleenkin hoitaa siihen myöhemmin liitettyine työnjärjestelijän tehtävineen. Työtään tunnollisesti hoitavaa aina ystävällistä ja avuliasta päivänsankaria onnittelee hänen merkkipäivänään työnjohto ja työtoverit.

VILJAM SAVOLAINEN 60 VUOTTA

Heinäkuun 3 p:nä täytti Lapinniemen ulkotyöosaston työntekijä Viljam Savolainen 60 vuotta. Hän on syntynyt Kivennavalla. Syntymäkodissa ei kuitenkaan kaikille 9 sisarukselle, joista 7 oli poikia, riittänyt toimeentuloa. Niin oli Viljaminkin lähdettävä ansiotyöhön muualle, aluksi maataloustöihin oman pitäjän taloihin. Talvisodan jälkeen hän joutui jättämään syntymäseutunsa ja muutti Eräjärvelle, jossa työskenteli muutaman vuoden maataloustöissä. Lapinniemelle hän tuli 29. 11. 48. ulkotyöosastolle, jossa nykyisinkin työskentelee hänelle ominaisella tunnollisuudella.

Parhaat onnittelut.

HANNES STENBERG 60 VUOTTA

Kesäkuun 15 p:nä täytti tarkastaja Hannes Adolf Stenberg Messukylän 1 G-osastolla 60 vuotta. Hän on syntynyt Ruovedellä. Jo nuorukaisena hän meni työhön Mäntän konepajalle tehden viilaajan oppisopimuksen. Tampellan konepajalle hän tuli ensi kerran vuonna 1928. Alkanut pula-aika katkaisi kuitenkin työsuhteen seuraavana vuonna. Uudelleen hän tuli konepajallemme päivämäärällä 1. 3. 1935 työskennellen levyseppänä ja matka-asentajana.

Matkatyöt kuitenkin loppuivat aikanaan, sillä hän sai nimityksen tarkastajan tehtävään 1 G-osastolla. Tässä tehtävässä hän onkin ehtinyt olla jo 16 vuotta.

Voidaankin sanoa, että hänen uransa metallimiehenä on ollut ansiokas. Mutta erittäin ansiokas on ollut hänen uransa myös urheilun alalla, sillä hän on niitä 20- ja 30-luvun painijaveteraaneja, joille paini oli todellista urheilua. Tulisella tempperamentillaan "Hanski" saikin aikaan ihmeitä painimatolla. Hänellä onkin tilillään maaotteluedustuksia sekä kilpailumatkoja ulkomaille. Suomen mestaruuskilpailujen hopeamitalisijoja on 4 kappaletta. Aktiivisesti hän edusti useampaakin eri tamperelaisseuraa toimien useita vuosia piirivalmentajana.

Nyt kun "Hanski" on luovuttanut valmennustehtävät nuorempiin käsiin, viettää hän vapaa-aikansa Vehmaisissa olevassa omassa viihtyisässä kodissaan seuraten kuitenkin tarkasti television ja lehtien välityksellä, mitä urheilumaailmassa tapahtuu.

Vilkkaan ja humoristisen luonteen omaavana hän on antanut myös väriä työtoveripiiriinsä, sillä siinä ei istuta tuppisuuna, kun "Hanski" antaa oman panoksensa keskusteluun.

Näin merkkipäivän jälkeenkin toivottavat työnjohto ja työtoverit päivänsankarille onnea ja terveyttä seuraaville vuosikymmenille.

VALDEMAR MYLLYS 60 VUOTTA

Heinäkuun 7 p:nä täyttää Tampellan konepajan varastokonttorin tulevan tavaran vastaanottaja Valdemar Myllys 60 vuotta. Hän on syntynyt Pietarissa. Tampellan konepajan palvelukseen hän on tullut 8. 5. -46..

Lämpimät onnittelumme merkkipäivän johdosta.

VÄINÖ RIKALA 60 VUOTTA

Heinäkuun 5 p:nä täytti Messukylän Tampellassa ulkotyöntekijä Väinö Emil Rikala 60 vuotta. Hän on syntynyt Sahalahdella. Kansakoulun ja kansanopiston käytyään ja mieheksi vartuttuaan hakeutui Rikala radanrakennustöihin. Tällöin rakennettiin Viipurin ja Koiviston välistä rataosuutta Rikalan työskennellessä junttamiehenä aikana, jolloin vielä käsipelin suoritettiin paalutukset huudon ja laulun säestäessä työntahtia. Maailmaa piti hänenkin saada nähdä ja niinpä siirtyi hän rapakon taakse Kanadaan. Tämä tapahtui aikana, jolloin paljon suomalaisia hakeutui sinne siirtolaisiksi. Kanadassa Rikalan aika kului alkoholitehtaan rakennuspuuhissa, jonka valtio rakennutti. Kanadan jylhät metsät olivat myös Rikalan työn ja leivän antajia, sillä 4 vuotta hän suoritti metsätyömiehen ammattia. Palattuaan Suomeen vuonna 1931 Rikala ryhtyi taxin kuljettajaksi Hämeenlinnassa, josta sitten siirtyi Tampereelle Takon paperi-

tehtaalle kuljetustehtäviin. Tampellan palvelukseen Rikala tuli 10. 5. 1951 konepajalle apumieheksi, missä ominaisuudessa edelleenkin toimii Messukylän 1 G-osastolla.

Työnjohto ja työtoverit haluavat onnitella merkkipäivänviettäjää ja toivottaa onnea tuleville vuosikymmenillesi.

KALLE HEINONEN 60 VUOTTA

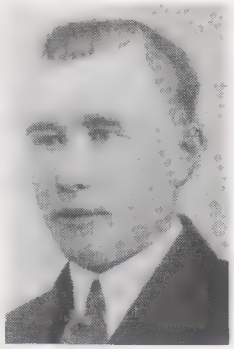

Höylääjä Kalle Eino Heinonen on syntynyt Tyrväällä maanviljelijän poikana 13. 7. 1903.

Suoritettuaan asevelvollisuutensa ratsuväessä Lappeenrannassa ja palattuaan kotiseudulleen tunsi Kalle siipiensä kantavan jo laajemmille työsaroille. Niinpä alkoi työn touhut Tampellassa 17. 9. 1935. Ensin ulko-osastolla, missä mies ei kauan viihtynyt, vaan siirtyi 9. 2. -37 alatyöpajalle pistäjäksi.

Hyvän ammattitaidon saatuaan Kallen mieli paloi höylääjän jaloon ammattiin, niinpä tämä toive toteutuikin 1. 7. -45. Tästä tulikin sitten yhä jatkuva leipälaji, jossa hän on saavuttanut erinomaisen taidon.

Oma talo Pispalassa on harrastusten sekä ajankulun kohde, jota Kyllikki-rouvansa kanssa tyytyväisenä ja iloisena asustaa.

Pitkäaikaisesta palveluksesta hän sai Tampella-mitalin 4. 3. -61.

Aina myhäilevälle, hyväntuuliselle merkkipäivän viettäjälle toivotamme parhainta onnea.

AUGUST KYSELL 60 VUOTTA

Heinäkuun 29 p:nä täyttää viilaaja August Olavi Kysell 60 vuotta. Hän on syntynyt Kymissä. Tampella palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 12 pnä helmik. -20. Puolen vuoden ajan kesti tämä ensimmäinen tutustuminen. Vuonna 1922 toukokuussa Kysell suunnisti toisen kerran konepajan palvelukseen. Tämäkään kerta ei vielä muodostunut pitkäaikaiseksi sen kestäessä ainoastaan kaksi kuukautta. Tammikuun 4 p:nä 1926 hän palasi konepajalle ja voidaan syystä todeta Kysellin kohdalla sananparren "kolmas kerta toden sanoo" pitävän paikkansa, koskapa työsuhde on siitä lähtien jatkunut yhtämittaisena. Tampella-mitali hänelle annettiin 6 p:nä syyskuuta 1956.

Kysell on saavuttanut hyvän ammattitaidon ja onkin työnjohdon ja työtovereitten keskuudessa käytetty hyväksi hänen asiantuntemustaan. Vapaa-aikanaan Kysell harrastaa kirjallisuutta sekä teatteria.

Työnjohto ja työtoverit onnittelevat 60-vuotiasta sankaria.

EINO HEINONEN 60 VUOTTA

Heinäkuun 25 p:nä täyttää pajaosaston seppä Eino Viljam Heinonen 60 vuotta. Hän on syntynyt Mouhijärvellä. Tampellan konepajan palvelukseen hän tuli 22 p:nä helmikuuta 1940 sepäksi pajaosastolle, missä edelleenkin työskentelee. Tunnollisena ja erittäin ahkerana työntekijänä on hän saavuttanut työnjohdon luottamuksen.

Suurimman ajan on Heinonen työskennellyt n.s. isolla heijarilla. Niinpä hän leikillisesti joskus mainitseekin, että hänelle työnjohtaja on sanonut sen kuuluvan hänen yksityisomistukseensa.

Työtovereitten keskuudessa hänestä pidetään iloisen ja auttavan luonteensa vuoksi.

Nuorempana Heinonen oli erittäin innostunut urheilun ystävä. Niinpä hänen muistilokeroistaan me nuoremmat olemme saaneet tietoomme hyvin pitkältä ajalta urheilun tuloshistoriaa ja legendaariseksi käyneitä kilpailijoita ja sanomalehtimiesten heistä antamia lausuntoja. Edelleenkin hän seuraa nykyhetken tapahtumia urheilurintamalla. Synnyinseutu Mouhijärvi on myöskin eri tavalla hänen mielessään, sillä hyvin tarkasti hän seuraa siellä tapahtuvia asioita.

Harrastuksiinsa liittäisimme vielä kesämökin aivan synnyinkodin läheisyydessä.

Työnjohto ja työtoverit toivovat parhainta onnea 60-vuotiaalle päivänsankarille.

KAUKO NIEMI 50 VUOTTA

Toukokuun 30 p:nä täytti 50 vuotta työnjohtaja Kauko Ensio Niemi. Hän on syntynyt Tampereella. Tampellan konepajan palvelukseen, silloiselle "Masuunille" hän on tullut 2. 7. 1928 viilaajan oppilaaksi eroten palveluksesta 17. 5. -32. Oltuaan välillä muiden työnantajien palveluksessa hän tuli uudelleen Tampellan konepajalle 30. 7. -35 ja työskenteli levyseppänä sekä matka-asentajana 15. 3. -52 saakka. Asennusmatkoilla hän oli mm. Virossa, jonne asennettiin Tampellan valmistamia höyrykattiloita. Työjohtajaksi Niemi nimitettiin levyosastolle 16. 3. -52, mistä lähtien on yhtämittaisesti tarmokkaana ja huumorintajuisena tehtäväänsä suorittanut levyosastolla.

Työnjohtaja Kauko Niemi on sosiaalisesti hyvin valveutunut henkilö ja niinpä hän Tampellan Huolto r.y:n asiamiehenä levyosaston henkilökunnan asioita hoitaessaan on mies paikallaan. Yhteiskunnallisista luottamustoimista mainittakoon hänen kuulumisensa Tampereen kaupungin vaalilautakuntaan.

Tampella-mitalin 25 vuoden palveluksestaan hän sai vastaanottaa 4. 3. -61. Tietojaan kartuttaakseen

suoritti työnjohtaja Niemi työnjohtajien johtamistaidollisen kurssin Teollisuuden työnjohto-opistossa 10. 3. —5. 4. 1952 sekä teki opintomatkan Ruotsiin 6. 11. 50 —26. 2. -51.

Kaiken vapaa-aikansa hän viettää kesämökillään Teiskossa, jossa hän harrastaa järkiperäistä maanviljelystä pienellä palstallaan ilman tukipalkkioita ja katokorvauksia lähinnä puutarhatuotteita viljellen. Kalastus on myöskin hänen mieliharrastuksiaan ja kaloja tulee niin paljon, että sumppu repee. Nuorempana harrasti hän myöskin urheilua, ainakin nyrkkeilyä, koska oli usein maanantaiaamuisin silmäkulmat mustana työhön tullessaan. Työnjohtotoverit ja työntekijät toivottavat pitkää ikää ja terveyttä miehenikään ehtineelle päivänsankarille.

ANTTI LAHTINEN 50 VUOTTA

Kesäkuun 30 p:nä täytti Messukylän Tampellan H-osastolla hitsaaja Antti Adolf Lahtinen 50 vuotta. Hän on syntynyt Tampereella. Jo 16-vuotiaana ryhtyi hän harjoittamaan metallimiehen vaativaa ammattia ollen Lokomon konepajalla levysepän opissa aina asepalvelusikään asti. Tampellan palvelukseen hän tuli 27. 6. 1937 levysepäksi.

Vuonna 1945 siirtyi Lahtinen hitsaajan ammattia harjoittamaan, missä ammatissa edelleenkin toimii. Lukuisat ovat ne voimalaitosten "reissutyöt", joissa hän on joutunut asennustöitä suorittamaan. Niinpä työnjohdon kuin työtovereittenkin keskuudessa tunnetaan Antti hyvänä ja tunnollisena ammattimiehenä.

Vapaa-aikojensa harrastuksena on Lahtisella ollut jo nuoresta pojasta lähtien urheilu etenkin nyrkkeily, jonka parissa on hän seuransa mukana osallistunut mm. kansallisiin nyrkkeilykilpailuihin.

Työnjohto ja työtoverit lausuvat parhaat onnittelunsa ja toivottavat onnea tuleville vuosikymmenillesi.

ARVO NIEMINEN 50 VUOTTA

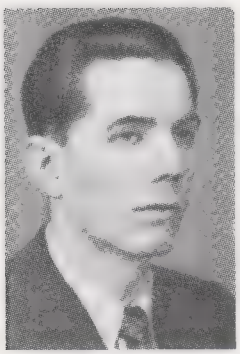

Heinäkuun 3 p:nä täytti Tampellan Messukylän G-osastolla levyseppä Arvo Henrik Nieminen 50 vuotta. Hän on syntynyt Teiskossa. Tampellan palvelukseen hän tuli v. 1929 kuparisepän oppilaaksi. Samanaikaisesti tuli käytyä myöskin ammattilaiskoulu. Siitä lähtien on hän jatkuvasti ollut Tampellan palveluksessa. Tulihan siinä välillä käytyä se talvisota.

Vapaa-ajan harrastukset ovat Niemisellä olleet hyvin moninaiset mm. musiikillinen puoli on kiinnostanut erikoisesti. Hän on myös itse rakentanut harmonikan ja banjon, tosin sitä haitarin tekoa kesti kin 2 vuotta. Myöskin on tullut laulettua mieskuorossa sekä soitettua soitinyhtyeessä.

Omakotitaloaan on Arvo hoidellut innolla ja suurella taidolla, koskapa on Tampereen kaupungin pihanhoitokilpailuissa saanut palkintojakin, kuten mestariluokan sekä I ja II palkinnon. Tällä hetkellä, jolloin hän rakentaa uutta omakotitaloa, voidaan varmuudella olettaa, että muutaman vuoden kuluttua on Lielahteen taas syntynyt yksi kauneimpia omakotitaloja puutarhoineen, jota sitten kelpaa ohikulkijoiden ihailla.

Työtoverina Nieminen on tunnettu rauhallisesta luonteestaan sekä hyvänä ja tunnollisena ammattimiehenä. Niinpä hän on joutunut aikaisemmin toimimaan työpaikkansa luottamusmiehenä sekä ammattiosastonsa jäsenmaksujen kantajana.

Työnjohto ja työtoverit haluavat vielä näin merkkipäivän jälkeenkin onnitella ja toivottaa hyvää terveyttä ja onnea tuleville vuosikymmenille.

IMPI HERRANEN 50 VUOTTA

Kesäkuun 10 pnä täytti Lapinniemen kehräämön työntekijä, rva Impi Herranen 50 vuotta. Hän on syntynyt Ruovedellä. Lapinniemen karstaamoon hän tuli karstankäyttäjäksi 21. 8. 50 työskennellen sen jälkeen vetokoneenkäyttäjänä ja nykyisin käämikoneella, jota työtä onkin suurimman osan ajasta tehnyt.

Onnittelemme merkkipäivän viettäjää.

ARMAS KUISMA 50 VUOTTA

Heinäkuun 12 p:nä täyttää Tampellan Messukylän H-osastolla hitsaaja Armas Kuisma 50 vuotta. Hän on syntynyt Kannaksella Kirvun kylässä maanviljelijän poikana. Maatalouden harjoittaminen olikin perheelle pääelinkeinona, jonka piirissä Armaskin miehuuteen varttui ja siitä myös elantonsa hankki.

Talvisodan syttyessä joutui Armas rintamalle ja perhe evakuoitiin Kullaalle, josta sitten 1942 perhe siirtyi takaisin kotitanhuville Kirvuun. Jatkosodan syttyttyä 1941 joutui Armas mukaan sodan tiimellykseen haavoittuen räjähtävästä luodista jalkaansa, joka jouduttiin sitten ambutoimaan pois. Vuonna 1944 sattui niin, että naapuri tuli ja taas tuli evakkotie eteen, joka sitten monen vaiheen jälkeen päättyi Orimattilaan. Kuisman suoritettua ammattienedistämislaitoksen hitsaajan kurssin hakeutui Kuisma tehtaiden kaupunkiin Tampereelle, jossa hän pääsi Kone ja Terään hitsaajaksi. Sieltä hän siirtyi Kaipio Oy:lle ja edelleen Lentokonetehtaalle. Tampellan palvelukseen hän tuli 1953 hitsaajaksi, jossa ammatissaan hän edelleenkin toimii.

Karjalaisille ominaisesta leppoisasta luonteestaan tunnetaan hänet myös yritteliäänä toiminnan miehe-

nä. Vapaa-ajan harrastuksiin onkin hänelle kuulunut kesämökkinsä rakentelu ja kunnostamispuuhat. Sinne "Mossen" tie hyvin usein vie kohti Kangasalaa, jossa myös käki kukkuu ja kala syö. Siellä innokkaana kalamiehenä kuluvat kauniit kesäillat kaloja narraillen.

Työnjohto ja työtoverit haluavat näin onnitella Sinua ja toivottaa terveyttä ja onnea tuleville vuosikymmenillesi.

EMIL NIEMINEN 50 VUOTTA

Kesäloman aikana, tarkemmin sanoen 14 p:nä heinäkuuta täyttää konepajan valimon panostaja Emil Kalervo Nieminen 50 vuotta. Hän on syntynyt Jämsässä, missä aikansa juoksenteli pitkin "Jämsän ja Juokslahden välii". Vihdoin suuntautuivat "Empun" askeleet Tampereelle. Tampellan palvelukseen hän tuli 11. 4. -45 3 L-osaston kuljetusmieheksi. Sieltä hän siirtyi höylääjäksi 23. 7. -45, missä ammatissa toimi aina 19. 4. -49 saakka. Tällöin hän siirtyi valimoon panostajaksi, missä työssä edelleenkin toimii panostajien "nokkamiehenä". Lukemattomat rautaerät ovat kulkeneet "Empun" puntarin kautta ja aina ovat rautaseokset olleet oikein punnitut.

Vapaa-aikansa hän käyttää Raamatun tutkimiseen ja tarjoaa saamaansa oppia myöskin "hyväntahtoisille ihmisille".

Työnjohdon ja työtovereitten parhaat onnittelut nuorekkaalle 50-vuotiaalle.

VÄINÖ AHOLA 50 VUOTTA

Heinäkuun 18 p:nä täyttää koeponnistaja Väinö Iisakki Ahola 50 vuotta. Hän on syntyjään Kurun poikia, josta veri veti jo nuorena kaupungin vilkkaaseen hyörinään. Palveltuaan useissa tamperelaisissa tuotantolaitoksissa hän siirtyi Tampellan palvelukseen 8. 10. 1946. Aluksi työskenteli hän pajassa sepän apulaisena, mutta tämä työ ei varmaan kiinnostanut, koska vaihtoi 24. 2. -49 Tu-osastolle koeponnistajaksi. Sitten talon liikkuvaan kalustoon kuuluvana siirtyi 4. 10. -54 Messukylään 1 G-osastolle, jossa edelleen tunnontarkasti "ponnistaa" ja tutkii, ettei vaan olisi hitsaussaumoissa "huokosia" eikä vuotoja. Mainittakoon vielä, että hän suuren perheen isänä on hankkinut Vatialasta oman talon saunoineen ym. mukavuuksineen.

Työtovereina emme voi muuta kuin sydämellisesti onnitella miehen ikään ehtinyttä poikaa.

LEO SULASMAA 50 VUOTTA

Heinäkuun 18 p:nä täyttää urakanlaskija Leo Fredrik Sulasmaa 50 vuotta. Syntyjään hän on tamperelaisia. Käytyään kansakoulun ja ammattikoulun kartutti hän ammattikokemustaan Kone ja Sillan konepajakoulussa. Täällä hän halusi soveltaa tietojaan ja taitojaan myös mallipuusepän ammatissa jääden palvelukseen neljäksi vuodeksi, minkä jälkeen Sulasmaa palasi takaisin kotikaupunkiinsa koettamaan siipiensä kantavuutta.

Lokomo Oy:n palveluksessa suorittikin hän vaativaa mallipuusepän ammattia lähes 9 vuotta. Vuonna 1945 katsoi Sulasmaa ajankohdan sopivaksi yrittää itsenäisenä liikkeenharjoittajana. Tällöin hän yhdessä parin ammattitoverinsa kanssa perusti Tampereen Veneveistämön, joka lähtikin lupaavasti alkuun. Myöhemmin hän kuitenkin myi osuutensa muille osakkaille ja siirtyi jälleen yksityisen palvelukseen entistä ammattiaan harjoittamaan. Mutta kun Tampellan konepajan urakkakonttoriin haettiin "mallinikkarin" urakanlaskijaa, oli Leo kuin itseoikeutettu tähän tehtävään, joka sopikin hänelle kuin "nenä päähän". Nyt kirjoitettiin päivämäärä 1. 2. -52, jolloin Leo Sulasmaa astui talon palvelukseen. Hänen kykyjään ja ammattitaitoaan on käytetty monissa kiperissä tilanteissa, jotka hän on aina ratkaissut talon parhaaksi ja esimiestensä tyydytykseksi.

Työnsä ohella on hänen harrastuksiinsa kuulunut hyvinkin läheisesti partio- ja vapaaehtoinen palokuntatyö. Hän oli mm. perustamassa tunnettua vartiota Pajapojat, johon on itsekin kuulunut jo yli kolme vuosikymmentä ollen nykyisin vartion johtajana. Ansioistaan partiojärjestössä luovutettiin hänelle Pajapoikien 30-vuotisjuhlien yhteydessä Suomen Partiopoikajärjestön ansiomitali. Monissa kymmenissä on luettavissa ne partiotaito-, urheilu- ja muut kilpailut sekä näyttelyt, kesä- ja talvileirit, joissa hän on vaikuttanut johtavana sieluna ja järjestäjänä.

Kun Pajapojat vuonna 1937 siirtyivät Tampereen V.P.K:hon tuli hänestä ja monesta varttuneemmasta pojasta V.P.K:n jäseniä ja nuoremmista sekä muista halukkaista perustettiin V.P.K:n poikaosasto, jonka toimintaan hän otti osaa ensin varajohtajana nykyisin johtajana. Tampereen V.P.K:n täyttäessä 90 vuotta luovutettiin hänelle ansiostaan vapaaehtoisessa palokuntatyössä Suomen Palopäällystöliiton paloristi.

Toivotamme hänelle monia leppoisia saunailtoja Antaverkassa sijaitsevassa uudessa rantasaunassaan.

EERO LEHTOLA 50 VUOTTA

Heinäkuun 28 p:nä täyttää levyseppä Eero Villehard Lehtola 50 vuotta. Hän on syntynyt Viljakkalassa, missä vietti nuoruusvuotensa. Tampellan palvelukseen hänen tiensä kulki eri asennustyömaiden kautta. Työskenneltyään apumiehenä Kyröskoskella, Oulussa ja Sunilan kattila-asennustyömailla hän siirtyi konepajamme kirjoihin 2. 8. 1938 levyosastolle. Nykyisin hän työskentelee levyseppänä 1 G-osastolla Messukylässä. Työtovereitten keskuudessa Lehtola tunnetaan hyväntuulisena ja lupsakkaana työtoverina.

Työnjohdon ja työtovereitten parhaat onnittelut 50-vuotiaalle.

LAURI AHONEN 50 VUOTTA

Laitosmies Lauri Olavi Ahonen täyttää heinäkuun 30 pnä 50 vuotta. Hän on syntynyt Messukylässä. Lapinniemen palveluksen hän aloitti jo 15-vuotiaana 8. 10. 1928 kehruusalin 3. kerroksessa nyöripoikana ja langankuljettajana. Siitä lähti liikkeelle ura, jota on jatkunut yhtäjaksoisesti lähes 35 vuotta. Laitosmies Ahonen oli nuoruudessaan kovasti "liikekannalla" ja kiersi miltei jokaisessa kehräämön kerroksessa tehden aina kulloinkin hänelle osoitettua työtä. Vasta sotien jälkeen alkoi työ vakiintua ja hän kävi laitosmies-iltakurssin, jonka jälkeen tuli karstaamo-osaston laitosmieheksi. Viime vuosina hänen työkenttänsä lajeni vielä entisestään, kun hän sai hoidettavakseen myös laappiosaston ja jäteosaston laitosmiehen tehtävät.

Laitosmies Ahonen on aina suorittanut työnsä huolella ja hänen sopuisa luonteensa on kerännyt hänelle laajan ystäväpiirin. Parhaat onnittelut.

KANTA-TAMPELLA

85 VUOTTA

Asikainen, Julia, synt. 20. 6. 1878 Ähtärissä. Tullut Tampellan palvelukseen 28. 7. -19 työskennellen ulkotyöntekijänä ulkotyöosastolla, kunnes 1. 11. -49 siirtyi eläkkeelle.

80 VUOTTA

Röytty, Katri, synt. 18. 7. 1883 Lappeella. Tullut Tampellan palvelukseen 25. 4. -18 työskennellen häkilässä sekä 28. 9. -25 alkaen arkinvastaanottajana puuhiomossa, kunnes 1. 1. -47 siirtyi eläkkeelle.

Ranta, August, synt. 12. 7. 1883 Tampereella. Tullut Tampellan palvelukseen 19. 2. -03 työskennellen 11. 5. -08; tullen uudelleen 13. 11. -08 työskennellen levyseppänä konepajalla, kunnes 12. 8. -57 siirtyi eläkkeelle.

75 VUOTTA

Huhtala, Fanny Karoliina, synt. 12. 6. 1888 Mouhijärvellä. Tullut Tampellan palvelukseen 29. 6. -07 työskennellen kehrääjänä märkäkehruussa, kunnes 1. 8. -52 siirtyi eläkkeelle.

Tarkka, Juho Adolf, synt. 24. 6. 1888 Kangasalla. Tullut Tampellan palvelukseen 13. 5. -13 ulkotyöosastolle siirtyen 24. 7. -15 puuhiomoon työskennellen laitosmiehenä, kunnes 15. 9. -56 siirtyi eläkkeelle.

Nieminen, Maria Fredrika, synt. 20. 7. 1888 Eurassa. Tullut Tampellan palvelukseen 2. 8. -15 työskennellen siivoojana kutomossa, kunnes 9. 10. -58 siirtyi eläkkeelle.

Setälä, Ilmi Maria, synt. 28. 7. 1888 Säämingissä. Tullut Tampellan palvelukseen 23. 5. 28 pellavatehtaalle siirtyen 21. 4. -31 konepajalle työskennellen raanankuljettajana, kunnes 28. 3. -58 siirtyi eläkkeelle.

70 VUOTTA

Hjellman, Eva Maria, synt. 7. 6. 1893 Ylöjärvellä. Tullut Tampellan palvelukseen 18. 7. -05 työskennellen kehrääjänä märkäkehruussa, kunnes 1. 11. -58 siirtyi eläkkeelle.

Ketola, Katri, synt. 11. 6. 1893. Tullut Tampellan palvelukseen 3. 5. -23 työskennellen kutojana kutomossa, kunnes 9. 7. -60 siirtyi eläkkeelle.

Kulmanen, Aini Johanna, synt. 13. 7. 1893. Tullut Tampellan palvelukseen 18. 4. -13 työskennellen kutojana kutomossa, kunnes 1. 11. -38 siirtyi eläkkeelle.

50 VUOTTA

Göös, Ahti Oskari, synt. 15. 6. 1913 Mäntässä. Tullut Tampellan palvelukseen 19. 7. -60 työskennellen aluksi aputyömiehenä rakennusosastolla, mistä 9. 10. -61 siirtyi sisalosastolle venytyskoneidenhoitajaksi.

LAPINNIEMI

60 VUOTTA

Lahtinen, Martta Lydia, synt. 7. 7. 1903 Messukylässä. Tullut Tampellan palvelukseen 3. 6. -23 työskennellen pellavatehtaan liotuslaitoksella 3. 7. -24; 4. 9. -45—4. 1. -50 Kuitukasvi Oy:ssä; 9. 1. -50—15. 5. -50 pellavatehtaan roovikehruussa; 13. 11. -50 Lapinniemen puuvillatehtaalle, missä edelleenkin työskentelee patterien täyttäjänä kutomossa.

50 VUOTTA

Lumio, Siiri Katariina, synt. 16. 6. 1913 Tampereella. Tullut Lapinniemen puuvillatehtaan palvelukseen 7. 2. -50 ja työskentelee vyyhteejänä kehruun rullauksessa.

Havasalo, Vieno Esteri, synt. 25. 6. 1913 Lappeella. Tullut Lapinniemen puuvillatehtaan palvelukseen 25. 3. -58 ja työskentelee siivoojana kutomossa.

INKEROINEN

EMIL JOKIVIRTA 75 VUOTTA

Eläkeläinen Emil Jokivirta on syntynyt Anjalassa 16. 9. 1888. Hän tuli Tampellan palvelukseen paperipuun lastaajaksi ja purkaajaksi Inkeroisten tehtaalle 1. 4. 1913. Vuonna 1918 hän siirtyi maatöihin Pasilan maatilalle missä työskenteli 30 vuotta. Palveltuaan vielä paperitehtaan varastolla ja puutarhaosastolla hän 42 vuoden palveluksen jälkeen jäi eläkkeelle todella hyvin ansaittuun vanhuuden lepoon 1. 3. 1955. Pasilassa palvellessaan hän tuli Viipurin läänin Maanviljelysseuran koko maata käsittävässä kyntömestaruuskilpailussa kyntömestariksi. Siihen aikaan kyntömestaruus vielä suoritettiin hevospelillä. Puutarhaosastolla työskennellessään, kaivaessaan orapihlajaaidan istutusojaa prokuristi Ahlgrénin nykyisen asunnon edustalla Jokivirran lapiossa kalahti erikoismallinen kivi, joka lähetettiin Kansallismuseoon tutkittavaksi. Siellä kivi todettiin hyvin vanhaksi kivikauden kirveeksi ja esine on nyt Kansallismuseon kokoelmissa.

Pappa Jokivirta on kasvattanut Tampellaan hyviä työmiehiä ja hyviä hiihtäjiä. Miehuuden päivinään hän itsekin innolla otti osaa jaloon hiihtourheiluun. Vanhuuden päiviään pappa Jokivirta viettää omassa talossaan Inkeroisissa ja hänen talonsa kotipuutarha on aina mallikelpoisessa kunnossa. Vielä vanhoilla päivilläänkin hän on innolla ottanut osaa Inkeroisten puutarhayhdistyksen toimintaan.

Rehdit onnittelut rehdille työn veteraanille.

EINAR HUOVILA 70 VUOTTA

Eläkeläinen Einar Huovila on syntynyt Sippolan Liikkalassa 10. 8. 1893. Hän tuli Tampellan palvelukseen sahalle sahuriksi 3. 9. 1924. Vakavan sairauden takia hän joutui siirtymään eläkkeelle jo 22. 11. 1950.

Vanhuuden päiviään E. Huovila viettää omassa talossaan Inkeroisissa. Hänen tyttärensä on Tampellan palveluksessa Metsäosaston konttorissa.

Sydämelliset onnittelumme 70-vuotiaalle merkkipäivän johdosta.

ARVI HÄMÄLÄINEN 60 VUOTTA

Korjausmies Arvi Hämäläinen on syntynyt Mäntyharjussa 8. 7. 1903. Ennen Tampellaan tuloaan A. Hämäläinen työskenteli talvet metsätöissä ja kesät kirvesmiehenä rakennuksilla. Tampellan palvelukseen Hämäläinen tuli 20. 5. 1937 aluksi ulkotyöosastolle kirvesmieheksi, toimien myöhemmin myös kuormaauton kuljettajana. V. 1945 hän siirtyikin vakinaisesti auto-osastolle ja palvelee nykyään autokorjaamolla. Oltuaan paikkakunnalla noin vuoden ajan A. Hämäläinen rakensi itselleen talon Anjalan Junkkarille, jonka hän myöhemmin möi pojalleen ja rakensi itselleen uuden talon myöskin Junkkarin kylään. Tämäkin talo tuli myytyä, jonka jälkeen Hämäläinen osti talon Anjalan Paaranmäeltä, missä nykyään asustaa. Hämäläisen perheessä on kuusi lasta, joista kaksi on Tampellan palveluksessa.

A. Hämäläinen on osakkaana neljän perheen yhteiseen kesähuvilaan Jaalassa, missä on puhtaat ja kalaiset vedet. Kahdella keittiöllä useammalla majoitushuoneella ja yhteisellä olohuoneella varustettu huvila on osakkaiden itsensä rakentama ja on osoittautunut erinomaiseksi ratkaisuksi ahkerien kalamiesten loman vietolle. Tämän tapaisesta loman vietosta on osakkailla vain myönteisiä kokemuksia, joten Hämäläinen suosittelee muillekin Tampellan väkeen kuuluville samanlaista kesähuvilajärjestelyä.

Pitkästä palveluksesta Tampellassa on A. Hämäläinen saanut Tampella mitalin v. 1962.

Esitämme tässä parhaat onnittelut merkkipäivän johdosta.

ARVO SUTELA 60 VUOTTA

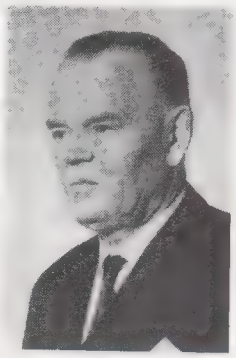

Työnjohtaja Arvo Sutela on syntynyt 21. 7. 1903 Sippolassa maanviljelijän poikana. Ennen Tampellaan tuloaan A. Sutela palveli Kymin Oy:ssä etupäässä metsäalalla metsätyönjohtajana. Tampellan palvelukseen Sutela tuli aluksi metsäosastolle työnjohtajaksi 1. 9. -37 ja vuotta myöhemmin Anjalan paperitehtaalle, missä toimi monissa eri tehtävissä m.m. rotaatiokoneella vuoromestarien lomittajana polttoainekentällä y.m. Vuonna 1947 hänet nimitettiin paperitehtaan pakkaussalin työnjohtajaksi, missä tehtävässä edelleen toimii.

Talvisodassa A. Sutela osallistui Taipaleen taisteluihin ja jatkosodassa oli mukana it-joukoissa sekä sotilashallintopiirin eri tehtävissä saaden kersantin arvon.

Sutelan perheeseen kuuluu tytär, joka viime keväänä osallistui ylioppilaskirjoituksiin Inkeroisten Yhteiskoulussa.

Harrastuksista puheen ollen Sutela tunnetulla tyy-

lillään vastasi, että "kalaa söisin jos saisin". — Tämä tahtoo sanoa sitä, että onkeaan Sutelan Arvokin ahkerasti Kymijoessa liottelee. Mitä puutarhan hoitoon tulee, päivän sankari tunnetaan omakotialueella, missä hän asustaa, erittäin "hyvien neuvojen antajaksi puutarhan hoidossa". —

Mutta leikki sikseen. Sutela kuuluu hyvällä tekemällään aloitteella Tampellan kunniakkaaseen aloitemiesten kaartiin.

Pitkästä uskollisesta palveluksesta työnjohtaja A. Sutela on v. 1962 saanut Tampella mitalin.

Onnittelemme aina rauhallista ja aidon kansallisen huumorin omaavaa uskollista työnjohtajaa hänen merkkipäivänään.

KASPER RIPATTILA 60 VUOTTA

Muuraaja Kasper Ripattila on syntynyt Sippolassa 26. 7. 1903. Viimeksi hän tuli Tampellan palvelukseen 28. 8. 1947 rakennusosastolle missä muurarin ammatin ohella on tehnyt myös betoni- y.m. rakennusalan töitä. Pätevänä ammattimiehenä hän on muuraustöissä auttanut monia Tampellan omakotitalojen rakentajia. Itselleen hän on tiilestä rakentanut kauniin omakotitalon Inkeroisten Pohjois-Mämmälään, missä perheensä kera asustaa. Ripattilan kotipuutarha kauniin talon vierellä on aina mallikelpoisessa kunnossa, sillä muurarimestari ja hänen rouvansa mielellään viihtyvät kukkien ja kasvien parissa.

Onnittelemme ammattimiestä hänen merkkipäivänään.

PENTTI FORSSELL 60 VUOTTA

Puutavaran paikallismyyjä Pentti Forssell on syntynyt 23. 7. 1903 Sunilassa seitsemän veljeksen sarjan kolmantena. Ennen Tampellaan tuloaan Forssell työskenteli Sunilan ja Lauritsalan lautatarhoilla. Tampellan palvelukseen hän tuli 28. 4. -39 aluksi sahalle lastaajaksi. Sitten alkoivatkin sodan melskeet ja Forssell osallistui talvisotaan sekä jatkosotaan. Kuuluisan Piikkirykmentin Sippolan Pataljoonassa hän haavoittui käteen Suojussa 1. 10. 41, mistä oli seurauksena 25 %:n invaliditeetti. Sotatehtävissä hän sai kersantin arvon. Haavoittumisen jälkeen raskas lastaustyö ei enää ollut mahdollista, joten Forssell nimitettiin puutavaran paikallismyyjäksi mitä tehtävää hän onkin sitten menestyksellisesti ja tunnollisesti hoitanut.

Ensimmäisten joukossa Forssell osti itselleen omakotitalon v. 1945 Tampellan omakotialueelta, jonka pihapuutarha on aina mallikelpoisessa kunnossa. Puutarhayhdistyksen pihanhoitokilpailuissa Forssell on saanut I ja II:n palkinnon. Tampellan omakotiyhdistys, Inkeroisten Puutarhayhdistys ja Sotainvalidien Veljesliiton Inkeroisten osasto ovat ne harrastukset, joihin Pentti Forssell vallankin aikaisempina vuosina otti innolla osaa.

Perheeseen kuuluu vaimo ja yksi poika. Rouva Forssell on myös Tampellan palveluksessa. Perheen ainoa poika on käynyt Kotkan teknillisen koulun ja palvelee nykyään teknikkona Karhulassa. Sairaudet ovat viime aikoina vaivanneet uutteraa ahertajaa ja vanhaa sotilasta. Vaikea veritulppa on jo kaksi kertaa varoittanut uutteraa miestä.

Esitämme parhaat onnittelut merkkipäivän johdosta.

RICHARD MÄENPÄÄ 60 VUOTTA

Puoliselluloosatehtaan nippumies Richard Mäenpää on syntynyt Valkealassa 7. 8. 1903. Jokapäiväisen leipänsä ansaitsemisen Mäenpää aloitti maa- ja metsätöissä Orimattilassa, josta siirtyi Inkeroisiin Kymijoen siltatyömaalle. Tampellan palvelukseen hän tuli 30. 12. -37 aluksi kartonkitehtaan varastolle lavamieheksi, missä tehtävässä hän oli 30. 10. -51 asti. Uudelleen hän tuli Tampellan palvelukseen 1. 2. -53 nyt rakennusosastolle ja 6. 10. -53 puoliselluloosatehtaalle nippumieheksi, missä tehtävässä edelleen palvelee. R. Mäenpäälle on sattunut vaikea työtapaturmakin, josta on seurauksena 25 %:n invaliditeetti. Sota-aikana Mäenpää palveli kotialueen ilmasuojelutehtävissä.

Mäenpää on itselleen ja perheelleen rakentanut omakotitalon Inkeroisten Marinkylään, mihin talo valmistui v. 1952. Perheeseen kuuluu kolme lasta, joista yksi poika on kuollut. Vanhempi tytär on naimisissa ja nuorempi käy Inkeroisten Yhteiskoulua.

Onnittelemme merkkipäivän johdosta.

HEIKKI LAHTINEN 60 VUOTTA

Hevosmies Heikki Lahtinen on syntynyt Virroilla 22. 8. 1903. Hän tuli Tampellan palvelukseen 22. 4. 1948 aluksi kuorimo-osastolle, josta 16. 7. -57 siirtyi polttoainekentälle ja 16. 1. -53 puutarhaosastolle puhtaanapitotöihin.

Vuoden 1958 alusta Lahtinen siirtyi Tampellan palveluksessa yksityisenä yrittäjänä hevosensa kanssa talousosaston puhtaanapitotöihin. Lahtinen hevosineen aamuvarhaisina hetkinä Tampellan tehdasalueen teillä on ainoa elävä todistus siitä vanhasta ajasta, jolloin hevosia vielä teollisuudessa käytettiin. Mutta Lahtinen hevosineen on silti vieläkin perin tarpeellinen, sillä hän kärryineen pääsee sellaisiinkin paikkoihin mihin nykyajan autot, trukit ja traktorit eivät puhtaanapitotehtävissä pääse.

H. Lahtinen asuu omakotitalossaan Anjalan Junkkarilla. Vaikka talossa on hevonen, viljelysmaata ei ole, joten hevosenkin muona on taloon ostettava.

Lahtisen perheeseen kuuluu viisi lasta, joten liikkeellä siinä on isännän oltava aamuvarhaisesta iltamyöhään asti.

Onnittelemme tarmokasta yksityisyrittäjää hänen merkkipäivänään.

VILHO TUOMINEN 60 VUOTTA

Vuoromestari Vilho Tuominen on syntynyt Elimäen Hämeenkylässä 26. 9. 1903. Noin 4 vuotiaana Tuominen vanhempiensa mukana tuli Inkeroisiin.

Ennen Tampellaan tuloaan Tuominen työskenteli Kymin Oy:n palveluksessa ja rakennustöissä Kotkassa. Tampellan palvelukseen Tuominen tuli kartonkitehtaalle 16. 8. -26 palvellen vuoteen 1934, jolloin siirtyi Suojärvelle kartonkitehtaan koneenhoitajaksi, missä palveli vuoteen 1938. Tämän jälkeen hän siirtyi Heinolaan pahvitehtaalle työnjohtajaksi. Tämä tehdas lopetti toimintansa v. 1944, jonka jälkeen Tuominen oli rakennustöissä Heinolassa ja sen ympäristössä. Tampellan rakennusosastolle Tuominen tuli 22. 8. -50. Puoliselluloosatehtaan valmistuttua Tuominen tuli sen etumieheksi 27. 3. -53 ja nimitettiin työnjohtajaksi samaan laitokseen v. 1958 alusta.

Vilho Tuomisen perheeseen kuuluu kolme poikaa, joista kaksi on teknillisen koulun käyneitä ja nuorin lukee Helsingin yliopistossa. Vanhin poika palvelee teknikkona myös Tampellaa.

Edellä sanottu jo osoittaakin, että Vilho Tuominen on mies, joka elämässään on määrätietoisesti pyrkinyt järjestämään lapsilleen paremmat ja helpommat elämäntaistelun lähtökuopat kuin mitä itsellään on ollut. Tässä pyrkimyksessä hän onkin onnistunut. Paras perintö mitä isä voi lapsilleen antaa on hyvä pohjakoulutus ja pätevä ammattitaito. Sitä perintöä ei mikään inflaatio voi hävittää.

Parhaat onnittelumme merkkipäivän johdosta.

TAUNO NIEMINEN 50 VUOTTA

Kirvesmies Tauno Nieminen on syntynyt Jääskessä 4. 7. 1913. Karjalaiseen siirtoväkeen kuuluvana Tauno Nieminen ennen sotia työskenteli koneporarina eri voimalaitos- ja tunnelityömailla. Talvisodan aikana hän oli silloiselle työpaikalleen määrättynä Jyväskylän tykkitehtaan tunnelityömaalla. Jatkosodassa Nieminen oli aluksi Sallassa ja myöhemmin JR 45:n mukana Itä-Karjalassa ryhmän- ja joukkueen johtajana kersantin sotilasarvolla. Hän sairastui sodassa joutuen sotasairaalaan. Sairaus on sodan jälkeenkin kerran uusiutunut aiheuttaen lähes vuoden työkyvyttömyyden.

Tampellan palvelukseen Tauno Nieminen tuli 8. 6. -45 rakennusosastolle kirvesmieheksi, missä tehtävässä edelleen työskentelee. Hän itse rakensi omakotitalon v. 1948 Anjalaan, missä vaimonsa kanssa asustaa. Rouva Nieminen on sairaanhoitajatar ja on usein v. 1946 alkaen toiminut viransijaisena ja kesälomittajana Tampellan poliklinikalla.

Tauno Nieminen on yli 10 vuoden ajan kuulunut SV:n Anjalan osaston johtokuntaan. Hänen harrastuksiinsa lisäksi kuuluu kesämökki Junkkarijärven rannalla, automatkailu ja telttailu etenkin Lapissa ja pohjoisissa naapurimaissa. Jo terveydenkin kannalta Tampellan harrastushiihto ja -kävely on talvisin mitä parhainta ajanvietettä.

Parhaat onnittelut merkkipäivän johdosta.

AAPELI VALKONEN 50 VUOTTA

Rullapakkaaja Aapeli Valkonen on syntynyt Lapinlahdella 4. 7. 1913. A. Valkonen jo varhaisessa nuoruudessaan alkoi oman leivän hankinnan maa- ja metsätöissä kotipaikkakunnallaan ja tuli Inkeroisiin aluksi maatöihin Otto Hohdin taloon, kunnes 15. 6. -36 tuli Tampellan ulkotyöosastolle. Oltuaan v. 1937 lopusta muiden työnantajien palveluksessa ja sotahommissa Valkonen tuli uudelleen Tampellaan 26. 11. -44 ja siirtyi nykyiseen tehtäväänsä paperitehtaan rullapakkaajaksi 27. 9. -46, mitä tehtävää edelleen hoitaa.

A. Valkonen osti omakotitontin Otto Hohdin maalta Inkeroisten Metsäkulmalta, johon itse rakensi talon v. 1937 missä perheensä kanssa asustaa.

Aapeli Valkosella onkin hoidettavanaan tavallista suurempi perhe, yhdeksän lasta, joista kaksi vanhinta ovat jo muodostaneet oman perheen. Näinkin suuren perheen huoltamiseen aika menee niin tarkkaan, ettei varsinaisista vapaa-ajan harrastuksista voida puhua.

Parhaat onnittelumme velvollisuutensa aina täyttävälle rullapakkaajalle ja suuren perheen isälle hänen merkkipäivänään.

WILHELM WAGNER 50 VUOTTA

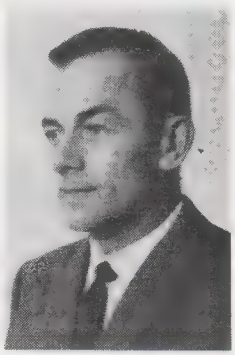

Anjalan Paperitehtaan ylimestari Wilhelm Wagner on syntynyt 9. 7. 1913 Groos-Eislingenissä Saksassa. Jo lapsena hän tuli vanhempiensa mukana Suomeen. Hänen isänsä oli aikoinaan paperikoneen hoitajana Läskelän paperitehtaalla. Nuorena poikasena W. Wagner aloitti paperinvalmistajan vaativan ammatin putsaripoikana Varkauden paperitehtaalla. Työskentely Varkaudessa jatkui paperimiehen eri ammateissa talvisotaan asti ja sen jälkeenkin aina vuoteen 1947. Vuosina 1947—49 hän suoritti Varkauden teknillisen koulun ja palveli puolitoista vuotta reservimestarina tutuksi käyneellä Varkauden paperiteh-

taalla, missä myös hänen setänsä palveli ylimestarina. Ylimestari W. Wagner on paperialan ammattimies jo sukunsakin puolesta, sillä hän jatkaa isänsä ja setänsä ammattia.

Tampellan palvelukseen W. Wagner tuli 1. 9. -50 aluksi työnjohtajaksi Anjalan paperitehtaalle ja nimitettiin v. 1953 saman tehtaan ylimestariksi, mitä vastuunalaista ja vaativaa vakanssia edelleen hoitaa.

Täydellä syyllä voi sanoa, että W. Wagnerin vapaa-ajan harrastuksiin myöskin kuuluu vain paperin teko. Paperikoneet ovat sellaisia masiinoita, että niiden kanssa vallankin ylimestarin vakanssilla oleva joutuu melkeinpä naimisiin. Hyvällä paperimiehellä harvoin on muita sivuharrastuksia. Työn tahti on sellainen, että vastuunalaista miestä aina tarvitaan paikalla. Ainoa hetki, jolloin paperitehtaan ylimestari voi täysin rentoutua, on kesäloma. Silloin W. Wagnerkin lähtee niin kauas ettei paperikoneiden huumaava pauhu korviin kuulu. Joka kesä tekee W. Wagner todellisen toivioretken kalastuksen merkeissä Lappiin tai Kuusamon koskille kalaisten vetten varrelle. Siellä erämaan hiljaisuudessa hermot lepäävät, viiran ja viltin vaihdot, pesut y.m. kiusat unohtuvat.

Harrastuksista puheenollen Wagner vakaasti arvelee: "Ihailen kauniita postimerkkejä ja vihaan puutarhatöitä oikein sieluni pohjasta asti."

Me puolestamme onnittelemme vannoutunutta paperimiestä hänen merkkipäivänsä johdosta.

MAUNO LOMPERI 50 VUOTTA

Varastomies Mauno Lomperi on syntynyt Anjalassa 7. 8. 1913. Hän tuli Tampellan palvelukseen Kuorimo-osastolle 1. 5. 1939. Ulkotyöosastolle hän siirtyi 12. 2. -45 ja palveli myös kuljetusosastolla vv. 1947—48, kunnes 24. 3. -48 tuli nykyiseen ammattiinsa Anjalan Paperitehtaan varastomieheksi. M. Lomperi kuuluu siihen suureen anjalalaiseen veljessarjaan, jonka äiti viime äitienpäivänä sai Suomen Valkoisen Ruusun ansiomitalin. Mauno Lomperi on työnsä ohella uuttera järjestömies, joka harrastaa monia hyviä asioita. Hän on monet vuodet toiminut Ammatillisen Paikallisjärjestön Sippolan osaston puheenjohtajana. Hän on myös monivuotinen työosastonsa luottamusmies kuuluen myös Inkeroisten Työväenopiston johtokuntaan.

Monista harrastuksistaan huolimatta Lomperilla on riittänyt tarmoa ja aikaa myös oman talon rakentamiseen. Hän on yksi Veikkolan omakotialueen uutterista rakentajista. Ensimmäisten joukossa hänen kaunis omakotitalonsa valmistui Veikkolaan. Veikkolan omakotiyhdistyksen toiminnassa hän on myös ollut mukana. M. Lomperin perheeseen kuuluu neljä lasta, joista vanhimmat ovat kaksoistyttäriä. Toinen tyttäristä valmistui merkonomiksi ja toisesta tuli tämän kevään ylioppilas.

Parhaat onnittelumme työn ja toimen miehelle hänen merkkipäivänään.

LYYLI VANHALA 50 VUOTTA

Siivooja Lyyli Vanhala on syntynyt Sippolassa 13. 8. 1913. Tampellan palvelukseen hän tuli 8. 5. 1948 paperitehtaan konesaliosaston siivoojaksi, mitä tehtävää edelleen uskollisesti hoitaa. Myöskin siivoojan tehtävä teollisuudessa on erinomaisen tärkeä. Sanotaanhan, että siisteys on puoli ruokaa. Mitä siistimpää työosastolla on sitä paremmin siellä myös työntekijät viihtyvät, sitä paremmat myös ovat työn tulokset. Senpä takia on siivoojille viime aikoina pidetty myös omia erikoiskurssejaan ja neuvontatilaisuuksia, joihin myös Lyyli Vanhala on osallistunut. Lyyli Vanhala asustaa omassa talossaan Inkeroisissa.

Parhaat onnittelumme uskolliselle työntekijälle hänen merkkipäivänään.

ARVO VILLA 50 VUOTTA

Varastomies Arvo Villa on syntynyt Koivistolla 15. 8. 1913. Hän tuli Tampellan palvelukseen paperitehtaan varastolle 26. 3. -47 missä edelleen työskentelee varastomiehenä. Ennen Tampellaan tuloaan A. Villa työskenteli koti Karjalassa tiilitehtaalla. Talvisodan päätyttyä alkoi evakkotaival ensin Orivedelle ja sieltä Anjalaan. Jatkosodan aikana perhe ehti jo muuttaa takaisin Koivistolle v. 1943, kunnes uudestaan jouduttiin lähtemään väkevämpien tieltä tällä kertaa Perniöön, mistä perheen pää kävi lastaus- ja purkaustöissä Helsingissä. Mutta veri veti lähemmäksi menetettyä Karjalaa ja niin tultiin uudelleen Anjalankosken rantamille. Vuonna 1950 A. Villa osti omakotitalon Kalajan rintamamiesalueelta, missä perheensä kanssa nyt asustaa. Kalastus Kymijoella ja kotipuutarhan hoito on isännän vapaa-ajan harrastuksia.

Onnittelemme merkkipäivän johdosta.

ERKKI HASU 50 VUOTTA

Paperikoneen hoitaja Erkki Hasu on syntynyt Sippolassa 18. 8. 1913. Ennen Tampellaan tuloaan E. Hasu palveli Myllykosken Paperitehtaalla rullamiehenä noin viisi vuotta. Tampellan palvelukseen Hasu tuli Anjalan Paperitehtaan valmistuttua aluksi silinterimieheksi 15. 1. -38 ja vuonna 1946 paperikoneen hoitajaksi, missä vastuunalaisessa ja vaativassa tehtävässä edelleen työskentelee.

Hasun perheeseen kuuluu kolme lasta ja heillä on oma talo Inkeroisissa. Paperimiehen harrastuksiin kuuluu ennen kaikkea urheilukalastus.

Pitkästä uskollisesta palveluksesta Tampellassa on E. Hasulle myönnetty Tampella mitali v. 1962.

Onnittelemme uskollista paperintekijää hänen merkkipäivänsä johdosta.

SULO PARKKILA 50 VUOTTA

Sahaaja Sulo Parkkila on syntynyt Alatorniolla 24. 8. 1913. Sulo Parkkila on todella sahamies, sillä hän on syntynyt lapsuudenkodissaan aivan lautatarhan vierellä. Leipänsä ansaitsemisen hän on aloittanut lautatarhan leimapoikana jo 12 vuotiaana ja jo 17 vuotiaana aloitti miehisten miesten työn lastaajana. Jo nuorena miehenä hän aloitti sahurin työt.

Tampellan palvelukseen S. Parkkila tuli sahalle sahaajaksi 27. 6. -50, missä tehtävässä edelleen työskentelee.

S. Parkkila on yksi Veikkolan omakotikylän rakentajia, sillä hänen omakotitalonsa valmistui Veikkolaan v. 1958. Parkkilalla on kaksi poikaa, jotka molemmat myös palvelevat Tampellassa.

Parkkilalla ei ole sanottavasti vapaa-ajan harrastuksia. Parhaiten hän viihtyy perheen ja kodin piirissä. Pohjolan miehenä hän myös hyvin on viihtynyt täällä Etelä-Suomessa, missä kesäinen päivä tosin on paljon lyhyempi kuin pohjolassa. Meren rannalla syntyneenä usein kyllä kaipaa meren äärelle.

Parhaat onnittelumme vannoutuneelle sahamiehelle hänen merkkipäivänsä johdosta.

NIILO KOSO 50 VUOTTA

Sahaaja Niilo Koso on syntynyt Johanneksessa 12. 9. 1913. Oman leivän ansaitsemisen Koso aloitti syntymäpitäjässään massatehtaalla. Jo nuorena miehenä N. Koso ryhtyi rakennustöihin toimien Oy Liljebergin rakennusliikkeessä betonimiehenä ensinnä Oulussa ja siirtyen sitten rakennusliikkeen mukana Inkeroisiin. Niilo Koso on yksi niitä miehiä, joka oli rakentamassa Anjalan Paperitehdasta. Tuossa tehtaan rakennustyössä muuten saavutettiin maailmanennätys, joka vielä tänäkin päivänä tiettävästi on lyömättä.

Paperitehtaan valmistuttua Niilo Koso jäi Tampellan palvelukseen 1. 12. -37 aluksi paperitehtaan korjauspajalle ja v. 1938 hän siirtyi kuorimo-osastolle sahaajaksi, jossa edelleen työskentelee. Tänä aikana kuorimon sahaustyö on kokonaan muuttunut. Nykyään sekin työ on monin verroin turvallisempaa ja helpompaa kuin vanhan kuorimon aikana.

Niilo Koso on myös yksi Veikkolan omakotialueen rakentajia. Hänen omakotitalonsa Veikkolaan valmistui v. 1952. Koson perheeseen kuuluu kolme lasta, joista kaksi vanhimpaa on jo ansiotyössä. Koson vapaa-ajan harrastuksiin kuuluu kalastus ja metsästys sekä ahertelu kodin piirissä. Pitkästä palveluksesta Tampellassa on N. Koso saanut Tampella mitalin v. 1962.

Onnittelemme merkkipäivän johdosta.

METSÄOSASTO

VÄINÖ PÖYRY 60 VUOTTA

Toukokuun 10 p:nä täytti 60 vuotta metsätyönjohtaja Väinö Pöyry Kangasniemellä.

Pöyry on syntynyt maanviljelijän poikana Mikkelin maalaiskunnan Viljakkalan saaressa.

Nuoruusvuosinaan hän viljeli kotitilaansa, ja vuonna 1936 siirtyi Enso-Gutzeit Oy:n metsätyönjohtajaksi Kangasniemelle ollen sanotun yhtiön palveluksessa vuoteen 1944, jolloin siirtyi Tampellan Metsäosaston palvelukseen. Kesäisin hän on valvonut ja osallistunut puutavaran vesikuljetuksiin ja muut vuodenajat hoitanut työnjohtajan tehtäviä metsissä.

Maakunnassa työnjohtaja Pöyry tunnetaan "huumormiehenä". Hänen vapaa-ajan harrastuksiinsa varsinkin nuoruusvuosina on kuulunut hevoskasvatus sekä raviurheilu.

Työtoverien onnittelut.

KAARLO RÄSÄNEN 50 VUOTTA

Toukokuun 31 p:nä täytti 50 vuotta metsätyönjohtaja Kaarlo Räsänen Joensuussa.

Hän on syntynyt Joensuussa ja työskennellyt koko metsämiesuransa ajan Pohjois-Karjalassa omaten siten perusteellisen paikallistuntemuksen kotimaakunnassaan. Vuonna 1936 hän tuli Velj. Sirén'in Puutavaraliikkeen palvelukseen siirtyen sitten v. 1940 Puukeskus Oy:lle ja v. 1951 Talouspuu Oy:lle.

Tampellan palvelukseen työnjohtaja Räsänen tuli 1. 10. 1953, mistä alkaen hän on työskennellyt metsätyönjohtajana Joensuun piirissä hoitaen itsenäisesti alueensa hankintoja ostoista kaukokuljetuksiin saakka.

Sotien aikana työnjohtaja Räsänen palveli rintamajoukoissa, talvisodassa Kannaksella ja jatkosodassa Syvärillä. Sotilasansioistaan hänet ylennettiin alikersantiksi ja hänelle myönnettiin Vm1 ja Vm 2 sekä asianomaiset muistoristit.

Tuttavapiirissään Kaarlo Räsänen tunnetaan tarmokkaana toiminnan miehenä, jonka kykyjä on käytetty hyväksi myöskin monissa luottamustoimissa.

Vähäiset vapaa-aikansa työnjohtaja Räsänen viettää mielellään metsästyksen ja kalastuksen parissa.

Työtovereiden parhaat onnittelut.

LAURI OLAVI MYLLYMÄKI 50 VUOTTA

Elokuun 10 päivänä täyttää 50 vuotta piirityönjohtaja Lauri Olavi Myllymäki Korpilahdella.

Myllymäki on "paljasjalkainen" korpilahtelainen. Ennen Tampellan palvelukseen tuloaan hän oli harjoittelijana Metsähallituksen Jämsän hoitoalueessa sekä Muuramen Huonekalutehtaan hankintatehtävissä. Yhtiömme metsäosastolle hän tuli 20. 12. 1935 työnjohtajaksi ja 1. 12. 1946 lähtien hän toimii piirityönjohtajana Korpilahden piirissä.

Tampella-mitalin 25-vuotisesta palveluksesta piirityönjohtaja Myllymäki sai 1960.

Metsäosastomme piirissä Myllymäki tunnetaan erittäin tarmokkaana, täsmällisenä ja joka suhteessa tehtävänsä täysin hallitsevana piirityönjohtajana. Hänessä on runsain määrin niitä entisajan hyvän "isäntärengin" ominaisuuksia, joka ei laske tuntejaan silloin, kun työnantajan asia ja etu on kysymyksessä.

Vaikka työnjohtajan moninaisten tehtävien hoitaminen viekin ajan hyvin tarkkaan, niin siitä huolimatta on Myllymäki suorastaan pakotettu mukaan yhdistystoimintaankin. Hän on Korpilahden Metsä- ja Uittotyönjohtajat r.y:n perustajajäseniä ja toimii nyt jo toistamiseen yhdistyksen puheenjohtajana. Aikanaan hän kuului Moksin Puhelinosuuskunnan hallitukseen ja oli paikallisen osuuskassan tilintarkastajana.

Muihin vapaa-ajan harrastuksiin ei ole paljon jäänyt aikaa. Hyvin hoidettu tila on ollut niiden ensisijainen kohde.

Parhaimmat onnittelumme.

HEINOLA

AARNE LEHTOVIRTA 60 VUOTTA

Sähköasentaja Aarne Klaus Lehtovirta täyttää 60 vuotta 7. 7. 1963. Hän on syntynyt Luhangassa maanviljelijän poikana.

Asevelvollisuutensa suoritettuaan toimi Lehtovirta muutamia vuosia Itä-Hämeen maanviljelysseuran metsäosastolla, mutta asevelvollisuusaikana pistänyt sähkökipinä syttyi ja veti miehen sähköalalle. Aluksi hän työskenteli kotikuntansa Luhangan Sähkö Oy:ssä 4 vuotta, siirtyen Lahteen Iloniemen Sahalle, jossa työskenteli 15 vuotta. Viimeiset vuodet täällä hän työskenteli laitoksen vastuullisena sähkölaitteiden hoitajana. Itsenäisenä yrittäjänä sähköalalla toimi Lehtovirta 10 vuotta. V. 1956 hän muutti Heinolaan tullen Heinola Yhtymän palvelukseen.

Tampellan Heinolan tehtaille sähköasentajaksi Lehtovirta tuli 15. 9. -58. Hän työskentelee edelleen sähköasentajana sähkökorjaamolla.

Varsinaisen ammattinsa hoitamisen ohella on Lehtovirta tuntenut kiinnostusta työturvallisuustyöhön. Hän kuului jo rakennusvaiheen aikaiseen työturvallisuustoimikuntaan. Tehtaan valmistuttua hän jatkoi työturvallisuustyötä voimaosaston piirissä.

Harrastuksista mainittakoon nuorempana yleisurheilu ja metsästys. Viimeksimainittu harrastus saa vieläkin silloin tällöin miehen liikkeelle.

KARE SALMINEN 50 VUOTTA

Työnjohtaja Kare Erik Salminen täytti 50 vuotta 19. 5. 1963. Hän on syntynyt Heinolan maalaiskunnan Hujansalon kylässä maanviljelijän poikana.

Aluksi hän työskenteli kotitilallaan, kunnes muutti sotien jälkeen Heinolaan rakentamaansa omakotitaloon ja ammatin vaihtuessa maanviljelyksestä maanrakennusalaksi. Hän työskenteli Imjärven tiehoitokunnan ja TVH:n Mikkelin piirin alaisilla tietyömailla sekä Länsipuron Louhintaliikkeen palveluksessa työnjohtajana. Kun Tampellan Heinolan tehtaitten rakentaminen alkoi v. 1958 siirtyi Salminen Tampellan palvelukseen toimien nykyisin kunnossapito-osastolla työnjohtajana. Talvisotaan osallistui Salminen Ilmavoimien palveluksessa ja jatkosodassa hän oli Sallassa Rukajärvellä ja Maaselän kannaksella.

Vapaa-ajan harrastuksista on kiinnostavin askartelu kesämökillä ja sen ympärillä olevan metsäpalstan hoito. Myös shakki kiinnostaa kovasti. Moniin kilpailuihin hän on osallistunut hyvällä menestyksellä.

SEELIM NIEMI 50 VUOTTA

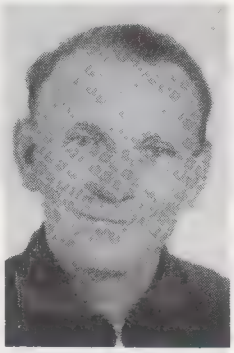

Rakennusmies Seelim Ensio Niemi täyttää 50 vuotta 6. 7. 1963. Hän on syntynyt Kuusankoskella asuen nykyisin Heinolan maalaiskunnan Luhtapannun kylässä. Hän toimi metsätyönjohtajana eri yhtiöissä kunnes tuli v. 1959 Tampellan palvelukseen Heinolan tehtaitten rakennusosastolle, jossa edelleen työskentelee.

Talvisotaan osallistui Niemi keski-Kannaksella. Jatkosodassa hän oli JR 25:n riveissä Karjalan Kannaksella ja Itä-Karjalassa. Vapaa-aikoina viihtyy Niemi hyvin kalastuksen parissa.

Täyden käyntimäärän retkeilyhiihdossa suorittaneiden komea joukko.

Tulokset Tampellan retkeilykilpailuissa

Retkeilyhiihdossa suuri osanottajamäärä.

Viimetalviset mainiot hiihtokelit houkuttelivat tavallista runsaammin myöskin tampellalaisia laduille. Retkeilyhiihto suoritettiin ajalla 6. 1.—30. 3., joten hiihtoviikkoja kertyi 12 sekä täydeksi laskettavaksi hiihtosuoritusmääräksi 48.

Hiihtosuorituksia 373 eri henkilöltä hiihtokohteisiimme seuraavasti: Olkinuoraan 3.185, Lielahteen 803, Sulervoon 265 ja Kuuselaan 250. Lisäksi annettiin yhteensä 304 retkeilyhiihtosuoritusta Tampellan hiihdoista ja Tampereen laturetkestä, joten retkeilyhiihdossa merkittiin tänä vuonna yhteensä 4.807 hiihtosuoritusta.

Palkintosijoille sijoittuivat seuraavat:

Naisten sarja: Täydet 48 suoritusta seuraavilla kolmella: Maila Laine, Hilja Nieminen ja Riitta Seppälä, 4) Aune Mäkinen 38, 5) Alli Mäkinen 35, 6) Tuula Mali 25, 7) Anja Ilonen 18, 8) Kaija Kylä-Tasku 16, 9) Saara Sorvari 14.

Miesten sarja: Täydet 48 suoritusta seuraavilla 40:llä: Vilho Ahoniemi, Alpo Haikonen, Kaarlo af Hällström, Matti Ilomäki, Vilho Jäppinen, Heikki Kaipola, Pentti Kokki, Martti Korpela, Mikko Kotoharju, Antti Kujansuu, Keijo Lindfors, Kalle Lindell, Pentti Laakso, Rauno Laakso, Pekka Laaksonen, Leo Lahtinen, Antti Laurila, Erkki Mali, Erkki Montonen, Pekka Mäkinen, Jalmari Niemi, Lauri Niinimäki, Eero Ollila, Erkki Ollila, Veikko Peltomäki, Väinö Peltomäki, Arvi Pystynen, Pentti Pyörtänö, Elo Riekkola, Voitto Ristonen, Oskar Saarinen, Paavo Savijoki, Eino Seppälä, Ilmari Simonen, Esko Talja, Ossi Tolppanen, Tauno Valkiala, Veikko Vartinen, Kalle Virtanen, Tarmo Visti, 41) Niilo Koskinen 39, 42) Emil Vaissi 38, 43) Nils Granroth 36, 44) Jorma Louhivuori 36, 45) Pekka Suvanto 36, 46) Kalevi Salminen 35, 47) Pertti Häyrinen 30, 48) Johannes Koho 27, 49) Erkki Nieminen 27, 50) Tyko Salonen 26, 51) Matti Riitijoki 25, 52) Väinö Vapaavuori 24, 53) Mikko Malminen 24, 54) Voitto Lindegvist 23, 55) Seppo Alanen 22, 56) Jaakko Kulmala 21, 57) Pekka Peltonen 21, 58) Aarne Näveri 20, 59) Lauri Syrjänen 20, 60) Niilo Asikainen 20, 61) Eero Mälkönen 20, 62) Kaino Koskinen 18, 63) Kauko Hämäläinen 18, 64) Onni Hämäläinen 18, 65) Reino Halkola 16, 66) Seppo Rajanen 16, 67) Esko Uusitalo 16, 68) Eino Palttala 16, 69) Rauno Nieminen 15, 70) Reijo Mäkinen 15, 71) Eero Kajander 15, 72) Armas Pellinen 15, 73) Veikko Peltonen 14, 74) Juhani Yli-Rahnasto 14, 75) Pertti Järvinen 14, 76) Onni Ihalainen 14, 77) Erkki Vesa 13, 78) Väinö Valkiala 13, 79) Vilho Norilo 13, 80) Hugo Lepistö 12, 81) Olavi Finne 12, 82) Pekka Särkkä 12, 83) Toivo Vainikainen 12, 84) Helge Tuominen 12, 85) Aarne Mörsky 11, 86) Karl Sten 11, 87) Pentti Koskinen 11, 88) Arvo Tuominen 10, 89) Reijo Hovilainen 10.

Tampellalaisten perheenjäsenten sarja: Täydet 48 seuraavilla yhdeksällä: Alpo Hakola, Timo Kokki, Jorma Koskinen, Aili Mali, Erkki-Pekka Mali, Tapio Mälkönen, Irja Määttänen, Mirja Riekkola, Martta Ollila, 10) Seppo Mälkönen 35, 11) Olli Smeds 34, 12) Timo Ristonen 31, 13) Kari Salmela 30, 14) Liisa Ollila 24, 15) Irma Mälkönen 23, 16) Pirkko Kievari 19, 17) Esa Auvinen 18, 18) Ensi Pellinen 17, 19) Pekka Malminen 15, 20) Pekka Numminen 15, 21) Timo Peltonen 15, 22) Eira Ilomäki 13, 23) Annikki Norilo 12, 24) Hannu Näveri 12, 25) Sirpa Vainikainen 12, 26) Alli Vainikainen 11, 27) Markku Vesa 11, 28) Tuula Peltonen 11, 29) Markku Mäkelä 11, 30) Simo Halkola 10, 31) Jari Sten 10, 32) Leena Salmela 10.

kerho

nuutaman vuoden
tä. Päiväkerhossa
otipihan touhuissa
ɔii järjestelmälli-
maan mitä moni-
hänelle pyritään
tää häntä sopeutu-
maan tolsim lapsim ennen kouluun menoa. Täten

Harrastuskävelykilpa

käytiin viime talven kelirikkokausina ajalla 1. 10. 62 —5. 1. 63 ja 31. 3.—27. 4. 63. Käyntiviikkoja oli yhteensä 18 ja myöskin tässä kilvassa lasketaan keskimäärin neljä käyntiä enimmäissuoritukseksi viikossa, jotenka täydeksi mahdolliseksi pistemääräksi tuli 72. Kilpailuun otti osaa 205 eri henkilöä, joilla yhteensä 7.502 käyntiä.

Palkintosijoitukseen vaadittavan vähintään 20 käyntiä saavuttivat seuraavat:

Tampellalaisten sarja: Täydet 72 seuraavilla 46:lla: Viljo Eerola, Osmo Englund, Airi Helin, Urho Helin, Paavo Hiililä, Matti Ilomäki, Vilho Jäppinen, Into Järvinen, Olli Kajander, Olavi Karppanen, Johannes Koho, Lempi Koivula, Pentti Kokki, Mikko Kotoharju, Elle Kuusisto, Maila Laine, Reijo Lappalainen, Hilja Laurikka, Oiva Laurikka, Antti Laurila, Topi Lehto, Anni Lehtola, Kalle Lindell, Orvo Lymi, Erkki Merviö, Eino Mäkinen, Jalmari Niemi, Arvo Nieminen, Hilja Nieminen, Lempi Nieminen, Lauri Niinimäki, Aili Nurmi, Boris Olski, Väinö Peltomäki, Voitto Ristonen, Lasse Saari, Oskar Saarinen, Reino Salakoski, Eino Seppälä, Riitta Seppälä, Pentti Siren, Martti Sointu, Seija Suutari, Ossi Tolppanen, Kalle Virtanen, Tarmo Visti. 47) Vilho Ahoniemi 69, 48) Eino Palttala 69, 49) Impi Vuorinen 69, 50) Siiri Virtanen 66, 51) Heikki Kaipola 64, 52) Saimi Kaarela 59, 53) Veikko Pylkkänen 57, 54) Teuvo Karvonen 55, 55) Pentti Eskola 54, 56) Martti Koskinen 54, 57) Kauko Laaksonen 54, 58) Kalle Vaarna 48, 59) Matti Stolt 44, 60) Paavo Savijoki 41, 61) Sulo Tella 39, 62) Ludvik Jylhäsalo 36, 63) Aartturi Tienari 35, 64) Kalervo Civill 34, 65) Hilda Kaivola 32, 66) Pekka Särkkä 32, 67) Jenny Vartimo 28, 68) Orvo Kanerva 27, 69) Onni Ihalainen 20.

Tampellalaisten perheenjäsenten sarja: Täydet 72 seuraavilla 15:llä: Anni Eerola, Heikki Hyöty, Eira Ilomäki, Jouko Karppanen, Timo Kokki, Pentti Laurila, Timo Laurila, Anne Lehto, Timo Lehto, Ingrid Lindell, Pirjo Lindell, Markku Mäkelä, Lydia Olski, Anna Saarinen, Helga Lehto, 16) Martta Kaipola 64, 17) Tapio Särkkä 58, 18) Heikki Karvonen 57, 10) Hilkka Karvonen 55, 20) Jukka Friman 53, 21) Kari Savijoki 48, 22) Jukka Järvinen 47, 23) Timo Friman 43, 24) Leena Järvinen 42, 25) Kalevi Lehtiniemi 37, 26) Paula Eskola 37, 27) Matti Kukkaisniemi 37, 28) Kimmo Harra 34, 29) Tuija Koskinen 34, 30) Pekka Numminen 33, 31) Anna Lymi 32, 32) Timo Peltonen 29, 33) Matti Kanerva 27, 34) Gunnar Vaittinen 26, 35) Markku Palander 24, 36) Pertti Helin 23, 37) Juha Löfgren 23, 38) Jaana Löfgren 23, 39) Anneli Löfgren 23, 40) Vieno Seppälä 22.

Nuorta ja vanhaa palkinnonjaolla.

"Piirii pienii pyörii . . ." Lapinniemenkatu 1:n kerhohuoneessa ohjaajana toimii nti Aino Rytkönen.

kerho pyrkii olemaan apukasvattajana kotien rinnalla.

Työkeskus Saukkolan puitteissa on alle kouluikäisten lasten päiväkerhotyö aloitettu palkatun ohjaajan merkeissä v. 1953. Tosin jo vuonna 1951 nti Eila Korkala innokas kerhotyttö ja lahjakas lausuja piti koulunkäyntinsä ohella lapsille "Satukerhoa" Petsamonkatu 5:ssä. Lapset olivat erittäin kiinnostuneita ja ihastuneita tähän iltapäiväkerhoon, joka ohjaajalle itselleenkin merkitsi hyvää harjoitusta kerronnan ja lausunnan vaikeassa taidossa. Myöhemmin saavutti nti Korkala huomattavaa tunnustusta taidoistaan ottaessaan osaa julkisiin lausuntakilpailuihin.

Näinä vuosina oli myös Saukonmäen asutus laajentunut ja sitä mukaa myöskin lapsien lukumäärä kasvanut. Jo pitemmän aikaa olivat muutamat Vainiokadun äideistä kaivanneet päiväkerhoa, jossa lapset voisivat olla muutaman tunnin päivässä ja kääntyivätkin luottamuksella Saukkolan isännän Reino Järvisen puoleen. Tämä tapahtui v. 1952 ja siitä asia lähtikin kehittymään. Lasten vanhemmat osallistuivat aluksi kerhon ohjaajan palkkaamiseen.

Monen tytön tie lastentarhaopettajaseminaariinkin on johtanut juuri lasten päiväkerhotyöharjoittelun kautta. Se nimittäin vaatii enemmän oma-aloitteisuutta ja mielikuvitusta kuin ehkä vastaava harjoittelu laitoksissa, kuten tarhoissa ja muissa vastaavissa. Kerhotädit ovat kukin olleet mielenkiintoisessa työssään oma persoonansa ja siksi on toisaalta aina ollut haikeata, kun tulevaisuuden suunnitelmat ovat vaatineet jättämään rakkaaksi muodostuneen työn ja kaipaus on ollut molemminpuolinen.

Kuten jo mainittiin, alkoi kerhotyö toimintansa aluksi Vainiokadun kellarikerroksessa sijaitsevassa kerhohuoneessa, joka kuitenkin jo muutaman vuoden kuluttua osoittautui riittämättömäksi. Vuodesta 1957 toimi leikkikerho kolmessa eri paikassa Vainiokadulla, Pekolassa sekä Lapinniemenkatu 1:ssä.

Nyt kun Saukkola on saanut käyttöönsä viihtyisän kerhohuoneiston myös "Massunmäessä", on leikkikerhotyö saavuttanut olosuhteisiin nähden huomattavan sijan kerhokeskuksen toiminnassa.

Ohjaajia on tällä hetkellä vain kolme, joista Pekolassa ja Vainiokadun kerhohuoneissa toimii sama ohjaaja. Leikkikerhotyössä niinkuin muussakin nuorisotyössä pyritään jatkuvasti löytämään uusia muotoja ja niiden sovelluttamisessa on isännällä Reino Järvisellä ollut vuosien kuluessa varsin huomattava vastuu.

Lasten ikärajana on ollut 3—6 vuotta ja nykyisin heitä on näissä Saukkolan leikkikerhoissa kaikenkaikkiaan 50 lasta. Pieni korvaus joka lapsilta päivittäin peritään, on 50 penniä. Näistä saadut tulot eivät luonnollisestikaan peitä niitä menoja, mitkä aiheutuvat askartelumateriaalihankinnoista, leikkikerhotätien palkkauksesta, kerhohuoneiden siivouksesta y.m:sta. Tarkoitushan ei olekaan ansaita kerhokeskukselle, vaan omalta osaltaan auttaa perheen äitejä heidän "raskaassa ammatissaan".

Leikkikerholaisista ovat sitten monet siirtyneet kouluikään päästyään Saukkolan muihin kerhoihin.

Vaikka kerhohuoneet ovat niin erillään, on siitä huolimatta pidetty yllä yhteistoimintaakin vierailukäyntien merkeissä. Kellarikerroksissa sijaitsevat kerhohuoneet eivät luonnollisestikaan täytä kaikkia terveydellisiä vaatimuksia, mutta sen ei ole annettu vaikuttaa mielialaan. Kuluneena keväänäkin sattui jälleen hauska välikohtaus, kun Saukonmäen sulaneet lumet jälleen vetenä virtasivat Vainiokadun pihoihin ja niistä kellareihin. Eräänä päivänä ryöpsähtivät vedet kerhohuoneeseenkin, mistä jouduttiin kahlaamaan ulos. Näillä eri puolilla kaupunkia sijaitsevilla kokoontumispaikoilla on ymmärrettävästi hyvät puo-

Pekolan leikkikerhossa osataan myös olla kilttejä ja ahkeria. Ohjaaja nti Anja Mattila huolehtii myös Vainiokadun lapsista, joista ei tällä kertaa otettu kuvaa.

Askartelu muodostaa erään hyvin tärkeän osan lasten päivittäisestä ohjelmasta. "Massunmäen" viihtyisässä kerhonurkkauksessa vallitsee hyvä sopu.

Saukkolan kronikka

On tarinaa nyt Saukkolasta
mulla monenlaista.
Siellä kun on kerhoissa
miestä sekä naista.
Ei siellä aina juhlita,
vaan lujasti on työtä.
Uutterasti yrittäen
onpi onni myötä.
Siellä tapaa vanhuksia,
joilla on harmaita hapsia,
pyhäkoulussa opetetaan
pieniäkin lapsia.
Toverikunta siellä
retket monet laittaa,
mutt' ei tahdo jäsenille
matkat aina maittaa.
Kaino toivomus nyt tässä
olisikin mulla,
koittakaa nyt ensi retkelle
kaikki mukaan tulla.
Sitten ystävät tämä
ei ole aivan unta,
että meillä myöskin toimii
rakennuslautakunta.
Se suunnitelmat hyvät laatii,
jotka paljon rahaa vaatii.
Toivotamme menestystä
hartaasti nyt heille,
että saisivat uuden talon
pian pystyyn meille.
Onhan meillä Saukkolassa
kansainvälistäkin mieltä,
koska ryhmä opiskelee
engelsmannin-kieltä.
Eläkemiehet kerhossansa
ahkerasti häärää
hoidellen yhä lisääntyvää
jäsentensä määrää.
Yhdessä näin kerhoillen
menee aika rattoisasti
pikkuhiljaa huomaamatta
eloniltaan asti.
Kansantanhuryhmässä
taas nuorisoa liikkuu
soiton tahdissa vikkelästi
pyörii sekä kiikkuu.
Hyvin heitä opettajat
iltasilla muokkaa
esitykset alkavat olla
nyt jo huippuluokkaa.
Seuraavassa tarvitaan
jo pikimusta kerho
astuu näet esille
meidän kamerakerho.
Kirkkahalla valolla
he kuvan meistä ottaa,
sitten mustaan pimeyteen
levyn tämän mottaa.
Yhä heillä paranee
kuviensa laatu,
moni kaunis palkinto
on Saukkolaan jo saatu.
Sitten tulee välillä jo
Kultaisen iän vuoro.
On näillä tytöillä itsellänsä
hyvä laulukuoro.
Ahkerasti harjoittelee
Kultaisen iän naiset
ovat meille järjestäneet
jo monet laulajaiset.
Eikä siellä vietetä
pelkkiä lauluhetkiä,
tehdään paljon vuoden mittaan
monenlaisia retkiä.
Sitten tullaankin jo selville vesille
huudetaan näet Kulkurit esille.
Tämä kerho retkeilystä
paljon vaivaa näkee
kun ei aina niihin tahdo
tarpeeks' saada väkee.
Toivon, ettei puhtiansa
lannistaisi hällä,
vaan yhä Kulkurit toimikoot
onnella paremmalla.
Lennokkia hyviä taas
lennokkikerho laittaa,
kyllä näille kavereille
homma tämä maittaa.
Monista aineista he näitä
lennokkia kasaa,
samalla paljon voittoja
he kauden mittaan tasaa.
Moottorikerhossa koneet
aina jyllää,
jäsenillä usein näkee
haalarit yllään.
Moottorista usein lähtee
pauke sekä sauhu
siksi on heikkohermoisille
homma tämä kauhu.
Mutta jos tarvitset itsellesi
uutta lanneverhoa,
pistä tilaus vetämään
naisten askartelukerhoon.
Siellä tehdään tuhannet käsityöt,
vaikka vauvalles kapalovyöt.
Kyllä uskallat surutta tilata,
ei tässä kerhossa aineita pilata.

---

lensakin, mutta sittenkin kaivattaisiin kipeästi omaa toimitaloa, missä olisi viihtyisämpiä ja valoisampia huoneita näille pikkukerholaisille.

Osa Pekolan kerholaisia rakentamassa.

Olemme aikaisemmin todenneet, että setlementti ei ole perhekokonaisuus, jos siellä ei ole edustettuna kaikki ikäluokat. Siksi emme voineet olla sivuuttamatta pelkällä vuosikertomuksen maininnalla arvokasta leikkikerhotyötä, jota Saukkolassa on tehty runsaat kymmenen vuotta, vaan valotimme hieman sitä arkipäivää, missä nämä "kansamme toivot" kasvavat.

— rep —

Sitten taas tosijuttua
on näytteleminenkin meillä tuttua.
Kun jotain nähdä halutaan,
niin näytelmäkerhoa kutsutaan.
Hyvin siellä toimet luistaa,
kun vaan koitatte roolit muistaa.
Nyt sais jo laskea väliverho,
kun vuorossa on miesten kerho.
Taitaa toiminta aivan sulaa,
kun aina potee jäsenpulaa.
Syytä tähän ei tunne kukaan,
miksi ei lähde kaverit mukaan.
Te kantajäsenet molemmat Reinot,
keksikää syksyksi vetävät keinot.
Nyt tulee vasta fiiniä,
posliinimaalausta ja porsliiniä.
Tämä porukka sitä haalaa
ja kauniit kuvat
niihin maalaa.
Antakaa olla pelin reilua
ja pensselin edelleen vain heilua.
Sitten onkos tiedossa teillä,
että on soittokuntakin meillä.
Kyllä se kauniisti osaa soittaa,
koska se usein palkinnot voittaa.
Ei mikään voi tätä porukkaa estää,
kun vain keuhkot puhaltaa kestää.
Antakaa pelien soida vaan,
sitä teiltä toivotaan.
On kronikkamme kovin vajaa,
jos et muista kerhoa Taapertajaa.
Pohtivat pitkiä hetkiä
kaikenlaisia retkiä.
He pysyvät pystyssä liukkaalla jäällä
ja välillä treenaavat suksien päällä.
Sitten on vielä yhdet naiset,
nimittäin äitikerholaiset.
Ilman heitä ei olis mitään,
arpoja myyvät ja myyjäiset pitää.
Uutterasti nää äidit häärää,
ei kukaan voi laskea
työnsä määrää.
Tahdonkin tässä nyt äitejä kiittää
ja toivon, että voimia
ja tarmoa riittää.
Kai tietää täällä oleva väki
missä ompi Massunmäki.
Kävi siellä hyvä tuuri,
alkoi näet äitikerho suuri,
jossa on mukana Miinat ja Kaijat,
on nimenä heillä Massunmäen Maijat.
Tästä Saukkola sai uutta väkee,
hyvää tuuria vain Massunmäkeen.
Parani muutenkin toiminnan laatu,
kun on näet uusi venekin saatu.
Sille Saukko nimeksi annettiin
talkoita ja lahjoja kannettiin.
Saamme järvellä viettää hauskoja hetkiä,
kun Saukolla tehdään kesäretkiä.
Olen tässä nyt yrittänyt poimia
vähän noita Saukkolan toimia.
Älköön pahastuko kukaan,
jos ei päässyt tähän mukaan.
Ei sitä paperia löytyisi mistään,
johon vois' kaikki asiat pistää.
En tässä enempää aikaamme tuhlaa,
toivotan reipasta kevätjuhlaa.

Kullervo Sandell

Saukkolan äitienpäivä- ja kevätjuhlassa Tampellan juhlasalissa 12. 5. -63.

Menninkäisten retki Kittilään Kelmiötuntureille

Viimevuotisesta Pyhätunturin leiristä innostuneina Menninkäisten reipäs tyttöjoukko suuntasi päämäisenä matkansa Kittilään Keimiö-tuntureille. Aurinko ei tosin usein näyttäytynyt, mutta siitä huolimatta hiihtointoa riitti ja kilometrejä kertyi n. 100. Poroajelu oli eräs retken hauskimpia tapahtumia.

Tampellan vanhusten kahvikonsertissa 24. 3. 1963.

KULTAKERHON KUULUMISIA

50 kultaisen iän kerhon jäsentä vieraili kauniina toukokuisena päivänä Lahdessa Harjulan setlementin vanhusten kerhon vieraina. Siellä saatiin nauttia suuremmoisesta vieraanvaraisuudesta. Tutustuttiin uuteen Joutjärven kirkkoon, Lahden uuteen hautausmaahan ja sikäläisen kerhon moniin toimintamuotoihin. Lopuksi vietettiin yhteistä juhlaa suoritellen vuoronperää ohjelmaa.

Vanhukset yhtyivät harlaudella yhteislauluun Tampellan vanhusten kahvikonsertissa 24. 3. 1963.

Autokatsastuksesta

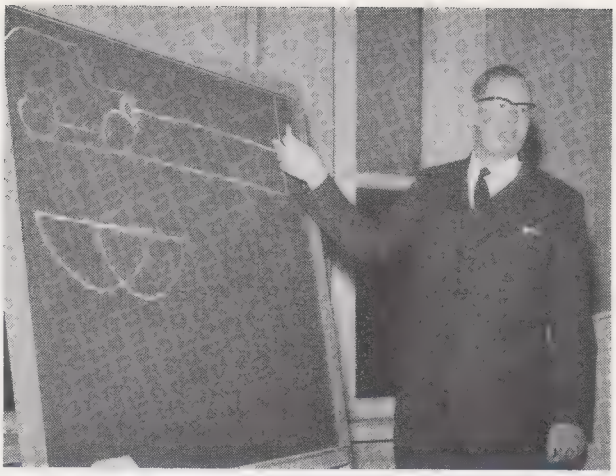

Dipl.ins. Pentti Moll havainnollisti esitystään selventävin piirroksin.

Tampellan moottorikerholla oli erittäin mielenkiintoinen esitelmätilaisuus autokatsastuksesta Tampellan juhlasalissa 29. 4. 63 klo 19.00. Tampereen autokatsastuskonttorin esimies dipl.ins. Pertti Moll esitelmöi lähes kaksisataiselle kuulijakunnalle ylläolevasta aiheesta, mainiten mm. seuraavaa:

On tehty tilastoja useassa maassa, miten suuri merkitys pakollisella autokatsastuksella on liikenneonnettomuuksien vähentäjänä. On sellaisia osavaltioita (esim. Yhdysvalloissa ja Sveitsissä), joissa ei ole pakollista autokatsastusta. Niissä on todettu autojen huonon kunnon osuus liikenneonnettomuuksiin n. 15 %:ksi, kun taasen naapuriosavaltioissa, joissa on katsastus pakollinen, on autojen osuus jäänyt 5—7 %:iin. Edelläolevan perusteella voidaankin todeta pakollisen autokatsastuksen vähentävän autojen osuutta liikenneonnettomuuksissa. Pääsyyllinenhän niihin on kuljettaja.

Autokatsastuksesta Suomessa

Suomi on jaettu 20:een katsastusalueeseen. On paljon puhuttu, että tullakseen katsastuksessa hyväksytyksi, voi auton kunto eri katsastusalueissa olla erilainen, t.s. vaatimukset eivät olisi samat. Katsastusmiehet saavat kuitenkin kaikki ohjeensa suoraan Kulkulaitosministeriöstä, jotenka niiden pitäisi olla jokaisessa paikassa samanlaiset.

Mitä sitten autolta vaaditaan, tullakseen katsastuksessa hyväksytyksi?

Pääpaino pannaan liikenneturvallisuuden kannalta ensiarvoisiin kohteisiin.

1. Kun auto tuodaan katsastettavaksi todetaan, että esitetty rekisterikirja kuuluu katsastettavaksi tuotuun autoon. Täten pyritään estämään salakuljetettujen autojen katsastaminen Suomessa. Todetaan auton käyttövoima. Auton esittäjän toimesta on autossa oleva valmistusnumero oltava siten puhdistettu, että se katsastuksessa on vaivatta nähtävissä.

2. Auton teknillinen tarkastus.

Ensimmäiseksi tarkastetaan valot, koska niissä useammin esintyy myöskin vikoja. Erikoinen huomio kiinnitetään auton ajovalojen oikeaan suuntaukseen. Vääristä valojen suuntauksista on koettu monet häikäisytapaukset vastaantultaessa. Valot on yleensä säädettävä auton lähivalojen mukaan ja siten että silloin, kun lähivalot ovat sytytettyinä ei auton lyhdyn keskeltä kulkevan vaakasuoran tason yläpuolelle suuntaudu häikäiseviä säteitä. Vaakasuorasta tasosta pitäisi valon ylärajan laskeutua 1 %:n viistoudella ja siis laskea 10 metrin etäisyydelle 10 senttimetriä.

Sateisella säällä saattavat oikein suunnatutkin valot häikäistä, koska lyhtyjen laseihin kertyneet vesipisarat taittavat valonsäteitä.

Muutama sana epäsymmetrisistä lyhdyistä. Etuna niillä on se, että ei aiheuteta häikäisyä, mutta voidaan tien oikea reuna valaista selvemmin kuin tavallisia lyhtyjä käyttäen. Varjopuolena epäsymmetrisien valojen käytössä on kuitenkin se, että ne voidaan myöskin asettaa väärin päin, jolloin tien reunan valaisemiseen ei ole saatu parannusta, sitävastoin vastaantulevien häikäisy on voimistunut. Syynä tähän on, että lyhtyjen valmistajat tekevät lyhdyt sellaisiksi, että ne sopisivat myöskin vasemmanpuoleiseen liikenteeseen. Siis, mikäli käytetään epäsymmetrisiä lyhtyjä, on ne myöskin sijoitettava oikein päin. Epäsymmetriset valot ovat silloin asennetut oikein, kun lähivaloilla valojen oikeanpuoleiset reunat ovat vaakasuorat ja vasemmanpuoleiset reunat ikäänkuin riippuvat vähän alaviistoon. Tällöin valo heijastaa ylös lyhdyn heijastinpintaan ja siitä oikealle alas tien reunaan.

TYTTÖKERHOT KILPAILIVAT TIEDOISSA

Tietokilpailut ovat nykyään muotia. Siksipä tytötkin suunnistivat joukolla Saukkolaan katsomaan, ketkä ovat tiedoissa parhaita. Kilpailut olivat kerhojen väliset. Alle 13 v. sarjan voittivat Rasavillit, alle 16 v. sarjan Pääskyset ja yli 16 v. sarjan Perhoset. Voittaneet joukkueet pääsevät edustamaan Saukkolaa Tampereen keskuksien välisessä tietoturnauksessa.

ALLE 13-vuotiaitten ERÄTAITOKISAT

pidettiin 19. 5. -63 Teiskossa Markkulan metsäkämpällä. Tulokset:

1.	Ilves	36,5	pistettä
2.	Hattivatit	34,5	„
3.	Pääskyset II	32	„
4.	Pääskyset I	29,5	„
5.	Rasavillit II	29,5	„
6.	Rasavillit I	29	„
7.	Muumit	25	„

Yhteispisteissä peri voiton Pääskyset 61,5 pisteellä.

ERÄTAITOKISAT "PAALILLA"

Saukkolan erätaitokisat pidettiin 25—26. 5. Paalijärven maastossa. Kisoja suosi lämmin, aurinkoinen sää. Vaikka rastipisteet vaativat suurta tarkkuutta, löysivät useimmat huolellisesti karttaa lukien maaliin.

Eri sarjojen voittajat:

15 v. tytöt Perhoset
17 v. tytöt Perhoset
yl. sarja Sisaruspiiri
15 v. pojat Kotkat
yl. sarja Kulkurit

Muitakin vääriä valoja saattaa esiintyä. Esimerkiksi lyhdyn heijastinpinnan hopeointi on mennyt kuhmuille, jotka kääntävät valonsäteet mihin sattuu. Myöskin lyhdyn lasin asennus saattaa olla väärin. Lasissa olevat säteet on oltava pystysuorassa, koska ne on tarkoitettu hajoittamaan valoa sivusuunnassa, mutta ei missään tapauksessa pystysuunnassa. Lyhdyn laseissa olevat U-kirjaimen muotoiset säleet on myöskin ehdottomasti pantava oikein päin.

Myöskin lampun polttimo on tarkastettava, että se on oikeassa syvyydessä. Tämän seikan tärkeydenhän voi havainnollisesti todeta sellaisella taskulampulla, jonka linssin etäisyyttä polttimoon voidaan säätää.

3. Ohjauslaitteet. Ohjauspyörän välys ei saa olla enempää kuin 30°. Yleensähän ohjaus on sitä parempi, mitä pienempi tyhjä välys on. Tämän jälkeen tulevat tarkastettaviksi raidetangon päät sekä olkatapit. Samassa yhteydessä havaitaan myöskin mahdolliset väljyydet etupään jousituksessa. Kehoittamalla auton ohjaajaa heiluttamaan ohjauspyörästä lyhyttä edestakaista liikettä tarkastetaan autoa alta katsoen ohjausnivelten yleinen väljyys. Alta katsoen tarkastetaan myöskin alustan ruostevauriot. Tämä on erittäin tärkeää, sillä vauriot eivät saa olla auton kantavissa rakenteissa, koska nykyään autot pääasiallisesti tehdään itsekantavilla koreilla ja ruoste voi helposti vaurioittaa näitä kantavia rakenteita, ei niissä sallita olevan mitään vahingoittavia syöpymiä, samoin ei myöskään ovipielissä eikä lukon ja saranoitten kohdilla. Mikäli näitä kantavia kohtia joudutaan korjaamaan, on se tehtävä alkuperäisen vahvuista ja tarpeeksi suurta teräslevyä käyttäen.

4. Auton renkaissa ei 1. 3. 63 alkaen sallita niin suurta kulumista kulutuspinnassa, että kuvioita on näkyvissä vähemmän kuin 1 mm:n vahvuudelta. Siis vähin kulutuspinnan vahvuus kuvion pohjasta mitaten tulee olla 1 mm. Mitään pattimuodostelmia ei myöskään renkaitten sivuissa saa olla.

5. Ajokoe. Ajokokeessa kokeillaan ensinnäkin auton ohjattavuutta, että se ei esim. puolla. Toisena kokeilukohteena on auton jarrut. Suorittamalla useita perättäisiä jarrutuskokeita todetaan jarrujen kunto. Tavallisena vikana jarruissa, elleivät ne pidä, on havaittu, että katsastukseen tuotaessa auto on pesty ja sen yhteydessä jarruihin on mennyt vettä. Muutaman tunnin seisomisen jälkeen auton jarrujen kunto saattaa palautua ja auto on taasen katsastuskelpoinen. Siis, älkää peskö autoanne, pyörien osalta, tuodessanne sitä katsastukseen. Myöskin huonojen jarrujen syynä saattaa olla rasva, joka on päässyt jarruhihnoihin. Niiden puhdistaminen rasvasta ei auta kuin ehkä parin - kolmen jarrutuksen ajaksi. Ainoa ratkaisu on vaihtaa rasvoittuneet jarruhihnat uusiin. Liukkaalla kelillä ajettaessa on myöskin muistettava, että mitä liukkaampi on keli, sitä paremmin on jarrut oltava asennetut, jotta niistä saataisiin kaikki se teho, minkä keli suinkin sallii käyttää. Toispuoleisesti kiinniottavat jarrut ovat liukkaalla kelillä aivan mahdottomat käyttää. Käsijarru on myöskin oltava siinä kunnossa, että se pystyy pitämään auton paikallaan jyrkässäkin mäessä ja että sen lukko myöskin pysyy kiinni, eikä esim. auton käyntitärinästä tai muusta syystä aukea omia aikojaan.

6. Kun ajokierros on suoritettu ja auto havaittu hyväksyttäväksi, leimataan rekisterikirja.

Mikäli autossa on havaittu jokin varsin pieni vika, joka ei ole ollut auton koeajon esteenä, ei rekisterikirjaa kuitenkaan leimata, vaan kirjaan pannaan merkintä siitä korjauksesta, joka on ennen leimausta suoritettava. Vian korjaamisen jälkeen saadaan auto tuoda katsastukseen katsastusjonon ohi ja ajaa katsastuskonttorin edessä olevan ajoväylän vasempaan reunaan, jossa katsastus suoritetaan enää vain mainitun vian osalta, sekä rekisterikirja leimataan.

Esitelmän päätyttyä tehtyihin useisiin kysymyksiin antoi esitelmöitsijä vastaukset, joista tässä muutamia:

Moottorikerho mieslukuisasti koolla kuulemassa katsastusinsinöörin selväpiirteistä ja asiallista esitelmää.

Frotee kuuluu kesään

Froteeta uimarannoilla

Froteepyyhkeistä kädenkäänteessä hauskoja rantavaatteita

Froteepyyhkeet ovat aina kuuluneet itseoikeutetusti rantavarusteisiin. Tänä kesänä teini-ikäiset valmistavat niistä kädenkäänteessä lystikkäitä rantavaatteita. Nopeatekoiseen froteepyyhemuotiin kuuluu leikkipukuja, paitoja ja ponchoja. Lisäksi näiden vaatteiden valmistuksessa ei tarvita edes kaavoja, vain iloisia froteepyyhkeitä, neula ja lankaa.

Poncho-paita, joka pidetään uimapuvun yllä tehdään yhdestä suuresta kylpypyyhkeestä. Pyyhkeen keskelle leikataan päänmentävä aukko, joka huolitellaan kapealla puuvillakaitaleella. Sivusaumat ommellaan.

Yksinkertainen rantapaita valmistetaan kahdesta samanlaisesta kylpypyyhkeestä, jotka ommellaan sivusaumoista ja olkapäiltä yhteen. Pääntien voi jättää yksinkertaisesti venemalliseksi tai leikata se V-muotoiseksi.

Leikkipuku valmistetaan yhdestä suuresta froteepyyhkeestä. Keskelle pyyhettä reikä päätä varten, sivusaumoihin käsiaukot ja pussimaisen vaikutuksen aikaansaamiseksi pujotetaan lahjeosiin kuminauha. Leikkipuku solmitaan vyöllä.

Frotee automatkoilla

Pitkillä automatkoilla saattaa olla hankalaa päästä pesemään käsiään, jotka matkalla aina likaantuvat tahtoi tai ei. Hiukan kostea froteepyyhe muovipussissa on oiva hätäratkaisu — varsinkin jos takaistuimella on ikuisesti eväitä mutustelevia lapsia.

Frotee kesäkeittiössä

Käden ulottuvilla oleva froteepyyhe keittiössä on paras keino pitää kädet kuivina. Parasta on kiinnittää se hakaneulalla esiliinan vyötäröön tai nauhoihin, silloin se on aina saatavilla ja jalkavaivat säästyvät. Huolellinen perheenemäntä voi tietenkin ommella esiliinin vyötäröön napin, johon pyyhe kiinnitetään.

Eräs froteen sukulainen

Chenille (lue shenill) on kudottu erikoiskoneella puuvillasta, luonnon omasta raaka-aineesta. Se valmistetaan siten, että ensin kudotaan ohut ja tiivis pohjakangas ja siihen neulotaan nukkanauha. Viimeistyksen jälkeen kangas on kutistumaton. Kansainvälisesti chenille tunnetaan nimellä "tufted" mikä merkitsee tuuheaa ja nukkaista.

Chenillessä on kolme kuosia, hyvin tiheäraitainen laatu, jonka pinta on nukan peitossa ja kaksi ruutunukkaista kuosia. Kankaat ovat tulleet hyvin suosituiksi paitsi hauskan ulkonäkönsä myös monien hyvien käyttöominaisuuksiensa vuoksi. Chenille ei rypisty, se on kestävää ja mikä tietenkin hauskinta, sen voi helposti pestä pesukoneessa. Tiheänukkaisesta raidallisesta Chenillestä on valmistettu myös erilaisia kylpyhuoneen mattoja. Laadultaan se on kuitenkin paksumpaa kuin tiheänukkainen metritavara.

Chenille voidaan hyvällä syyllä lukea kodin yleiskankaiden joukkoon, joiden käyttöala on kodissa suuri. Tässä voimmekin luetella eräitä chenillen käyttömahdollisuuksia: matot tulivatkin jo mainituksi, voimme lisätä kotitakit, sängynpeitteet, verhot, tyynyjen päälliset, erilaiset keittössä tarvittavat esineet kuten pannumyssyt ja patalaput. Kesällä on chenille mukava materiaali ranta-asuissa.

Ryijymäisen nukkaisesta chenille-puuvillasta valmistettu rantavaate.

Säröönтyneen tuulilasin käytöstä tehtyyn kysymykseen vastasi ins. Moll, että rikkoontumat on oltava niin pieniä, että ne eivät oleellisesti haittaa kuljettajan näkemistä. Sama ehto pätee tuulilasiin rakennettaviin suojalaitteisiin nähden sekä myöskin, että tuulilasi voidaan pitää puhtaana. Lyhtyihin voidaan myöskin asentaa rikkoontumista estäviä suojuksia, mutta myöskään ne eivät saa sanottavasti estää lyhtyjen valaisukykyä eivätkä estää puhdistamista

Roiskeläpät antoivat myöskin aiheen kysymykseen. Roiskeläpät on pidettävä asetuksen mukaisessa kunnossa, jotta vältyttäisiin aiheuttamasta muille liikennöiville tuulilasi- ym. vahinkoja. Varsinkin kuorma-autoilijoiden tulisi tämä muistaa.

Tietyistä syistä moni käyttää vanhaa autoa ja esitettiin kysymys, mitä auton ikä vaikuttaa katsastuksessa hyväksyttäväisyyteen. Iloksemme saimme kuulla, että auton iällä ei varsinaisesti ole mitään merkitystä siinä asiassa, kunhan se muuten täyttää vaatimukset.

Tuulilasin pesulaitteesta kuulimme, että 1. 12. 57 jälkeen uutena käytäntöön otetuissa autoissa tulee olla lasinpesulaite. Takautuvasti se on määrätty esim. vuokra-, linja-, säiliökuorma- ja linjaliikenteessä oleviin kuorma-autoihin, mutta ei yksityisliikenteessä oleviin henkilöautoihin.

Lopuksi huomautus. Muistakaa katsastuttaa autonne ajoissa. Yksityisliikenteessä olevat autot on katsastettava: 31. 10. mennessä 5 vuotta ja sitä nuoremmat autot, 31. 7. 5 vuotta vanhemmat. Vuonna 1962 uutena käytäntöön otettuja ei tarvitse uusintakatsastuttaa tänä vuonna.

Kerhon puolesta kiitti esitelmöitsijää ja tilaisuuden osanottajia sen puheenjohtaja, joka suoritti myös tilaisuuden avauksen, toivottaen kaikille kerhon jäsenille hyvää autoilukesää.

Rep

Terveysurheilusta

Hiihtokeli oli jatkunut hyvänä kaiken talvea ja Tampellan harrastushiihtokohteisiin hipsi tämän tuostakin terveysurheilijoita nimiään kirjoittelemassa. Sydäntalvella, arkiehtoisin tapahtui nimikirjoitukset pimeässä. Ja kun sattui valonkeino olemaan huono, ja kenties käsiäkin paleli, tuli silloin käsialakin kankeahkoa.

Loppiaisena se alkoi minunkin Sulervolla käyntini, mutta pohjakunto oli jo hankkittuna harrastuskävelynä, joka alkoi jo syksyllä. Oli siis kasattuna terveyttä talven varaksi. Pieniä käyntikortteja kertyi Rautaharkon laatikkoon, niinkuin saiturille rahaa pankkiin. Ja syksyn puhteet kuluivat rattoisasti kävelyn ja lukemisen merkeissä, sillä ulkoilmassa käveleminen virkistää aivoja. Pienen reippailun jälkeen valtaa ihmisen hyvänolon tunne. Ja sitten tervehtynyt sielu haluaa ravintonsa, kun on päässyt tuvan lämpöön. Niin sitten lukulampun ääressä saa tehdä seuraa viisaiden ihmisten parissa kirjan sivuilla. Näin tehden terveysurheilija kasvaa henkisestikin, eikä hän pienistä kehon vioista huolimatta hevin alennu ruikuttamaan. Ruikutus kuuluu sellaisille väärille säästäjille, jotka sanovat: "En minä vaan voi uida, enkä hiihtää ja työssäni saan kävellä, tarvitsen ne voimani vanhana kerjätessäni". Ja kuitenkin heihin iskee tauti etupäässä. Tuonentuvan asioitsija saa helpoimman saaliinsa neljän seinän sisältä. Ei se niinkään jaksa ravata latulenkeillä urheilijan perässä. Eikä kähmäise häntä syyskuraisilla poluilla laatikkokävelyllä. Saatikka sitten urheilijaa, joka pitkän uintikauden uida räpäköitsee, sillä hän se vasta liukkaasti luikertaakin Tuonen miehen tautisista kourista.

Mutta etäännyinpä loppiaisesta: Silloin se hiihtokuntoni pohjustettiin. Oli näet aukaistava latu Sulervoon, ja ensin suorinta reittiä. Tuiskusi lunta. Kesätervaisiin suksiini takertui lumi. Pohottava tuuli, vallankin Särkijärvellä umpeutti ladun jäljessäni. Pyry aloitti märillä lumitolloilla ja kääri nopeasti valkoisiin turkiksiin metsän puut. Ja peitteli pemeällä peitteellään sinne tänne rojahtaneet kaarttikuuset, jotka nyt ikuista rauhaansa uinailevat aikaisempien myrskyjen merkkeinä. Ilma sakeni ja pimeni juhlallisesti. Sainkin katsoa puiden latvoista, etten lähtenyt kehää kiertämään, kun ei ollut kompassia. Pyry piirteli kuitenkin hyvät suuntaimet: oli vain pidettävä huoli siitä, että se tuprutteli niskaan... Sitten se löytyikin vanha talvitien paikka. Armas muistojen talvitie, nyt nuoren vesaikon holvaamana.

Pysähdyin puhaltamaan. Välähti miehuuden päivät mieleeni ja herkistyin. Silloin runsas kolmekymmentä vuotta takaperin kamppailin minäkin perheineni työttömyyden kironalaisuudessa, kunnes aina talvisin sain tukin ajoa. Ja tämä talvitie oli silloin tärkeä seikka puutetta torjuttaessa monelle perheelle. Tämä talvitie johdatteli silloin päällään matkaajia kohden parempia aikoja. Talouspula kun oli, ja metsätyömies oli nirkun narkun. Eikä silloin ukkoherrakaan saanut pölleistään liiemmälti lännen tuohta. Mutta suurukselta lemusi vain ajomies silloinkin könöttäessään tukkikuorman nokalla viluisena hikistä Pollea ohjaillen. Ajan ankeus on jo muistojen saattueessa lientynyt. Liikkumiseni tällä talvisella tukkitiellä silloin muistuttaa vain eräänlaisien raatajamuurahaisten vaellusta. Romantiikan kultasumun lävitse silloista ajurin elämää katsellen muistelee vain mieluimmin hyviä kelejä, kuormien rytinää ja talviauringon paistetta huurteisiin metsän latvoihin.

Näille muistoille lumimassojen alla ähkivä vesaikko tekee nyt kunniaa. Luokiksi ovat taipuneet nuoret koivut ja lepät, jotka kahden puolen tietä kasvaen ovat kaventaneet entistä talvitietä. Uusi aika on astunut esiin ja tukit kuljetetaan uusia teitä hyrisevin hevosvoimin. Mutta hiihtäjä nauttii siitä, että hänellä on rako metsässä ladulleen ja ympärillään korven rauha.

Suuntasin nyt sukseni holvaukseen ja herättelin puunuorisoa kunniakumarruksestaan. Napautin porkillani oikeaan ja vasempaan, ja säikähtäen aina iskun saanut ravisti lumimällinsä ja pinkasi asennon herättäjälleen. Ja uraa urkeni, latua kehittyi. Tästä avaamastani ladusta muodostui myöhemmin vilkaskin latu, jota runsain määrin sitten jäniksen jäljetkin kaunistivat.

Niin pääsin Sulervolle ja nimi vihkoon ja taloon toivottamaan hyvää talvea. Tänne Hämeen sydämeen päättyi siis erään Karjalasta häädetyn perheen evakkomatka. Pari pikku järveäkin ikkunanäköalassa, Iso ja Pieni Virolainen.

Tässä tölläällä tämän nykyisen talon vaiheilla oli lapsuuteni aikana pieni mökki Suutalan talon omistuksessa. Mutta sitä käyttivät Turtosen rengit ja piiatkin silloin, kun olivat täällä takamaalla työssä. Joskus minäkin pääsin isän mukana asuntamaalle ja sain olla yötäkin, kun isä teki peltotöitä Turtosen vainiolla. Se pirtti oli jännittävä paikka. Kirpeä miesten jättämä tuoksu heti kun oven avasi. Laverit seinillä ja pieni neliruutuinen hikinen ikkuna. Liesi oli romanttisen alkeellinen. Ja ongella tietenkin kulutin päiviäni. Jonain pyhänä olimme heinää tekemässä, oikein kortetta järvestä, mutta kaluttiinpa järvien väliseltä kannakseltakin luonnon heinää. Kuiva heinä aikanaan kannettiin selkätakoilla pikku latoon. Vielä talvella pääsin isän kanssa heiniä hakemaan. Joka työvaihe tuntui yhtä runolliselta.

Mutta mansikka-ahoja oli näillä main myös. Kerran isä oli ruismaata kyntämässä ja hän vei minut marjaan. Pellolta oli kotvan matkaa marjapaikkaan ja isä aamulla saattoi minut pojan nalliaisen sinne aholle, joka kasvoi punaisena mansikoita. "Noukit tässä samassa paikassa, ei sinulla ole hätää, syöt voileipää ja mansikoita, niin ei nälkäkään nakkele. Tulen sitten, kun saan tinkini tehtyä hakemaan sinut pois ja lähretään kotia ja mennään Särkijärveä taas paatilla." Luottamus isään oli rajaton ja intouduin heti noukkimaan ja isä lähti työhönsä. Oli suuri nautinto maistella ja poimia kannuun hyvälle tuoksuvia mansikoita ja aurinko räkitti lämpimästi. En ollut ennen ollutkaan sellaisessa mansikkapaikassa, enkä

Viimeisen retkeilyhiihdon suoritus käynnissä. Kirjoittajana Jorma Louhivuori.

Nousevaa polvea Suinulassa

Nuorta hiihtoväkeä Suinulan kisoissa.

jälkeenkään päin ole sellaista nähnyt. Viiden litran kannu täyttyi aika nopeasti, mutta eipä ollut lapsella älyä poimia vaikka lakkinsakin täyteen. Siispä noukin nyt vain suuhuni, kunnes vatsakin kieltäytyi ylettömästä herkusta. Alkoi pitkä odotus, koska isä tulisi. Olin oudon metsän armoilla itikoitten imettävänä. Ikävääni seurasi nyt hillitty itkukin, joka helpotti ja nukahdin tuokioksi. Levättyäni jo taas marjatkin maistuivat ja välillä ihailin saalistani. Viimein risut rasahtelivat, kun isä saapui. Ja isäkin poimi mansikoita suuhunsa, mutta sitten lähdettiin ja isä kantoi mansikkakannua. Minä vakuutin isälle, ettei aikani tullut pitkäksi. Niinpähän tuokin marjareissu oli omiaan karaisemaan poikasesta miestä. Ja parhaimpana helmenä tuo punainen mansikka-aho on piirtynyt kultaisten lapsuusmuistojeni kuvaan.

Niinkuin lukijalle selvisi on tämä Sulervon seutu minulle lapsuudessani merkinnyt melkein samaa kuin aikuisille eräretket. Ja nykyaikaisittain sanottuna tuo lapsuuspuuhani oli terveysurheilua.

Siinä tulikin nyt hiihdon harrastajille esiteltyä tämä uusi kohde Sulervo. Mainitsen vain, että kaikki reisut mitä kilpailuun kuuluu tuli hiihdettyä. En koskaan kiirehtinyt, mutta hiki vain joka kerta tuli. Mutta tuli terveyttä ja voimaa varastoitua kehoon. Ja mikäpä on sen parempi lääke mielenrauhan saavuttamiseksi kuin pesu hiihtolenkiltä palattua. On siis tähdellistä, että ihminen etsii mielenterveyttä ja hyvänolon tunteita terveysurheilunkin avulla. Sillä mitä useammin tunnemme hyvänolon tunnetta, sitä useammin erittävät umpirauhaset elämää pidentäviä hormooneja vereemme. Älkäämme siis laskeko itseämme mukavan elämän tähden veltostumaan ja rappeutumaan. Liikanainen radion kuuntelu ja television katseleminenkin muodostuu ihmiselle kidutukseksi. Antakaamme siis henkemme rentoutua ulkoilussa ja ammentakaamme syvällistä tietoutta ja ajatustottumusta kirjoista. Niin tehden me sitten opimmekin kuuntelemaan kauniin isänmaamme säveltä: säveltä jota metsä suhisee ja sinilaineet laulavat, viljapellot kellertävinä kahistavat. Mutta somasti soivat keväiset hanget suksimiehen hiihdellessä ja aurinko sytyttelee sen karkealle pinnalle miljardeja tulikipeniään.

Jalmari Niemi

Pellavatehtaan Omakotiyhdistys r.y:n järjestämät hiihtokilpailut pidettiin 31 p:nä maaliskuuta 1963. Osanottajia oli vähänpuoleisesti, mutta he olivatkin sitä innokkaampia. Saapuessamme aamuautolla Suinulaan oli sievä 10 asteen pakkanen. Yhdistyksen rahastonhoitaja Jaakko Kulmala saapui myös seuraamaan kisoja tuoden samalla palkinnot mukanaan. Päästyämme kilpailupaikalle Onkijärven Lähdetielle näimme, että nämä nuorenväen kilpailut olivat saaneet vanhempaakin väkeä liikkeelle. Paikalla oli Manu Kallio, Antti Hanhinen sekä muita entisiä kilpailijoita ja yhdistysmiehiä. Mieluisana tehtävänäni oli lähettää nämä pienet hiihtäjät matkaan n. 2 kilometrin murtomaahiihdolle. Lenkin oli suunnitellut ja merkinnyt johtokunnan jäsen ja hyvä hiihtäjä hänkin, Jorma Högman. Lähettäjänä toimi myöskin Jaakko Kulmala, joka myöhemmin siirtyi maaliin. Parhaat ajat saatiin alle 16 v. sarjassa. Kilpailijoilla oli tilaisuus näyttia kuumaa mehua, jota rva Högman ystävällisesti oli valmistanut. Palkintojen jako suoritettiin heti eikä "viidestoista päivä". Annankin tulostaulukon ja kuvien puhua puolestaan:

Tytöt: Alle 16 v.: 1) Högman, Tuula 8,41, 2) Järvinen, Anita 9,18, 3) Salminen, Merja 9,30. Alle 12 v.: 1) Elkevaara, Anita 10,13. Alle 10 v.: 1) Taipalus, M.-L. 10,58, 2) Salminen, Marita 11,12, 3) Kaarlela, Tuula 12,03. Alle 8 v.: 1) Högman, Sirpa 12,05.

Pojat: Alle 16 v.: 1) Launamo, Rauno 7,37, 2) Järvinen, Risto 8,38. Alle 12 v.: 1) Järvinen, Timo 8,28, Elkevaara, Kari 8,42, Salminen, Matti 9,46, Tuominen, Timo 13,07.

A.Tuominen

Voittajille kolminkertainen hei-huuto.

TENNISTÄ TAMPELLASSA

Tampellan Verkkopallokerhon mestaruuskilpailut pelattiin urheilutalolla 6. 4.—20. 4. -63 välisenä aikana. Mestaruudet ratkottiin miesten A- ja B-luokissa sekä 4-pelissä. Tarkoituksena oli pelata myös naisten 2-peli- ja sekanelinpelisarjat, mutta naisosanottajien vähyys esti tämän suunnitelman toteuttamisen. On ymmärrettävää, että naisille osallistuminen kilpailuihin tuottaa heidän muiden tehtäviensä takia suuriakin vaikeuksia ja siksi onkin aivan erityinen tunnustus annettava rva Annikki ja Martta Kaunistolle heidän innostuksestaan ja aktiivisesta osallistumisestaan myös kilpailutoimintaan.

Miesten A-luokassa oli kilpailijoita 12 ja B-luokassa 6 sekä 4-pelissä 8 paria. Tampellan mestaruuden A-luokassa voitti — ties monennenko kerran — Pentti Autero, joka yhdessä poikansa Matin kanssa vei myös 4-pelin mestaruuden. B-luokassa osoittautui parhaaksi Arvo Tuominen.

Tulokset semifinaaleista alkaen:

A-luokka
Autero P — Autero M 8—6, 6—3
Pramberge — Laine 3—6, 8—6, 6—1
Autero P. — Pramberger 6—3, 6—0

B-luokka
Kaunisto Annikki — Tollet 6—3, 7—5
Tuominen — Hellen 6—0, 7—5
Tuominen — Kaunisto Annikki 6—4, 6—2

4-peli
Nykopp & Vettenranta —
Sakari & Tollet 3—6, 6—3, 6—4
P. & M. Autero — Laine & Vahala u.o.
P. & M. Autero —
Nykopp & Vettenranta 6—3, 7—5

Isä ja poika Autero tekivät kaunista yhteistyötä.

Toim.joht. J. Nykopp ja ins. E. Vettenranta nelinpelin finaalissa.

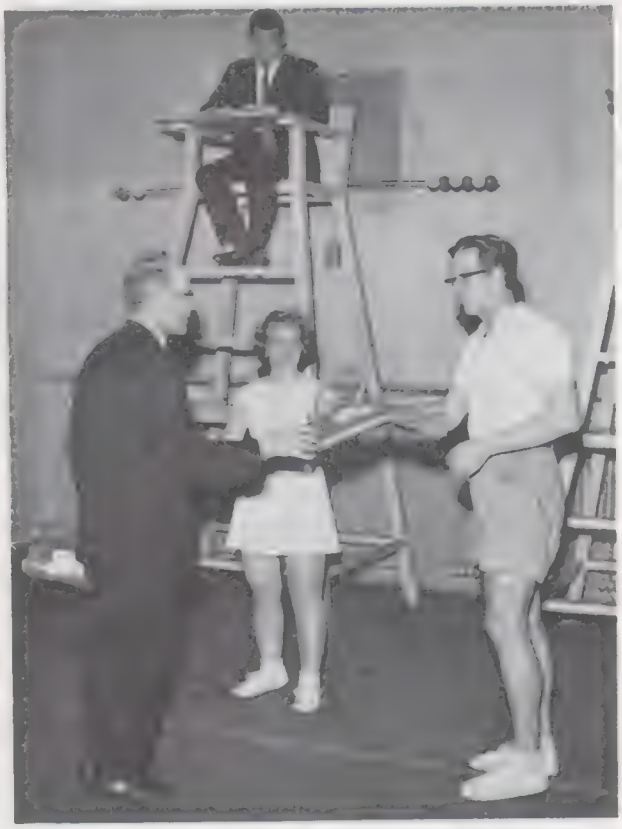

Teknikko M. Kauppila ojentaa Tampellan verkkopallokerhon B-sarjan voittajalle tekn. A. Tuomiselle kauniin pellavaliinan. Takana seisomassa rva Annikki Kaunisto, joka vei II sijan tässä sarjassa. Tuomarin tehtäviä hoiteli ins. R. Hellen.

Finlayson-Tampella keilaottelu 19-20. 4. 63

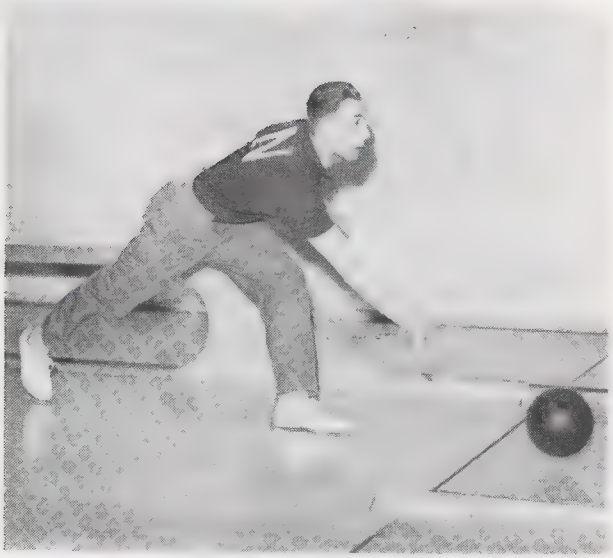

Reino Suomisen tyylikäs heitto.

Finlayson

		T halli	F halli		yht.
1	R. Ritomaa	1088	1172	=	2260
2	U Peltonen	1153	1071	=	2224
3	K. E. Laine	1003	1205	=	2208
4	K. Linkero	1000	1149	=	2149
5	P. Niemi	979	1154	=	2133
6	J. Toivo	985	1134	=	2119
7	A Leino	974	1125	=	2099
8	E. Vikiönkorpi	1046	1026	=	2072
9	K. Itäluoto	948	1123	=	2071
10	E. Hämäläinen	920	1136	=	2056
11	A Selin	872	1095	=	1967
12	M. Suominen	956	978	=	1934
13	V. Kiltti	942	987	=	1929
14	T. Siren	930	991	=	1921
15	O. Malinen	905	997	=	1902
		14701	16343	=	31046
		—618	+708	=	+90

Tampella

		T halli	F halli		yht.
1	R. Suominen	1134	1176	=	2310
2	P. Pietilä	1139	1111	=	2250
3	K. af Hällström	1031	1150	=	2181
4	E. Suonpää	1068	1036	=	2104
5	R Koivula	1097	985	=	2082
6	E. Frondelius	944	1132	=	2076
7	M. Kauppila	992	1062	=	2054
8	P. Järvinen	1055	984	=	2039
9	R. Kaipola	972	1067	=	2039
10	P. Marjamäki	1034	979	=	2013
11	J. Sulunsilta	1078	932	=	2010
12	A. Bertling	945	1038	=	1983
13	V. Viitanen	970	1006	=	1976
14	M. Kammiovirta	959	1012	=	1971
15	T. Soitiala	903	965	=	1868
		15321	15635	=	30956
		+618	—708	=	—90

Kiinnitykset kiertopalkintoon: Finlayson 5 (voitti omakseen), Tampella 1.

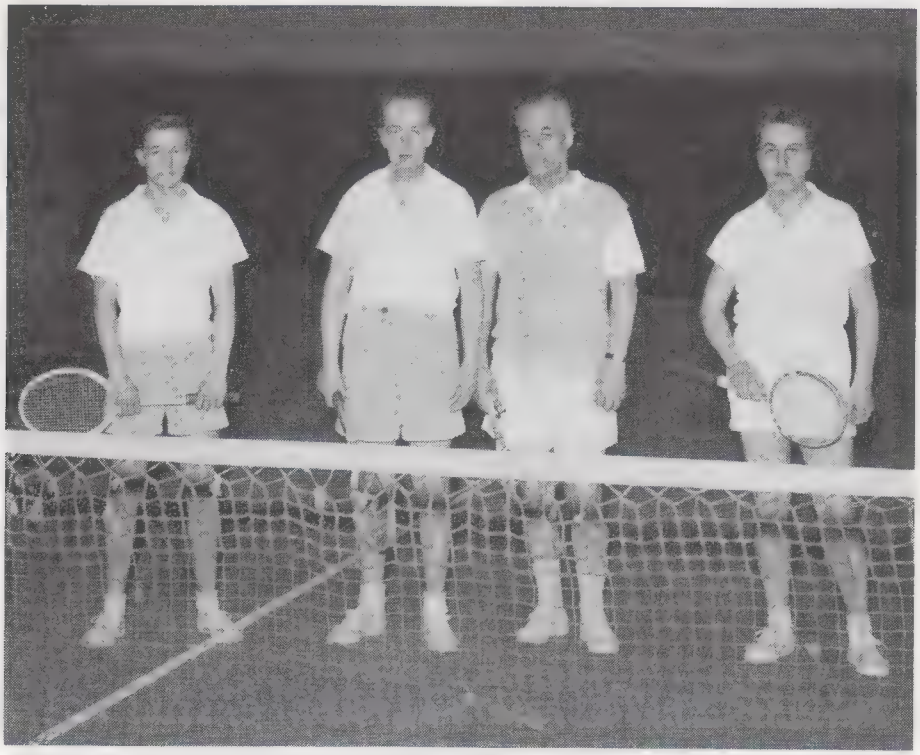

Nelinpelin loppuottelun voittivat Pentti ja Matti Autero. Kuvamme vauhdikkaan loppuottelun pelaajista vas. M. Autero, P. Autero, J. Nykopp ja E. Vettenranta.

Tampellan mestaruuskeilailut 21. 4. 1963

M + A

Mestari	1	M. Kauppila	Kolmio	1587
	2	P. Pietilä	Nasta	1533
	3	E. Suonpää	Peko	1488
	4	R. Hellen	Ote	1484
	5	J. Sulunsilta	Ote	1452
	6	R. Suominen	Nasta	1445
	7	R. Kaipola	Portti	1396
	8	R. Koivula	Peko	1374
	9	P. Marjamäki	Nasta	1349
	10	M. Järvinen	Peko	1348
	11	V. Vuorenmaa	Ote	1329
	12	S. Salminen	Peko	1304
	13	O. Mäkinen	Ote	1300
	14	K. Lindfors	Peko	1239
	15	O. Lymi	Kela	1233
	16	P. Järvinen	Kela	1232
	17	T. Soitiala	Peko	1227
	18	M. Löfgren	Ote	1219
	19	A. Qvick	Ote	1187

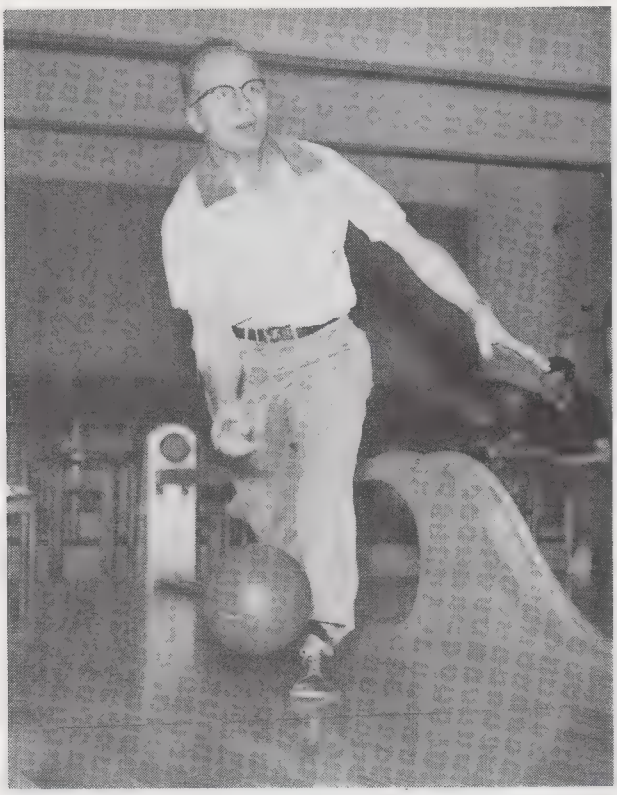

Pallo on juuri irronnut tekn. Kauppilan kädestä.

B + C

Mestari	1	V. Viitanen	Kolmio	1491
	2	A. Lehtinen	Kolmio	1403
	3	E. Viitanen	Ote	1340
	4	J. Lepola	Portti	1335
	5	K. Karlsson	Peko	1314
	6	U. Solin	Ote	1306
	7	E. Frondelius	Kolmio	1299
	8	M. Kammiovirta	Portti	1296
	9	E. Nieminen	Portti	1281
	10	I. Simonen	Peko	1278
	11	K. Käcklund	Portti	1270
	12	T. Leppälä	Kolmio	1268
	13	M. Kotoharju	Kela	1264
	14	T. Lundelin	Portti	1263
	15	O. Veijonen	Kela	1236
	16	E. Limnell	Kolmio	1220
	17	R. Hovilainen	Kela	1193
	18	A. Oksala	Kela	1188
	19	K. Kivenheimo	Peko	1182
	20	P. Laihio	Kolmio	1155

Mieskvartetit kilpailivat

Tampellan Mieskuoron vähitellen perinteelliseksi muodostunut kvartettikilpailu pidettiin tänä keväänä Tampellan juhlatalon suojissa kuoron harjoitusiltana 6 p:nä toukokuuta. Kaikkiaan 7 kvartettia kilpaili jälleen W:m Cooken nimeä kantavasta kiertopalkinnosta ja palkintotuomareina toimivat asiaatuntevasti pisteitä jakaen opettaja Erkki Liimola ja teknikko Vesa Metsola. Kilpailulauluksi oli valittu 40-vuotisjuhlien ohjelmasta ukrainalainen kansansävelmä Laulu virralle, jonka Tampellan mieskuorolle on sovittanut kuoron laulunjohtaja Matti Hakala. Kilpailun jälkeen totesi opett. Liimola kvartettien laulullisen tason olleen varsin tasaisen, joten suuria pesäeroja ei syntynyt sijoituksissa. Kvartettien kokoonpano arvottiin vasta kilpailun alkaessa ja koska eri ääniryhmät eivät ole miesluvultaan saman suuruisia, jouduttiin arvonta joihinkin kvartetteihin suorittamaan puuttuvien äänien kohdalta uudelleen. Kilpailujärjestys muodostui seuraavaksi:

I. Y. Anttila, konep.
S. Hiltunen, konep.
A. Mäkinen, Lappi
K. Sompa, konep.

II. E. Hakkalainen
A. Näveri, konep.
E. Pohjalainen, konep.
J. Aro, konep.

III. T. Görman
V. Koski, konep.
M. Lommi, pellava
K. Sompa, konep.

Kilpailujen palkintojen jaon suorittivat konepajan henkilökunnan päällikkö evl. Ranta ja kuoron kunniajäsen U. Pussinen. Kilpailuihin päättyi myös kuoron varsin toimintarikas ja tuloksellinen kevättoimintakausi 1963.

M. H.

RISTISANATEHTÄVÄ

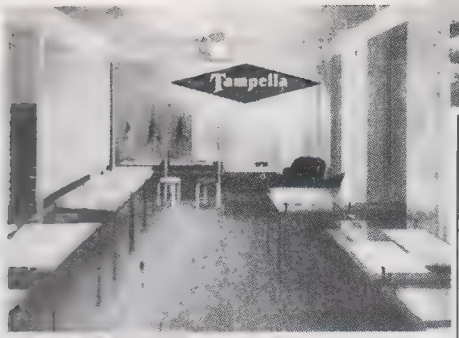

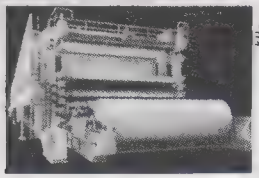

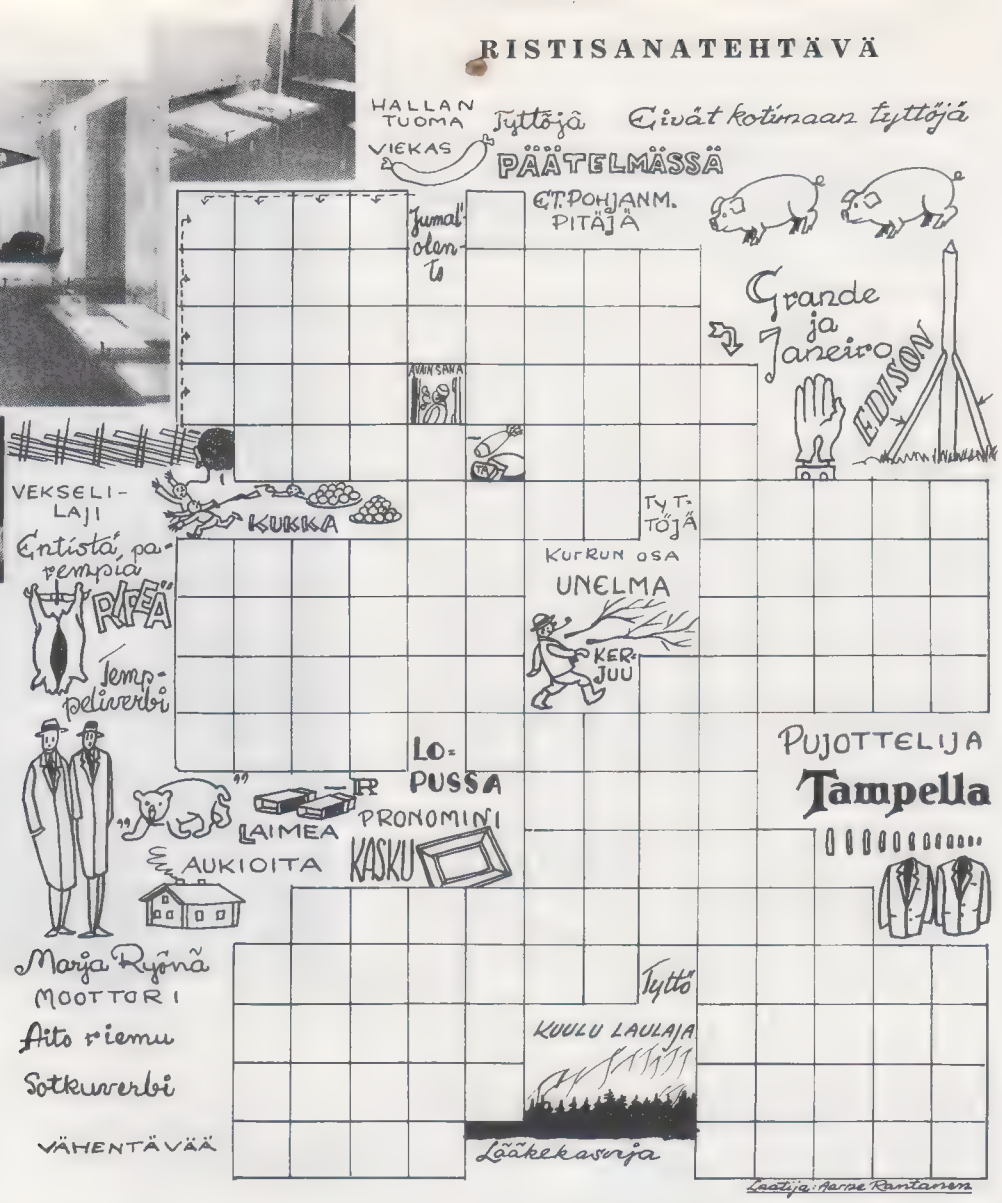

Ratkaisu lehtemme seuraavassa numerossa.

Tampellan mieskuoron kvartettikilpailun voittajat: vas. Alpo Mäkinen, Yrjö Anttila, Kalevi Sompa ja Simo Hiltunen.

KAKSI KEVÄISTÄ KÄVELYPUKUA PUUVILLASTA

Vasemmalla oranssinvärisestä puuvillasta valmistettu tyttömäinen kävelypuku ja oikealla ripsipohjaisesta painetusta puuvillasta valmistettu jakkupuku hellepäivien varalle.

Sateenkaaren värit

KESÄN PUUVILLASSA

Kevätauringon alkaessa lämmittää, askartelevat monen ajatukset uuden kevätpuvuston ympärillä. On hauskaa suunnitella kesäisiä asuja, keveitä katupukuja, hulmuavahelmaisia puuvillaleninkejä, ehkä jo rantapukujakin. Ja kesän uudet puuvillakankaat innostavat osaltaan mielikuvitusta yhä enemmän.

Ensi kesänä on puuvillakankaissa enemmän väriä kuin pitkiin aikoihin. Voimme suorastaan kylpeä kirkkaissa ja iloisissa väreissä. Keltainen on kovasti muodissa, oranssia on myös paljon usein yhdistettynä rohkeasti muihin väreihin, samoin yhdistellään sinistä ja turkoosia, oranssia ja lilaa. Kesän puuvillakankaiden kuviot ovat pieniä ja hillittyjä, usein kangas kauempaa katsottuna näyttää aivan yksiväriseltä.

Kesän kuosiinkudotussa puuvillassa on paljon paktakeiksi. Näissä kankaissa on klassillisia kukonaskelsuja ja ryhdikkäitä laatuja jakkupuvuiksi ja pitkiksi kuvioita, joilla on käyttöä erilaisissa asuissa vapaa-ajan pitkistä housuista jakkupukuihin saakka. Väreissä on aurinkoista ja valoista keltaista, oranssia, lehdenvihreää jne. Paksuissa kuosiinkudotuissa laaduissa on myös hauskoja yhdistelmäkankaita. On esimerkiksi yksivärinen ja siihen sopiva raitakuosi, samoin yksivärinen ja siihen suunniteltu ruutukangas. Ensinmainittu kangasryhmä on kudottu toimikkaaksi siten, että toimikasraita on hyvin tehostettu. Väreinä on rosa, sinappi, sininen, lehmuksenkukanvihreä ja musta. Yksiväristen pareina ovat vastaavasti valkoraitaiset kuosit. Ruutuyhdistelmä on kudottu rohkeista langoista siten, että kankaan pintaan syntyy hillitty bouclemainen efekti. Tasaruudutuksen muodostaa musta efektilanka, jota on käytetty myös yksivärisen kuosin taitevärinä. Sarjassa on punaista kahtenakin sävynä, aprikoosinkeltaista, harmaata, oliivia ja vaaleansinistä.

Kesän painokankaiden pohjakankaina tapaamme satiineja ripsejä — yleensä sileäpintaisia kankaita. Eräs kesän suosikeista on kuitenkin hillityn kohoraitainen pikee, jota suomalaisissa kokoelmissa on yksivärisenä ja painettuna. Erityisesti puuvillasatiinien kuviot ovat reheviä ja värit kuin herkuttelevan maalarin paleista lähtöisin. Näistä kankaista on hauska suunnitella kesän aurinkoisia ja naisellisia pikku jakkupukuja, yksinkertaisia malliltaan, jotta kankaan upea kuviointi pääsisi oikeuksiinsa.

Ryhdikkäät ripsipohjaiset tai kaksivartiselle kankaalle painetut puuvillat ovat kesän monikäyttöisiä kankaita. Kuosien määrä on loputon. On pientä harlekiiniruudutusta, on sateenkaariraitoja, on pientä ornamenttikuviointia, on palloja, suuria ja pieniä, on tasaraitaa, on ruutuja, on tyyliteltyjä kukka-aiheita. Nyt kun puuvillamallistossa on useita yksivärisiäkin kankaita, on kuviollisille kankaille helppo löytää sopiva pari esimerkiksi jakkupuku-puseroyhdistelmää suunniteltaessa.

PLP

MIEHEN ILOISTA PUUVILLAKESÄÄ

Sepäntakkeja, Ingo-shortseja . . .

Kevät- ja kesäaika merkitsee miehenkin kohdalla siirtymistä keveämpään vähemmän viralliseen pukeutumistyyliin. Ja aivan ratkaiseva tekijä miehen pukeutumistyypin muuttamisessa on tietenkin lisääntyvällä vapaa-ajalla. Aikamme pyrkimys luonnollisiin materiaaleihin, mukavuuteen, voidaan kaikkein parhaiten saavuttaa käyttämällä puuvillaa.

Mitä iloinen puuvillakesä sitten taroaa miehille: Huolettomia ja hyvin hengittäviä irtotakkeja, blazereitä, jotka eroavat malliltaan klassillisista blazereistä. Ne ovat usein Cardinin tyylin mukaisia sepäntakkeja, jotka napitetaan korkealle ja joissa ei ole kaulusta. Kankaina tiiviitä mutta kuitenkin joustavia kuosiinkudottuja puuvillakankaita. Kankaat voivat näyttää yksivärisiltä, vaikka läheltä huomaa, että ne on kudottu monenvärisistä langoista. Usein kankaat ovat kuitenkin hillityn pieniruutuisia tai raidallisia.

Keveitä vapaa-ajan jakkuja, kauluksettomia, joissa on V-kaula-aukko ja jotka sujetaan esimerkiksi neljällä napilla, sivussa halkiot, hihat voivat päättyä kalvosimiin. Kangas skottiruutuiseksi kudottua puuvillaa.

Aurinkoasuyhdistelmiä, joihin kuuluvat lyhythihainen ilmava jakku ja nyrkkeilijätyyliset shortsit. Shortsit ja paita voivat olla eri kangastakin, shortsit yksiväristä ja paita tähän väriltään ja kuosiltaan täsmälleen sointuvaa kuviollista.

Hyvin hengittäviä ja helppohoitoisia puuvillapaitoja — eikä ainoastaan valkoisia. Tasaraitaista puuvillakankaista valmistetut paidat ovat nyt suurta muotia. Samoin tapaamme paljon pientä hillittyä talonpoikaisruudutusta. Vapaa-ajan paidoissa näkee yhdisteltävän yksiväristä ja esimerkiksi tasaraitaista kangasta siten, raidallista on käytetty kalvosimissa, taskujen kansissa ja kauluksessa.

Väljiä trench-coat tyylisiä popliinitakkeja, jotka on käsitelty vettähylkiviksi. Niissä on kaksirivinapitus ja raglahihat. Usein kuulee asiakkaan pyytävän vettäpitävää sadetakkia, mutta tietääkö hän mitä hän silloin pyytää. Yleensä viimeistellään vettäpitäviksi ainoastaan peitetarkoituksiin sopivia kankaita. Tämä sen vuoksi, että vedenpitävä kangas tulee ilmatiiviiksi, se ei siis hengitä, ja olisi pukimena peräti tukala höyrykaappi. Sadetakki-, tuuli- ja muut ulkoilukankaat kyllästetään yleensä niin, että ne suojaavat lyhytaikaista sadetta vastaan, mutta eivä estä ruumiin kehittämän höyryn poistumista kankaan läpi. Tällaista kyllästämis- eli impregnoimismenetelmää kutsutaan vettähylkiväksi.

PLP

Vapaa-ajan lisääntyessä muuttuu miehenkin pukeutuminen vapaammaksi. Tässä reippaan ruudullinen hellepaita helppohoitoisesta puuvillasta. Housut tiivistä ja kestävää puuvillagabardiinia.

Kiitämme

Mieluisin muistoin Tampellan jättäessäni saamistani lahjoista kiitän niin työtovereitani, konttorihenkilökuntaa kuin laboratorion väkeä.

Ahti Koponen

Sydämelliset kiitokseni Lapinniemen Puuvillatehtaan johdolle kauniista kukkalaitteesta, jolla ilahdutitte minua merkkipäivänäni.

Hilja Peltonen

Parhaat kiitokseni osastoinsinöörille, työnjohtajille ja työtovereilleni saamistani kukista ja lahjasta 50-vuotispäivänäni.

Jenny Kivelä

Parhaat kiitokseni työtovereilleni sekä kaikille niille, jotka ovat minua muistaneet pitkäaikaisen sairauteni aikana sekä siirtyessäni eläkkeelle.

Esti Virtanen

Parhaimmat kiitokseni kaikille, jotka lahjoin ja kukkasin muistivat minua siirtyessäni eläkkeelle.

Saima Mäkelä

Sydämellinen kiitoksemme kaikille, jotka kunnioititte mieheni ja isämme muistoa ja otitte osaa suruumme.

Fanni Vuorinen ja lapset

Lämpimät kiitokseni moottoriosaston insinöörille, työnjohtajille sekä työtovereilleni lahjasta eläkkeelle siirtyessäni.

Johan Roivainen

Sydämellinen kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle saamastani rahalahjasta eläkkeelle siirtyessäni.

Ester Nurmi

Sydämelliset kiitokset työnjohdolle ja työtovereilleni jotka muistivat minua lahjoin ja kukkasin viisikymmentävuotispäivänäni.

Aksel Larsen

Kiitämme ystävällisesti Teitä kaikkia, jotka kunnioititte mieheni ja isämme Juho Mateus Leppäsen muistoa.

Ellen Leppänen ja lapset

Lämmin kiitoksemme konepajan sairaskassalle, Huolto r.y:lle, Messukylän konepajan työnjohtajille, työtovereille sekä kaikille, jotka kunnioititte mieheni ja isämme Vilho Lifländerin viimeistä matkaa ja otitte osaa suureen suruumme.

Puoliso ja lapset

Kiitämme Lapinniemen Puuvillatehdasta kunnioituksesta mieheni ja isäni Vihtori Lahden viimeisellä matkalla.

Puoliso ja tytär

Pyydän sydämellisesti kiittää Huolto r.y:tä saamastani rahalahjasta. Samalla myös työnjohtajalleni ja kaikille työtovereilleni sydämelliset kiitokset kaikesta ystävällisestä huomaavaisuudesta pitkäaikaisen sairauteni aikana.

Annikki Perälä

Parhaimmat kiitokset työtovereille, jotka muistivat meitä 23. 3. merkkipäivämme johdosta.

Asta ja Jorma Leivo

Parhain kiitokseni Tampellan Huolto r.y:lle, Lapinniemen Sairaskassalle sekä työtovereilleni taloudellisesta tuesta pitkän sairauteni aikana.

Lempi Partanen

Parhaimmat kiitokseni Lapinniemen Puuvillatehtaan johdolle ja entisille työtovereilleni osoitetusta huomaavaisuudesta merkkipäivänäni.

Viljam Hietaniemi

Parhaimmat kiitokseni kehräämön esimiehilleni ja työtovereilleni saamastani lahjasta täyttäessäni 50 vuotta.

Orvo Suoja

Sydämelliset kiitoksemme Tampellan johdolle, Huolto r.y:lle, pellavatehtaan työnjohtajille, työntekijöille sekä kaikille niille, jotka kunnioittivat rakkaamme Lempi Salmisen muistoa ja ottivat osaa suruumme.

Esko Salminen perh.

Parhaimmat kiitokseni Tampellan konepajan insinööreille, työnjohtajille, aseosaston ja 7 A-osaston miehille osakseni tulleesta huomaavaisuudesta täyttäessäni 70 vuotta.

Lauri Salo

Lämmin kiitoksemme Tampellan johdolle, työtovereille, kaikille työntekijöille sekä kaikille niille, jotka kunnioititte mieheni ja isämme Olli Kajanderin viimeistä matkaa ja otitte osaa suruumme.

Puoliso ja lapset

Parhaimmat kiitokseni Lapinniemen tehtaalle sekä insinööri Kivirannalle ja entisille työtovereilleni Lapinniemen tehtaan valmistusosastolla ystävällisestä muistamisesta 85-vuotispäivänäni.

M. E. Niemi

Kiitämme Tampella-yhtiön johtoa, eri kuoroja ja yksityisiä henkilöitä sekä kaikkia niitä jotka tavalla tai toisella vaikuttivat 40-vuotisjuhlakonsertin onnistumiseen.

Tampellan Mieskuoro r.y.

Lämpimät kiitokseni osakseni tulleesta huomaavaisuudesta 60-vuotispäivänäni.

Suoma Kivinen

Vilpitön kiitos työnjohtajille ja työtovereille saamastani kauniista huomaavaisuudesta merkkipäivänäni.

Martta Paakkanen

Parhaimmat kiitoksemme Tampellan Huolto r.y:lle, työtovereille ja Tampellan mieskuorolaisille sekä kaikille, jotka tukivat meitä ja kunnioittivat Felix Virtain muistoa ja ottivat osaa suruumme.

Puoliso ja tytär

Lämpimät kiitokseni Teille jokaiselle ystävällisestä huomaavaisuudestanne 11. 6. -63.

Jaakko Kulmala

SEURAAVA NUMERO

ilmestyy syyskuun lopulla, joten siihen tarkoitetut kirjoitukset ja kuvat pyydetään lähettämään toimitukselle 20. 8. -63 mennessä.

MAITOJUOMAT

voimia, virkistystä ja vaihtelua tarjoiluun

Maitojuomat ovat sekä ruokaa että juomaa

Maito ja maitojuomat ovat todellisia virkistysjuomia. Ne poistavat tehokkaasti janon ja ovat erinomaisia välipalajuomia. Samalla ne kuitenkin pystyvät antamaan todella uutta voimaa ja virkistystä koska maito, kuten tunnettua, sisältää runsaasti elimistölle välttämättömiä ravintoaineita. Yhdistämällä maitoon vielä erilaisia makua ja väriä antavia ja ennen kaikkea ravitsevuutta lisääviä aineita — valmistamalla maitojuomia — saadaan juomia, joiden herkullisuudelle ja ravitsevuudelle tuskin löytyy vertaa.

Maitojuomissa yhdistyy kaksi luonnontuotetta — maito ja kasvisravinto

Perusaineena on tuore ja raikas maito tai piimä ja lisäaineina mitä erilaisemmat kasvisruoka-aineet, kuten tuoreet hedelmät ja marjat, tuoremehut, marja- ja hedelmäsäilykkeet, mehutiivisteet, kahvi-, tee- ja kaakaojuomat. Jäätelö, jää- tai mehutiivistekuutiot antavat juomille raikkautta ja pirteyttä. Juhlavuutta saadaan koristamalla juomat kermavaahdolla ja tarjoamalla ne korkeista, kaunismuotoisista laseista. Maitojuomat tarjotaan aina mahdollisimman kylmänä, silloin pääsevät sekä maidon että lisäaineiden maut parhaiten oikeuksiinsa.

Ainekset sekoitetaan keskenään — maitojuoma on valmis

Mikäli on käytettävissä tehosekoitin, käy maitojuomien valmistus käden käänteessä. Kone käynnistetään noin 15 sekunniksi ja maito ja lisäaineet ovat hetkessä sekoittuneet tasaiseksi juomaksi. Ainesten yhdistäminen voidaan suorittaa yhtä hyvin myös vatkaimella tai erikoisvalmisteisella sekoittimella taikka yksinkertaisesti käyttämällä pulloa sekoittamiseen. Hedelmät ja marjat on kuitenkin sitä ennen hienonnettava tasaiseksi massaksi tai niistä on puserrettava mehu. Säilykkeet ovat valmiita käytettäviksi sellaisinaan. Voimakkaasti happamet mehut lisätään vähitellen, maitoa koko ajan vatkaten, jolloin juoksettuminen tapahtuu tasaisesti ja saadaan kuohkea hienojakoinen saostuma.

HEDELMÄ- JA MARJAMAIDOT

Banaanimaito
- 1 banaani
- 1 rkl sokeria
- ½ dl appelsiini- tai sitruunamehua
- 3 dl maitoa

Omenamaito
- ½ dl omenasosetta, 1 dl omenatuoremehua tai 2 omenaa
- 1 rkl sokeria
- 3 dl maitoa

Sitrusjuoma
- ½ dl appelsiinimehua tai 1 appelsiini
- ½ dl greippimehua tai ½ greippiä
- 2 tl vaniljasokeria
- 2 rkl sokeria
- 3 dl maitoa

Ananasjuoma
- ½ dl ananasmehua
- 1 ananasviipale
- 3 dl maitoa

Mansikkamaito
- 1 dl tuoreita tai pakastemansikoita tai ½ dl mansikkahilloa
- 2 rkl sokeria
- 3 dl maitoa

Lakkamaito
- 1 dl tuoreita lakkoja tai ½ dl lakkahilloa
- 3 dl maitoa

Mustaherukkamaito
- 1 dl mustaherukkamehua
- 1 rkl sokeria
- kardemummaa, kanelia
- 3 dl maitoa

Ruusunmarjamaito
- 1 dl ruusunmarjamehua (1 dl ruusunmarjoja/½ l vettä) tai ruusunmarjasosetta
- 3 dl maitoa

Tomaattimaito
- 1 dl tomaattimehua
- suolaa, valkopippuria, sokeria
- 3 dl maitoa

Vattupiimä
- ½ dl vadelmamehua tai -hilloa
- 3 dl piimää

Maito- jäätelöjuoma
- ½ dl mehua tai mehutiivistettä
- 3 dl maitoa
- 3 rkl jäätelöä

KAHVI- JA KAAKAOMAIDOT

Kahvimaito
- ½ dl kahvia (1 kkp kahvia / 2 kkp vettä) tai 1 rkl neskahvia
- 1 rkl sokeria
- 3 dl maitoa
- 2 rkl kermavaahtoa (3 rkl jäätelöä)

Kaakaojuoma
- 1 rkl kaakaota
- 1 rkl sokeria
- 3 dl maitoa
- 3 rkl jäätelöä

Kahvi-Suklaajuoma
- 50 g suklaata
- ½ dl kahvia tai neskahvia
- 3 dl maitoa
- 3 rkl jäätelöä

MAITO—MUNAJUOMAT

Terveysjuoma
- 1—2 munankeltuaista
- 1½ rkl hunajaa
- ½ dl sitruuna- tai appelsiinimehua
- 3 dl maitoa

Eskimo
- 1 munanvalkuainen
- 2 tl vaniljasokeria
- raastettua sitruunankuorta
- ½ dl kermaa
- 3 dl maitoa

Puolukkajuoma
- 1 munanvalkuainen
- ½ dl puolukkamehua
- 2 rkl sokeria
- 3 dl maitoa

LÄMPIMÄT MAITOJUOMAT

Hunajajuoma
- 2 rkl hunajaa
- 1 rkl sitruunamehua
- 3 dl kuumaa maitoa

Unijuoma
- 1 muna tai 2 munankeltuaista
- 2 rkl sokeria
- 3 dl kuumaa maitoa

Teejuoma
- 1 dl teetä tai ruusunmarjateetä
- 1 rkl sokeria
- 3 dl kuumaa maitoa

KALEVA 19
Teiskontie 21 C 24
Laurila Antti

Tampere
Kirjapaino Hermes Oy
1963